

ЕТНОГРАФІЧНИЙ ЗБІРНИК.

ВИДАЄ

ЕТНОГРАФІЧНА КОМІСИЯ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА.

Т. XI.

ГАЛИЦЬКО-РУСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ З МЕЛЬОДИЯМИ

зібрав у селі Ходовичах

ДР. ІВАН КОЛЕССА.

У ЛЬВОВІ, 1902.

Накладом Товариства.

З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка
під зарядом К. Беднарського.

Др. Иван Колесса.

З М І С Т.

	СТОРОНА
Передмова	XXI
Др. Іван Колесса. Біографічна замітка.	XXVII
Галицько-руські народні пісні з мелодіями, зібрав у селі Ходовичах Др. Іван Колесса.	1—303

I. Обрядові пісні, зв'язані з порою року.

I. Колядки.

1. Виправа лицарської дружини по добычу. „Ішли молодці рано з церкоўці“	1
2. Місяць і дощик. „Здибаў сьі місяць йа з дрібним дощом“	2
3. Жиди шукають Христа. „Ў поли кьєрниці підмуленайа“	2
4. Облога города, окуп. „Шчо ж там сьі сьвітат йа ў нових сьіньох“	3
5. а. Свяченє води, золотий хрестик. „На Дунайеньку при береженьку“	3
5. б. Святі шукають хрестика. „Туда нам була даўно стьєженька“	4
6. Білий молодець. „Ци дома, дома, білий молодче“	4
7. а. Дівовька-ягода і женихи. „Ў мого батенька красна дьівовька — йагода“	5
7. б. Шинкарка і женихи. „По конец моста коршмонька стоїт“	6
7. в. Idem. „Там на гороньці ў нові коршмоньці“	6
8. Лицар і його ківь. „Ци рано, рано, куроньки пілі“	7
9. Ріадво Христове. „Шчо за рада стала“	7
10. Суперечка Петра з Богом. „Йа з гори, гори, йомітай двори“	8
11. Білий молодець і мурованє церкви. „Ой загнываў сьі син на батенька“	8

12. Гречна панна, зелений вінок і рибакі. „У подвйереньку красно метено“	9
13. Святі справляють ниву. „Чийже то плужок найраиче вийшоу“	10
14. Гречна панна стереже вина; райські пташки. „Зажурили сьї буйнійї гори“	11

2. Щодрівни.

15. а. Господар. „Ци дома, дома, господареньку“	11
15. б. Idem. „Ци дома, дома, пане господару?“	12
16. а. Пишна панна і вї краса. „Ўсе попід луги, ўсе калиновї“	13
16. б. Поздоровленє дївчини. „Бувай здорова гречнайї панна“	14
17. Хрещенє Христа. „Ой у місты, місты, місты Вефлейомї“	14
18. Дївчина, вї родина і милий. „Ой попід гору двї зазуленькї йачинь жнут“	15
19. Idem. „Там на річеньцї на бистрі водици“	16
20. Idem. „Плила дьїучина мором Дунайом“	17
21. Idem. „Мила дьїучина білы рученькї“	18
22. Молодець, його родина і мила. „Там за горойу за каміннойу“	18
23. Дївчина, вї родина і милий. „Насла дьїучина чотири воли“	19
24. Idem. „Прала дьїучина шоўковї хусти на леду“	20
25. Молодець, родина і мила. „Ой соколе, соколоньку, не вий гнїзда на дубоньку“	20
26. Idem. „Там на гороньцї ў новї коршмоньцї“	20
27. Idem. „Там у садочку при бервіночку“	21
28. Молодець, родина і мила. „Там у садочку при кьєрниченьцї“	21
29. Господиня, рїдня і дружина. „Туди нам була даўно стеженька“	22
30. Молодець, його рїдня і мила. „Ой там за лысом, за дубиннойу“	23

3. Піснї великодні: „Йагіўкї“.

1. Кострубонько. „Бїдна-ж мойя головонька“	23
2. Воротай. „Воротай, воротайничкї“	24
3. Свашка. „Прийдь свашко, прийдь“	25
4. Як жінки скачуть. „Ой диў, диў тей ладом“	26
5. Бильце. „Ой биль, биль, биль, бильце“	26
6. Галя. „Чому Галю не таньцуйеш“	27
7. Весна. „Уже весна йоскресла, йоскресла“	28
8. Данчик. „Ой Данчику, талабанчику“	29
9. Огірочки. „Питала сьї мати дочкї“	29

10. Сватанє ягівки. „Наша мила йагіўко, йагіўко“ 30
 11. Жельман. „Йедзьє, йедзьє Жельман“ 30

4. Обжинки.

1. Совінько. „У гору сонінько“ 31
 2. Ланок. „Ой лане, ланочку“ 31
 3. Женці. „Дивували сьї льіси“ 31
 4. Молон. „На печи дыжьї кысьє“ 32
 5. Вінчованє. „Принесли ми полон“ 32
 6. Пан. „Нема нашого пана дома“ 32
 7. Гостина. „Йа в нашого пана“ 32
 8. Ріжте барана. „Йа ў льісьї й ожиночкьї“ 32
 9. Дайте горівки. „З стріхьї горіхьї летьїт“ 32
 10. Господня. „Нашї господнї пышна“ 33

II. Від колиски до гробової дошки.

A. Діти.

1. Родини й хрестини (обряди) 34

2. Колисанки.

1. Доля. „Ой льульу, льульу, поставіў тьї під дульу“ 37
 2. а. Нема над рідну матір. „Ой красно, йасно, куди сонінько сходит“ 37
 2. б. На сон. „Ой бодай, бодай не раненько свитало“ 38
 3. Перепелонька та єї діти. „Ой мала, мала перепелонька дыті“ 38
 4. Чому дітина дорога матери. „Колисала йа дитиноньку маленьку“ 39
 5. Вітрець колише дітину. „Повішу йа колисочку“ 40
 6. Колиска на вербі. „Повішу йа колисочку“ 40
 7. Не плач дітино. „Ой спи дитьї“ 40
 8. Мати піве дітину. „Ой спи дитьї“ 40
 9. Мати на роботі. „Ой спи, дитьї, без повитьї“ 40
 10. Сестра колише дітину. „Ой спи, дитьї, колишу тьї“ 41
 11. Сон і дримота. „Ой ходит сон коло вікон“ 41
 12. Зимна роса на пташки. „Гойда, гойда, гойдасенькьї“ 42
 13. Дід і баба. „Колисала баба дыда“ 42
 14. Хлепчи́юшку. „Льульу, льульу, старий гульу“ 42
 15. Мати хоче відпочивати. „Ой спи, сину, хоть годину“ 42
 16. Смерть комара. „Гринуло, лупнуло ў льісьї“ 43
 17. Чи Бог дав дітину, чи лиха доля? „Ой льульу, льульу дитиночко маленька“ 44

18. Христос і Пречиста стережуть дітину. „Спало дитя, спати буде“	44
19. „Ой льульу, льульу, коби ты вильбульати“	44
20. Мати бідує в дітиною. „Ой льульу, льульу, закі ты вигодуєш“	45

Б. Воля дівочья і парубочья.

І. Дівчина вільна.

Шумки ч. 1—19.	45
Коломийки рядки 1—428.	50
Мельодні коломинок.	
А. Веселі: ч. 1—16.	62
Б. Сумні: ч. 17—41.	66

Ріжнородні ритми.

1. „Бодий сї когут звиду“	73
2. Зчарують нарубка „Дуброво зелена у три рьнди саджена“	73
3. Калина. „Калино, калино, чо при лузі стойшш?“	74
4. Брат і сестра. „Ой там, ой там над водою“	74

2. Парубок вільний.

Шумки ч. 1—10.	75
Коломийки рядки 429—654.	78

Ріжнородні ритми.

1. Знайдена згуба. „При дубріўци на могіўци“	84
2. Зальоти з перешкодами. „Ой йа хлопец такый буў, своеє житє важну“	84
3. Починай собі межи людьми розумно. „Ой думо-ж моя мо-лоденькайа“	85
4. Зальоти з перешкодами. „Котила сї льулька з горн“	86

3. Бурлан наймит.

1. Бідованє наймита бурлаки. „Стойт корша над болотом“	87
2. Доля наймита. „Ой ти дочко, ой ти мати“	87

В. Любощі.

І. Коханє.

Шумки: ч. 1—13.	88
Коломийки рядки 653—1699.	92

Ріжнородні ритми.

1. Дівчина виходить до милого. „Гей зйиди, зйиди, ти віронько вечірнайа“	118
2. а. Тяжко на серденьку. „Понад тими гороньками“	118
2. б. „Ой там, ой там над горами“	119

3. Дівчина дурить. „Ти зелена льшчинонько чом не горш лиш сї курш“.	119
4. Дорога до вмерлої дівчини. „Сивий коню, чо ти задумаў сї“.	119
5. Дівчина виправдує ся перед матірю, що розмовляла з жовняром. „Там у поли кьєрниченька“.	120
6. Дівчина, як зоря. „Ой відти гора, а відти друга“.	120
7. Люба цвите без цьвіточку. „Гей у поли кьєрниченька“.	121
8. а. Парубок відїждає, здає любу дівчину на товариша. „Ой важу йа, важу на дыўчину ладну“.	122
8. б. Idem. „Ой гадну йа, гадну на дыўчину ладну“.	122
9. Два товариші і дівчина. „Йа усї сади процвітають тай червона калина“.	123
10. Idem. „Ой два нас два нас, товаришеньку два нас“.	123
11. а. Будуть сьвітити очима. „Ой летит ворон та з чужих сторон“.	124
11. б. Пустя, мила, до хати. „Ходит сорока коло потока тай краче“.	124
12. Жаль серцю сидїти самому. „Чому-с моя мила на личку змарїла“.	124
13. Сестра розлучниця. „Чому-с не прийшоў теї не прийїхаў“.	125
14. Милый просить милу на розмову. „Йа шче кури не пїли“.	125
15. Милый жие не по правді. „Стели сї барвінку, стели сї дзелений“.	126
16. Василь і Катерина. „Ой йїхала Катерина штирма воли йа з Жулина“.	127
17. а. Козак зводить дівчину. „Пїйут куронькы, на донь сї вїбирайє“.	128
17. б. Idem. „Пїйут куронькы, пїйут другїї“.	128
17. в. Idem. „Студена роса, ноженькы відморозу“.	128
18. Дівчина дає ся на підмову. „Ой ти парубок, а йа дыўчина красна“.	129
19. Мила запрошує до себе милого. „Ой де ти йїдеш, миленькый, на Подїльє“.	129
20. Idem. „Ой підуж бо йа на вечерницї“.	129
21. Родина милої. „Ти мойа миленька, утвори воротенька“.	129
22. Смерть парубка через вдовину дочку. „Умру-ж бо йа, умру, через йединуїу“.	130
23. а. Мрії парубка. „Еї у поли край дороги стоїт камїнь майшуровий“.	131
23. б. Мати розлучниця. „Край дороги широкої лежит камїнь майшуровий“.	131

23. в. Парубок шле сватів до зведеної дівчини. „Ой піду-ж бо йа, понід гай похилу сї“	132
24. а. Козак приїжджає до дівчини в гості. „Ой у саду сїно низенько посылло“	132
23. б. Дівчина боїть ся, щоби не стратила вінка. „Коби не мороз тей не студена роса“	133

2. Неслава.

Коломиївки рядки 1601—1622.	133
-------------------------------------	-----

Ріжнородні ритми.

1. а. і б. Парубок женить ся із зведеною дівчиною. „Ой ходила дьїучинонька по лузі“	134
2. Людська обмова. „Ой піду-ж бо йа то гороу то долиноу“	135
3. Козак вертає до зведеної дівчини, щоби з нею женити ся. „Сама йа не знайу, шчо робити майу“	135
4. Дворянин вводить дівчину. „Ой шумїят луги шумїят“	136
5. а. і б. Козак вводить дівчину, що заблудила в лісі. „Ой дьїучинна на гриби ходила“	137
6. Пан вводить дівчину. „Ой воре, ворецько“	139
7. Козак покидає зведену дівчину. „Йїхау козак з України“	139

3. Вороги.

Коломиївки рядки 1623—1674.	140
-------------------------------------	-----

Ріжнородні ритми.

1. Парубок їде в дорогу, дівчину заручують з другим. „Бувай ми здорова ти дьїучино мойа“	142
2. Батько з могили благословить. „Ой там, ой там з під гори“	143

4. Розлука.

Коломиївки рядки 1675—1818.	143
-------------------------------------	-----

Ріжнородні ритми.

1. Дівчина їде до шлюбу, давний милий жалує за нею. „Ой у поли кьєрниченька обрубленайа“	148
2. а. і б. Idem. „Ой там під вишнею, там під черешнею“	148
3. Рідня парубка розлучує його з милою. „Туман, туман по долини“	149

5. Туга.

Коломиївки рядки 1819—1924.	150
-------------------------------------	-----

Ріжнородні ритми.

1. а. і б. Милий марїє в туги за милою. „Ой піду-ж бо йа та у льє темненькій“	153
---	-----

2. Дівчина надармо виглядає дружини. „Гей підуж йа у чисте поле тай си сьиду ў жито“	154
3. Туга дівчини за милии. „Ой підуж йа собі тай у лис дубовий“	155
4. Туга парубка за дівчиною. „Там за річкоу за бистрою“	155
5. Сестра далеко від братів і родини. „Ой летыла зауленька“	156
6. Дівоча самота. „Ой лытай, лытай ти сивий пташку“	157
7. Милый покинув. „Ой підуж бо йа куда йа не ходила“	157
8. а. і б. Голубка не хоче жити в нелюбом, що убив її милого. „Ой там за лисом за дубиноу“	157
9. Обоє вирають з льубови. „Ой льубило сьі двоє дьитий сердечне“	158
9. а. Милый загнївав ся. „Ой загнїваў сьі тей мій миленький без причини на мене“	158
9. б. Дівчина плаче за милии. „Там за горами за густини лозами“	158

6. Перед весілем.

Коломийки рядки 1925—2032.	159
------------------------------------	-----

Ріжнородні ритми.

1. Розмова влюблених. „Зїздиў йа коника, зїздиў вороного“	162
2. а. і б. Дівчина роздумує про подружжє. „Ой попід гай йаворовий даелененький“	163
3. Дівчина топить ся через зрадливого любка. „А де-ж ти сьі Василуњу збирайеш, збирайеш“	164
4. Мати намовляє сина, щоби женив ся. „Сивий голубочку сидиш на дубочку“	165
5. Десять женихів. „Моя мамунцуньу сватаў мене перший“	155

Г. Весіле.

Статанє	166
Плетенє вінка в суботу.	167
Молода сїдає на посад.	169
Родачі благословлять молоду.	171
Молода ходить по селу і спронує гостей на весіле.	173
Неділя. Молодий приїжджає з дарами.	173
Похід до шлюбу.	175
Шлюб. Гулянє.	177
Перепій.	180
Молодий приїжджає по жінку	181
Молода прощає ся з родиноу.	182
Молода приїжджає до дому мєлодого, вї повитанє.	186

Понеділок: перепій.	189
Очіпниці — вечера.	191
Свахи співають матери „на жбиль“.	194

Пісні.

1. Благослови батеньку.	167
2. Хто-ж то ми йугадає.	168
3. Слала віронька до місяченька.	168
4. Ой шуміла лышчинонька.	168
5. Ой буде сі уличенька тотя ровльгати.	168
6. Нікому сі не дивуйу лиш мому батеньку.	169
7. Гадай мати, гадай мати.	169
8. Ой кувала зазуленька.	169
9. Заплетити ні, мамунцуню.	169
10. Косо-ж мойа жоўтенькайа.	169
11. Рубай сину йасенину.	169
12. Ой сирота, мамунцуню.	169
13. Летіла зазулька понад сад.	169
14. Ой росточені тонкі білені.	170
15. Ой брат сестрицьу розплитаў.	170
16. Гребінціи натіинко, гребінціи.	171
17. До Дунайу стеженька.	171
18. Грайте музички, рісно.	172
19. Ёдалии лебеді на воду.	173
20. Знати галоньку по польітіньку.	172
21. Мати довечку йа ў село віправіає.	173
22. Ой там на горі, на шубі.	174
23. Сьйали-смо йорали.	174
24. Молодого родинонька.	174
25. Ой бий мати сукаччи з хати.	174
26. Ой попід гай двелененький виконана фоса.	175
27. Ой на ставу, на ставочку.	175
28. Водицьи, матіинко, водицьи.	175
29. Ой випраўльала мати синочка.	176
30. Йак молоденька до сльубоньку ступала.	176
31. Сьвіти місяцьу ў вулицьу.	176
32. Місьицьу нароженьку.	176
33. Ой дугом, берегом вода йде.	177
34. Ой шуміла лышчинонька йак сі розвивала.	177
35. Закувала зазуленька на хаты на рові.	177
36. Ой шчо-ж то нам по нових сьиньох палайе.	178

37. Різаний гостинець до Львова.	178
38. На горах сьвѣги ўпали.	178
39. Знати смітку, знати.	179
40. Ой у лузі калина.	179
41. Ой складані сьпіваночки.	179
42. На шчо ви ми віддаєте.	179
43. Ти си гадаў мій брачку.	180
44. Ой мій лубий старосто	180
45. Цыпа парубкам, цыпа.	180
46. Ой піду йа на веселье.	180
47. Наш молодий староста.	181
48. Пойіхаў староста на лови.	181
49. Ой шчо-ж то ми задудніло.	181
50. Бравнули ключики по столу.	181
51. Гей сьадай, сьадай кохані моє.	183
52. Зложіт сьі дьўчыта на чипец.	184
53. Покочу йа віночок.	184
54. Ви пороги, ви пороги бувайте здорові.	184
55. Будеш тогди мамунцуньу мене споминати.	184
56. Сумуйе батенько, сумуйе.	185
57. Ой ци йа тобі теї не казала.	185
58. Ой мовиў же йес в бука-листочку.	185
59. Ходит павонька по сьіножати.	185
60. Добраніч, батеньку, добраніч.	186
61. Дала мені моїа мати примітку на шийу.	186
62. Ой ўтоптана доріженька.	186
63. Ой не жылуй, парубочку.	186
64. Отвори мати хату.	186
65. Невістко моїа жьиданко.	187
66. Ой дала-ж вона, дала.	188
67. Пасла нацуні качку.	188
68. Ой а шчо-ж то ми за новина сьі стала.	189
69. Би молоденька знала.	189
70. Ой сипле сьі, сипле йарайа пшениченька.	190
71. Не дайте нам стойати.	190
72. Ой наш лубий свату.	190
73. Ўже бойаре під сьїньми.	190
74. Гей вийди молода з комори.	191
75. Ой заплачеш, дьўчинонько, ў перший понедѣлок.	191
76. Стану йа на билину.	192

	СТОФОНА
77. Не гадала-м на межі коні попасати.	192
78. Добраніч, молода, добраніч.	192
79. Ой дівочкы, паньночкы.	192
80. Мене мама віддавала.	192
81. Кухарка сі замастила.	193
82. Ой купуваў дружба дружцы.	193
83. Де сі наші свати бавйут?	193
84. Ой ў нас дружбонько з проста.	193
85. Їа наш дружба певелпчкый.	193
86. Ой до дружкы, пане брате.	193
87. Очка ми сі замургали.	194
88. На загуменьу там колопенька стояла.	194

Д. Подружжя і рідня.

І. По весілю.

Шужки ч. 1 - 13.	196
Коломийки рядки 2033 - 2148.	199

Ріжнородні ритми.

1. Суперечка по весілю. „Чорна гречка, білі крупи“.	202
2. Коби була знала! „На вишеньці стояла“.	203
3. Нешасливе подружжя. „Було не рубати зеленого дуба“.	204
4. Відносини невістки до рідня і мужа. „Іду сокочу, спатонькы хочу“.	204
5. Молода жінка вибирає ся в гостину до рідня. „Ой не йди не йди ти дрібнесенькый дошчу“.	205
6. Жінка втікає від мужа. „Ой із суботи та на недыленьку“.	208
7. Жінка покидає мужа, і знов вертає. „Їа ў поведылок рано пішоў Івась орати“.	206
8. Муж нагайкою склонює жінку до любови. „Ой шумйат луги шумйат“.	207
9. Зла гавдиня. „Гавда ж бо йа, гавда“.	208
10. В чужім селі. „По польу ходжу сыно громаджу“.	208

2. Нелюб.

Коломийки рядки 2149 - 2204.	208
--------------------------------------	-----

Ріжнородні ритми.

1. Силуваний слюб. „Ой на горі, горі, там церкоўця стояла“.	210
2. Гірка доля за нелюбом. „Прийіхали свати до нашої хати“.	211
3. а. і б. Тяжке жите в нелюбом. Жінка топить ся. „Їа у чистым поли стоять два йавори“.	212
4. Милий хоче вбити нелюба. „Ой ходила сива пава по долині“.	214

5. Милій і нелюб. „Зайшло соньїнько за віконенько“	215
6. У тверді руки впала. „Ой шумїят верби у попові дебри“	215
7. Проклін матери: „Ой гоїа, гоїа, гоїа, пропада моїа долїа“	215
8. Братя і нещаслива сестра. „Ой гоїа, гоїа, гоїа, брат конїа наповайє“	216
9. Донька подає вістку матери про свою лиху долю. „Ой горонько крємінїайа“	216
10. Чоловік не любить жінки — бо погана. „Ой там, ой там ў Тернополи“	217
11. Жінка не любить чоловіка, дає до родини знати. „Ходит милій понад річку, тай гадає гадку“	218
12. Чоловік не любить жінки. „Мене мама йєдну мала“	219
13. Брат боронїє сестру перед побойами чоловіка. „Ой Боже-ж мїй Боже йак же-ж мї муж бїє.“	220
14. З намови вдови вбїває Василь жінку. „Прийшоў Василь до ўдовонькї“	222
15. Яким вбїває жінку. „Прийшоў Йакьим до ўдовонькї“	223
16. Чоловік рад, що нелюба жінка вмерла. „Ой умру-ж бо йа умру“	223
17. Розлучниця. Муж жалує за першою жінкою. „Ой умру-ж бо йа, милїй“	224

3. Старий удовець.

Коломїїкї рядкї 2205 - 2230.	225
--------------------------------------	-----

4. Муж пїаниця.

Коломїїкї рядкї 2231—2246.	226
------------------------------------	-----

Рїжнороднї рїтми.

1. а. Муж пїаниця побїває жінку. „Ой на пїнцу у куточку“	227
1. б. Idem. „Породила мене матї“	227
2. Жінка втїкає перед пїаним мужом. „Мене мама лише йєдну мала“	228
3. Муж пїаниця бє жінку. „Над водою стоїала“	229
4. Мати старас ся погодити жінку з нелюбим чоловіком. „Бїда-ж матї — недобрїї лїудє“	229
5. Жінка марнїє за лихим чоловіком. „Ой бїда-ж менї моїа матїнко“	229
6. Жінка марнїє через нелюба. „Вой ти дїўчїно, ти червона калїно“	230

5. Жінка п'яниця, ледащо.

Коломиївки рядки 2247—2278. 230

Ріжнородні ритми.

1. Жінка пропиває майно чоловіка. „Ой буу́ у мене чоловік“. 231
2. Добрий чоловік. „Ой п'яна́ йа, п'яаненька“. 232
3. П'яна жінка ровдужує про мужа. „Ой п'яна-ж бо йа п'яна“. 232
4. П'яна жінка вертає над раном до дому. „Попід гай стеженька“. 233
5. Жінка лицяє ся з жовнярами. „Кукала зазулька йа з калиночкьї“. 233
6. Невірна жінка. „Плинуть гусонькьї з під калиновькьї“. . 234
7. Жінка загнівала ся на мужа. „Зелена йаблінка, винне галузї“. 235
8. Жінка п'яниця коверзає чоловіком. „Ой поїхау́ Качурина у поле орати“. 236
9. Жінка п'яна вертає з хлопцями до дому. „Час до дому час, час до дому йти“. 237
10. Жінка п'яниця — чоловік добрий. „Ой го́йа, го́йа, з родом йа-м сї вїшла“. 238

6. Свекруха.

Коломиївки рядки 2279—2292. 238

Ріжнородні ритми.

1. Невістка сварить ся з свекрухою. „Ци ти невістко йа учора приведена“. 238

7. Удова.

Коломиївки рядки 2293—2326. 239

Ріжнородні ритми.

1. Смерть павського наймита через удову. „Ой удово, удовонько неслава на тебе“. 240
2. Мати не дозволяє синові женити ся з удовою. „Ой попід гай зелененькїй“. 241
3. Бідоває удови. „Ой Боже мій Бже, нещаснайа доле“. . . 241
4. Господарна вдова і син ледащо. „Зажурила сї біднайа удовонька“. 242
5. Молоду вдову обмовляють. „Ой біда, біда, йа ўдовоньцї небозї“. 243
6. Господарство не веде ся удові. „Посїйу йа пшениченьку“. 243
7. Наймит женить ся з вдовиною дочкою. „Ой служиву́ же йа ў удови“. 244

8. Сирота і мачоха.

1. Мачоха знущає ся над сиротами. „Летіли голуби на море
линучи“. 245

9. Стара мати.

- Коломийки рядки 2327—2332 246

Ріжнородні ритми.

- Туга за матерею. „Заросли стеженькь“. 247

Е. Смерть.

- Похорон. Обряди і віруваня. 247

1. Голосіє. „Моя ти дитинко солодка“. 247
2. Пісня про смерть. „Кажут льуде що йа умру“. 249
3. Завіщанє. „Йа дькови дам, дам“. 249

III. Ріжнородні теми.

I. Пісні козацькі і жовнярські.

- Коломийки рядки 2333—2508. 251

Ріжнородні ритми.

1. Довленє рекрутів. „А ў недьільу пораненько“. 256
2. Родичі відпроваджують новобранців. „Гей у поли густий
терен росте“. 257
3. Мати жалєє за сином, що іде до війська. „Гей у поли вербина“. 257
4. а. і б. Idem. „Ой у поли тернина“. 258
5. а. і б. Дівчина виирає з туги за милли жовняром; миллий
вертає і з жалю виирає. „Ой ци будеш мойа мила та за
мною тужити“. 259
6. а. Смерть жовняра на чужині. „Ой заковала сива зазулы“. 261
6. б. Idem. „Йе у поли два йавори“. 262
7. Вдовин син вибирає ся у похід. „Ой у містї тай у Львові“. 262
8. Жовняр вибирає ся у дорогу. „Ой пїє жоўньар пїє“. 263
9. Мати виправляє в дорогу сина жовняра. „Ой у лузі калина
ўсьий луг прикрасила“. 263
10. Новобранці. „Понад чорне море льтали ворони“. 264
11. Вілованє жовняра. „Стойт йавір над водою“. 264
12. Дівчина переночувала жовняра. „Ой зацвила калицюнка
ў лузі“. 265
13. а. і б. Парубок іде війська. „Дубе, дубе зелений“. 266
14. Мати виправляє сина на війну. „Шчо за галас галасає“. 268
15. Смерть жовняра на чужині. „Ой із суботи тей на недьіленьку“. 268

15. а. Смерть жовнира і вірний кінь, післанець. „Ой дощ іде, трава шумит“.	269
15. б. Idem. „Ой лис гудит, трава шумит“.	270
16. Жовнярська доля. „Ой запвила черемшина зрісна“.	271
17. Жовняр ранений. „Там у поли сьніжок тріасе“.	272
18. Жовняри машерують із села; дівчина тужить. „Гей у поли черемшина, цвіт із неї упау“.	272
19. Жовняр покидає дівчину. „Зелена йаблінка йаблочка зродила“.	273
20. Жовняр просить ся до дому. „Там у лісі клин деревонисько“.	274
21. Жовняр прощає ся з милою. „Світи місяченку“.	275
22. Новобранець тоне пливучи за рутяним вінком. „Ішло дьїучи по під городец“.	276
23. Смерть жовнира і вірний кінь. „Ой на горі жито“.	277
24. Козак покидає милу і тоне. „Ой Васильу, Василуньу“.	277
25. Козак потопає; його родина і мила. „По сьім боці Дунайу“.	278
26. Зрадлива дівчина „Гей ходит блудит козак по дубини“.	279
27. Idem. „Блудит козак, блудит по дубини“.	280
28. Ровзова козака в дівчиною. „Ой плинут гусоньки бистренькоу водоўїюу“.	280
29. Горда дівчина. „Ой ти дьїучино, ти гордаїа пишна“.	281
30. Дівчина прикликує чарамі милого. „Ой у лісі два дуби“.	282
31. а. Зрадлива любка. „По садочку походжаю“.	283
31. б. і в. Гостина у милої. „Сьїддай хлопче коньї вороного“.	285
32. Поклін козака. „С тойї гори високоїї тройзїль похїлиў сї“.	286
33. а. Жовняр прощає ся з родиною. „У гай мати, у гай зелененький“.	286
33. б. Гостина козака у дівчини. „Скропї, Боже, дороженьку до самого Львова“.	287
34. Дівчина лицяє ся до козака. „Там на горі калина“.	287

2. Балляди і мньші пісні.

1. а. Маруся ачарувала вдовиного сина. „Гей у містї тай у Львові стала сї новина“.	288
1 б. Idem. „Ой у містї на риночку“.	289
1. в. Idem. „Ой у Львові ў крайнім домі“.	289
2. а. Петрусь. „Далеко чувати о такї новини“.	290
2. б. Idem. „Далеко чувати такуї новину“.	292
3. Козак вводить дівчину і сам гине. „Тихо, тихо Дунай воду несе“.	293

4. Мати-покритка топить дитину. „А у містї ў крайнім домі“.	293
5. Чари. Не ходи Грицю на вечерниці. „Комарі дошчу побойали сї“.	294
6. Козак їде за море за тройзілем, повертає і вбиває зрадливу дівчину. „Ой йїхали козаки з обоу“.	295
7. Самовбийство мужа на гробі жінки. „Гей у лысы огнї горїят“.	297
8. Недобра свекруха стає причиною смерти невістки. „Ой поїїхау Андрусевько на вірльованьє“.	298
9. Тополя. Зла свекруха заклала дівчину в тополю. „Ой молодода удова сина йоженила“.	299
10. Свекруха отруйниця. „Ци рада ти мати, шчо нас двоїє ў хаты“.	301
11. Муж убиває жінку за намовою матери. „Ой майеш ти сину, жінку молодуйу“.	302
12. Двобій. „Ой два нас до дыўчини ходило“.	303

Передмова.

Етнографічна комісія Наук. Тов. ім. Шевченка ухвалила, на основі реферату д-ра Ів. Франка видати як XI том Етнографічного Збірника народні пісні з мелодіями зібрані д-ром Іваном Колесою в селі Ходовичах Стрийського округу в Галичині. Тоді, коли збирач приладжував їх до друку — Товариство ім. Шевченка не займалось ще науковими виданнями. З тої причини збірку свою призначив був Ів. Колесса, за порадою проф. І. Коперніцького до видань Краківської Академії Наук, що на засіданню д. 29 марта 1889 р. ухвалила була ті пісні друкувати. Перенесена на Угорщину, тяжкі житеві невгоди, а відтак і передчасна смерть не дозволили Іванові самому зайнятись приладженням сего тому для видання у Наук. Тов. ім. Шевченка, як се задумував покійник у послідній році свого життя. Задачу сю взяли на себе братя Івана Колесси — Олександр та Філярет.

Між паперами пок. Івана знайшли ся замітки що мали ввійти до передмови його збірки. Ми покористуємо ся тут ними.

Автор старає ся усправедливити свою систематику пісень. „Коли проби систематики творів природи — нише автор — натрапляють на такі великі труднощі, то з ними мусимо стрінутись і при систематиці творів людського духа, або хоч би тільки одної їх категорії яку становлять народні пісні.“ Автор угрупував народні пісні відповідно до звичайного розвитку людського життя котрого природні границі творить з одного боку колиска, а з другого — гробова дошка. Тому-ж вилінінувавши в окрему групу пісні обрядові що звязані не з фазаю людського життя, а з порою року, т. є. колядки, щедрівки, гаївки і пісні обжичкові — згуртував автор усі нинішні пісні в одну велику групу п. н. „Від коліски до гробової дошки“. В тій групі ідуть пісні по черві так, як іде людське життя. На сам перед читаємо після опису родин і хрестин, колісанки й пісні дитячі, — дальше змальована у піснях воля

дівочка й парубочка, любові в їх головних перипетіях як: вірне кохання, неслава, вороги, розлука, туга, і настрої перед весіллям. Весілля й весільні обряди становлять перехід до нової фази людського життя; ідуть отже далі пісні, що мають нам жити родинне в його різнородними проявами: як нелюб, старий вдовець, муж піяк, жінка піячка, свекруха, вдова, сирота, стара мати. Цикль сей кінчить ся піснями звязаними із похоронними звичаями й обрядами.

Таке угрупованє, як природне і раціональне ми задержали — хоч декуди попадають ся й пісні, що слабо лише звязані із групою в якій вони поміщені. З тої системи виключено лиш ті пісні, що своїм змістом і окремим характером сильно виломлюють ся із тих рамок, і поміщено їх у окремій групі третій, п. в. „Різнородні теми“, що складають ся із двох відділів: „Пісні козацькі і жовнярські“, де ввійшли між иньшими й історичні спомини і „Балляди й иньші теми“, де бачимо теми переважно міграційні. У кожній із категорій пісень що входять в обсяг групи „Від колиски до гробової дошки“, — лучив автор пісні у дрібнішій категорії на основі їх ритмічної будови, як: коломиїки, шумки й різнородні ритми.

„Пісня народня без мелодії“ — пише автор — „становить лишень половину її вартости. Тому-ж старав ся я так само вірно, як тексти, записувати й мелодії пісень. Звертаю при тім увагу й на так звані тони посередні, перехідні, що з причини своєї короткості й хиткості звичайно не впадають в ухо слухача в дійсности однак існують і вяжучи ледви помітними сполучниками тон із тоном, такт з тактом у згідну, звучну цілість — становлять нерав, попри сьмілі перемиїни акордів і незвичайно ніжну модуляцію в настрою мелодії, — властиву характеристичну прикмету краси нашої народної пісні.

„Усі пісні поміщені в отсій збірці — записав я в Ходовичах — невеличкім селі, що лежить на самім краю великої надністрянської рівнини, на правім березі ріки Стрия, півтора милі від міста Стрия. З причини невеликого числа мешканців Ходович повитворювались тут такі замотані родові відносини, що ціле село становить немов одну родину, так, що рідко хто може женитись або віддатись у тім самім селі. Тому наливає все до Ходович елемент посторонній, із сусідних сел і приносять із собою свої нові звичаї, язикові прикмети, перекази й пісні. Окрім того часто виходять біднійші Ходовичане на службу й на зарібки до сусідних сел — а багатші приймають часто посторонних наймитів і наймичок. Таким способом відбуває ся дифузійний процес — виміна засобів усної літератури між сусідними селами. Ся проява й пояснює нам багатство і різнородність засобів народної поезії в Ходовичах і флюктуацію діалектичних прикмет мови Ходовичан.“

„Пісні сі записані з уст так молодіжи, як і старших; так мужчин, як і жінок; однак треба зазначити, що далеко більше записано пісень із уст дівчат і жінок, як від парубків та старших господарів. Тяжка праця мужчин і журба о житє менше сприяє поетичній творчості — як занятя женщины. Сей факт полишив свої сліди й на характері пісень у котрих далеко ширше і всестороннійше змальоване житє живоцтва — як мужчин.“

„Зібрані у сему томі пісні показують нам, який засіб продуктів народної творчости можна в приближеню знайти в одному селі. В тому напрямі пішов я дальше, — і старав ся переконатись, — кілька пісень може обняти співацький репертуар одної особи. Перше місце в тому напрямі треба було признати Наці Данилового Олекси, убогій 19-літній дівчині від котрої записано 28 шумок, 64 довших пісень, і 2042 рядків колошинок співаних на 27 мельодій.“

Зібрані тут народні пісні мали становити, ураз із виготовлєннєм та затраченнєм десь збірником казок — лишень одну часть етнольоґічної монографії, яку задумував був написати др. Ів. Колєсса про село Ходовичі, а якої плян переховав ся між його паперами. Плян сей як збір дезидєратів і квєстїонар — може придатись етнольоґам.

1. Геольоґічний огляд околиці й села. Залив підкарпатський. Треторядна формація. Іл при копаню колодязїв. Рубець Дністрової долини. Миколаївські гори; беріг Комарівський. Ділювіум. Макутовий зуб, скаменїлости зиід Комарова. Пересїк берега. Мало чорної землі. Глинки 2 метри. Шутровище. Желїзо із баґон. Ільни, дуби 5 метрів під землею. Мікроскопійна аналіза.

2. Географія й хорографія села. Ріка Стрий. Потїк „Берег“ і потїк „Вїстре“, ліс „запуст“, толока, дуги, сіножати, орне поле, приїми, городи.

3. Історична бувальщина села. Ягаїло надає село ґаґиньському парохови в Стрию. Імя „Ходовичі“. Польські родини їх асиміляція. Рода: Косїнських, Біліньських, Поповичїв. Ріка розриває село. „Заріччї“ Ходовичі. Церков спроваджена з гір рікою. Старинні образи. Герб на китайцї. Козацький вїтвар. Перекази звязані з поодинокими місцями. Барвінок в лісі. Млинище. Панщина в споминах сучасників.

4. Фїзичні прикмети Ходовичан. Кранїометричні помїри, ріст, красака очий, волося, шкіри; голять губи; стрижуть вуса; типи, фотографії; загальний розвій фїзичний, статистика відданих до вїйска.

5. Пожива. Страви, хлїб, напої в ріжних порах року. Святочна пожива. Піст, мясниці, передновок.

6. Одежа. Господарїв, чоловіків, жінок, дівчат, парубків, хлопцїв, дїтїй; в зимі, в лїті, в свята, в гостях, при роботі; ціна одежі; фотографії.

7. Способи прожитку. Статистика. Майно. Богачі, бідні, ко-
мірники. Поле, товар, промисл, служба, рибацтво, польованє; торгвля:
збіже, льон, коноплі, ткачі.

8. Лад у громадї. Старшина, рада, вїйт; свїдомість політична;
просвїта, школа.

9. Мова. Говір придністрянський. Льокалізмаи. В піснях менше
льокального виговору, а більше архаїзмів. Польонїзмів мало. Лексичне
богатство видно особливо у назвах занять і приладів господарських, не
менче у лікарваню: назви хороб і ліків.

10. Духові прикмети. Звичай, обряди, вірованя, перекази,
казки, приповідки, пісні.

Рукопись збірки д-ра Колесси, що була призначена в першу до
видань Краківської Академії Наук, — споруджена буквами латинськими.
Приладжуючи її до „Етнографічного Збірника“ ми не могли користува-
тись правописею шкільною у нас загально прийатою, бо вона має
чи-мало недотач та хиб, і не вистарчає до вірного зображеня звукової
закраски мови. Ми придержуємо ся отсих засад правописних.

Букв: я, е, ю, ї ми як не потрібних не вживаємо. Де чуємо звук
йотований — там кладемо букву: й сполучену із відповідним самовву-
ком: я = йа (йагода); е = йе (грайе); ю = йу (стойу); ї = йі
(йїду); окрім того сей звук може нам віддати такі сполученя, як йи
(ййи, вйирний), йо (мойого). Щоби означити м'якність співзвуків — ужи-
ваємо букви ь сполученої із відповідним самозвуком: ья (тьагнути, съа-
гаю); ы (тыло, сыно, дыйу); ьу (любити, съуда); ьи (співаньки, тьм-
льу); ьо (сльози).

Знак щ заступаємо буквами шч (шчебече). Вокалізоване в означу-
ємо буквою ў (ўпаў, ішоў, дыўчина).

З причини сильного напливу посторонніх елементів ми подибуємо
в селї Ходовичах залежний від одиниць різнородний виговор. Часами
під впливом виговору ннших одиниць подибуємо навіть у тої самої оди-
ниці зміни у виговорі поодиноких звуків і форм. До тої різнородности
треба додати деякі архаїзмаи, що переховали ся у піснях давнійших,
а вийшли з уживаня в будденній бесїді і сучасних піснях.

Таким способом ми порозуміємо появу н. пр. отсих різнородних
прояв у виговорї:

Сьа, сьі, сье, сьи = ся; дьакуйу, дьекуйу, дьикуйу; мї, мїе, мїи,
мїа = мя, мене; тьа, тьі, тье, тьи = тя, тебе; вірне, вїерне, вїирне;
подвїрїе, польвїерїе, подьвїирї, подьвїирїи; негїдницьа, негїдницї,
негїдницье, негїдницьи, цїсара, цїсарїа, цїсарїи; жаль, жьель, жьиль;
ковьа, ковье, ковьи; виходити, віходити; слози, сьльози; чи, ци; йаб-
лїнка, йабльїнка, льябльїнка; весьїлье, вісьїльи і т. п.

Збірник сей містить окрім текстів пісень 225 мелодій. В укладі хот треба було поробити деякі невзначні зміни, яких довершив Філарет Колесса що провадив їх редакцію й коректу.

Зміст подаємо так, щоби при його помочи легко було знайти головні мотиви пісень.

Хоч кождий аркуш переходив 3 або й 4 коректи, полишились ще друкарські похибки і пропуски, котрі подаємо, і які просимо Вп. Читачів ласкаво справити.

Др. Ів. Колесса не належить уже до живих. Спочиває він далеко на чужині. У рідному краю, котрому давав він на услуги і рад був дальше давати свої молоді сили, нехай послужить йому за пам'ятник отся його збірка, та його біографія, що становить картку видерту з життя нашої суспільности.

Др. Іван Колесса.

Біографічна замітка.

Іван Колесса родився д. 9 вересня 1864 р. в убогій селі Сопоті в Скільських горах, де його батько Михайло був священиком. О. Михайло брав у своїй молодості діяльну участь у всіх народних справах, про те й наразився „сильним сего світа“ і пересидів довгі літа на таких голодівках, як Сопіт, Стрівків; а й убога парохія Ходовичі в Стрийщині, яку дістав він по довгих заходах не увільнила його від грижі о средства на просвіту своїх 5-ро дітей. То-ж біднота й недостаток були невідступними товаришами Івана, котрого віддав батько до шкіл у Стрию, а опісля в Дрогобич. Серед боротьби о жите виробила ся його метка, енергічна, завзята індивідуальність. Запал до праці, що провадив його через цілу гімназію як одного з найліпших учеників, не дозволив йому вдоволитись шкільною просвітою. Він шукав її також у кружку своїх старших товаришів, до котрих долітали відголоски ідей Драгоманова та писань його перших прозелітів Ів. Франка й М. Павлика. Гімназію скінчив Іван 1884 р. З тим самим запалом перейшов він на університет до Львова, де записався на філософічний відділ. Особливо потягало його природознавство, а поза фаховими студіями: етнографія, література, поезія й музика. Між його записками з академічних часів лишилось чи мало поезій і беллетристичних нарисів, у котрих через хрповату троха й нерівну форму та риторичність продирає ся щире чуте, непереможне бажане служити рідному народови, гіркий сум над його долею, й обуренє на усї несправди сучасного соціального ладу.

По однорічній побуті у Львові перейшов Ів. Колесса на медичний факультет до Кракова. Тут з'організував він українсько-руську університеську молодіж у товариство „Громаду“ і став сі душею й першим головою. Ся організаційна, ідейна праця серед молодіжи — се одна

а важніших заслуг Івана. Університетські студії скінчив він досягнувши д. 28 січня 1891 р. степеня доктора медицини.

На часи його існування в гімназії й на університеті припадає його праця на полі етнографії й фольклору. Вона стоїть у тісній звязи з тою атмосферою, яку заставав Іван дома, приїжджаючи до Ходович на вакації. Батько Івана, О. Михайло, відтягнувши ся від політичного життя тим більше часу присвячував роботі над просвітою народу і над розширенням свого знання. Він живо інтересувався літературним і публіцистичним рухом в котрому давніше в 60-их роках сам брав діяльну участь дописуючи до „Слова“ доки воно стояло на народному ґрунті. В його бібліотеці були усі важніші появи сучасного українсько-руського письменства. Він радо любив розмовляти із своїми синами про справи поважні, втягаючи їх у круг питань літературних і народно-політичних. Се були у Івана перші сильні імпульси до літературної й громадянської діяльності. Під впливом цих імпульсів і вражень які вийшли із кружка своїх гімназійних товаришів став Іван „видавати“ рукописну часопись п. н. „Дивоцьвіт молодечий з вакацій“ 1884—6 р. Співробітниками сеї часописі були братя Івана — Олександр та Філярет. Часопись появлялась часто, що кілька днів, і ходила з рук до рук у кружку родичів і знайомих. До неї входили статі змісту наукового, а найбільше оповідання й поезії усіх трох братів. Тут примішувано й чимало етнографічних записок. Тим способом „Дивоцьвіт“ давав принуку до початків етнографічної праці Івана. Той ряд вакацій проведених під ріпною стріхою серед літературної праці, ті вечери що илили в „редакційній“ хаті серед співів народних пісень і гри на скрипці при аккомпаніменті гітари — се найщасливіші, найясніші хвили в короткім життю Івана; до них улітав він часто спогадами тиняючись по далеких краях, відтятий від своєї рідні і свого нарсду.

До тих моментів, що потягали Івана до розслідування життя люду, належить і сей факт, що його батько був селянський син. У него жила його мати і сестра що придержувались селянських звичаїв одягу і світогляду. Старенька бабуся любила довгими вечерами розповідати виука народні казки, приказки. „практики“ — а часами затягла своїм дрожачим уже голосом пісню про св. Варвару, Олексія, або муки Христові. Ті оповідання і пісні глибоко западали в хлопячі душі розбуджуючи в них любов до тих вицьвітів народної уяви.

До цих родинних і місцевих імпульсів причинились і теоретичні студії. У Кракові зазнакомив ся він близше із звісним ученим антропологом та етнологом, професором І. Коперніцким та із Р. Завіліньским. Вони вказали йому наукову літературу із обсягу етнографії й фольклору. Під впливом Коперніцкого провадив тепер Іван свою роботу сис-

тематично, з обдумання впливом, пригтовляючи свій збірник пісень, казок, переказів, пословиць, звичаїв і т. и. до видань Краківської Академії Наук. З тих материядів які зібрав пок. Іван зберіг ся лишень збірник пісень; инші материяли втратились по його смерті.

Р. 1889 вийшла одна часть богатої збірки Івана п. н. „Narodziny, chrzciny, wesele i pogrzeb u ludu ruskiego we wsi Chodowicach w powiecie Stryjskim“. Надрукувала її Краківська Академія Наук у своїм виданю: „Zbiór wiadomości do antropologii krajowej“ т. XIII, де тоді не рідко поміщувано і материяли до української етнольоґії. Р. 1890 видала краківська „Громада“ в память Шевченківських вечерниць кілька лицарських пісень з нотами із збірки Ів. Колесси.

Ще в Кракові зачав був також Ів. Колесса збирати материяли до української медичної термінольоґії, — але сеї праці не довелось йому довести до кінця.

Рік 1891 впроваджує важну зміну в житю Івана. Не маючи відповідних материяльних засобів щоби скінчити дорогі студії медичні — він приневолений був постаратись о військову стипендію яку треба було опісля відслужувати. Од-ржавши степенъ доктора медицини переняв він зараз обовязки військового лікаря.

Військова служба була дивним контрастом до усього дотеперішнього житя Івана Колесси, була противна усему напрямови його думок. Небавом по вступленю до війська почув він непереможну відразу до мілітаризму. Ось як скаржить ся він в листі до наймолодшого брата з дня 8. лютого 1891: „Тут маю безконечно много роботи і клопотів, котрі мені тим прикрійше зносити, що походять лишень із нужденної організації цілого мілітаризму; тут переконуєсь чоловік, що винішний мілітаризм забиває в чоловіці все, що гідного тут із собою приніс.“ Та недовго довелось Іванови служити військовим лікарем в Кракові: уже в маю 1891 р. закинено його на Мадярщину до Темешвару в ранг старшого лікаря. Як тяжкою була для Івана військова служба, та ще на далекій чужині між Мадярами, видво із слідуочної його поезийки виспіваної в сумному часі — в Еделені 24 лютого 1893.

У фортеці Темешварі
Там беспечно, бре, живесь:
Понад мур, понад велізо
Ледви пташка пробересь.
Сив-соколом влітає
Вольна мисль на вольний сьвіт,
Ох, бо тісно, ох, бо душно
Між багнетами їй жить.

Ой три служби, три тяженькі
 Відслужити завдали;
 Ой тут три журби пекучі
 Серце хоре залягли.
 Ой три службі ізвляли
 Молодість мою буйну,
 А журби три закували
 Серце в кригу ледяну.

Військова служба була для такої вразливої натури, як Ів. Колесса — правдивою неволею. Тим тяжше приходилось йому зносити сю неволю на чужині. Тому-ж ще від самого 1891 р. не перестав він старати ся о перенесеня до Галичини, і не тратити надій, що власти вислухають його просьби. Та усякі заходи Івана в тому напрямі були безуспішними, бож засланє його на чужину стояло в деякій звязи з його організаторською роботою в Кракові. Але і на чужині не переставав Ів. Колесса живо інтересувати ся руськими справами, допитуючи про се в листах до родини, пренумеруючи руські часописи, та закупаючи сьвіжі книжки. Кілька разів приїжджав він за відпусткою до родини звичайно в літі, щоб віддихнути та набрати сьвіжих сил до тяжких маневрів, які мусів що осени відбувати, а які руйнували його здоровле і підривали матеріяльні відносини. Із своєї невеликої пенсії уділяв покійник часто грошевої запомоги убогій родині, особливо наймолодшому братови, тоді ще студентови львівського університету.

По кількох місяцях служби в Темешварі перенесено Івана до Левочі (Lőcse), малого місточка в північно-західній часті Угорщини. Звідси призначено його на якийсь час до Іглави на заступство полкового лікаря, — відтак в другій половині 1892 кипено його до нужденного села Еделши, де відбував службу до початку р. 1893. Опісля повернув знов до Левочі, і тут з весною р. 1893 дочекав ся іменованя полковим лікарем. В осени р. 1894 перенесено Івана далеко на полудне до Преполя невеличкого місточка, що лежить над рікою Лімом в Новобазарським санджаку на границі неутралної території яка відділює Герцеговину від Турції. Серед прегарної природи герцеговинських гір де не бракувало і словянського населеня жилось Іванови відраднійше, як на Мадарщині. Тут присвячував він також багато часу науковим медичним студиям до котрих мав і охоту велику і чи-малий талант. Тут придбав він собі і чи-малу фахову бібліотеку. Але з кінцем 1895 р. перенесено його до міста Карловац (Karlstadt) в Хорватії, де обняв трудне становиско начального лікаря у великому військовому шпиталю. Побут у Карловацу — се темна доба в житю Івана. Він неалюбив сего міста натрапивши тут на дуже прикрі відносини між своїми військовими товаришами

і властями. Дуже часто приходило до конфліктів і Ів. Колесса мусів нераз в дорозі повдників боронити ся супроти напастей деяких своїх товаришів, котрими він мав причину погорджувати, а не умів сеї погорди укривати. Ось що пише він в сій справі до наймолодшого брата в листі з дня 17 червня 1897 р.: „...я послідними часами серед найтруднійших умовин — тільки через свою рішучість — і можу сказати, відвагу потрафив ще доси при житю удержатись. Під секретом можу тобі сказати, що я в протягу двох неділь мав чотири афери повднякові. Тепер поки що маю на якийсь час забезпечений спокій, але чую ся по тім всім так умучений, що подав-ем ся нині о довший урльоп і на 30 червня хочу їхати до Галичини.“ Покійник дійсно приїхав на кілька неділь до дому, де прийшов зовсім до себе і поробив всякі заходи, щоб виступити в війська та обісти як окружний лікар в Микуличині. Але вернувши по скінченім урльопі до Карловицу покійник попав знов в конфлікти із своїми військовими товаришами і властями, що своїми безустанними секатурами, інтригами й напастями знищили, вбили сю молоду силу.

Зломаний фізично та вичерпаний духово вимучивши ся кілька місяців у шпиталю в Загребі та в Стеневцу — умер він дня 8. лютого 1898 р. впавши жертвою особистої людської власти і військових порядків з якими не могла погодити ся його чоловіколюбна душа і палка вдача.

ГАЛИЦЬКО-РУСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ З МЕЛЬОДИЯМИ

зібрав у селі Ходовичах

ДР. ІВАН КОЛЕСА.

З відки взяли ся пісні?

„Щитайт сь, відки сьпіванкькь виходьт... Огто! А на морах, на дунайах не такі риби. Війшла риба, ~~уя собі~~ ~~вигляда~~ на борг, та ~~уя~~ ~~себе~~ собі сьпівала. А буу ~~такий~~ ~~йеден~~, ...ніхто, ніхто не міг її підслухати, бо ~~зара~~ ~~утбікала~~... — отже буу такий йеден, шчо конче хотьіу того. Він за корч, риба не видьіла, підоплила, та свое.. а той ~~уя~~ ~~себе~~ собі нише, а ~~уя~~ ~~себе~~ нише тоти слова, тоти пунта: із кождой сьпіванкькь йедно слово. Прийшоу другий раз, та ~~уже~~ ~~більше~~ ~~засьтг~~; ~~пустьіу~~ ~~позору~~ ~~нежи~~ ~~льуде~~, і в того сьпіванкькь тепер. Йеден уповісьт ~~другому~~, той зретону, та ~~так~~ сьпіванкькь розходьт сь по сьвітї.“

Розповіла Наці Дамілова.

Друкарські похибки.

СТОРОНА	Рядок	НАДРУКОВАНО	МАЄ БУТИ
35	1 з гори	ніц	ніць
36	6 з ~~долини~~	відбував ся	відбуває ся
51	14 з гори	упала	упала
51	9 з долини	ў воду	у воду
53	12 "	што	що
54	16 "	кузьіука	кузьіука
93	12 з гори	лушила-я сьі	лишила-я сьі
96	1 "	ца ци	та ци
101	12 "	Ой йак	Ой так
108	9 "	дзеленькый	дзеленькый
116	9 "	Та за мноюу	Та зо мноюу
118	3 "	два рази: „Ой ти дыў- чно“	раз
122	9 "	Йа лишу на тебе лишу	Йа лишу на тебе
164	10 з долини	Марисину	Марисуню
166	3 "	молодий	жених
170	13 "	надвичайно	невичайно
183	23 "	Ой дауно-ж бо йа	Ой дауно-ж би йа
183	4 "	Шче-ж	Шче-и
187	5 "	в бесіді	в гостині
187	14 з гори	співає ся як ч. 14.	співає ся так, як ч. 13.
193	12 з долини	дружбонькь	дружбонько
203	9 з гори	співає ся як ч. 9. ст. 123	як ч. 10. ст. 123.
205	по рядку 9.	бракує слів: „Ой коби йа	була знала“.
278	2 з гори	Біг видає	Біг відає
297	21 з долини	Йасу	Йасьу

Пропущено.

Стор.	90	пісня	7.	співає	ся	так,	як	ч.	6.	стор.	89.
"	91	"	12.	"	"	"	"	"	1.	"	88.
"	131	"	23.	6.	"	"	"	"	1.	"	118.
								дальше	як	ч.	10.
"	157	"	6.	"	"	"	"	"	10.	"	123.
"	157	"	7.	"	"	"	"	"	10.	"	123.
"	184	"	53.	"	"	"	"	"	1.	"	167.
"	185	"	57.	"	"	"	"	"	3.	"	168.
"	186	"	60.	"	"	"	"	"	13.	"	169.
"	190	"	72.	"	"	"	"	"	1.	"	167.
"	205	"	5.	"	"	"	"	"	10.	"	123.
"	303	"	12.	"	"	"	"	"	10.	"	123.

I.

Обрядові пісні звязані з порою року.

1. Колядки.

1.

Moderato.

І - шли мо-лод-ці ра - но в цер-коу-ці, Ой дай Бо-же!

І - шли мо-лод-ці ра - но в цер-коу-ці, Ой дай Бо-же!

Рифма:

Стали вони си раду радити,

Ой дай Боже! (bis)

Радьт радоньку не величеньку:

Скынньо сь браті по золотому,

По золотому, по червоному,

Та купимо си золотий човен,

Золотий човен, срібне й весельце,

Та пустимо сь крайом Дунайом;

Там ми чуйемо доброго пана,

Доброго пана, слаўного цара.

Там ми будемо вйерне служити,

А він нам буде добре платити:

Щчо по рокови — по коникову,

По ясні стріўці, хорші дьіўці.

Бувайже здороў білий молодче.

Пор. Истор. півни Антон. и Драгом. I. Ч. I.

Співала Наці Данилова.

Книжр. Збірник т. XI.

1

2.

Moderato.

Зди-баў сьі мі-сьціць йа з дрiбннi дошчой,   Сло-вен йе - си,
наш ми-лий Бо-же на не-бе-си.

Йа дошчык каже : нема над мене :
Рэфрэн :   Словен йесц, наш милий Боже на небесах.
 А йа окроплу жыто-пшеницу,
 Жыто-пшеницу, усьу йарницю.
 Йа мiсьціць каже : нема над мене
 А йа осьвiчу горн-долины,
 Горн-долины, — свiтуўу землў,
 Свiтуўу землў, добрiйi лўды.

Спiваў Павло Щур.

3.

Спiвае ся на той голас що ч. 2.

Ў поли кьерницi пiдмуленая.
Рэфрэн :   Словен йесц, наш милий Боже на небесах.
 А ў тi кьерницi пречиста Дыва,
 Пречиста Дыва Христа купала.
 Прыйшли до нейi йа три жидове :
 Пречиста Дыва — дес Христа дыла ?
 Йа го вiнесла ў шоўковi трави.
 Пiшли жидове трави косити.
 Трави скосили, Христа не знайшли.
 Ў поли кьерницi i т. д.
 Йа го вiнесла йа ў густi лыси.
 Пiшли жидове лыси рубати,
 Лыси зрубали, Христа не знайшли.
 Ў поли кьерницi i т. д.
 Йа го вiнесла йа ў чисте море.
 Пiшли жидове море хлўпати.
 Море схлўпали, Христа не знайшли.
 Христа не знайшли, самi пропали.

Спiвала Олена Карпiчк.

4.

Співає ся так, як ч. 8.

Щож там сі сьвітит йа ў нових сьнізох?
Рефрен: Шчедрий вечір, добрий вечір.

Там гречний паннич восько збирає,
 Львіў войувати, панни шукати.
 Йак виїхали за першу гору,
 Йак ударили в туга лученька,
 Аж сі Львівйане задивували.
 Винесли йему миску червоних,
 Він тото бере, теї не дякує.

Щож там сі сьвітит і т. д.
 Йак виїхали за другу гору і т. д.
 Вивели йему йа конья ў сьідлы,
 Він конья бере, теї не дякує.

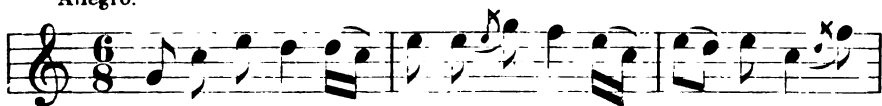
Щож там сі і т. д.
 Йак виїхали за третю гору і т. д.
 Вивели йему йа панну ў сріблі,
 Він панну бере, дуже дякує.
 Бувайже здороў, гречний панничу,
 Дайже ти, боже, ў городы зьілы,
 Ў городы зьілы, дома весьілы,
 Бувайже здороў з вітцьом з маткоўйоў,
 З вітцьом з маткоўйоў, з ўсьоў сельадкоўйоў.

Співала Марта з „Дугу“.

Пар. Жел. Павлі I. стр. 140. Кольб. Пок. I. ч. 19. Истор. пьєси Антон.
 и Драг. I. ч. 4. Б. Головацький II. стр. 54 ч. 4, стр. 63 ч. 15, стр. 163 ч. 16; III.
 стр. 50 ч. 24, стр. 53 ч. 29, 31, 32, стр. 129 ч. 13.

5. а.

Allegro.

На Ду-на-йень-ку при бе-ре-жень-ку, шче-дрий ве-чір,

сьві - тий ве - чір.

Там ўсі сьвітійі воду сьвітвили,
Рефрен: Шчедрий вечір, сьвітій вечір.

Воду сьвітили, хрест загубили.
 Тудаж нам ішла гречнаїа панна,
 Гречнаїа панна на Дунай по воду.
 Перейшли їїї на ўсі сьвітїї,
 Ўзяли її просити, ўзяли її благати :
 Ця не найшла ти злотистий хрестик ?
 Будем за тебе Бога просити,
 Бога просити, три службі служити :
 Йедну службоньку на Богойавленье,
 Другу службоньку ў Велику-дниноньку,
 Третю службоньку ў сьвіту недьїленьку.
 Бувай здорова, гречнаїа панна,
 Гречнаїа панна чом розумненька ;
 Дайже ти, Боже, на двьїер шчїстьенько,
 На двьїер шчїстьенько, ў тьїм здоровїенько.

Спївав Олекса Луцїв.

Пор. Кольб. Пок. I. ч. 16; Голув. II. стр. 49 ч. 16 стр 612 ч. 53, стр. 33 ч. 4.

Б. б.

Спївае ся так, як ч. 8.

Рефрен : Туда нам була даўно стеженька,
 Буде Христос на Йордан.
 Тоў стежкоў ішла гречнаїа панна,
 Перейшли їїї на три сьвітїї :
 Ти туду ішла, чей їес хрест найшла.
 А шчо ж ми буде за заплатонька ?
 Будем за тебе служби служити,
 Служби служити за здоровїечко ;
 Бога просити за гречну панну.
 Рости велика, гречнаїа панно ;
 Будьже здорова, гречнаїа панно,
 Сама с собоўїоў, з вітцьом, з маткоўїоў,
 З вітцьом, з маткоўїоў, з ўсьоў чельадкоўїоў.

Спївала Анна Іранас.

б.

Спївае ся так, як ч. 5. а.

Рефрен : Ця дома, дома, білий молодче ?
 Щедрий, добрий, сьвітїий вечер.
 Сидит він дома по конец стола.
 На нїм шьїпонька йак мак дрібонька,

На нѣм чобітки, срібні підкіўкѣ,
 На нѣм кошулька дуже тоненька;
 Де ўна сѣ прала? ў тихім Дунайу;
 Чи сѣ крутила? — кінськѣм конигом;
 Де сѣ сушила? ў стовѣ на розѣ;
 Де сѣ ўбирала; ў свѣтлѣ свѣтлоньцѣ.

Бувайже здороў, білий молодче.
 Білий молодче — чом Івасеньку.
 Не сам з собою, з вітьцом з маткоюу,
 З вітьцом з маткоюу, з ўсою чельадкоюу,
 І з цѣлим домоу, з Господом Богом.

Спѣвав Олекса Луцѣв.

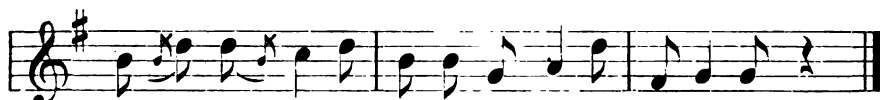
Пор. Истор. пѣсни Антон. и Драгом I. ч. 2. стр. 6.

7. а.

Allegro.

Ў мо-го ба-тень-ка крас-на дѣ-вонь - ка, Їа-го- да;

Ой йа - го - донь-ко, крас-на дѣ-вонь-ко ў ба-тень-ка.

Вариант:

Ў мо-го ба-тень-ка

Резфрен : Ой прийшло троє жениху:
 Йагода; ой йагодонько, красна дѣвонько ў батенька
 Йеднѣ си стали за воротами,
 Другі си стали та у зѣльничку,
 Третѣ си стали з кіньми під сѣньми.
 Ой йедним дали по перстенцеви,
 А другим дали по ручникови,
 А третим дали гречнују панну.
 Гречнују панну, чом Рузуньку.

Дайже ти, Боже, ў городы зыльє,
 Ў городы зыльє, дома весыльє.
 Бувай здорова, гречнайя панно,
 Гречнайя панно, чом розумненька.
 Не сама с собоў, йа з вітцьом з маткоў,
 З вітцьом з маткоў, з ўсьоў челядкоў;
 Із цыльн домом, з Господом Богом.

Пор. Мета з р. 1863 стр. 166.

Співала Рузі Сидорикова.

7. б.

Співає ся так, як ч. 16. а.

Рэфрен: По конец моста коршмонька стоїт,
 Калино, калино-ж мойя, вода луженькы забрала.
 А ў ті коршмоньцы шінкарка сидит.
 Шінкує вона медом теї вином.
 Приїхали д'ны трое жениху:
 Йедны си стали під воротами,
 Другі си стали з кіньми під сыньми,
 Треті си стали йа ў зыльниченьку.
 Шчо нам стоїали під воротами,
 Тим йесмо дали білий рушничок.
 Шчо нам стоїали з кіньми під сыньми,
 Тим йесмо дали срібний перстенець.
 Шчо нам стоїали йа ў зыльниченьку,
 Тим йесмо дали гречную панну.
 Бувай здорова і т. д. як висше.

Співав Гринь Шабан.

7. в.

Співає ся так, як ч. 16. а.

Рэфрен: Там на гороньцы ў нові коршмоньцы,
 Калино, калино-ж мойя, вода луженькы забрала.
 А ў ты коршмоньцы тисові столи,
 А за столами шінкарка сидит.

Рыдок 4—9 так, як 3—8 в б.

Тим йесмо дали по рушниченьку.
 Шчо нам стоїали йа ў зыльниченьку,
 Тим йесмо дали по віночкови
 Шчо нам стоїали з кіньми під сыньми,
 Тим йесмо дали гречнуў панну.

Allegro moderato.

8.

Ци ра-но ра-но ку-ропъ-кы пі-ли, Гей дай Бо-же,

гей дай Бо-же!

Репрен:

Ей бо шче ранче наш панок устаў,

Гей дай Боже, гей дай Боже.

Ей устаў устаў, три свѣчки ўсукаў.

При йедны свѣчцы личенько ўмиваў,

При другі свѣчцы ў сукны сѣ ўбираў,

При треті свѣчцы з коньом розмоўляў:

Коньку мій коньку, продам ѳа тебе,

За сьын ішеницы, за два сужжицы.

Пане мій, пане, не продай мене.

Ѓа ти укажу мѣккіі броди,

Мѣккіі броди, і три городи.

Ѓ іедным городы коньа попасаў,

Ѓ другім городы коньа наповаў,

Ѓ третім городы красну панну ўзваў.

Бувайже здороў і т. д. як ч. 6.

С. Н. Д.

Пор. Рус. Дн. стр. 40 ч. 5. Истор. пѣсни Ангол. и Драгом. I. ч. 2. стр. 5. ч. 59 Б.
Б. Гринченко, Этногр. Матеріалы III. с. 14 ч. 14.

Andantino.

9.

Шчо за ра-да ста - ла, ѳа-ка не бу - ва - ла,

Звьѣ-да ѳас-на над вер - те-пом свѣтлом за-па - ла - ла.

Де Христос роднў сѣ з Дѣви воплотнў сѣ,

Ѓак чоловік ў пеленяти, ѳа ў Бога повиў сѣ. (bis)

Просимо ть Цару, небесний Владару,
 Даруй лята щчсливийї сему господару. (bis)
 Вік щчсливий заўше на вікьї прожиўши,
 А по смерти лица його на вікьї хвалиўши. (bis)

(співала Касья Курилова.

10.

Співає ся так, як ч. 7. а.

Рефрен : Йа з гори гори й омітай двори
 Радуй сї, радуй сї, земле, син нам сї Божий народиў.
 Омїтай двори, застелай столи,
 Бо йдуть до тебе й а ў рік гостенькьї,
 Й а ў рік гостенькьї й а ўсї свїйтїї,
 Й а ўсї свїйтїї за столом сидьт:
 Свїтїй Никола сїў конец стола,
 Голову склониў, сьльозоньку зрониў.
 Шчо сьльоза кане, ўсе Дунай стане.
 Й а ў тьїм Дунаїу Господь сї купле.
 Господь сї купле й а з свїтїм Петром.
 Купайучи сї сперечьли сї:
 Йа Петро каже, шчо небо бїльше,
 Йа Господь каже, шчо земльї бїльшї.
 Надїїшла їд ним божаїа Мати:
 Ої Петре, Петре, не переч Богу,
 Бо земльї бїльшї: гори, долини,
 Йа небо менше, бо ўсе рїўненькьє.

Співала Касья Курилова.

11.¹⁾

Співає ся так, як ч. 1.

Рефрен : Ої загнїваў сї син на батенька,
 Гей дай Боже. (bis)
 Закуниў собі двїста стадонька.
 Ої зїгнаўже він на кленовий мїст.
 Заломила сї в мостї делїна.
 Витопило сї двїстї стадонька.
 Лише сї лїшиў сї кониченько.
 Сїў коник плаўлет, вушком поводит,
 Вушком поводит, бїў камїнь дупле.

¹⁾ Пор. ч. 6

Біў камінь лупле, церкоў муруйе.
 Церкоў муруйе на штири вугли,
 На штири вугли, на троїе дверцьцї,
 На троїе дверцьцї, на дві віконьцы.
 Ёднѣм віконци йа сходит сонце,
 Ё другім віконци заходит сонце.
 На йедних дверцьцох сам Бог небесний,
 На других дверцьцох божаѣ Мати,
 На третих дверцьцох білий молодчик.
 На нѣм кошулька барзо тоненька,
 Барзо тоненька, йак сьнѣг біленька.
 Де ўна сѣ прала? ў тихім Дувайу;
 Де сѣ крутила? коньу ў коньцѣ.
 Де сѣ сушила? ў лужку на шнурку,
 Де сѣ тачыла? ў Львові на столы.
 Де ўна сѣ брала? ў сьвітлы сьвітлоньцы,
 Ё сьвітлы сьвітлоньцы, ў нові йазбоньцы.¹⁾

Співае Михайло Савчин.

Пор. Кольб. Пов. I. ч. 4. Рус. Дн. стр. 39. ч. 4. Голов. II. стр. 97. ч. 4.
 III. стр. 138. ч. 1.

12.

Співае ся так, як ч. 7. а.

У подзьвереньку красно метено,
Рефрен: Радуй сѣ, радуй сѣ, земле, сині нам сѣ Божий народі.
 Красно метено, горіх саджено.
 Попід той горіх паночок ходит,
 Паночок ходит, паноньку водит,
 На ты паноньцы вінок-зельінок.
 Десь нам сѣ ўзьили буйны вітрове,
 Та зафайнули вінок-зельінок,
 Та зафайнули за тихий Дунай.
 За тихий Дунай, за чорне море.
 Надійшлож туди три рибаченькы,²⁾
 Перейшла же йіх гречнайа панна:
 Ци не знайшли ви вінок-зельінок?
 За то вам буде ой заплатонька.
 Ой заплатонька, надгородонька:
 Йедному буде ой заплатонька,

¹⁾ йазбоньцы = ізбоньцы = izba.

²⁾ вар.: = рибарева.

Другому буде вінок-вельніок,
Третому буде гречнаїа панна.

Співав Гриць Шабан.

Пор. Кольб. Пок. I. ч. 15, 20. Żeg. P. p. I. г. стр. 3 ч. 1. Рус. Дя. стр. 36
ч. 1. Голов. II. стр. 85 ч. 22; III. стр. 82 ч. 29, 30, 41, стр. 106 ч. 2, стр. 124 ч. 1.

13.

Співав ся так, як ч. 1.

Рефрен : Чийже то плужок найранче вийшоў
Гей дай Боже. (bis)
Нашого пана господаренька,
Господаренька — чом Тишцуненька.
Ў нього волонькы ўсе половійі,
Їа чепигонькы ўсе золотійі.
Сьвітій Никола за плугом ходит,
Сьвітій Михайло волонькы гонит,
Сям му Господь Бог рільу ўсївайе.
Їа Божий му Син поволочайе;
Божайа мати йїм йїсти носит.
Її носит, носит, ўсе Бога просит:
Зароди, Боже, густойе жниво,
Густойе жниво, рісьны снопонькы.
Рісьны снопонькы, густы копонькы.
Дайже ти, Боже, сиў кониченька,
Жебис ним йїядиў межи копонькы,
Їак місяченько межи звїадонькы.
Дайже ти, Боже, на двїер шчісьтьенько,
На двїер шчісьтьенько, ў дым здоровїенько.
Дайже ти, Боже, ў городы зело,
Ў городы зело, дома весело,
Дайже ти, Боже, ў городы зїлы,
Ў городы зїлы, дома весїлы.
Бувайже здороў, господареньку,
І сам с собоўйоў, з свойоў жоноўйоў,
І з дыточками, йа с квіточками.
І з усьїм домог, з Господом Богом.

Спївала Анна Іранас.

Пор. Кольб. Пок. I. ч. 6. Голов. II. стр. 8 ч. 11, 23, 24. Антр. IX. стр.
12 ч. 10 а і б. R. Gawronski: Szczedr. z Michowy, „Lud“ 1899. V. 67.

14.

Співає ся так, як ч. 8.

Рефрен: Буду Христос на Їардан,
 Зажурили сьї буйнїїї гори,
 Що не зродили жито, пшепицьу,
 Але зродили зелене вино.
 Гречнайїа панна його стерегла,
 Ей, стережучи, твердо заснуўши.
 Ей, десь сьї ўзбили та ўсьї пташенькї,
 Тей видзьобали зелене вино.
 Ей, гильїа-гильїа, білї¹⁾ пташенькї,
 Не обдзьобуйте зелене вино.
 Бо менї вина багато треба:
 Майу сестрицьу на відданицьу,
 Майу браччика на оженїчку,
 Самам молода зарученаїа,
 Аж до Галичї за поповичї.

Рости велика гречнайїа панна,
 Гречнайїа панна, чом Касуенька.
 Сама с собоюїоў, з вітцьом з маткоюїоў,
 З вітцьом з маткоюїоў, з ўсьоў чельадкоюїоў.

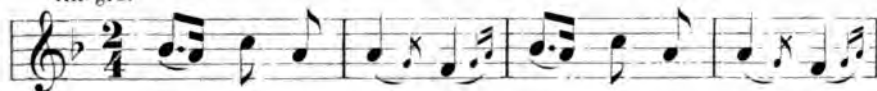
Спївала Анна Гранас і С. Н. Д.

Пор. Кольб Пок. I. ч. 22, стр. 105, 106 і 119 Жег. Р. р. I г. стр. 6. ч. 3,
 Рус. Дн. стр. 42 ч. 7. Голов. II. стр. 93. III. а., стр. 80 ч. 26. III. б. стр. 547. ч. 6.
 стр. 534 ч. 1. Чубинськ. т. III. стр. 399—402, 458. Кїев. Стар. 1887 январь.

2. Щедрївки.

15. а.

Allegro.

Ци до - ма до - ма, гоє - но - да - рень - ку?

Шщед - рий ве - чїр, сьвї - тий ве - чїр!

¹⁾ вар. = райскїїї пташкї.

Чельадка каже, шчо нема го дома,
Рефрен : Шчедрий вечір, свѣтій вечір.
 Шчо нема го дома, поїхаў до Львова.
 Бо ми му прийшли зашчедрувати,
 Шчоби він даў нам хоть позадычка,
 Хоть позадычка на насѣнычко.
 Ми би му сѣйнали помежи порогн,
 Куди му ходѣт воли тей корови.
 Воли, корови, конѣ ворошѣ.
 Ей, виїди, виїди, господареньку,
 Господареньку тай на йбореньку;
 Корови ти сѣ поположили,
 Кобили ти сѣ пожеребили,
 Дайже ти, Боже, сиў копиченька.

Далѣ як ч. 13. рядок 16 аж до кінця.

Співала Анна Іринас.

Пор. Кольб. Пок. I. ч. 39 і 45; Голов. II. стр. 16 ч. 22, II. стр. 32 ч 45; III стр. 14 ч. 17.

15. 6.

Співас ся так, як ч. 15. а.

Ця дома, дома, пане господару?
Рефрен : Шчедрий вечір, свѣтій вечір.
 Чельадонька каже, шчо нема го дома.
 Нема го дома, поїхав до Львова.
 Шчо він там дѣїе? золото віїе.
 Ой ни золото — йару пшениченьку.

Рядок 6—12 = 4—9 в а.

Конѣ ворошѣ, хлопцѣ молодѣ.
 Ой виїди, виїди, пане господару;
 Ой виїди, виїди на йбороньку:
 Кобили ти сѣ пожеребили,
 Самих коникіў та народили;
 Корови ти сѣ поположили,
 Самих волкиў та народили;
 Льохѣ тобѣ сѣ попоросили,
 Самих пацьучкіў попородили.
 Бувайже здороў і т. д. як ч. 13. рядок 24 до кінця.

С. Н. Д.

16. а.

Moderato.

Ўсе по-під лу-ги, ўсе ка-ли-но-ві, ка-ли-но!

ка-ли-нож мо-йа, во - да лу-жень-ки за бра-ла.

Там, мила, лежить в даўну стеженька,

Рэфрен: Калино, калино-ж мойа, вода луженькы забрала

Тоў стежкоў ішла пишнайа павна.

Віломала си квітку з калини,

Приложила си д свойим личенькам:

Дайже ми, Боже, такі личенька,

Такі личенька, йак калинонька.

Ўсе попід луги, ўсе калинові, і т. д.

Віломала си квітку з терниккы,¹⁾

Приложила си д свойим оченькам:

Дайже ми, Боже, такі оченька,

Такі оченька, йак чорний терок.

Ўсе попід луги і т. д.

Віломала си квітку з хмеликкы,²⁾

Приложила си д свойі косоньці:

Дайже ми, Боже, таку косоньку,

Таку косоньку, йа ў пойасочок.

Удалабим сы й а ў вітыўскый дым,

Йа ў вітыўскый дым, за віговичы.

Удалабим сы й а у панськый дым.

Йа у панськый дым за панчика.

Удалабим сы й а ў попіўскый дым,

Йа ў попіўскый дым, за поповичі.

Удалабим сы у богацькый дым,

У богацькый дым, за богачика.

Вінчуйемо ты шчiсьтом здорав'ом,

Шчiсьтом здорав'ом, тоў калыдоўіоў.

¹⁾ вар. = квітку чорний тер.²⁾ вар. = смужини.

Вінчуємо тї зеленим вінцєм,
Зеленим вінцєм, красним молодцєм.

Б. Грішченко: Этв. Мат. III. 25. ч. 28. А.

С. Н. Д.

16. Б.

Співає ся так, як ч. 16. а.

Бувай здорова, гречнаїа панна,
Гречнаїа панна, чом Гаусенька.
Дайже ти, Боже, ў городї зїльє,
Ў городї зїльє, дома весїльє,
Дайже ти, Боже, ў городї зело,
Ў городї зело, дома весело.

Шчо си жьндаїеш, шчїстьи, здороўдї,
Шчїстьи, здороўдї, добройї долї.

Бувай здорова, гречнаїа панно:

Вінчуїу тї з сими новонародженими свїїти, свїїта опровадити, нового року дочекати, по новїм роцї до Богоїаўленїїа, від Богоїаўленїїа до Воскресенїїа, від Воскресенїїа до Вознесенїїа, рік від року, на многа лїта.

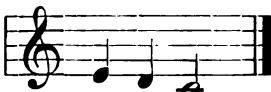
Спївала-рецатовала Олена Карпїчкї.

17.

Allegro moderato.

Ої у мї-стї, мї-стї, мї-стї Ве-фле-їо- мї хрїств сї Хрїстос

на Йор-дан.

їа Божїа Мати сїна породїла,

Рєфрен: Хрїств сї Хрїстос на Йордан.

Сїна породїла, ў пелени повїла.

їа та пеленочкї їа ўсе кїтайочкї,

Шчо повїваченькї, їа ўсе шоўковачї,

Ої а їзїшли сї їа усї свїїтїї.¹⁾

їа ўзїли гадати, їак би му мнї дати.

Ої дали їни му мнї: ої ти, свїїтїї Петре.

їа Божїа мати то си не злюбїла,

То си не не злюбїла, то си не ўхватила.

¹⁾ Вар.: Ої їзїслаў Господь три свїїтїїї з неба.

Там у містї, містї і т. д.
 Ой дали ўни му мвнї: ой ти, свѣтїй Паўле.
 Їа Божайа і т. д.

Там у містї, містї і т. д.
 Ой дали ўни му мвнї: ой ти, Сусе Христе.
 Їа Божайа мати то си йа злюбїла,
 То си йа злюбїла, то си й ухвалила.

Співала Каська Курилова; так само С. Н. Д.

Пор. Антр. VIII. 144. Кольб. Пок. I. ч. 43, 44, 41. Голов. II. стр. 11 ч. 16,
 19, 37, 59. III. стр. 23 ч. 30.

Moderato.

18.¹⁾

Ой зріўнай, Боже, гори долини ріўненько,
 Щоби сї було йа аж до батенька видненько.
 Ой ни видненько, ци не видненько, йа знайу,
 Йа свого батенька по голосочку пізнайу.

Ой попід гору і т. д.
 Щоби сї було й аж до матынкы видненько, і т. д.
 Йа свою матынку по голосочку пізнайу.

Ой попід гору і т. д.
 Щоби сї було й аж до браччыка видненько і т. д.
 Йа свого браччыка по голосочку пізнайу.

Ой попід гору і т. д.
 Щоби сї було й аж до сестрычкы видненько і т. д.
 Йа свою сестрычку по голосочку пізнайу.

Ой попід гору і т. д.
 Щоби сї було й аж до шлого видненько і т. д.
 Йа свого шлого по голосочку пізнайу.

¹⁾ Вар.: Там на гороньці два соколоньці йачмін' жнут,
 Дві зазуленькы на долинонці льон берут.

Бувай здорова, гречнаїа панно, їа знаїу,
 Їа свого милого по голосочку пізнаїу.
 Сама с собоюїої, з вітцьом з маткоюїої, їа знаїу,
 Їа свого милого по голосочку пізнаїу.

С. Н. Д.

Співає ся так, як ч. 18.

Рефрен: Гей у садочку виноградочку
 Зелена, зелена їаблінь червонї їабка зродила.
 Їа стерегла їїх гречнаїа панна,
 Віходить д' неїї батенько їейї:
 Зверж ми донечко з пару їаблочок¹⁾
 Ої їа не звержу, милому держу.
 Гей у садочку і т. д.
 Віходить д' неїї їа браччик їейї:
 Гей у садочку і т. д.
 Віходить д' неїї сестричка їейї:
 Гей у садочку і т. д.
 Віходить д' неїї миленькїї їейї:
 Зверж ми, миленька, пару їаблочок.
 Ої їа ти звержу, давно ти держу...
 Бувайже здорова і т. д. як ч. 18.

С. Н. Д.

Пор. Żeg. Р. р. I. г. стр. 55 ч. 15.

19.

Allegro moderato.

Там на рі-чень-цьї на бисгрі во-ди - ци, Шчедрий до-брий

свї-тий ве-чїр.

Рефрен: Там гречнаїа панна білуу білила,
 Шчедрий, добрий, свїтий вечїр.
 Білуу білила, батенька просїла:

¹⁾ Вар.: Донечко душко, зверж ми яблушко.

Пойідь, батеньку, по більу біленьку.
 Батенько мовит: я не пойіду;
 Ё мене ковыкы ни кованійі,
 Ё мене возонькы ни владжоньійі.

Там на річеньцы і т. д.
 Більу білила, матыінкы просила:
 Пойідь, матыінко і т. д.

Там на річеньцы і т. д.
 Більу білила, браччыка просила:
 Пойідь, браччыку і т. д.
 Ёа браччык мовит і т. д.

Там на річеньцы і т. д.
 Більу білила, сестрычку просила:
 Пойідь, сестрычко і т. д.
 Сестрычка мовит і т. д.

Там на річеньцы і т. д.
 Більу білила, милого просила:
 Пойідь, миленькый і т. д.
 Миленькый мовит: борзо пойіду,
 Шыппочку здоймиў, нязко сы ўклониў.
 Бувай адорова, гречнайа панно
 і т. д. як ч. 7. а. від рядка 12—16.

Пор. Кольб. Пог. I. ч. 41. Голов. II. стр. 153 ч. 11.

С. Н. Д.

20.

Співае ся так, як ч. 5. а.

Плыла дыўчына мором Дунайом, Дунайу море, Рувуньу зоре!
 Выйшоў до нейі батенько йейі:
 Подай, донечко, білу ручечку;
 Ёа вам не подам, бо вам сын не здам.

Плыла і т. д.
 Выйшла до нейі матыінка йейі і т. д.

Плыла і т. д.
 Выйшоў до нейі ёа браччык йейі:
 Подай, сестрычко, білу ручечку.
 Ой подам йі обі, але не тобі.

Выйшла до нейі сестрычка йейі і т. д.

Пшла і т. д.
 Вийшоу до неї мленьквій йейі:
 Подай, мленька, білу рученьку.
 Ой йа ти подам, бо йа ти сын адам.
 Бувай здорова і т. д. як ч. 7. від рядка 12—16.

С. Н. Д.

21.

Співає ся так, як ч. 5. а.

Рефрен: Мшла дьіучина білі рученькы
 На Дунайеньку при береженьку.
 Ой мшла, мшла перстынь згубила:
 Піди, батеньку, перстенець знайди.
 Батенько пішоу, перстынь не знайшоу.

Мшла дьіучина і т. д.
 Піди, матыінко і т. д.
 Матыінка пішла і т. д.

Мшла дьіучина і т. д.
 Піди, братеньку і т. д.
 Йа братчик пішоу і т. д.

Мшла дьівчана і т. д.
 Піди, сестричко і т. д.
 Сестричка пішла і т. д.

Мшла дьіучина і т. д.
 Піди, мленьквій і т. д.
 Мленьквій пішоу, перстенець знайшоу
 Бувай здорова і т. д. як ч. 7. а. від рядка 12—16.

Співав Михайло Сядорик.

22.

Співає ся так, як ч. 8.

Рефрен: Там за гороу за камінною,
 Де дзвін дзвонит, місяць сходит.
 Вілий молодець церкоу муруйе,
 Церкоу муруйе, зараз малъуйе.¹⁾

¹⁾ Вар.: по третім рядку співають часто:

Зараз малъуйе, листенько пише, де дзвін дзвонит, місяць сходит.

Листенько пише, до батенька шле: " " " "

Додай, батеньку, срібла тей злата, на церкоуцьбу, на дім божий.

Батенько дає, шче му не стає, " " " " "

Йа вийшоу д него батенько йего :
 Давай, батеньку, срібла і злата.
 Батенько дає, шче му не стає.

Там за горойу і т. д.

Йа вийшла д него матыінка йего і т. д.

Там за горойу і т. д.

Йа вийшоу д него ой браччик йего і т. д.

Там за горойу і т. д.

Йа вийшла д него сестричка йего і т. д.

Там за горойу і т. д.

Йа вийшла д него миленька йего :

Давай, миленька, срібла і злата.

Миленька дає, ўже му і стає.

Бувай здоровий, білий молодче і т. д. як ч. 6.

Співав Олекса Луцїв.

23.

Співає ся так. як ч. 7. а.

Рефрен: Пасла дыўчина чотири воли під бором ;
 Під бором, бором, під зеленькым йавором.¹⁾

Гей пасла, пасла, ўсы погубила :

Піди, батеньку, воликы знайди,

Батенько пішоў, волюбів не знайшоў.

Пасла дыўчина і т. д.

Піди, матыінко і т. д.

Пасла дыўчина і т. д.

Піди, браччику і т. д.

Пасла дыўчина і т. д.

Піди, сестричко і т. д.

Пасла дыўчина і т. д.

Піди, миленький, воликы знайди.

Миленький пішоў, воликы знайшоў.

Бувай здорова і т. д. як в ч. 7. а. рядок 12—16.

Пор. Zeg. P. p. I. r. II. стр. 33 ч. 31.

С. Н. Д.

¹⁾ Вар.: Пасла дыўчина чотири воли ў йалині;
 Гейже ў йалині при дзеленькі долині

24.

Співає ся так, як ч. 7. а.

Прала дьлїчина шоўкови хусти на леду;
Рефрен: На леду, леду, на студеници ў кьорници.
 Ой прала, прала, перстынь згубляла:
 Підш, батеньку, перстенец знайди.
 Батенько пішоў, перстынь не знайшоў.
 Дальше, як в ч. 21. з відповідними змінами.

С. Н. Д.

25.

Moderato.

Ой со ко-ле, со-ко-лопъ-ку, не вий гнїзда на ду-бонъ-ку.

Бо сї дубок розвивайє,
 Та ти гнїздо роздрульайє.
 Ой, Михасьу, Михасуньу,
 Не стаў сьвітлоньку й у батешька.
 Батенько сї загнївайє,
 Сьвітлоньку ти порубайє.

Ой соколе і т. д.
 Ой Михасьу і т. д.
 .... у матынкьї.

Ой соколе і т. д.
 Ой Михасьу і т. д.
 .... у браччика.
 Ой соколе і т. д.
 Ой Михасьу і т. д.
 .... у сестрицьї.

Ой, Михасьу, Михасуньу,
 Стаў сьвітлоньку у милоїї.
 Миленька сї не гнївайє,
 Сьвітлонькьї ти не рубайє.

Співала Каська Куршлова.

Пор. Żeg. P. p. I. г. стр. 24 ч. 11

26.

Співає ся так, як ч. 7. а.

Там на гороньцьї ў новї коршмоньцьї
Рефрен: Там грали; там грали Вірїане на золотьїї цимбали.
 Танцьувала там гречнайя паннз.
 Ой вийшоў ід нї батешько йейї.
 Ой чьис, довенько, чьис до дому йти.
 Ой зараз піду, лиш танцьу дійду.
 Ой танцьу дійшла, до дому не йшла.
 Там на гороньцьї і т. д.
 Ой вийшла ід нї матынка йейї і т. д.

Там на гороньці і т. д.

Ой вишоў ід нї йа браччик йейі і т. д.

Там гороньці і т. д.

Ой вышла ід нї сестричка йейі і т. д.

Там на гороньці і т. д.

Ой вишоў ід нї миленькый йейі і т. д.

Ой таньцьу дійшла, до дому пішла.

Співала Каська Курилова.

Пор. Żeg. P. p. I. г. стр. 11 ч. 12.

27.

Співас ся так, як ч. 8.

Рефрен : Там у садочку при бєрвіночку,
Вінкьє вила, біў білила.
Ой вишоў д нейі батенько йейі :
Ой чьєс, доненько, чьєс до дому йти.
Ой зараз піду, лиш вінка дівйу.
Вінка довила, до дому не йшла.

і т. д. на взір ч. 26.

С. Н. Д.

28.

Співас ся так, як ч. 8.

Рефрен : Там у садочку при кьєрниченьці,
Щєдрий, добрий, сьвітний вечер
Білий молодчик коньє наповаў,
Коньє наповаў, личенько ўниваў.
Йєму батенько рушничок держит.
Ой держи, держи, ти мій батеньку.
Йак йа пойїду за тихый Дунай,
Привезу йа ти дорогі дари.
Дорогі дари: дрібну шьвпочку.
Там у садочку і т. д.
Йєму матьїнка рушничок держит.
Ой держи, держи, мойа матьїнко і т. д.
Дорогі дари: дрібну сукманку.
Там у садочку і т. д.
Йєму сестрицьї рушничок держит.
Ой держи, держи, мойа сеструньу і т. д.
Дорогі дари: грубі коралї.

Там у садочку і т. д.
 Ой йему браччик рушничок держит.
 Ой держи, держи, ти мій браччику і т. д.
 Дорогі дари: дрібну шьпичку.

Там у садочку і т. д.
 Йему миленька рушничок держит.
 Ой держи, держи, моя миленька і т. д.
 Дорогі дари: срібний перстенец.

Рости великий, білий молодче,
 Білий молодче, чом Гринуненьку.

Співала Касья Курилова.

29.

Співає ся так, як ч. 8.

Рефрен : Туди нам була даўно стеженька,
 Буде Христос на Йардан.
 Тоў стежкою ішла господиновка,¹⁾
 Жоўтим чобітком потупуйучи,
 Срібним кльучиком вібренькуйучи,
 Свого батенька побуджуйучи.
 Йа ўстань, батеньку, ўже день біленький,
 Ўже день біленький, ўже сьвіт йасненький.

Туди нам була і т. д.
 Свойу матынку і т. д.

Туди нам була і т. д.
 Свого братенька і т. д.

Туди нам була і т. д.
 Свойу сестрицьу і т. д.

Туди нам була і т. д.
 Свого милого і т. д.

Будь нам здорова, господиновко,
 Сама с собоюў, с своейоў дружоўйоў.
 С своейоў дружоўйоў, з ўсьоў чельадкоўйоў.
 Тей з усім домою, з Господом Богом.
 Честь Богу, хвала, вам на шчїсьтьє, на здоровїє.

Співала Анна Іранас.

¹⁾ Вар.: Йа ўже заросли тоти стеженьки,
 Куды ходили господиновки.

30.

Співає ся так, як ч. 8.

Рефрен : Ой там за лісом за дубиною,
 Штири воли плужок оре.
 Віходить д' него батенько його :
 Ори, синоньку, міўко, дрібонько,
 Будем сїяти йару пшелицьу.
 Ой там за лісом і т. д.
 Віходить д' него матынка його і т. д.
 Будем сїяти йароїе жито.
 Ой там за лісом і т. д.
 Віходить д' него братенько його і т. д.
 Будем сїяти йарий йачменець.
 Ой там за лісом і т. д.
 Віходить д' него сестричка його і т. д.
 Будем сїяти йарий горошок.
 Ой там за лісом і т. д.
 Віходить д' него миленька його і т. д.
 Будем сїяти йароїе просо.

Співала Анна Іранас.

3. Пісні великодні: „Йагїўкї“.

1.

Дівчата беруть ся за руки і уставляють ся в колесо; дівчина А. що стоїть в середині виголошує перші чотири вірші з об'явами великого заклопотаня, а далі звертає ся з питаннями до котрої небудь з дівчат Б., що єї окружують. Шість кінцевих віршів виголошує незвичайно весело.

Moderato.

Щож їа таке ізробила, Кострубонька не зльубила.
Вийди, вийди, Кострубоньку, станеш зі мною до сльубоньку.

Moderato.

А ў не-ды-льу

по-ра-нень-ку

на тім бі-льш

ка мі-нень-ку.

A. А булите кумо ў місты? *B.* Аїа, булам.

A. А видылісте там мого Кострубонька? *B.* Видыла.

A. А шчо він там робиў? *B.* Аїо спідницю купуваў.

Ой їакаж то ладна була,

Ой їакаж то файна була!

Та пісня враз з діяльогамі повторяє ся кілька разів, з тою тільки ріжницю, що „*B*“ ставить у відповіді замість слова „спідницю“ — запаску, хустку, коралі, чоботи, жупан. В кінци „*A*“ співає підскаку-ючи, під першу з наведених мельодій:

Ай господи, сьвятий цару,
Ўже Кострубок на цвинтару.
Тепер їа си погульайу,
Їак рибонька по Дунайу,
А рибонька з каменцьма,
А їа собі з молодцьма.

Žeg. P. p. I. г. стр. 21. ч. 7.

2.

Дівчата ділять ся на дві части і ведуть між собою діяльог під мельодию гагілки ч. 1.

- A.* Воротай воротайничьки
Ї утворит нам воротонька.
- B.* А ми ворит не ўтворимо,
Нема нашого пана дома. (bis)
Пан поїхаў ї аж до Львова.
Буде сукньу набирати,
Свою паньу прибирати.
Їа шчо ж то нам за пан їде.
А шчо ж він нам за дар везе?

- А. Золотоїе зерньїтонько,
 Найкраснїйше дитьїтонько.
 Пустьїт нас мур мурувати.
 Б. Ой ми не пустимо замкї ламати.
 А. А ми замкї поламаїємо,
 Сами у прїч поўтыкаїємо.

По чїм утїкає група А, а група В ловить з помїж них останню в рядї дївчину. Та пїсня повторяє ся так довго, поки в групї А. не лишить ся тїлько одна дївчина, що спїває на закїнчене:

- А. Ой шчо ж бо їа ізробила,
 Чельадоньку-м опустила?

Група В. відповідає: Було добре годувати,
 Чельадоньку не пускати.

Ант. и Драг. I. 12. Žeg. P. p. I. г. стр. 19. Русал. Дїїстр. 42. Навроцькый 118. а.

3.

Дві дївки А. беруть ся за руки, бїжуть кругом церкви, а вернувши до групи дївок В, що стоять, спївають:

Allegro moderato.

Приїдь свашко, приїдь: ў мене кур-ка пе-че-на, пе-че-на,

ў ме-не кур-ка ва-ре-на, ва-ре-на, приїдь, свашко, приїдь!

Антроп. 8. 148. Žeg. P. p. I. г. стр. 27 ч. 15.

Група В. відповідає:

Allegro.

А їа нїт не приї-ду Так їес си-на на-ву-чи-ла,
 Бо сїї с тобов гнї-ва-їу

дн-ти-ну с ми зво-ло-чи-ла, їїдь си са-ма.

Етногр. Збїрник т. XI.

Пісня повторяє ся, тільки замість слова „курка“ вставляє ся : гуска, качка, віў, воўк, йастріб, серна, ворон, бусьок.

4.

Дівчата уставляють ся в колесо, а одна в середині відповідає на їх питання і руками старає ся показати, як хто танцює :

Allegro.

А. Ой дві, дві, теї ла - дом,¹⁾ по - ві - дай на нам

праў - ду, по - ві - дай на - нам праў - ду.

Б. Шчо вам майу повідати, шчо вам майу ісказати?

А. Ой йак жінкы скачут, ой йак они танцьбуйут?

Б. Ой от так они скачут, от так они танцьбуйут :

То ў гору, то ў долину, то ў ружу, то ў калину.

Дняльог той повтаряє ся, тільки шчо А. питає ся по чераї :

Йак господарі скачут

„ парубки „

„ дьўкы „

У відповіді на питанє : йак жиди, цигане і мазури скачут, співає :

Б. Той ў гору, той ў долину,

Той ў бодак, той ў кропиву.

Жег. Р. р. I. г. стр. 17, 18.

5.

Дівчата Б. уставляють ся в ряд і поза плічми подають собі в рук до рук ломачку, „бильу“. Одна з А. стараєть ся відгадати, в котрої знаходить ся той патячок. Коли відгадає, то дівчина, у котрої знайшла ся ломачка, стає на місци А.

А. співає :

Allegro moderato.

Ой биль, биль, биль, биль-це, бо - же - йе де - риў - це

¹⁾ Мабуть зам. перв. Ой Див, Див, теї Ладо.

Йа ўга дай-те ды-воч-ки ў ко-го на-ше биль-це,

бо-же-йе де-рйў-це.

Б.

Allegro moderato.

Рады ж би ми й у-га-да-ти, рады ж би ми й у-ду-ма-ти,

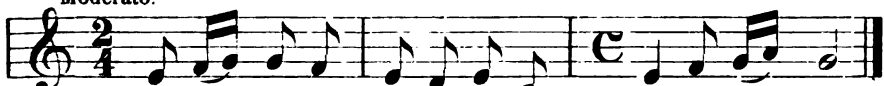

ў ко-го на-ше биль-це, бо-же-йе де-рйў-це.

В.

Дівчата *А.* беруть ся за рукі і формуюць колесо, а адна *Б.* ходіць в сярэдзіні і відпавідае на іх пытаня:

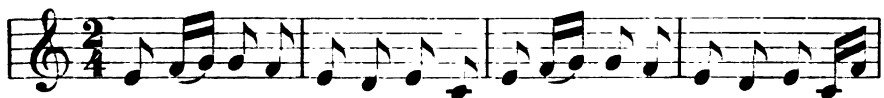
Moderato.

А. 1. Чо-му Га-льу не танцьуйеш, Га-льу, Га-льу?
2. А йа то-бі ў кра-му ку-пйў, Га-льу, Га-льу?

Б. 1. Бо не ма-йў че-ре-вч-кйў ка-ва-лье-ру!

Б. 2. А йа со-бі по-тан-цьу-йў, тай ва-ше-цьы подзьын-ку-йў

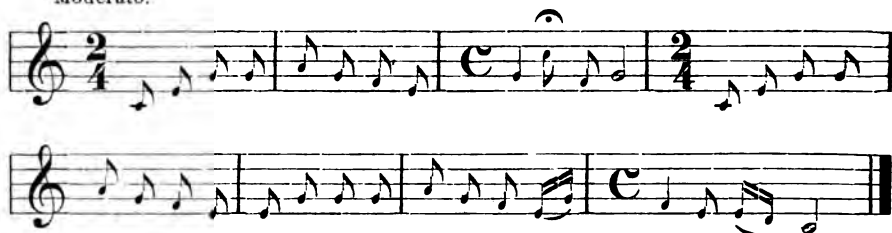
ка-ва-лье-ру!

Пісня повтаряє ся зі зміною слова „черевичкїу“ на: спідничини, запашчини, кошулини, жупанини, крейченники, кораликїу.

Сесю пісню співають в Ходовичах ще й на такий голос:

Варият:

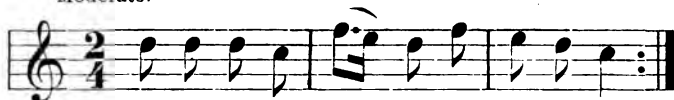
Moderato.

7.

Дівчата беруть ся по парі за руки, а одна (найменша) ходить їм по руках. Так носять її три рази кругом церкви¹⁾ співаючи:

Moderato.

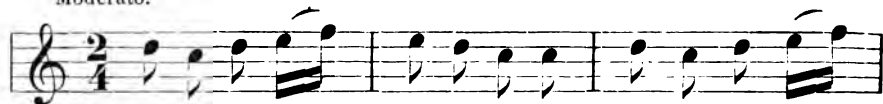

У - же вес-на й ос - крес-ла й ос-крес-ла,
Шчось во-на нам при - нес - ла при- нес ла.

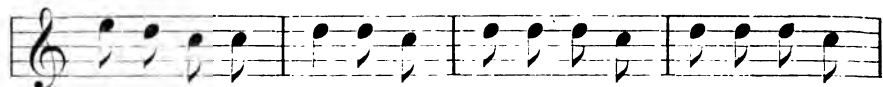
Принесла нам русуйу красуйу,
А дьвоцьку красуйу, красуйу.
А йалова дошчечка, дошчечка,
По нї ходит Насточка, Насточка.
Ой ходила лелыла, лелыла,
Покї лубка не ўздрїла, не ўздрїла.
А йак лубка й уздрїла, й уздрїла,
Тай в лавоньки злетыла, злетыла.

Грінченко III. стор. 56, 57, 72.

Moderato.

Хо-дит па-ва по кра-їн-цї а дьї-чи-ва

по ру-чи-цї; грай шут-ко, грай не-бо-же, ней ти Пан-бїг

¹⁾ Коли збиточні парубки не пошкодять їх забаві.

до - по - мо - же, грай шут - ко грай.

8.

Ситуація подібна як в ч. 6., з тою тільки різницею, що колесо обертаєть ся рівночасно кругом свого осередка і кругом церкви, „ідут кадубом“. По переспіваню останнього вірша пісні, вибирає дівчина, що стоїть у середині, котру небудь з колеса і ставить її на своїм місці.

Allegro moderato.

Ой Дан - чи - ку та - ла - бан - чи - ку,
По - пли, по плинь по Ду - най - чи ку,

Роз - че - ши
Оз - ми сьи
Ві - би - рай

ру - су ко - су, про - хий си чор - бі о - чи.
за під - паш - ки, шу - кай си то - вар - иш - кьи.
со - бі дру - гу, с ка - ли - но - во - го лу - гу.

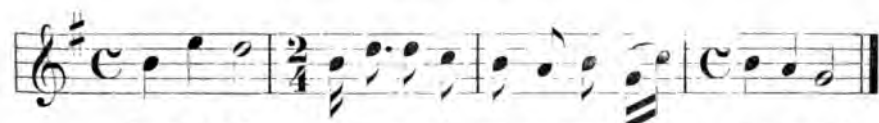
9.

Moderato.

Пи - та - ла сьи ма - ти доч кьи,
Ци са - ди - ла о - гі - роч кьи.

Ой садила підлівала,
Що недьліть візирала:
Мойі льубі й огирочкьи.

Ро - дьт сьи, ци ве ли - кі ци ма - лень - кі не рвіт сьи.

10.

Moderato.

1. На-ша ми - ла йа-гів-ко, йа-гів-ко,
2. Ёставай же нам ра-ненько, ра-ненько,
3. Ёми-вай же си ли-ченько, ли-ченько,

4. Хотьат ты лью-ди ёвба-ти, ми ты хо - че-мо да-ти.
5. За ко-го ма-ту-сень-ко, за ко-го за-зу-лень-ко?
7. Не пі-ду ма-ты-ноч-ко, не пі-ду за-зу-леч-ко.

6. Ой за тка - чи - ка, за ре-міс - ич-ка,
8. Бо за тка - чи ком ра-но вста-ва-ти,
цьї-ки су - ка-ти, Не піду мати́ночко.

Жет. Пау. стр. 22 ч. 8.

Пісня повторять ся із зміною слова „ой за ткачка“ на: за шеґ-чка, двмарьї, Тальїана. Коли запропонуть іти „за Руснака“, відпо-відає:

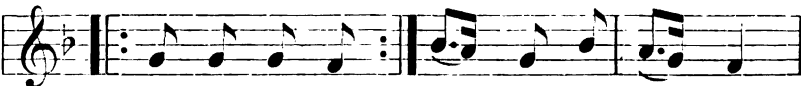
Ой піду мати́ночко, ой піду зазулечко.

11.

Allegro moderato.

Йе-дзьє, йе-дзьє Жель-ман,	йе дзьє, йе-дзьє	йе-го брат
По цо йе-дзьє Жель-ман,	по цо йе-дзьє	йе-го брат
Під йа-кий ґрунт Жель-ман,	під йа-кий ґрунт	йе-го брат
Під французький Жель-ман,	під французький	йе-го брат

- Жель-ман, Жель-ман, Вшист - ка ро - дзы - на.
Жель-ма - по - ва
І бра - то - ва

А ми дьї-ки не ма-їем, не ма-їем, йїдь си са - ма!
Пїд такїий ґрунт не да-їем, не да-їем,

Цїла пісня повторять ся кілька разів з відповідною зміною слова :
„французький“ на : турецькїй, циганськїй, панськїй, вїмецькїй;
коли заспївають : „пїд руськїй ґрунт“ і т. д. — відповідають :

А ми дьїку маїемо, маїемо,
Пїд такїий ґрунт же даїем, же даїем... Йїдь си сама!

4. Обжинки.

Дожинаючи лапу співають :

Andantino.

1.

Ў го-ру со-вїнь-ко ў го-ру; ў го-ру со-вїнь-ко

ў го-ру, ней їа ни-вонь-ку дож-ну.

2. Ой лане, ланочку,
Ой повідж нам праўдочку
Ця будемо ми ў кїнци,
Ця підемо ми ў вїнци?
Ой будеш, доньу, будеш,
Лише ланочку дьїжнеш.

По скїнченю жнїва :

3. Дивували сї лїси (bis)
Де сї подїли вїси.
Женчки позжинали
Жельїзними серпами
Жельїзними серпами
Вїденькїими руками.

Зближаючись до дому господаря :

4. На печи дьїжьи кьїсне (bis)
 До Йвана полон тисне.
 То в гьир, то в подьїльи
 До Йвана на подвїрїе.

Žeg. P. p. l. r. st. 51 (ч. 8.).

„Віншують“ господарови :

5. Принесли ми полон
 З усьїх сторон.
 Даў Панбїг пожьити,
 Дай Боже повозити.
 З польи до обори,
 З обори до стодоли,
 З стодоли до комори.
 З комори на ниву
 Ё шчїсливу годину.

Стоячи перед порогом дому співають :

6. Нема нашого пана дома,
 Пойїхали до Львова
 Ільвїї вербувати,
 Мїд, вино купувати,
 Женчикьи наповати.
7. Їа в нашого пана
 Тай мальована приспа,
 Сьїло женчикїїу триста.
 Женьцьїж мойї, женьцьї,
 Дьїучьїта тей молодцьї!
 Дьїучьїта кучерьївї,
 Їа хлопцьї чорнобрївї.
8. Їа ў льїсї й ожїночкьї (bis)
 Ё Михайла обжїночкьї.
 Обжїлисьмо за раньї
 Зарїжте нам бараньї
 Барана рогатого,
 Ё Михайла богатого.
9. З стрїхьї горїхьї летьїт,
 Женьцьї горїўкьї хотьїт :

Повідала нам дьїука,
Та шчо йе у вас горіука,
Ї коморі на полиці,
Ї великі бербениці.

10. Наші господинні пишна,
Тей за брамоньку вийшла,
Ключіма позвонила,
Богу сї помолила,
Шчо за раньм обжыла.

Žeg. P. p. l. r. стр. 51, ч. 8, стр. 33, стр. 53.

II.

Від колески до гробової дошки.

А. Діти.

1. Родини й христини.

Коли зближаєся час пологу („злогн“), вагітна жінка не повинна дивитися на ніщо поганого, хочаби, щоби дитина була гарна.

Також не годить ся їй дивитися в липню („квнню“) на коні, що кивають головами, бо їй ождана дитина все кивала-б головою.

Ново народжене дитя кладе баба на „припічок“¹⁾ і бє головою о „притулу“, щоби було таке тверде, як притула.²⁾

Баба купає дитину в теплій воді („длїтеплї“), котрої не виносить в ночи „би спанье не вінести з хати“, тільки в день і виливає її між вікнами під стїну, а корито всуває під „запічок“, щоби дитина спала. До першої купелі вкидає батько кїлька монет для баби.

Відтак уложивши повиту дитину на печи, приготовляє баба постелю для поліжницї в долїшнім кінці „запічка“: стелить сїно, котре скроплює сьвяченою водою („арданцоу водоу“), а побіч кладе зїле посьвячене на Маковей (1. серпня). На жердці уміщеній в горі над ліжком завїшує простирало, і творить тим способом рід паравану, а на простиралі вішає від сторони хати стяжку з намистами, коли уродила ся дївчина, а стяжку з квіткою, коли хлопець.

Але закии положить ся мати на приготовану постелю, завязує її баба у фалд сорочки на грудях зубець часнику а побіч неї кладе

¹⁾ Складові частини печи ось які: припічок, просторонь печи перед челюстю; підпічок, порожнє місце під печию; запічок, або кубашок, закуток по правій сторонї печи; піч, сама піч і притула, дошка до зятканя челюсти; дошка, що припїрають до печи по вї лївій сторонї, служать за ліжко

²⁾ Подїбно постувають з уродженим в зимї телятком.

ніж і ключі, щоби мала при собі зелізо, бо воно має міц відганяти нечисті сили.

Першу ніч по полозі мусить хтось з родини глядіти, сьвітити і стерегти неохрещеної ще дитини, аби не прийшла чарівниця і вхопивши дитину, не підсунула замість неї відмінця („відміну“). Тої ночі не повинна поліжниця обертати ся до дитини спиною, а то-б поживкло; а коли-б забула ся, то треба дитину три рази скувати в коралах.

На другий день сходять ся знакові жінки, своячки і сусіди і то не з порожними руками („гольіруч“), лиш кожда привносить гарнець збіжа, щоби дитині „хліб“ родив ся. Входячи до хати промовляють: „Слава Йесусу Христу, дай Боже шчєсливо, здорово, ци з сином, ци з донькоў, ци з плугатором, ци з прьїхоў.“

Потім кожда жінка з осібно приступає до „запїчка“, відслонює простирало і кладе збіже в хустці коло поліжницї, котра наливає горілки і подає гостям, сама-ж не п'є. Впиваючи промовляє кожда: „дай Боже, бисте здорови були, бисте сьї потьїхьї дочекали.“ Як що котра не доп'є, то вливає до стелї.

Відтак ходить баба по селї і запрошує в куни: „просит чоловік тей жінка, бисте були ласкави ў куни“. Батько-ж іде до сьвященника і завідомляє його, що „даў Памбіг гарáзд“; при тїй нагодї замовляє часто службу („наймайє хвалу божу“).

До повитя дитини до хресту уживають осібної пеленочки на голвку („наголівчика“), а осібної під пахви (підручника“), одної широкої пеленки і повивача.

Дитину несе до хресту баба; але перед тим обтирає її мати своєю сорочкою, щоби її уроки не взяли ся.

На дорогу дають бабі колачик, названий „проводатор“, щоби не йти до церкви без хліба, а перед виходом з хати кладуть під поріг сокиру; нивша знов якась жінка покроплює бабу з дитиною водою сьвяченою і перша переступає через поріг і сокиру, а за нею баба.

В церкві кладуть куман на руки крижко („крижлу“) себ то шматок полотна або хустку, а на нїм дитину.

По хрестї відносять дитину матерї, котра кождому з кумів наливає й горілки, а куми кидають її за те гроші до чарки.

Пеленки від хресту („від мира“) перуть ся в осібній посудинї.

Віддавши охрещену дитину, гостї сїдають до стола. Страви подають їм в такім порядку: сир, масло, біос (шматки мяса варенї з бураками) і капусту; перед поданьїм її встають всі, мовлять молитву, а господар наливає кождому горілки; далї їдять борщ, мясо з борщу, росї („йушку“) з крайним тістом, мясо з росолу, а в кінци пшоняну кашу варену на молоці.

По їдженю встають, а той що сидить на „старшім“ кінці промовляє: „дякуйу вам за хліб, за честь і за все добро; дай Боже, бисте сина (доньку) згодували, потьхі сї дочекали, абисмо так йак-їсемо сї поскодили до хресту, бисмо прийшли й на весільє.“

Відтак усі сїдають „аби все добро сїдало“, ще трохи посидять, а докотрі відходять; опісля сходять ся знов і зачинають „перепивати“:

Баба бере тарірь або полушисок, кладе на нього, „цілушку“, себ то перший скравок з хліба, а як перша дитина то колач, — наливає в чарку горілки і п'є до найстаршого кума. Той п'є до поліжницї, котра тепер вже є його кумою і жєлає: „Кумо, кумо! дай Боже здоровлє, бисте вискочили із ва того віса, йак'серна в лїса, бисте сина згодували, потьхі сї дочекали.“ Потім кладе на тарірь гроші для куми, котрі баба відносить поліжницї. Так перепиває баба до кожного кума і зносить матері гроші; муж при тім дає звичайно найбільше.

Баба бере знов тарірь і перепиваючи до найстаршого кума промовляє: „скьиньте сї бабці на капці“. Кождий дає їй по крейцару, почім сїдають до перекуски, що складає ся з пирогів і каші, а як піст то з голубців, себ то пшоняної каші завиненої в капустяні листки, в кінці кождий перепиває ще раз до поліжницї.

Коли куми порозходять ся, мати посилає по полудни до сусідів бабу і спрощує до себе жінок. Кожда приносить у хустці трохи збіжа, а погостившись відходить і дістає до дому шматок хліба. Відтак приходять і мушци та забавляють ся часом через цілу ніч.

Тимчасом баба стереже старанно поліжницї, котра не повинна вийти й за поріг хати.

На третій день приходить баба до поліжницї збирати постелю, сіно і дає їй чисте простирало.

В три тижні по полові, давнійше бувало по 6 тижнях, — приходить баба, аби приспособити матір до виводу. Мати убирає ся чепурно, бере дитину, ніж, ключі, цілушку хліба і головку часнику, а баба скроплює її сьвяченою водою. В дорозі до церкви не вільно матері прикрити очий дитині, хотьби і мороз був, щоби уроки не брали ся.

Перед порогом церкви з лівої сторони дверей клякає мати, а коли прийде сьвященик, вона держачись „стули“, йде за ним перед малий вівтар, де відбував ся обряд хресту.

Перед виводом не вільно поліжницї перейти поза чужу межу, гралицю або перелає.

По хресті дістає баба за услугу, коли перша дитина, дві міри полотна на запаску, дві шістки і бохонець хліба; при другій дитині від тої самої матері не дістає вже полотна.

2. Колисанки.¹⁾

1.

Andante.

Ой льульу, льульу, ой льульу, льульу, по-ста-в'ю т'я під
ду - льу; ду - лень-ка цви-те, ду-лень - ка цви-те,
то - бі до - лень-ка рос-те.

Пор. Кольб. Пок. II, ч. 130.

Співав Олекса Бабій.

2.

Andante.

Ой красно, йасно, ой красно, йасно, ку-ди соньїнько
хо - дит, ой шче краснійше, ой шче йас-ній-ше,
ку - ди ма-т'їн - ка хо - дит.

Соньїнько зійде (bis)
Тай назад воно зайде,

¹⁾ Крім пісень сим заголовком обжитих співають ся при колисці і всякі инші, без огляду на зміст, аби тільки ритм їх дав приладити ся до одної з мелодій уміщених під ч. 1, 2, 3, 4 і 5.

Матінка умре (bis)
 Уже йинчойі не буде.
 Хоть уна сі найде (bis)
 Ёсе вона не рідненька,
 Шчо сі притулит (bis)
 Ёсе вона студененька.

Співав Олекса Бабіт.

2. а.

Співав си так, як ч 2.

Ой бодай, бодай (bis)
 Не раненько свитало,
 Шчоби сі моїе (bis)
 Мале дитя виспало.
 Ой бодай, бодай (bis)
 Не рано кури піли,
 Ой шчоби моїі (bis)
 Вороги поніміли.

Співала Феся Баранова.

3.

Moderato.

Ой ма-ла, ма-ла, ой ма-ла, ма-ла пе-ре-пе-лонь-ка

ды-ти, Та пі-шла са-ма, та пі-шла са-ма

ме-жи ко-пи си - ды-ти.

Сыла вона си (bis) та жежи копоньками,
 Зажурила сы „ дрібниши дытоньками.
 Ой шчо ж бо меныі „ моїі дытонькы, по вас,
 Коли не майу „ перепелонька до вас!
 Ой не жури сы „ ти матынонько, нави,
 Підростут крильцыі „ полетимо ми сами.

Ой полетимо (bis) пошід високі гори,
Не вернемо сьм „ до матінкьки ныколп.

Пор. Кольб. Пок. II. 362.

С. Н. Д.

Moderato.

4.

Ко-ли-са-ла йа, ко-ли-са-ла йа ди-ти-нонь-ку ма-

лень - ку та по-ло-ми-ла, та по-ло-ми-ла

ко-ли-соч-ку но - вень - ку.

Не жыль же мены (bis) тай тойі колисенькы,
Лише мены жыль „ малойі дитинокы.
Бо колисеньку „ за день за два збудују,
Малу дитину „ за рочок не згодую.
Бо колисочка „ з крутого деревенька,¹⁾
Мала дитина „ в під широго серденька.
Бо колисочка „ по колисочцы буде,
Дитина умре „ матінка не забуде.
Ой тьжко, гирко „ каміньы углодати,
Шче гирше тьжше „ дитину згодувати.

Пор. Żegota P. pieśni ludu rusk. II. str. 67.

С. Н. Д.

Moderato.

5.

По-ві-шу йа ко-ли-соч-ку ў тем-ным лы-сы

¹⁾ Вар. Бо колисочка с тоненького дереуцы.
Мала дитинка с під ширенького серцы.

Буде вітрець повівати,
 Мале диты колісати.
 Будут пташкы прылітати
 Та будут сьпівати,
 Дитиночку маленечку
 Будут прысипляти.

Пор. Антр. VIII. стр. 202 ч. 206.

6.

Співае ся так, як ч. 2.

Повішу йа колісочку
 На вербу на вербу,
 Коляшч сьці, мій сіночку,
 Закіль йа сьці верну.

7.

Співае ся так, як ч. 2.

Ой спи, диты, без повіты
 Тей без колісаньці,
 Йабіс спало, не плакало
 До самога раньці.

8.

Співае ся так, як ч. 2.

Ой спи, диты, без повіты
 Тей без пеленочок,
 Прыіде мати та півіе ты
 Ў тоненькый платочок.

Чч. 5, 6, 7, 8 Співала П. Біліньска.

9.

Співае ся так, як ч. 5.

Ой спи, диты, без повіты,
 Прыіде мати, тей півіе ты.

Їа ў тоненькі пеленочкы,
 Їа ў йедвабны кытайчкы.
 Ой спи, диты, без повиты,
 Прийде мати, той півіе ты.
 Пішла ў поле на роботу,
 Та не прийде аж ў суботу.
 Ой спи, диты, колишу ты,
 Ой йак уснеш, йа лишу ты.
 Ой спи доўго, рости борзо
 Вітцьу й матцьу на потыху,
 Добрим лядьом на послугу.
 Аби лихым не служити,
 Бо йім не мож догодити.

Співала Марта в „Дугу“.

10.

Співас ся так, як ч. 5.

Ой спи, диты, колишу ты,
 Прийде мати, йа півіу ты.
 Поставіу ты під лавицьу,
 Сама піду на вулицьу.
 На вулицы дудка граіе,
 Мене мама не пускаіе.
 Пусти мене, мойа мати,
 На вулицьу погульати.
 Так йа собі погульайу,
 Йак рибонька по Дунайу.
 Йак рибонька в камінцьіна,
 Так йа собі в молодцьіна.

Пор. Žeg. P. p. I. r. II. стр. 139 ч. 1.

Співас Олекса Бабій.

11.

Співас ся так, як ч. 5.

Ой ходит сон коло вікон,
 А дримота коло плота.
 Питаіе сын сон дримоти:
 Де будемо почувати?
 Ой де хата тепленькайа,
 Де дитина маленькайа.

Етногр. Збірник т. XI.

6

Йа там буден ночувати,
Мале дити приспийати.

Пор. Рус. Дівстр. стр. 35. Žeg. P. p. 1. rus. II. ст. 66.

С. Н. Д.

12.

Співає ся так, як ч. 5.

Гойда, гойдасенькы,
Зинна роса на пташенькы,
Ще зиннїшша на дїтонькы,
На дрібнїї спрїтонькы.

Співала П. Білїська.

13.

Співає ся так, як ч. 5.

Колисала баба дїда
Від поранку до обїда:
Йа спи дїду, кобис не ўстаў,
Чей би ми сьм йнчий дїстаў.
Колисала баба дїда
Від поранку до обїда.
Не могла го ўколисати,
Мусїла му цицькы дати.

Співав Олекса Бабїй.

14.

Співає ся так, як ч. 5.

Љулю, ълулу, старий гулю,
Дам ти грейцар на цибулю.
Дам ти другий на петрушку,
Дам ти третий, хленчи йушку.

С. Н. Д.

15.

Співає ся так, як ч. 5.

Ой спи, сину, хоть годнну,
Чейже я си відпочину.
Хтылас, мати, спочивати,
Було мене тай не мати.
Було мене тай не мати,
Було собі тай гуляти.

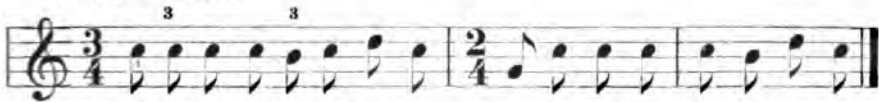
Шкода лїса деревїя,
 Шчо ў нїм нема соловїя.
 Нема кому рано ўстати,
 Чїльадоньку побуджати.
 Ўстань, чїльадко, до роботи,
 Віспалас сї до й охоти.

Пор. Кольб. Пок. ч. 452.

Спївала П. Біліньска.

16.¹⁾

Allegro moderato.

Грннуло лупуло в лїсї, ко-мар а дуба по-ва-лив сї.

Розбиў собі головище
 На дубовїм конарищи.
 Вилетїла муха в хати
 Комаренька ратувати:
 Ой комару мїй комару,
 Жалуїу тьї не помалу.
 Пчолї з польа прильїтаїут,
 Пльастри з меду прикладаїут.
 Пїду льаку купувати,
 Головоньку смарувати.
 Де сї скажеш поховати,
 Своїї кости поскладати?
 Поховайте мене ў лїсї,
 При зеленому горїсї.
 Та насїїте рутї-зїльї
 Йак приїде сьвїта недїльї,
 Будут льуде зїльї рвати,
 Комаренька споминати:
 Десь ту лежить комарище
 Нашї крови пїйачище.
 Десь тут лежєт йего кости,
 Шчо кусали ў такі злости.
 Десь тут лежить йего труба
 Шчо й ўпала ўчора з дуба.

¹⁾ Сю пісеньку рецитують сїльські діти дуже часто при забавах і для успокоєня розплаканих дітей.

Десь тут лежуг його жили,
 Не йедного сы напчили.
 Десь тут лежуг його рукы,
 Шчо робили тылькы мукы.
 Десь тут лежуг його зуби,
 Шчо ўтвирали много губи.
 Амiнь, амiнь, комарище,
 Нашi крови пiйачище.
 Не йедному граў на носы,
 Тепер лежит на ў поросы.

Рецитував Олекса Бабiй.

Пор. Антр. VIII. стр. 225 ч. 288. Чуб. V. жартобл. 205—207; Кольб. Lud. сер. XVIII. ч. 341, сер. VI. ч. 416.

17.

Ой льюльу, льюльу (bis) дитиночко маленька,
 Ци ми ты Бог даў „ ци лихайна долецька?
 Йак ми ты Бог даў „ буду ты шiнувати,
 Йак лиха долi „ мушу ты годувати.

18.

Moderato.

Спа-ло ди-тьи, спа-ти бу-де йе-му Хри-стос
 сто-рож бу-де, на Пре-чи-ста до по-мо-чи,
 та йак у день так i ў но-чи.

19.

Ой льюльульу (bis) коби ты вильульати,
 Коби сы с тебе „ потыхы дочевати.

20.

Ой лυльу (bis) закї тї выгудуї,
 Не рочок, не два, тей не чотыри с тобоў сї набїдуї.
 Не йедну нїчку (bis) тей не йеднуїу дннїку,
 Закї згудуї „ своїу малу дннїку.
 Йабнн не дбала „ абнн йак бїдувала,
 Кобнн то йа сї „ потїхїи дочекала.

Б. Воля дївоцька і парубоцька.

1. Дївчина вільна.

*Шумки.*¹⁾

Allegro.

1.

Ой по - кі йа бу - да ма - ла, ко - ли - са - ла
 То ў ко-лїсь-цї то ў ко-роб - цї, те - пер ме - не

не - не ма - ма.
 лў-бїут хлоп-цї.

Коробочка торкотїла,
 А йа спати не хотїла.
 Коробочка торох, торох,
 За мноў хлопцїў сорок, сорок.

С. Н. Д.

2.

Ой мамуньу, лўбїу Грнцї,
 Грнць на мене не днвн сї,
 Лўбїу Пнтра, Пнтро мене,
 Коли Пнтро не дльа мене.

С. Н. Д.

¹⁾ Гумор, вдатнїсть, часом і гїрка сатїра в змїстї, але легкїсть у формї, то загалнї прикметн шумкн. Шкода тїлько, що той вїдїл народноў поспївї в Ходовнчак розмїрно найменше плеканнї, що дадоб сн подекуда пояснннн контрастом, у якїм стоять важкї, поважнї заннїтї і прикрї матернїальнї обстavnннн селннн до конечной днїа шумкн повноў веселостн. Шумкн спївае тїлько молодїж, звнчайно в товариствї на прнзннїах і вечерннїах серед загалнїного веселого настрою, зглядно при танцю і музнїцї.

3.

Йак паниччи не лубити,
Та з паничом добре жити.
Паничова камісэлька
Пристала им до серденька.

4.

Ей кобис так серпом жала,
Йак у танци витвала;
Ей кобис так косоу косиў,
Йак у танци дыўкоу носиў.

5.

Від кутика до кутика
Припнала когутика.
Від стоўпчика до стоўпчика
Припнала горобчика.

6.

Йа на поли почувала,
Соколка не видала,
Лим видыла жоўтогрудку,
Що скакала поїд грушку.

7.

Ти, дыўчино гордыўничко,
Румйанове твоє личко,
Не так личко, йак ти сама,
На папери написана.

С. Н. Д.

8.

Allegretto.

Йа ўже ни-ны третий день, третий день, третий день,

Йак йа прыла нит-кы ў день, нит-кы ў день, нит-кы ў день.

Тепер им сы не хоче,
не хоче, не хоче,
Бо мі милий скобоче,
скобоче, скобоче.

9.

Ой дьіучыта, де йдете,
 де йдете, де йдете,
 Котра мойоу будете,
 будете, будете?
 Або сестра, або йа,
 або йа, або йа,
 Або мойа братова,
 братова, братова.

С. Н. Д.

10.

Allegro.

Ой там, ой там на вер - шеч - ку мо - ло - ти - ли

хлоп - цы греч - ку, а - ны греч - кы, ны по - ло - вя,

са - ні дьіу - ки чор - но - бро - ві.

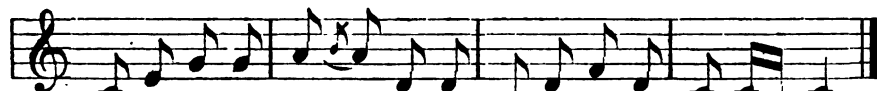
Пор. Антр. VIII. стр. 217 ч. 258. Чуб. V. жартоб. 210. Żeg. P. р. I. г. II.
 ч. 11 стр. 162.

11.

Allegro.

Ой там, ой там на го - рі, там сто - йа - ли ма - лья - рі,

ма - лью - ва - ли че - ре - вич - кы дьіучи - ноньцы мо - ло - ды.

Ой мамуньу мою,
Позичте ми таралю,
Вікупити черевичкы
Ї молодого малъара.

Ой, доньуж ти моя,
Було льото не зима,
Було собі заробити,
Черевичкы вікупити
Ї молодого малъара.

Ой там, ой там на горі,
Мальували малъарі,
Питали сьї дьїучини:
Ци треба ти димчини?

Дьїучина сьї не ўстидала,
Нову димку підьїбрала,
Ой дивьїут сьї малъарі,
Нова димка дві дьєрі.

Співала Касья Курилова.

12.

Allegro.

Де то-та дьї-чи-на, шчо тут бу-ла? Ско-чи-ла че-рез плыт

тей тун-ну-ла.

А за неў хлопчикы йак червїнцьї,
Підрали фартушок на кавальцьї.

С. Н. Д.

13.

Пригровка до танцю.

Allegro.

Ой за мноў хлоп-цьї за мноў, За - кі хо-джу

сьлішноу панноу, Ой за мноу пи - ри - пи - ли - цеу,

За - кі хо - джу мо - ло - ди - цеу.

14.

Співає ся так, як ч. 8.

Ой мамуню товар іде,
Йа наш бичок перед веде,
Йа му кажу: бицьу, бицьу,
А він мене за спідницю.

Йа му даю хліба соли,
А він мене ріжком коле,
Йа му кажу: йди до дому,
А він мене у солону.

15.

Ой виграў наш пан виграў,
Молодого хлопця вибраў,
Вибраў, вибраў на Подольу,
Сам сї вістаў коло польу.

16.

А йа спїу, менї снит сї,
Мойа душі веселит сї;
А йа ўстала, той нема,
Болиг мене голова.

17.

Ей шасть по дубинї,
Шьирокїй лист на калинї,
А шче шьиршїй на йаворї,
Десь мїй милий на розмовї.

18.

Сьїчїт мене, рубайте мї,
За старого не дайте мї,

Бо у старого сива брода,
 Їа молода йак йагода.

19.

А ти старий на щос вдалиї,
 Попоїсти на піч льїсти,
 Та на саму середину,
 Випарити черевину.

С. Н. Д.

Коломийки.

Ритм коломийковий виступає без сумніву найчастійше в українсько-руській народній поезії. Появляє ся він, що правда, у піснях всілякого змісту — однак найчастійше в піснях любовних. У сій збірці припадає 58% коломийкових ритмів на пісні любовні. Кожда коломийка складаєсь із двох чотирнадцять-силябних віршів, що укладають ся в групи силяб, які можна означити схемами: $[(8 + 6) 2] = [(4 + 4 + 3 + 3) 2] = [(4 + 4 + 2 + 2 + 2) 2] = [(2 + 2 + 2 + 2 + 3 + 3) 2]$. Рідше подибує ся дванадцятьсилябний вірш коломийковий: $(2 + 1 + 2 + 1 + 6)$:

Попід сад, | попід сад, | теї попід садочкы.

Такі коломийкові строфи становлять звичайно для себе цілість під взглядом змісту; однак дуже часто кілька таких самостійних строф коломийкових складає ся на відповідні льогічні групи; такі групи розростають ся часом у широку пісню викінчену під взглядом розкладу поетичного матеріалу.

В отсій збірці поставлено між поодинокими числами такі групи коломийок що їх сполучує звязь льогічна. Такі групи порозкидувані також серед тих строф коломийкових, в котрих кожда становить для себе цілість і котрі не стоять із собою у ніякій звязи.

В коломийках мельодії не є тісно звязані із змістом, — так, що кожду із наведених строф можна співати на всілякі лади. До кождої може відноситись одна із поданих тут 41 мельодій.

З тої причини друкуємо тут мельодії окремо, без тексту.

Коломийки значимо порядковими числами без огляду на поодинові групи в які вони входять.

Рядок 1. Мене мати породила ўзьила повивати:
 Або ўмирай або рости будеш бідувати.
 Мене мама породила теменькоїї ночи
 Дала менї біле тїло, а чорненкї очи.
 Мене мати породила по конец потока,
 Кавала ми рости доньу тоненька, висока.
 А йа мамі послухала виросла тоненька,

- На сьм ліктыў фартушина, та ще коротенька.
 Мене мама породила та ізбила горпец,
 Аби була дыўкоў ладноў на горішний копец.
 Мене мама породила та ізбила ринку,
 Аби була дыўкоў ладноў на всьу середнику.
 Мене мама породила тешенької ночі,
 Дала мені чорні очі мругати на хлопці.
 Ой калино, калинько чо при лузы стойш,
 Ци ти сонці візрайеш, ци сь вітру бойш?
 А йа сонці візрайу, вітру сь не бойу,
 Де ні мати породила, там йа си постою.
 Мене мати породила в stodолы на тоцы,
 Та дала ми сиві очі мругати на хлопці.
21. Ой ўпада зввізда в кеба тай розсипала сьн,
 А дыўчина повбирала, тай затикала сьн.
 Ой коби йа була красна йак зоронька йасна,
 Сьвітилабим на все поле, ныколи не згасла.
25. Ой кувала зазуленька йа ў лысы на пеньку,
 Йа хтож мене поцьбулюе таку молоденьку?
 Ой кувала зазуленька, кувала, кувала,
 Йак учула зима буде, она сьн сховала.
 Йак учула зима буде, зима студененька,
 Сховала сьн ў гай зелений сива зазуленька.
 Ой кувала зазуленька тоненькым голосом
 Шокі вна сьн не ўдавила йачинним колосом.
33. Мене мама породила ў свйтуўу недыльу,
 Та дала ми лиху дольу, де йа сьн подыўу?
 Лиху дольу ны ўтопити, аны проміньати;
 Жьди знаўт, пани знаўт не хьтят купувати.
 Ой гоньу йа лиху дольу із міста до дому,
 Та друльу йа лиху дольу із моста ў воду.
 Іди доле, лиха доле іди утопи сьн,
 Та за мноўу молодойу та це волочи сьн.
 Ой йа піду, ой йа піду ў Дувайу ўтопїу сьн,
 А ти вийдеш по водоньку, та йа тьн ўхопїу сьн.
 А ти вийдеш по водоньку двома коноўками,
 Та йа тебе ухопїу сьн ногами й руками.
45. Ой боднаре, боднарочку, зроби мені дыжу,
 Ой тай таку коновочку, шчо по воду біжу.

47. Ой коби йа маму мала йа би не служила,
 Йа би чужі господини води не носила.
 Йа би води не носила хати не ўмігала,
 Йа би чужі господини ў ласку не стояла.
 Коби йа сьи ў Пана Бога того допросила,
 Аби мойа господини ў мене шче служила.
 Ой йа би йі ізварила із петрушкьи йушкьи,
 Та йа би йі покришила всьільакі й округкьи.
 Йак би йісти не хотыла, йа би йейі біла:
 Прывгадай си господине, шчос зі мноў робила.
57. Бодай тебе когутику пйері заболыло,
 Шчо ти не піў а йа спала, вже сьі розвидныло.
 Бодай тебе когутику пйері заскыпало,
 Шчо ти не піў а йа спала уже засвитаго.
61. Післала мйи мойа мати ў лыс горішкьи рвати,
 Та висока лыщинонька не мож досыгати.
 Бодай же ти лыщинонько на рік не зродила,
 Йа горішкіў не нарвала, мене мати біла.
65. Ой шче мене мойа мати ў купели купала,
 Та ўже мойа біла ручка до хлопцьиў махала.
 Ой шче мене мойа мати по руках носила,
 Та ўже мене за хлопцьиа охота зносила.
69. Ой ту ду-ду, ой ту ду-ду не вставай на груду,
 Не поглядай оченьками, бо твоя не буду.
71. Ой хороша дыўчинонько, хороша йі мати,
 Хорошо сьи потрысайе коло свойі хати.
 Ой хороша дыўчинонька, хороша йі ненька,
 Йа хорошо ўна сьпывае коло музиченька.
75. Ой шчо ж то ми за зыльечко, шчо сьи само сьіе,
 Ой шчо ж то ми за парубок, шчо сьи не засьміе?
 Ой шчо ж то ми за зыльечко перекотиполе,
 Ой шчо ж то ми за парубок шчо бородоў коле.
- Пор. Антр. VII. 231.
- Ой то ў мене та зыльечко пахучаџа мйитка,
 Ой то ў мене парубочок, шчо лубит дыўчытка.
81. Де ти йідеш, де ти йідеш кучерьвий Дмитре?
 Вуса биш ти підгодила, та не майу бритви.
83. Зваріт мены мамунцуњу тойі дубенини,
 Шчоби мене молоденьку хлопчикьи лубили.
85. Ой йак йа сьи опережу на йвана лиштицеў,
 Ўже йа буду до й осени файноў молодичеў.

Ой йак йа сьм затикаюу на Йвана рутою,
Ўже йа буду до й осени файноу молодюу.

89. Не тепер, не тепер на гриби ходити,
Ў осени, ў осени йак будут родити.

Пор. Антр. VII. 240.

Не з мішком, не з мішком але з коробочкоу,
Не сама, не сама але з парубочком.

93. Йдете хлопцы на підпенькькы кличте мойі Сенькы,
Мойа Сенька не сьльіпенька, видит де підпенька.
Ой пішоу дьід на гриби, баба на підпенькы,
А дьід своїй посушнїу бабинї сиренькі.

Пор. Антр. VII. 222.

Ой пішоу дьід на гриби, а баба на гливи,
А дьід своїй посушнїу, бабинї погнили.

99. Ой пасу йа бичкы, бичкы та повід осичкы,
Та йак йа си засьпіваюу, не треба й музичкы.
Ой то йа си засьпіваюу двома голосами,
Йеден піде польом, польом, а другий лысани.

Пор. Кольб. Пов. II. 447.

Ой йа собі засьпіваюу йакоїй йа ўмію,
Аби льуде не казали, шчо йа туманїюу.

105. Ой чїе то весільечко пана молодого,
Вільно менї погульати, шчо кому до того?
107. Ой горами, долинами пшеницьї ланамы,
Вандруй, вандруй дьїучинюнько ў Волошчину з нами.
Хїба би йа дурна була, розуму не мала,
Та шчоби йа молоденька з вами вандрувала.
111. Ой коби йа така була йак мойа мамунї,
Продада бим сиве курї, купила татунї.
113. Што татуньо розказали, то мамунї мусьнт,
Ой мамуньї татуневы когутика дусьнт.
115. Ой на пїицу камїнь меле, під пїицом лотокы,
Чомусь мене не пускаюут на тоты толокы.
Чомусь мене пускаюут, збираюут сьм бити,
Пустыт, пустыт мамунцуньу хоть сьм подивити.
Чомуж мене не пускаюут через йакусь бїду,
А йа ў вечьир викраду сьм, на толоку піду.
121. Ой зацвила пшениченька, а ў колосу зерно,
Йакась бїда засьпївала нїверно, нїверно.
Ой зацвила пшениченька, зацвила, зацвила,
Тогди йесми засьпїваюу, йак йем тьї наўчила.

125. Ой до гаю дороженька, до гаю, до гаю,
Кумпаночка віддає сьм а йа не гадаю.
Кумпаночка віддає сьм, а йа шче не буду,
Та йа свої кумпаночці за дружечку буду.
129. Не дай мене мойа мати за цимбальістого,
Цимбали сьм поламають, то шчо мені в того ?
Не дай мене мойа мати за ткачі брехачі,
На ткачику сороченька йа з людзької праці.
133. Коби грала музиченька кождої неділі,
Йа би пішла танцьувати, майу ноги білі.
Йак музика ладно грає, йа слухати лубіу,
Мене мама рано будит, йа ў кулакы тубіу.
Йа музика ладно грає, весело сьм дивит,
Та йему дадут горіукы, він сьм не противит.
139. А ў городі пастернак, зелена му гичка,
Лубіу мене пан комісар, хоть йа не величка.
А хоть бо йа невеличка, коли бесідлива,
Пан комісар чорновусий, а йа чорнобрива.
Парубочку молоденький, вус ти сьм засьіау,
Завіу йес мі у солому, нічос ми не ўдыау.
145. Ой стойала на полиці новенька кузыўка,
Просила сьм у паничі молоденька дыўка;
Пусти мене до домоньку молодий паничу,
Йак йа буду молодницеу сама ты закличу.
149. Ой коби йа молоденька тілько мала грошиї,
Кілько мене поцьулувау парубок хороший.
151. Та йак мині не сьпівати, коли ми сьм хоче,
Коли мойі головонькы ніхто не клопоче.
А йак мойу головоньку вачнут клопотати,
Тогди ми сьм молоденькі не счоче сьпівати.
155. Ой та дана, ой та дана, шчо ми за догана,
Не бойу сьм ў Ходовичах ні віта, ні пана.
Йа панщину відробила, податок віддала,
Тепер йа си засьпівайу ой та дана дана.
Ой та дана, ой та дана, не піду за Йвана,
Але піду за Данила, абим не робила.

Йа ў Давіла не робіла, ліше бичкы пасла,
 При зелені отавици, абим була красна.

Пор. Антр. VIII. 201.

163. На попові сыножати добре сыно жати,
 З ходзіўскімі парубкамі добре танцьувати.
 Парубочкы ходовицькі ставайце до глыду,
 А йа буду візірати за кого йа піду.
167. Пытаў мі сы парубочок чомум така біла,
 Мене мати породила йак сметану гріла.
 Пытаў мі сы парубочок чом така румїйна,
 Мене мати породила, йак цвила калина.
 Пытаў мі сы парубочок чомум така гладка,
 Мене мати породила, та йак цвили йабка.
 Мене мати гудувала прісноў паленицеў,
 Абим була дыўкоў ладноў потым моходицеў.
175. Не дыви сы парубочку шчо дыўчына біла,
 Йак би мати не змола, хлыба би не йіла.
 Ой дыви сы парубочку та котра румїйна,
 Та йак стане коло жорен, не треба і млина.
179. Ой не ходи богачику горойу за мнойу,
 Бо ти богач а йа бідна, не ріўням з тобойу;
 Бо ти богач а йа бідна, не зрівнайемо сы,
 Ў тебе воли ў мене нема, не поберемо сы.
183. Ой ти дуб, ой ти дуб йа суха йалицы,
 З тебе дубе ныц не буде, з мене моладицы.
 Ой ти дуб, ой ти дуб, а йа березонька,
 З тебе дубе ныц не буде, з мене дыўчынонька.
187. А йа пїана, а йа пїана, а йа не твереза,
 Чим би хату замїтала, йак би не береза.
 Мету хату, мету сыни, а все си гадайу,
 А хтож мене посватайе, йа волыў не майу.
 Ой йе ў мене сиві очи з чорніми бровами,
 Та так мене посватайут, йак тоту з волами.
 Ой дасьць мені сестра воли, а браччик корови,
 А мамунцы біле тыло, тей чорненькі брови.
195. Казали ми кури пасти, кожухы латати,
 Тутьу, тутьу чубатенька, кличу ты до хати.
 Казали ми кури пасти горох молотити,
 Кури йайцы погубили, мене хотьят бити.

199. Казали ми кашу їсти, а їа не голодна,
Казали ми за вдбїуцьи їти, їа молодцьи годна.
Кольб. Пок. II. ч. 485.
201. Ої на леду кьєрниченька на леду, на леду,
А богата дьїучиньонька ўшвайє сьї ў меду;
А бїднаїа дьїучиньонька ўшиє сьї водоїу,
Та за бїдноїу дьїучиньонькоїу хлопцьї чередойу.
205. Ої богацька дьїучиньонька пїшла за волами,
Затрїскала сину динку кривими ногами.
А богацька дьїучиньонька пїшла за тельяти,
Затрїскала сину динку, не могла пїдньїти.
209. Їакась бїда набрєхала, шчо їє ў льїсьї пашї,
Та пїгнала бичкьї пастї бїльавина нашї.
Їакась бїда набрєхала, шчо їє в льїсьї вода,
Та пїгнала бичкьї пастї дьїўчина молода.
213. Ої орала дьїучиньонька за гайом, за гайом,
Їедним бичком половенькьим, а другим бугайом.
Ої орала дьїучиньонька штирма воли ў поли.
Та казала, шчо не приїде на бїду нїколи.
217. Ти гадала дьїучиньонько, шчо ти найладнїшша,
А ти така дьїучиньонько, їак фасолька пїша.
219. Голуб сивий мамунцуньу д' вікнам прильїтайє,
Дай му доньу принадоньку, де з чьїста бувайє.
Та їаку му мамунцуньу принадоньку дати,
Їозьми коньа до стайєнкьї, голуба до хати.
Їозьми коньа до стайєнкьї, голуба до хати,
Посади го кєнец стола стань з ним розмоўлати.
225. Попїд сад, попїд сад, та попїд топольу,
Вїдведьїт мїи до домоньку, бо сьї сама боїу.
Не ведьїт мїи долинами, ведьїт мїи понад стаїу:
В мого тата сьвїчка горит, ўже мїї тато устаїу.
Ої приїшла їа до домоньку, таї сьї розгорнула,
Мене мати питаїє сьї, де ти доньу була?
Ої була їа матусуньу ў пана на голоцьї,
Не сама їа їшла до дому, вели мїи два хлопцьї.
233. Ої у саду садовина а ў льїсьї льїшчина,
Наўчила сьї ў саду спати молода дьїўчина.
Наўчила сьї ў саду спати межи їаблїнками,
Шчо хотьїла вїробїила межи парубками.

А невістка прийшла з міста, та надула губки,
 Не дай мати ў саду спати, бо ходить парубки.
 Бодай же ти невісточко так здорова була,
 Йак ти ў мене тойї ночі парубочкіу чула.

Пор. Кольб. Пок. ч. 172.

241. Любиў мене вітыў син, хотыў мене ўзвати,
 Та даў мені новий серп: ходи мила жати.
 Ой йа ўзьшла новий серп кынула за себе,
 Не жыла йа ў свого тата, тей не буду ў тебе.
245. Ой ішла йа поід льіс, найшлам козарика,
 Дурнам була, шчоу не йшла, сватаў мій муанка.
247. Била мене мойа мати березовоў ріскоў,
 Не буду йа у Ходовичох ныкому невістоў.
 Била мене моя мати березовим прутом,
 Шчоби йа сьм не дивила та за тим рекрутом.
 Била мене мойа мати, била мене, била,
 Дай їй Боже вдоровіенько, на добре мій ўчила.
 Била мене мойа мати тай колотыўчиноў,
 „Абись хлонцыў не любила молодоў дыўчиноў.“
 Била мене мойа мати ў плечі кулаками,
 Шчоби йа сьм не дивила та за двораками.
 Ой бий мене мойа мати, на муку мій убий,
 А йа вийду за ворота „двораку мій любий.“
259. Ой варила мама рибу, добра була йушка,
 Від тогди мій хлонцыі любійут, йак їм була дружка.
261. Ой піду йа на закутьє та на закутьєчко,
 Та там мойє закоханье рубайє прутьєчко.
 Ой піду йа на закуты, нарубайу пруты,
 Не вйер дыўко парубкови, шчо каже „ошу ты“.

Пор. Кольб. Пок. 122.

Не вйер дыўко парубкови йак тому котузыі,
 Бо він тебе вінка забавить при зеленим лузыі.
 Ой дыўчино молоденька шинуі сама себе,
 Йак ты дурень заривайє, то го друль від себе.
 Не диви сьм дыўчинонько, шчо він ты цылуїє,
 А він тебе дыўчинонько розуму трібуїє.
 Не диви сьм дыўчинонько, шчо він льульку курит,
 Ой він каже, шчо ты любить, а він тебе дурит.
 Не диви сьм дыўчинонько парубкови ў очи,
 Бо парубок молоденький зрадити ты хоче.

275. Ой калино, калинонько чо при лузі стойши,
 Ти молода дьіучинонько, чо сьі мене бойши.
 Та йак йа сьі молоденька не майу бойати,
 Ти ні зробиш молодницеў, сам будеш гульати.
 Ой горонько кременнаїа на двоїе лупай сьі,
 Ти молода дьіучинонько зрадити не дай сьі.
 Не зрадиш ні парубочку, не зрадиш, не зрадиш,
 Голови си нахлопочеш, нічо не порадиш.
283. Ой ковальу, ковалику зроби ми зачок,
 Та шчоби йа замикала двелений віночок.
 Ой на горі на високі жураўлі сьі крутьт,
 Хоть би йакьні ровуи мала, хлопці вбаламутьт.
287. Котила сьі перстенина з гори на долину,
 Та хвалиў сьі богацькьий син, шчо йа за ним гину.
 Не хвали сьі богачику, за тобоў не гину,
 Ней за тобоў тоті плачут, шчо ў болоті скачут.
 Хоть бо йа сьі не віддала, такі йа не плачу,
 Йа такого парубочка шче й за рік не ўтрачу.
293. Ой у поли дороженька горі поперечна,
 Ци будеш ми дьіучинонько на осынь беспечна?
 Ой ци буду, ци не буду, йа сама не знайу;
 Йа такого тата майу, шчо сьі не спитайу.
 Ой на горі, на високі камінь муку меле,
 Питаїе сьі мелик дьіўкьі, „ци підеш за мене?“
- Зег. Р. р. I. г. II. стр. 199 ч. 40.
- Ой ци піду, ци не піду, йа сама не знайу;
 Йа такого брата майу, шчо сьі не питайу.
 Ой йак хоч, перескоч, та нарви си бобу;
 Та йак хочеш мене брати, проси ного роду.
 Ой йак хіць, перескіць, та нарви си мїаткьі,
 Та йак хочеш мене брати, проси мойї маткьі.
305. Ой хоть бо йа невеличка, коли йа кремїзна,
 Та йа три дни до города по закришку лїзла.
 Ой хоть бо йа невеличка, колии коротьшук,
 Коли-ж бо йа до хлопчикіў файна шчебетьшук.
309. Бити, бити когутика ней рано не піїе;
 Коби того польубити, шчо писати ўміїе.
 Бити, бити когутика, шчо курїта водит;
 Коби того польубити, шчо ў сурдутї ходит.

- Ой паничу, паниченьку, болит мене ніжка;
Шом стояла цілу нічку коло твого ліжка.
315. Ой дайте ми цидулика, дайте ми дохтора,
Та йакого молодого, бо йа дуже хора.
Хора-ж бо йа мамунцуњу тай уже ўмираю,
Крижом лежу на лавици, на хлопці кругаю.
А дьіучина умирала, матери питала,
Ци не граїе, мамо Марко, йаби танцьувала.
321. Любила йа парубочки самі непотрібні,
А тепер мі йден любиу, даў ми штири срібні.
Любила йа три парубкы, то слава велика,
Йеден локай, другий, фйерман а третий музика.
А локай ми фустку купиу, з фйерманом поїду,
А музика йак заграїе, танцьувати піду.
Музику-м си польубила, за музику піду;
Йак музика теї заграїе, забуду ўсю біду.
329. Ой йїхали жоўньаренькы самі Болекіўці;
Та купили дьіўці фустку за три сорокіўці.
Ой ўгорни сьм дьіўко ў жупан, шчо зелений комйир;
Завйижи си тоту фустку, шчо ти купиу жоўньир.
333. Ой маў богач йедну курку й тота сьм не несла,
Коби борзо Матка божа йаструба наднесла;
Коби борзо Матка божа минула, минула,
Не йедна би дьіучинька до сльубу дуйнула.
337. Ой у мойї мамунцунї лиш йедна корова,
Тоту продасть мене віддасть, коби йа здорова.
Ой у мойї мамунцунї лише йедна качка,
Тоту продасть мене віддасть, бо йа йединачка.
341. На кого йа гадку мала тай усю надьїу,
Тепер йа си погуляю на йего весільу.
343. Та йак підеш з ківьми на ніч, заграї на пишчіўку,
А йа буду пінавати, котру любиш дьіўку.
345. Йа гуляю тай не дбай бо два лубкы майу,
Ой з йедним сьм загнйивайу, з другим розмоўляю.
Ой гуляла дьіучинька, гуляла, гуляла,
Прогуляла штири воли, шчо йї мама дала.
349. Ой йа біжу воли ў збіжу не дай там, не дай там,
Де два ходьит до дьіучини біда там, біда там.

351. Ой ходила понад беріг чорнїва Марисї,
Та шругала на капралї: капралю верни сї.
353. Кокурузу недорува, гарбуз Николаїко,
А дїучина комцигерка, хлопцї вітїнайко.
355. Ой весела дїучинионька весело сї сьїїе,
За веселоу дїучинионькоу буйний вітер віїе.
357. Сама кїльє розбивайу, сама плїт городжу,
За того мї хлопцї лубїїут, шчо дрібонько ходжу.
Парубочкьї, парубочкьї, за шчо ви сї били,
Та за тоту дїучинионьку, шчо ми її лубили.
361. Ой тїлькo їа плота майу, шчо терньом городжу,
Ой дотїль їа гаразд майу, докїль дїўкоу ходжу.
363. Ой на Ївана зїльє рвала, на Петра сушила,
Їа сьвітoїї недїленькїї парубка строїла.
365. Ой де ти сї дїучинионько сьпїванок набрала?
А ї попїд гай зелененькїїї на жито орала.
Ой де ти сї дїучинионько сьпїванок наўчила?
А ї понїд гай зелененькїїї житом волочила.
369. Ой дїўчино, дїучинионько їака ти гладулї,
Тoс ходила тоїї ночї з парубком на дулї.
Ой дїўчино, дїучинионько та їака ти гладка,
Тoс ходила тоїї ночї з парубком на їабка.
373. Ти гадаїеш дурний дурнїу, шчо їа ў тебе стоїу,
А їа своїї чорнї ї очка за їнчїми строїу.
За їнчїми, за їнчїми, та не за такїми,
За такїми їак їа сама, за молоденькїїми.
377. Ой Олена пане брате, Олена, Олена,
Навїшьїла кораликїї, їак жьїба зелена.
Ой коби то кораликьї а то сама глина,
Та хотїла змудрувати богацького сїна.
381. Ой казаў їєсь шчо мї їозьїеш, лїше жїта дожнєш,
А ти вїўса дожинаїєш, нїчо не гадаїєш.
383. Ой майу їа з гускьї пїєрї ў тонкї поволоцї,
Ой то їа сї погульайу ў пана на толоцї.
Ой майу їа з гускьї пїєрї ў тонкї поволоцї,
Ой майу їа чорнї очї шругати на хлопцї.
387. Ой до мене парубочкьї до мене, до мене,
Їа солодка їаблїночка пїд вїконцьом ў мене.

- Їа солодка йабліночка, шче солодша грушка,
 Ой до мене парубочкы, бо йа ваша душка.
391. Сина динка, сина динка, а по ны дробинка,
 Ёсы до мене, ёсы до мене, а йа шче паньинка.
 Ой мамуньу, мамунцуньу набиріт ни динкы,
 Бо до мене хлопцы ходыт кождої годинкы.
 Набиріт ни мамунцуньу тойі лямасыўкы,
 Аби йа сы не ўстидала богацької дыўкы.
 Ой коби то мати знала, шчо то за Михайло,
 Тоби мене убирала шчо недылы файно.
 Ой коби то мати знала, шчо то за Никола,
 Тоби мене шнуровала шнуриўкоў доўкола.
401. Ой на ставу води нема випили воробцы,
 Ой ўже мене обрехали ходовицькі хлопцы.
403. Ой ти Анно сьпівай ладно, йа рубайу дрива,
 Та йак Анну не лубити, коли чорнобрива.
 Ой казала приходити молода Ганусы,
 Прийди, прийди, мій миленькый, заріжу ти гусы.
 А йа гусы зарізала, тай не було соли,
 А йа гусы за лабочку, тай кынула псови.
409. Ой Васильу сиди ў бильу, йа буду ў бодачу,
 Йака нычка теменькайа, та йа ты зобачу.
 Ой Васильу сиди ў бильу, йа ти гачі ўшійу.
 Василь сидыў аж ізидыў, тей гачий не выдыў.
- Žeg. P. p. I. г. II. стр. 189 ч. 39. Кольб. Пок. II. ч. 201.
413. Ой ўтоптана дороженька ней топче хто хоче,
 Та закі йа молоденька, ней лубит хто хоче.
415. Ой із гори на долину ламайу калину,
 Похвалиў сы йеден дурень, шчо йа за ним гину.
 Ой йа гину, та йа гину лиш не за такыми,
 За такыми йак йа сама, за молоденькыми.
419. Ти до мене не ходи, та не трать си грошый,
 Йа за тебе не піду, бо ти не хороший.
 Ци йа тобі не казала, йак йеш ішла прати,
 Не йдут луде, тей ти не йди, бо ми не дасть мати.
 Йак би мене мойа мати за такых давала,
 Даўно би йа по городі патину збирала.
425. Кажут мины шматы прати у кьерици праник,
 Йа не піду на заробок, бо старий настаўник.

Ой піду йа шить прати бо йаловий праник,
 Ой піду йа на заробок, молодий настаўник.

Мельодіі коломийок.

А. Веселі.

1.

2.

3.

4.

6.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

В. Сумні.

17.

18.

19.

20.¹⁾

¹⁾ Примітка: Для відміни і перервана однаманітності коломийкового ритму співають в Ходовичах дуже часто коломийки під сю мелодію, томуж заміщено єї між коломийками, хоч вона не має коломийкового ритму (3/4); те саме треба сказати про мелодію під ч. 37.

21.1)

22.

28.

24.

1) Примітка: В грі на скрипці або на фугарці приходять в коломийських мельодиях досить часто синкопи там, де в співі мусать бути чотири воти що відповідають чотирислабній групі тексту.

25.

26.

27.

28.

29.

30.

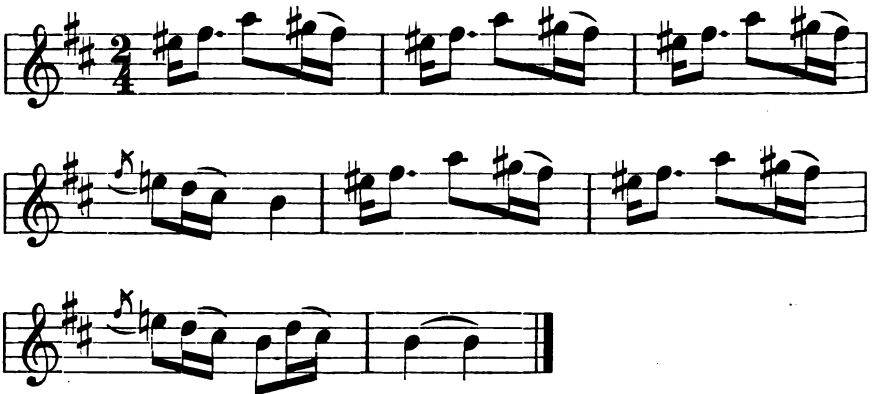
31.

32.

38.

34.

35.¹⁾

¹⁾ Гляди примітку до ч. 21.

36.

37.¹)

38.

¹) Гляди примітку до ч. 20.

39.

40.

41.

Темпо, в яким коломийкові мелодії співають ся і грають ся, єсть звичайно Allegro moderato.

Мелодії 1, 4, 7, 8, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 23, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39 і 40 співала Наці Данилова.

Примітка: В записках коломийкових мелодій втягнув пок. Д-р І. Колесса усякі прикраси, мережавки і мелізмати до головної мелодії, і записав їх товстими нотами, хоч звичайно прикраси головної мелодії записує ся дрібними нотами. Сі записки лишаємо без зміни для збереження їх вірности і докладности. Ред.

Різнородні ритми.

1.

Allegro moderato.

Бо-дай сі ко - гут зну - дну, шчо не-не ра - но

збу - дну; йак ва-чнї ко-ко - та-ти, му - сї-лам

ра - но ўста-ти.

Причини Боже ночи,
 На мойі чорні очи;
 Причини і другуйу,
 На мене молодуйу.

С. Н. Д.

2.

Moderato.

Ду-бро-во зе-ле - на ў три ры-ди са-дже - на,

ў три ры - ди са - дже - на.

Пшла би-и тобою, зрадонькы сьм бойу,
 Зради великойі, сусьди блискоїі.
 Сусьдо близенька трмай собі сина,
 Бо го зачїруйу чорними очыма.
 Йак ња не чїруйу, зчїруйе го тьїтка,
 Та зісне, зівїяне, йак рожева квітка.

Тытка не чіруйе, зчіруйе го мати,
Такой йену буде йа з нашої хати.

Вольб. Пок. II. ч. 226.

С. Н. Д.

3.

Andantino.

Ка-ли-но, ка - ли - но, чо при лу-зы сто - йиш ?

ци сын су-ка бо-йиш, ци та - кі жы - лу - йеш ?

Сука сын не бойу, тебе не жылуу,
Стала-м той думау, йак зацвисти майу.
Цвила би-м зелено, ўсы мий льуде знайут,
Червоні йагідкы з гільом обломаут.

Пор. Антр. VIII. 192.

Співав Олекса Луців.

4.

Moderato.

Ой там ой там над во-до-йу, си-дыў брат-чик

йа з сестро-йу, си-дыў братчик йа з сестро-йу.

Брат на скрипку выгравайе, сестра хустку вишивайе :
Йедна мати нас родила, не йеднако нас дылила,
Тобі дала штири воли, а ўсі штири йак соколи,
Мені дала одну голку, на мойу бідну голоўку.
А йа нычкы не ўспыбайу, тілько голкоў вишивайу.

Співав Олекса Луців.

2. Парубок вільний.

Шумки.

1.

Allegro.

І ти ко-зак, і йа ко-зак, ко-за-ки-смо й о-бі-два,

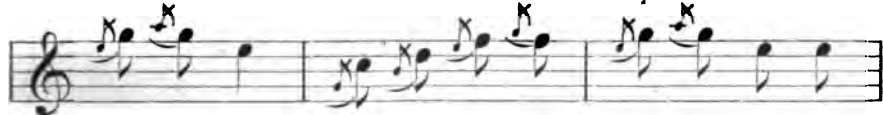

ти хо-ро-ший, йа біз гро-ший, йед-на-кі-смо й о-бі-два.

2.

Allegretto.

А ти ру-да хо-ди сьу-да, а ти бі-ла

по-стій тая, йа до ру-ди пі-шльу льу-ди,

до бі-ло-їі пі-ду сам.

С. Н. Д.

Пор. Антр. VII. 232. Антр. VIII. 209. Чуб. V. жартобл. 169.

3.

Оттак, оттак іду собі,
 Тай коника попри собі;
 Тай коника тай кульбаку,
 Тай дьу́чину йак собаку.

4.

Тя дьїучино повідж праўду,
 Ней йа собі йинчу знайду.
 Ней си свїта не торочу,
 Ней йа лубїу котру сточу.

Спївав Гринь Шабан.

5.

Тя дьїучино госа, госа,
 Не йди боса, не йди боса;
 Зароби си той купи си
 Тя дьїучино чорнобрива,
 Абис боса не ходила.

Ой коби то, коби то
 Внорати на жито,
 Ой коби то на й овес,
 Тей дьїучинні на чепец.

Тей дьїучинні на черевик,
 Тей дьїучинні на й оба,
 Аби боса не ходила,
 Така гідна й особа.

Спївав Гринь Шабан.

6.

Ой де-ж ми сї подьїємо,
 В оба бокьы не ўмїємо.
 Йак підемо на Сотокьы,
 Наўчимо сї ў оба бокьы.

С. Н. Д.

7.

Allegretto.

А йа хлоп-чик не-ве-лич-кїй при-су-нув сї до мел-лич-ки,

а мел-лич-ка до-бра бу-ла, пи-ро-жень-кїў роз-до-бу-ла.
 го-рі-ўоч-ки

С. Н. Д.

8.

Allegretto.

Гу-льай, гу-льай ко-бис міг, Та не жьн-луй мо-їх ныг,

Мо-їі но - ги на-ста-ле-ны, За-мі-та-їут йак шьн-ле-ны.

Гульай, гульай коротенька
Моя луба солоденька
От тут була, вергыла сьі,
Сам не знайу де дыла сьі.

Співав Гринь Шабан.

9.

Йак би не Марьсьі,
Йа би не жонїу сьі,
А ў Марьсьі білы письі,
Подобали ми сьі.

А ў Марьсьі білы письі
Йак не вїершш подиви сьі.
Марьсьу, Марьсьу, йа тебе не лишу,
По тебе прийїду, а сам пішкьн піду.

С. Н. Д.

10.

Allegretto.

Й а-ны ко - шу, й а-ны жну, йак на-ва - жу,

тей воз - му, йа шче би йа день гро - ма-диї,

би ми до - бре хто по - ра - диу.

С. Н. Д.

Коломийки.

429. Ой упала зьвізда з неба, тей золотий чубок,
Та на того подвійеренько, де файний парубок.
Ой упала зьвізда з неба, тей упало штири,
Та на того подвійеренько, де парубки пили.
433. Запрьгайте воли сиві запрьгайте чорні,
Та дайте ми горівочки, бо ми висхло ў горлі.
437. Коби ми сьи бучок розвиў тай гай велененький,
Та пішоў бим до Морави хлопець молоденький.
Ой піду йа до Морави і ў Мораві льуде,
Возму йа си Моравйанку, добре мені буде.
441. Ой піду йа ў Волошчину, та там сьи ожену,
Та таку си жінку возму, шчо ўложу ў кьешеньу.
443. Коби ми сьи бучок розвиў тай березки білі,
Та пішоў бим ў гайдамашки на штири недьлі.
445. Ой підемо пане брате та у гори ў Йасьін
Та принесем дьіўчятонькам шоўку на цофаси.
Ой підемо пане брате ў гору на весільє
Та принесем дьіўчятонькам бульби на насїньє.
449. Ой то йа си засьпївайу, ой то йа си ўчину,
Продам конья вороного тай купїу дьіўчину.
Продам конья вороного, та продам другого,
Та викупїу дьіўчиноньку з під пана самого.
453. Ой сьпїваку небораку на шчо сьи надьїєш,
Ци на тоти сьпїваночки, шчо йїх много ўмїєш.
Ой сьпїваку, небораку, засьпївати ўмїєш,
Чому тогди не сьпївайєш, коли зголодньїєш?
457. Попід гору високуїу летьїла Маланка,
Та йїмайте льуде добрі, то моїа коханка.
Попід гору високуїу летьїу баран дикый,
Повер бим тьї баранихо, та ми жьїль великий.

461. Ой прийшоу йа до Ходович, там сын обталапау,
 Давала ми дыўка риньскый, шчобим йі висватау.
 А йа риньскый у кьешеньу, там нычо не казау,
 Почкай дыўко до й осени, буду йа тьм сватау.
465. Ой соб сивий, пабе шьирий, будемо орати,
 А дыўчина чорнобрива буде поганьати.
467. Ой ушйу засьпівати, ўшйу закінчати,
 Йак тьм ўхопйу за волосье, буду волочити.
469. Ой маўже йа коханочок, коло вісьмінацьцятъ,
 Штєри дыўкьм, дві жидыўкьм, молодиць дванайцьцятъ.
471. Болыт, болыт мене крижі від копи пшеницы,
 А йа кожух на опашкьм, тай до молодиць.
473. Ой пїду йа бичкьм пасти, на фуйару грати,
 З тойї гори високойї ў село заврати.
 Поведу йа бичкьм пасти на зелену пашу,
 А сам пїду до дыўчини на молочну кашу.
 Дала менї дыўчиньонька кашї попойїсти,
 Ой не мїг йа від дыўчини порїг перельїсти.
479. Ой пїду йа ў льїс темненькый у зелену гущчу,
 Та там йа сын зарубайу, ныкого не пушчу.
 Лїше пушчу дыўчиньоньку в чорниим очима,
 Шчоби менї молодому води приносила.
483. Чому коньу воду не пїеш, чом на воду дуйеш?
 Чому сину Василюну дома не ночуйеш?
 Йак йа майу молоденькый дома ночувати,
 Така вічка темненькайа, ныскьм розмоўляти.
 Ой майеш ти Василюну коньа вороного,
 Заведи го до стаїенкьм, говори до нього.
 Бодай тобї мойа мати так легко конати,
 Та йак минї в ворон коньом легко розмоўляти.
491. Коби року дослужити, та чоботи ў рукьм,
 Та попїд гай зелененькый, ней не брешут сукьм.
493. Ой служйў йа рїк у хлопа, два роки у пана,
 Та йа хлопец молоденькый, шчо ми за догана?
495. Ішоў тьутьун дорогойу, вдїбайе го льулька:
 „Ой ти тьутьун а йа льулька, покурам си тутка“.

497. Пожену йа воли пасти на тоту кривульку,
А сам піду до дыўчини закурити льульку.
Пожену йа воли пасти, ней воли пасуть сьм,
А сам піду до дыўчини, кучері трьснут сьм.
501. Поза тоти обороги, поза тоти сливи,
Туда наші парубочкьм стеженьку зробили.
503. Ой ішоў йа до дыўчини коло оборога,
Зачепила за капельху галузка сливова.
Ой дыўчино, дыўчинонько бій сьм Пана Бога,
Шукай того капельху коло оборога.
507. Ой ішоў йа до дыўчини, шче кури не піли,
А ўна двері підливала, шчоби не рпїли.
Ой прийшоў йа до дыўчини, а ўна бульбу пече,
А йа йедну бульбу ўхопиў, а ўна мене ў плече.
511. Ой дыўчино, дыўчинонько йака в тьм цыганка,
Казалас ми приходить, самас двері важкла.
Казалас ми приходить під новенькі сьїни,
Самас цсома затровила, мало ми не зьїли.
Йеден песок сорокатиї, а другий біленькый,
„Гузья, гузья, шїї песочку, бо то шїї миленькый.“
517. Ой ішоў йа до дыўчини через перелази,
Віхониў сьм старий батько, та мене три рази.
Та за шчо ми батьку бйеш? рацїїї не майеш!
А він мене четвертий раз: „на шчо плыт ламайеш?“
521. Ой ішоў йа до дыўчини та по за городи,
Запутаў сьм ў гарбузинье, та наробиў шкоди.
523. Ой піду йа на дорогу, та стану, та стану;
Йедна мила пиріг несе, а друга сметану.
А йа періг у кьшенью, а сметану віпїу,
Йедну милу поцьдуйїу, другу ў песок вітну.
527. Ой відкьм ти дыўчинонько, ой відкьм ти відкьм,
Та йа хлопец молоденькый в новоїї слобідкьм.
529. Кажут льуде шчо йа ўпї сьм, а йа зажуриў сьм,
Та за тииї місницьїма, шчом не ожениў сьм.
531. Ой на горі воли ў йармі, а коникьм ў сьїдлї,
Йа би не браў йедначкьм, хотьби ў самїм сріблї.
Бо на тоту йедначку йак на камїнь дуйт,
Та ўни тоту йедначку за пана ладуїт.

- Ой за пана ладували, за неймита дали,
Шtiri воли обіцьяли, куце пацьк дали.
537. Ой гладкі-сте кучерикьи на минні на минні,
Та йак би ми позволено, жениў бим сьи минні.
539. Ой уже мені надойіло парубком ходити,
Та маіу йа срібний грейцар, булу сьи женити.
541. Попід сад, попід сад, та попід садочкьи,
Йа пішоў бим до дыўчини, боіу сьи врадочкьи.
543. Котра дыўка легко робит, ней іде за мене,
Та не буде хлыба печи ыколи у мене.
Через хату вода тече, а хлыб сьи сам пече,
Вітер хату замітаіе, кіт дрова ў піч мече.
547. Ой то йа си на сторони дыўчину сподобаў,
Шчо ворони не дойіли, когут не додзьобаў.
Ой ци йа сьи ў лысы родиў, ци йа не маў маткьи,
Ворони мій подзьобали, та тому-и це гладкый.
Ой хлопец йа молоденькый, ныўроченьку з мене,
Така буде біснувата, шчо піде за мене.
553. Бодай тебе дыўчинонько чорний пес загаўкаў,
А ти мені не ўповіла, шчо йа сьі зашмаркаў.
555. Кликаў бим тьи тешче, тешче, кликаў бим тьи нене,
Кобис дала у й осени дыўчину за мене.
557. Або мене й оженйт, ней сьи жінкоў тышу,
Або дайте посторонка, та ней сьи новішу.
Було мене й оженити маленькоў хлопчиноў,
Покі йа сьи не найучиў стойати з дыўчиноў.
561. Ой йа хлопец молоденькый, ой йа хлопец молод,
Йак йам водиў, так шче буду дыўчытонька ў холод.
563. Ой не тото охолода студененька вода,
Але тото охолода дыўчина молода.
Ой не тото охолода, шчо зимна водицьі,
Але тото охолода, файна молодицьі.
567. Йа більава за столом, а чорньава ў сынбох,
Йа чорньаву заривайу, більаву не сьміу.
569. Тобі тату журити сьи, сьійати, орати,
Мені тату журити сьи, де дыўчину вьзати.

- Тобі тату журити сьї, аби насна нїўка,
 Менї тату журити сьї, коби чорнобрїўка.
573. Ой лубїў їа дїўчиноньку три лїта тей веснї,
 На дїўчину грїм ударїў, їа ў долонї плеснуў.
575. Намовїў бнї камїнь, камїнь, дрїбонькє камїньє,
 Лиш не можу намовити дївоче сумлїнї.
 Намовїў бнї камїнь, камїнь, тей студєну воду,
 Лиш не можу намовити дїўчину молоду.
579. Попїд сад, виноград, трава по колїна,
 Аї то бїда не парубок, шчо питає вїна.
581. Ой згорїла стирта сїна на бїлїм пісочку,
 Їа хтож менї молодому випере сорочку?
 Мама стара, сестра мала, нема кому прати,
 А їак прїйде недїленька нема сї ў шчо ўбрати.
585. Ой важїў їа на дїўчину ой важїў їа важїў,
 Мене мама не пускала, а їа вікном лазїў.
 Ой важїў їа на дїўчину, тей важити буду,
 Та покї їа в дїўчинонькоў не стану до сьлїбу.
589. Панє братє товаришу їа згодьмо сьї, згодьмо,
 До їеднойї дїўчинонькї на зальоти ходьмо.
 Добре би сьї панє братє згодити, згодити,
 Коби хтїла дїўчинонька двох разом лубити.¹⁾

Пор. Автр. VII. 211, 179. Зєг. Р. р. I. г. II. стр. 197 ч. 22. Кольб. Пок. II. ч. 119, 145, 93, 235.

593. Помагаїбі березно, помагаїбі дубє,
 Ой ци твоя та ци моя дїўчинонька буде?
 Не будєм сьї панє братє на дїўчинї бити,
 Сама скаже кого схоче, дїўчина лубити.
597. Панє братє товаришу, будємо сьї бити,
 Шчо не схоче дїўчинонька зо мноў говорити.
 Бодай вона панє братє тогди говорила,
 Їак виростє серед села висока могила.
 Еї могила панє братє, могила, могила,
 Їак би їїї розкопаў, жито би родила.

¹⁾ Побїч того вїрша спївають:

Панє братє товаришу не товаришуймо,
 Овїм собї по дїўчинї тей господаруймо.

- Не так жито, не так жито, йаруїу пшеницьу,
Шчоби було на короваї, теї на паленицьу.
605. Купіу бим ти дыўко пива, можебис не пила,
Ти до мене по шчирости не заговорила.
607. Не диви сьи дыўчинонько шчо йа сьи волочу,
Та дайже ми штири воли, та йа тьи не хочу.
Та дайже ми штири воли а пїниту корову,
Не хочу тьи дыўчинонько до свойого дому.
611. Не диви сьи дыўчинонько на мойї обчаси,
А йа хлопець молоденькый биру гроші з каси.
613. Ўчора гоїа, нинї гоїа, а заўтра не гоїа,
Брати-ж би сї до роботи, головонько-ж мойа.
Ўчора гулькьи, нинї гулькьи, а заўтра не гулькьи,
Та ўже мене тотї гулькьи вивели з кошулькьи.
617. Ої у поли двї тополї, обї зелененькї,
А ў сусьїди двї дыўчини й обї молоденькї.
А у поли двї тополї, треба йедну стьити,
А ў сусьїди двї дыўчини, треба йедну ўзьити.
621. Гадала сьи віддавати тих місниць донеўне,
Ходовицькї гордї хлопцї не ходьит до мене.
Гордий йеден, гордий другий, гордї й они й усы,
Поздирали головонькьи, йак коникьи ў віусї.
625. Вийди, вийди мойа мила ў город подиви сьи,
Колопенькьи покошенї, льонок постелиў сьи.
Колопенькьи покошенї, за плїт поношенї,
Ходовицькї парубочкьи на мїд запрошенї.
Лисьїтїнцкї парубочкьи не маїут догани,
Забрали си льулькьи ў зуби, ходьит йак цїгани.
Ої піду йа до Стриганець наїу сьи горїўкьи,
Не видьїу йа теї ў Стриганцьох хорошой дыўкьи.
Ої піду йа до Ходович, теї наїу сьи пива,
Ци велика, ци маленька, а ўсе чорпобрива.
А Татарське запалити Ходович' лишити,
До Стриганець прийїхати, дыўчиноньку ўзьити.
637. Ої тупайте чоботьїта, тупайте, тупайте,
З того боку на татой бїк дыўчини не даїте.
Ої тупали чоботьїта, тупали, тупали,
З того боку на татой бїк дыўчини не дали.

641. А Каўчыта слаўне село, нема што лубити,
 Ёй як би не двйер тай не церкоу, лиш би запалити.
 Ёй як би не двйер тай не церква, та не тих дві річи,
 А Каўчыта запалити, до Ходович бічи.

645. Ой косити молотити то мойя работа,
 А в дыўчиноу постойати то мойя охота.
 Намовиў бим камінь, камінь, тей воду синьаву,
 Лиш не можу намовити дыўчину більаву.

649. Ой шчо-ж то ми за зыльбінько, шчо сы развивайе,
 Ой шчо-ж то ми за парубок, шчо сы не ўбривайе.

651. Коби пити, коби пити, коби сы лубити,
 Коби добрый розум мати з лудьми гаворити.
 Коби пити, коби пити тоту горівочку,
 Та коби сы накачнты по тім зарівочку.

Ріжнородні ритми.

1.

Allegro moderato.

При дубріўцы на мо-гіў-цы ось там, ось там пас йам віў-цы,

та-дрі дром, та-дрі дром, ось там, ось там пас йам віў-цы.

По могіўцы ходиў блудиў, бунду тей фуйарку згубиў,
 Ішоў Василь із йармарку, знайшоў бунду тей фуйарку
 Геій Васильу брата милий, верни бунду, слис ми шчырий,
 Шчо ж ти у тї бунды майеш, шчо за неў так уганьайеш?
 З хлыба скьерка, мандрик сирка, лут табакьї і два ракьї.

Співала П. Вігінська

2.

Moderato.

Ой йа хло-пец та-кый буў, сво-йе жи-тьє
 Йа шчо ве-чїр по ве-че-ри шче сы раз від-

ва - жиў, сво-йе жи-т'е ва- жиў. Ёа ўзьву бу-чок
ва - жиў, шче сы раз від - ва- жиў.

під по - лу, Сам не зна - йу, де Ёа йду,

І - ду до чу-жо-йі, Бо не ма-йу сво-йі.

Ой прийшоў Ёа під віконце, той стаў той думаў, той стай той
[думаў, шчо робити маўу.

Ци вікно туркати, ци двері хильати, ци двері хильати.

А Ёа вікно не туркаў, але двері підхильаў, той до хати просто,
[той до хати просто.

Він сы з лыжка Ёа схопиў, той до мене просто, той до мене просто.

А Ёа бучок з під пола по голові хроснуў, по голові хроснуў.

Він сы ўхопиў за голову, той до стола просто, той до стола просто.

Й устань жінко, засьвіти, йакісь тутка госьты йе; треба засьвітити
[до хати просити.

А й шчоби Ёа дурний буў та дотыль чекати, та дотыль чекати,

А ўзьву бучок під полу, йак зачыў тыкати, йак зачыў тыкати...

Йак зачыли псома гнати, костурьина доганьати, йак би були ймили,
[то би були ўбили,

Ой прийшоў Ёа до домоньку, та лыг на солому, та лыг, та ду-
[маў, кьеспський розум маўу.

Ой треба сы йоженити, до чужой не ходити, плотиў не ломити,
[Ёа псиў не дражити.

Носиў сир, носиў масло, носиў сало докі стало, а тепер даруйу,
[та далы вандруйу.

С. Н. Д.

3.

Ой дуно-ж мойа молоденькайа, ой дуно-ж мойа дуно,

Починай собі (bis) межи льудьми розумно.

Ой йак ти будеш „ розумно починати,

То будут тебе „ льуде за льудий мати.

Петро Біліньский.

4.

Анегто moderato.

Ко - ти - ла сьї льулька в го - ри, ко - ти - ла, ко - ти - ла,
Йак у - па - ла йа с по - ли - цї, до це - бра сьї зби - ла,

Йак у - па - ла йа с по - ли - цї, до це - бра сьї зби - ла.

Ой пішоў йа до Самбора льульку купувати,
Льулька була червоненька не міг сторгувати.
Там богацька дьїучионька йайцьї продавала,
А йа йейї попросиў, ўна ми сторгувала.
Дьїкуйу ти дьїучионько та за твоеу ласку,
Йак сї верну ў другий четвер, купиу ти запаску.
Закуриў йа льульку, фїйку, пішоў на вальоти,
Приходжайу до йеднойї, запертї ворота.
А йа тогди далї, далї, та на перелази,
Перейшоў ми йеден дурень, ўдариў ми два рази,
За шчо бїеш, за шчо бїеш? рацїї не маїеш!
А він мене третий раз, чому не ўтыкаїеш?
А йа тогди через плоти, та через городи,
Запутаў сьї ў гарбузиньє, та царобиў шкоди.
Йак зачїли старї баби коцьубами гнати,
Ой мусїў йа гачї драти, гарбузи латати.
Приходжу йа до коршмонькї: добрий вечїр льуде,
Роспутайте гарбузиньє, йакось того буде.
Йеден каже: свату, свату, другий каже куме,
Ой йа третий по за плечї макогоном суне.
Буду знати, буду знати, буду памїятати,
Йак в богацькоу дьїучионькоу льульку торгувати.

Опївав Тамко Коцдеревич.

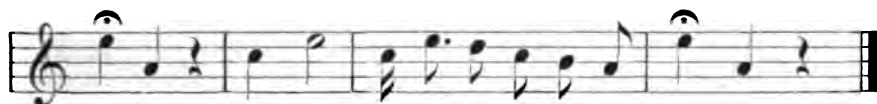
3. Бурлак, наймит.

1.

Andante.

Стоїт коршма над бо - ло - том, сто-їт коршма над бо-

ло-том. Гей, гей! та по-ши-та о - ко - ло - том.

Їа би йейі злотои побвў, шчо йа ўже ў нї грошии пропў.
 Ішоў булак йа с паншчини, та повернуў до коршнини,
 Бурлак ў коршиі напиваїе, господинї нарікаїе,
 Господинї нарікаїе, а господар усе лаїе.
 Й устань дочко, устань мати, дай бурлаку вечерати.
 Неиа нїчо вечерати, такой лїггаї бурлак спати.
 До порога головами, йа до стола теї ногами.
 Ої шче бурлак не ўложї сї, ўже господар пробудї сї.
 Ої чїс бурлак уставати, на долину воли гнати.
 Нї ушваў сї, нї ўгортаў сї, ни маў ходак, ни ўбуваў сї.
 Ни маў ходак, ни ўбуваў сї, не маў паса, не унасаў сї.
 Ої шче до днїи три годнїи, бурлак з воли на долини.
 Чорна хиура наступаїе, дробен дошчик кропляїе.
 Бурлак нїжкїи підношаїе, своїу матїр спомнаїе.
 Мати-ж воїа чорнобрива, на шчо-с мене породила?
 Йедного-с нї сина шала, бурлаком йес нї назвала.
 Понад річку-с нї носила, чому-с мене не ўтопила.

Спївав Тїмко Кондеревич.

2.

Спївав ся так, як ч. 1.

Ої ти дочко, ої ти мати, дай бурлаку вечерїати,
Рефрен: Гей, гей! дай бурлаку вечерїати.
 Дай бурлаку вечерїати, по вечери лїггаї спати,
 До порога головами йа до стола теї ногами.
 Йїшче бурлак не ўложї сї, йак господар пробудїв сї.

Чьмс бурлаку уставати, на долину воли гнати.
 Нї ўмиваў сы, нї ўтираў сы, не маў паса не ўпасаў сы.
 Не маў паса не ўпасаў сы, не маў ходак не ўбуваў сы.
 Шче до днини три години, бурлак з воли на долини.
 Їа ўзьїў дощчк прикрапїати, білий сьнїжок притрїсати.
 Білий сьнїжок притрїсайе, бурлак нїжкьм підїймайе.
 Бурлак нїжкьм підїймайе, своїу матьїр споминайе.
 Мати-ж воїа чернобрива, на шчо-ж ти мї породила.
 Понад річку-с мї носила, чому-ж ти мї не ўтопила?
 Їедного-с мї сина мала, бурлаком їес мї назвала.
 Деж ти бурлак заросїў сы, по кольїна замочїў сы?
 Облогами за волами, їа шуваром за товаром.
 Не ходїў ти за волами, але-с ходїў за к..вами.

Спївав Стефан Білїньскїй.

Пор. Антр. VII. 49. Žeg. P. p. I. r. II. стр. 70. Драгом. новї укр. п. стр. 106.
 Кольб. II. ч. 469, 470.

В. Л ю б о щ і.

1. Коханг.

Шумки.

1.

Allegro.

Ої не хо-ди на го-рох, та не лью-би ра-вом двох,
 Лью-би ме-не їед-ну-їу, ко-ли їа ты шї-пу-їу.

Спївав Гринь Шабан.

2.

Сина динка дробинками,
 А червона качільцьом,
 Їа нїхто сы так не лубит,
 Їак нас двоїе в Васильцьом.

С. Н. Д.

3.

Де ти була там їа зріс,
 До купи нас Памбіг знїс,

А йа зросла на воді,
Сталам тобі у пригоді.

С. Н. Д.

4.

Ой ти йіхаў а йа спала,
Ой ти свиснуў а йа ўстала,
Забулам сын запитати,
Хто то свиснуў коло хати.

Відти гора, відти скала,
Скажи мила с кьим йес спала?
А йа спала сама с собою,
Тепер буду лубку с тобою.

С. Н. Д.

Б.

Прийди, прийди, сама буду,
Йа з запаскы зробіу буду,
Йа з постелы зробіу двері,
Сама піду до постелы.
Йа із дзыкы зробіу кльанку,
Прийди, прийди, мій Іванку.

С. Н. Д.

В.

Ой вий - ди, вий - ди, сер - день - ко, Га - лью,

Сер - день - ко, Га - лью, ти мій круш - та - лью;

Ой вий-ди, вий-ди, не бій сын мо-ро-ву, Йа тво-йі но-женькы

Йа ў шьм-поч - ку вло - жу.

Через річеньку, через биструйу,
 Подай рученьку, подай другуйу.
 Ой вижди, вижди, подай рученьку,
 Ней не стою тут цілу ныченьку.

С. Н. Д.

7.

Уже трета нычка йак ти мене зводиш,
 Казалась ми прийти, сама не приходиш.
 Сама не приходиш, конья не вводиш,
 Мене молодого в розумоньку зводиш.
 Гей ти дьїучино, ти гордайа пишна,
 Чом ти до мене в вечері не вишла?
 Гей йак йа шала д' тобі виходити,
 Близько вороги, будут нас судити.
 Та ней вони судьит, йак сами гадайт,
 Прийде такьий чьис, шчо ўни поўмирайт.
 Та ней вони судьит, йак ўни розушїют,
 Прийде такьий чьис, шчо ўни поньїмїют.

С. Н. Д.

8.

Барвінку шырокьий
 Шыроко стели сї,
 Файний парубочку,
 Мене не лиш сї.

9.

Ой іде, іде йак вітер несе,
 Десь мойа мила коника пасе,
 Ой пасе, пасе не допасає,
 Десь мойа мила йичного найе.

С. Н. Д.

10.

Ой йїду, йїду теї ўважаю,
 Нема ту тойї, шчо кохаю.
 Ой ти дьїучино перелестенько,
 Перелестила-сь мойе серденько.
 Мойе серденько перелестила-сь,
 Тай пироженькы перенастилась.

Сп. Фесї Б.

11.

Ой нененько, нененько,
 Болит мене серденько,
 Болит мене душа,
 Бо дьїучина хороша.

С Н. Д.

12.

Ой на горі вітер дуў,
 Тойі ночі лубко́ буў,
 Черевичкы пуцуваў,
 Тей дьїучину цьульбуваў.
 На дорові перейшоў,
 Поцьульбуваў тей пішоў,
 На гостинци переймиў,
 Поцьульбуваў обіймиў.
 Плачут очи ў день і ў ночи,
 А серденько тьох, тьох, тьох,
 Дай ми руку на розлуку,
 А ў личенько цмок, цмок, цмок.

13.

Andante.

По - ло - ла йа мор - коў - цю з бу - рач - ком,
 Уко - ло - лам сын ў но - жеч - ку бо - дач - ком.

Болит мене серденько за дьичком,
 Бідна ж мойа ноженька з бодачком.

Allegro.

Ой сы - чіт мі ру - бай - те мі,
 Та за дьич - ка да - вай - те мі.

Бо у дьичка руки білі,
 Будут книші шчо недьїлі.

С. Н. Д.

Коломиївки.

653. Ой йакже йа була мала не знала нічого,
Йа гадала, шчо не буду лубити нікого.
А тепер йа підросла, на свій станок стала,
Не йедному-и парубкови до серцьи пристала.
657. Надали сьм синї гори, надали, надали,
Даўно ми сьм мїй миленькїй, видали, видали.
Надали сьм синї гори, та ўзьмили гудьїти,
Шчо дьїучина в парубочком ой то файнї дьїти.
661. Парубочок йак дубочок, дьїучина тоненька,
Йак сьм вїйдут до купочкьм, ровмова лубенька.
663. Ой заграй ми музиченько, заграй ми, заграй ми,
Ти молода дьїучинонько, сьпївай ми, сьпївай ми.
Не списаў би-сь мїй миленькїй на волові скьїрі,
Шчо йа собі усьпївала сьпїваночок нинї.
Не списаў бись мїй миленькїй на біленькї картї,
Шчо йа собі усьпївала, йак ти буў на вартї.
669. Очка мойї сивенькїї, бїда менї в вами,
Но хочете почувати йедну нїчку сами.
То йеднусте почували і тойї не спали,
Сидьїли-сьте під вїконцьом, лубка внаїрали.
Не спала йа тойї ночи на волос, на волос,
Йа гадала, шчо йа ўчуйу миленького голос.
Не спала йа тойї ночи гадала гадочку,
Кому найу привернути свойу головочку.
Йа приверну до стьїнонькьм, стьїна студененька,
Йа приверну до милого, йак мати рїдненька.
Не спала йа тойї ночи, гадала гаданье,
Та де буде почувати, мойе закоханье.
681. Уже вечїр вечерїе, уже сонце ў крузьї,
А мїй милий чорнобривїй, пасе бичкьм ў лузьї.
683. Ой луби мїи мїй миленькїй, не кажи нікому,
Та пей луде не ровносьят, йак вїтер солому.
Бо йак вїтер соломицьу озме ровносити,
То нас луде озмут ў зуби, будут говорити.
687. Ой добранїч моя мила, добранїч, добранїч,
Та дайже ми під голову білу ручку на нїч.

691. Ой жыла йа пшениченку, нажыла два снопи,
 Прийди, прийди мій миленький, виложи ми копи.
 Ой жыла йа пшениченку, трішчыла солома,
 Та прийіхаў мій миленький, йа не була дома.
 Та шчо тобі мій миленький рученька поможе,
 Моё серце без твоего дихати не може.
 Та хоть би йа і не була, була мойа мама,
 Та так йего приняла, йак би і йа сама.
697. А мій милий чорнобривий пішоў за нивочку,
 Та не видко йего стану лише головочку.
699. Вийди, вийди мій миленький з зеленого гаю,
 Лушила-и сьи на загоны, лядий сьи ўстыдаю.
 Вийшоў, вийшоў мій миленький ўзьиў сьи за підбокы,
 Не дивуй сьи мойа мила, бо загін широкый.
 Не так загін, не так загін, йак широка нива,
 Ой бачу ти, мойа мила, теї трохы лыпява.
705. Ой ти пане отамане прошу тьи на пиво,
 Не бий мойу дыўчиноньку, йак вийде на жниво.
 Отамане молоденький буду ти казати,
 Не бий мойу дыўчиноньку, йак вийде вйизати.
709. Ой ти пане отамане буду тьи просити,
 Не бий мого миленького, йак вийде косити.
711. Бодай тобі наш паноньку вигоріли луги,
 Ой йакый ти сам не добрий, такі твої слуги.
 Бодай тобі наш паноньку вигоріли лани,
 Ой йакый ти сам не добрий, такі отамани.
715. Не йди лубку вулицьма іди городани,¹⁾
 Би сьи наші вороженькы не здогадавали.
 Йак они сьи здогадають, будут говорити,
 Не ходит він тамкы дурно, мусит йі лубити.
719. Коло млина йасенина, йавір нахилиў сьи,
 Йак не озму кого-и лубиў, не буду женуў сьи.
721. Ой на ставу на ставочку дрібні каченьата,
 Йакі ў тебе, такі ў мене сиві оченьата.
 Ой на ставі на ставочку качытко почувє,
 Бачу, ми сьи розійдемо, мойа душы чуйє.

¹⁾ Вар. Схильци, схильци мій миленький, та ўсе холодами. Пор. Żeg. P. p. I. г. II. стр. 169. ч. 5. Антр. VII. 181; VIII. 30.

725. Лубили сь, кохали сь через цылу зину,
Ходили сь цыльувати, аж до магазину.
727. Не диви сь молодице, шчо він ть цыльує,
А він тебе молоденьку розуму трыбує.
729. Лубили сь, кохали сь, йак голубіу пара,
Не дай Боже розійти сь, йак чорненька хмара.
731. Ой молода молодице ти молодиченько,
Не диви сь на гультайа, на йего личенько.
Не диви сь на гультайа, шчо він льульку курит,
Бо він каже, шчо ть оже, а він тебе дурит.
735. Не буу учора, не буу нині у своїй бильауцькы,
Бо не було через воду дубовой лауцькы.
Не буу учора, не буу нині у своїй Йаудошкы,
Бо не було через воду дубовой дошкы.
739. Йа корову не видоу, бо сь фоста боу,
Дыжу тыста не зашшу, бо сь лубком тышу.
741. Козак коньа напувау, Дзуба воду брала,
Козак собі засьпвау, Дзуба заплакала.
Не плач Дзубо мойа лубо, закъ йа з тобою,
Йак пойду на Украйину, заплачеш за мноу.
Не плач Дзубо мойа лубо не буду ть бити,
Пристала-с ми до серденька, буду ть лубити.
Пристала-с ми мойа мила до того серденька,
Та йак тота суха кора та до деревенька.
Йак же Дзуби не лубити, коли Дзуба ладна,
А на Дзубі кораликъ, фусточка відвабна.
751. Розберу йа стару церкоу поставиу дзвинницю,
Не далеко до милого, лиш через вулицю.
753. Йа шильвіу перевіу горох перетичу,
Ой кого йа вйерне лубіу, з дороги закличу
755. Ой па кім то сырак білий шьипочка дрібонька,
За тим мене мамунцуну болит головонька.
757. Ой у мойі сусыдонькы на хаты лобода,
Майе сина йединака хороша му ўрода.
Ой у мойі сусыдонькы на хаты фасолы,
Майе сина йединака, тото мойа долы.
Ой у мойі сусыдонькы на хаты лопуші,

Має сина йединака, тото мойа душі.
 Ой у мойі сусьідонькы ў кэжорі віконце,
 Має сина йединака, йак на небі сонце.
 Ой у мойі сусьідонькы файний парубочок,
 Та коби йа не стратила двелений віночок.
 Ой у мойі сусьідонькы під ногогом йама,
 Хорошого сина має, бодай поховала.

769. Від коли-с мий мій миленький зачыў цыльувати,
 Від тогди мий не навидит мойа рідна мати.
 Ой зза гори високої зза лыса темного,
 Нераз мене мати била за лубка файного.
 Ой мамуньу, мамунцуньу за шчо ви мі били,
 Йак ви були молоденькі вас хлопцы лубили.
 Від коли мі мама била, від тогди сьи бойу,
 Цылу нызку на розмові з парубками стою.
 Від коли мі мама била, від тогди статкуйу,
 Свойу хату оминайу ў милого ночуйу.
779. Ой не кури бойку лубулку у нові хатиньі,
 Не викуруй чорні йочка молодьі дыўчиньі.
781. Ой закури парубочку, закури, закури,
 Шчоби тебе не запіли коло нейі кури.
 Йак ты кури тей запійут, гуси заўгьогочут,
 Тыкай, тыкай мій миленький йінати ты хочут.
785. Летят пташок попід дашок, та красно сьпівайе,
 Майу лубка на стороньі, та ныхто не знаєе.
787. Питаў мьн сьи мій миленький ўчора на городьі,
 Та ци гаразд мойа мила ў ты хатиньі тобі?
 Ой ци гаразд, ци не гаразд, не буду казати,
 Не буду ти на сердоньку жьильу заўдавати.
791. Ой йак будеш воли гнати, займи мойу ласьу,
 А йа буду підходити за тобоў Івасьу.
 Ой йак будеш воли гнати, займи мойу пару,
 А йа буду підходити за тобоў помалу.
795. Попід тоту лышчиньоньку, попід тото терньє,
 Лунаў милий горішечкы, мильі даваў зерньє.
797. Ой ци тутка вісьільчєчко, ци тутка, ци тутка,
 Смутне тото вісьільчєчко, бо не чути лубка.

- Ой ци тутка вісільечко, ца ци тутка празник,
Заліпили kota ў печи на перший полазник.
801. Ой дыўчино, дыўчинонько отто-с ми миленька,
Йак у лыты при роботы вода студененька.
Ой дыўчино, дыўчинонько, тос ми до ўподобя,
Не кажут ты лъуде брати, не майеш худоби.
Мене лъуде не годуўут, тай не одбагаўут,
Ней сьи ў мене худобочкьи не допоминаўут.
807. Ой ци знайеш мій миленькый, коли приходиш,
Та йак буде дванайцьята годиницька бити.
Та йак буде дванайцьята; йак буде четверта,
Тогди лъубку не приходи, бо брама заперта.
811. Пішла мила на горішкьи, тей йа йду тей йа йду,
Гиркьи йейі горішечкьи, йак йа йейі знайду.
813. Ой сьидь собі коло мене, говори до мене,
Пізнаўу ты по натурі, ци лъубиш ти мене.
815. Ой не сьідай коло мене тоненькый, маленькый,
Коло мене такый сьіде, йак мій солоденекый.
Ой не сьідай коло мене, бо лавицьу зломиш,
І сам личка не цъульуєш, другому борониш.
Ой сам личка не цъульуєш, та позволь другому,
Ней йа не йду така ў вечір сумненька до дому.
821. Ой не сьідай коло мене, бо лава дъерава,
Та не цъульуй біле личко, бо сьи дивит мама.
823. Ой ци тото весільечко, ци тото толока,
Ой де ти сьи забавляла дыўчино солодка.
825. Ой то йа си польубила молодого дьика,
Йак йа умру буде мены псаўтира велика.
827. Ой піду йа на весілье стану си на боцьі,
Піде милый танцьувати, майе ми на оцьі.
Ой піду йа на гульанье, та на гульаньечко,
Та там буде танцьувати мойе коханьечко.
Ой піду йа на весілье, буду сьи дивити,
Та ци буде мій миленькый з йинчоў говорити.
833. Попід тоти сьны гори кривіўцьі, кривіўцьі,
А ти зайши мила вола, а йа займу віўцьі.

- Попід тоти синні гори, крутійі дороги,
 Би ти знала дьіучинонько, йак мій болит ноги.
 Попід тоти синні гори красно бойкми ходыт,
 Тоненькыми волочками ноженкми обводыт.
839. Коби борзо до вечеры радаж би йа рада,
 А у вечір по вечери велика парада.
 Коби борзо до вечеры коби з лубком бутн,
 Шцось му майу уповісти, коби не забути.
843. Не велика йабліночка, лиш великі йабка,
 Не великье закоханье, лиш велика гадка.
845. Ой піду йа на весыльє, тай буду стойати,
 Не танцьує мій миленькый, бо му ўмерла мати.
 Ой піду йа на весыльє та буду стойати,
 Нема мого миленького, нема с кыми гульвати.
849. Ой деж ти сьм забавльйеш молоденькый дьичку,
 Ў оборозі при дорозі лежу на горьичку.
851. Високо ти голубочку з дуба воду пшти,
 Далеко ти мій лубочку до мене ходити.
 А йа з дуба прихмльу сьм той води напйу сьм,
 Йа до тебе мойа лубко ходом забавльу сьм.
855. Ой на лану пшениченька на лану, на лану,
 Вишивана сороченька на нашім Івану.
857. Уже ми сьм сорочечка тота попорола,
 Шчо ми мила вишивала коло оборога.
 Йедна дала виточок, друга полотенцьи,
 А третайа вишивала з під шчирого серцьи.
861. Ой йак йа си засьпывайу хоть дрібку, хоть дрібку,
 Чей учує мій миленькый, шчо йа йду з зарібку.
863. Ой за двором за покойом солома горіла,
 Прийди, прийди мій миленькый, бом сьм розболыла.
 Та на шчо-с сьм розболыла, ци на головоньку,
 Прийди, прийди мій миленькый хоть на годионьку.
 Болит мене головонька, йа фусточкоу звйажу,
 Та за тобоу мій миленькый, ой праўду ти скажу.
869. Гнывайє сьм мій миленькый, йа го перепрошу,
 Бо йа йего перстеняну на пальчику ношу.
871. Ой Івасьу, Івасуньу житний колосочку,
 Ньі по чім ты не пізнайу, лиш по голосочку.

873. Богацький сні, богацький сні, богацька дитина,
Кучерьки повилі сні йак гороховина.
Ой кучері, кучерикки, кучері влучені,
Ніколи вас не згадаю, лиш коло вечері.
877. Ой мамуню, мамунюню лубиу мене твачик,
Віробіу ми запашчню, йак дрібненький мачок.
879. Ой ти сива завуленько шчо бим тьи просила,
Кобис мені порайила ўдовиного сина.
881. Йа ў дїучини ніч ночувау теї не роззувау сї,
Йа дїучиню поцьульовау теї не признавау сї.
883. Ой на ставу на ставочку там сї риба терла,
Ти сї лубку не йожениш, хїба би йа ўмерла.
Ти сї лубку не йожениш, хоть бис мау лїт сорок,
Во йа тобі дань дала ў зелений віўторок.
897. Ой ци тебе дїўчинонько мальир намальовау,
Шчо на твоє біле личко фарби не жиливау.
Мене мальир не мальовау, мальирїи не треба,
Мене Господь намальовау з високого неба.
891. Ой ніхто так не заграє йак Іван весело,
А Йванову скрипку чути, на десьїте село.
Ой стою йа лубко стою під твоєю стїноюу,
Серце ми сї розпадає, шчо йа не с тобою.
Серце ми сї розпадає на дві половинї,
Не видїлам миленького нї ўчора нї нинї.
Не видїлам миленького коби не видїти,
Аби ми сї шчо не стало, аби не змарнїти.
899. Ой мїсїцьу перебору зайди за комору,
А с кїм мені лубо мило, ней си поговору.
Ой мїсїцьу, мїсїченьку, мїсїцьу йасненький,
Сьвіти, сьвіти цїлу нічку йак піде миленький.
903. Ой йїла йа калиноньку, теї не попойїла,
Ой дурний мїї розумоцько, шчом не відповіла.
905. Колись мені не хотїла за миленьку бути,
Та дай же ми такє зїлі, жеби тьи забути.
Ой йе ў мене такє зїлі близько перелазу,
Йак ти сї дам раз напїти, забудеш відразу.
909. Йа не піду на весїлі, бо буду стоїати,
Нема жого миленького, нема с кїм гуляти.

- Не танцюваў мій миленькый, тей йа не ходила,
Лишень мойа перстенина перед выводила.
913. А тьлько йа лубкіў мала, тей позабувала,
Лиш йедного не забуду, докіль жита буду.
915. Тече вода скоком, скоком горішним потоком,
Та йак мені не жыль буде за торішним роком?
917. Не буду сьи журитонькы ней сьи курка журит,
Продам курку куплю льульку, ней миленькый курит.
919. Ой продала дыўчинонька чубатеньку качку,
Та кушла парубкови тутьуночку пачку.
921. А дошч іде роса паде на білу бераву,
А йа свому миленькому сорочку мережу.
Йак мережу так мережу ў сьільакькыи квiти,
Та шчоби сьи не сьміяли свекрушныи дьiти.
925. Ой дошч іде роса паде, на камени сухо,
А деш ти сьи забаўдзьйеш мойа шчебетухо?
927. Ой летьiли дикi гуси та понад дуброву,
Видзьобали пшениченьку, лишили цолову.
Йа шчо мені з цоловонькыи, коли нема зерна,
Та ўже мойа дыўчинонька на личку мiзерна.
931. Гыля, гыля білы гуси з бераженька на стаў,
Добрий вечыр дыўчинонько, саму йа ты застаў.
933. Ой конику воронику вези мене вези,
Лише мене не завези до йакойi мєрєи.
Ой конику воронику біла ти гривенька,
Завези мьи, завези мьи де мойа миленька.
Завези мьи, завези мьи де мойа миленька,
Ой у нейi під віконцьом зацвила руженька.
Ой сьиду йа на коника, гоґа коньу гоґа,
Де ворота підхьилєні, там дыўчина мойа.
Ой сьиду йа на коника, гоґа кониченьку,
Де ворота підхьилєні ў тоту вуличеньку.
943. Ой конику воронику білы ти копита,
Чогось ходит мойа мила така йак побита.
Ой конику воронику самам ты ковала,
Вйир же лубку мойi души, сама-и почувала.
Не вйиру ти мойа мила, не вйєру, не вйиру,
Ой бо стоґаў ворон коник на твоей подвйиру.

949. Не йди Йванку на стойанку, та де ми стояли,
Та де твої білі ручьки мене обігмали.
951. Ой ти Йванку, ой ти Йванку не бери циганку,
Озми собі дьўку руску, біленьку йак гуску.
953. Ой дощ іде, роса паде, на камени слиско,
Іде милий дорогою, кланьає сьм ниско.
А шчо ж тобі мій миленький за той поклін дати?
Білу хустку у кьшеню, личенько ўтрати.
Білу хустку у кьшеню, червону до боку,
Почкай же мьм до йосени ней дослужу року.
Ой пьса тебе матьір знає докіль тьм чекає,
Росте коса до поьаса не мож розчесати.
Росте коса до поьаса, а ў поьасьі куртка;
Отто тото пане брате заручена дьўка.
963. Ой не купуй парубочку дьўчині пацьорок,
Бо ўна тебе не спомьане лише недьїль сорок.
Купи йейі перстенину на мизельний палець,
Шчо погьане, ўсе спомьане купиў ми кохавець.
967. Ой летьїли дикі гуси тай не купали сьм,
Льїше було мій миленький, йак ми не знали сьм.
969. Ой жьмла йа пшениченьку трїшчьїла солома,
Прїйди, прїйди мій миленький, буду сама дома.
971. Йак лубочка не лубити, коли подобочка,
А ў лубочка сиві очка йак у соколочка.
Ой мій милий чорнобривий на стану тоненький,
Очка сиві, личка білі губи солоденькі.
975. А йа би сьм не здрїмала хоть би штири ночи,
Коби спати не хотьїли мої чорні очи.
А йа би сьм не здрїмала хоть би день біленький,
Коби прїйшоў тей посидьїў хлопец молоденький.
978. Казаў меньї парубочок шче рочок чекає,
Купиў меньї гребенину косоньку чесати.
А йа косу чешу, чешу, гребенина краче,
Дольшого-м польубила, а горїшний плаче.
983. Дала би-ж ти мій миленький солоденьких грушок,
Абис не браў на будний день сивий капельушок.
Бо той сивий капельушок павойоў тичений,
Під ним ходит мій миленький йак позолочений.

987. Ішоў же йа до біляўкы, та йа-м падаў з лаўкы,
Йак йа-м падаў, том си гадаў, шчо йа ўже ў біляўкы.
989. Не далека до милого, лише через межу,
Ой йак йа го не зобачу, тьжынько відлежу.
Не далека до милого, лиш через два плоты,
Ой йак йа го не зобачу, не майу работи.
993. Ой у мойім городочку зацвили звездичкы,
Запрыгайе мій миленькый коники до брычкы.
Уже коны поздыхали, а брычка згоріла,
Уже мому миленькому фйерманка дойіла.
997. Ой убита дороженька ў город по натыну,
Ой йак тебе лубку лубіу, йак мати дитину.
999. Подай чоўна той порона та перевезем сы,
Почкай милий до йосени, бігше побереи сы.
1001. Йеден човен води повен той вербова кльучка,
Даўно-м йіла від милого червоні йаблучка.
1003. Ой зацвило сине зылі синенько, синенько,
Ныіто ми сы не сподобаў лиш той Василенько.
Ой зацвило сине зылі на терновім плоты,
Зробилам си білы ручкы на паньскі работы.
1007. Парубочку гладкый, гладкый, не сходиш ми з гадкы,
Та хіба ми тогди вйдеш, йак до мене прйдеш.
1009. Ой вйіду йа на вулицу лубко конья пойнт,
Зачесаў си качурикы, до мене сы стройит.
Ой йак прйшоў сыакый такый, ноженьками косит,
А мій милий чорнобривий бровами підносит.
А мій милий чорнобривий зачесаў сы шчіткуў,
Намастиў си губи медом, качури повзылткуў.
Мід солодкый, мід солодкый а цукор солодший,
Йа ў ўдовонькы три синонькы, а мій наймолодший.
1017. Не видылаи миленького аж у середочку,
Здайе ми сы молоденькы, шчо піўтора рочку.
Не видылаи миленького аж йак у той четвер,
Здайе ми сы молоденькы, шчо ўже рочок тепер.
1021. Ой у мойім городочку зацвила татарка,
Шчо дыўчина й парубочок отто файна парка.
Ой пара нас мамунцуны, ой пара нас, пара,
Не дай Боже ровійти сы, йак чоренька хмара.

Йак сьї будем розходити, будемо плакати,
Буде твоє, буде й моє серденько пукати.

1027. Ой того йа хлопцьї лубїу, ой того, ой того,
Шчо чорненька камівелька, а ґузикїї много.
Ой то ў мене парубочок пристаў ми до душі,
Та шчо іде горі селом ў сивім капельусї.
Ой того йа хлопцьї лубїу, шчо ў капельушинї,
Йак мьї ўчора поцьбулуваў, шче чуїу до нинї.
Ой того йа хлопцьї лубїу, шче поли короткї,
Йак мьї ўчора поцьбулуваў, шче губи солодкї.
Ой йак мене поцьбулуваў хороший Микьїта,
Так ми тьжко на серденьку, йак шїу кьєрцьї жита.
1037. Ой не ходи парубочку ў четвер по вечери,
Та не носи сопівочку у правї кьешени.
Ой бо твоя сопівочка жьїдїбненько грає,
Моє серце бїснувате за тобоў ўмльїває.
1041. Ой ти лубку горі, горі, йа долиноў сиджу,
Серце ми сьї резадає, йак тебе не виджу.
Ой ти лубку горі, горі, а йа на долини,
Тебе болит головонька, мене ў серединї.
1045. Або тоту кучу тручу або йї завалу,
Та ней йа си чорнї очи на ньу не зриваїу.
Очка-ж ми сьї придивили на тоту вулицьу,
Куда милиї заганїїє сиву худобицьу.
Очка-ж ми сьї придивили в панскої оборї,
Ци не йїде мїї миленькїї на воронїм конї.
1051. Ой пасу йа бичкьї, бичкьї, і раз не заверну,
Пасе милиї оченьками, куда сьї поверну.
1053. Мило ми сьї подивити очками повести,
Куда ходьїт, де шчо робїут мого лубка сестри.
1055. Парубочку молоденькїї та ти смагльавенькїї,
Ци ўсьїм лубдьом ци лиш менї такїї солоденькїї.
А мїї милиї чорнобривїї, а мїї милиї ладнїї,
Подивїїу сьї на ўсьї хлопцьї, не йє такїї жаднїї.
А мїї милиї не величкїї, лиш пелехатенькїї,
Ци ўсьїм лубдьом ци менї лиш йак мїд солоденькїї.
1061. Ой попїд гай зелененькїї ходит мїї миленькїї,
Та збирає за капельух розмай зелененькїї.

- На шчо тобі мій миленький розмай, розмай,
Коли йа ти за капелюх квіточку тримай.
На шчо тобі мій миленький того розмайочку,
Коли йа ти за капелюх тримай квіточку.
1067. А мій милий чорнобривий за потоком косит,
Йому вітер холоденький качурі підносить.
1069. Ти не знаєш мойа мамо, котра мойа мила,
А йу неї під віконцьом руженька зацвила.
Ти не знаєш мойа мамо, котрий мій миленький,
А йу него під віконцьом йавір зелененький.
1073. Хітьу вода берегами, хітьу вода лугом,
Чолус тоди не повернуў йак йес йіхаў в плугом.
До тебе би повернути, коло тебе сьісти,
А мені би йти до дому, дати волам йісти.
До тебе би повернути, теї поговорити,
А мені би йти до дому воли напоїти.
1079. Ой чо ти сьі мій миленький на мене гнївайеш?
Ци ти мене в маленької дитини не знаєш?
Ой знайу тьм мойа мила, ой знайу тьм, знайу,
Тебе йинчі заривайут, а йа сьі гнївайу.
Не протиў сьі мій миленький, йа сьі не противйу,
Хоть мьм йинчі заривайут, за тобоў сьі дивйу.
Не гнївай сьі мій миленький йа сьі не гнївайу,
Йак сьі буду віддавати, дам ти коровайу.
1087. Ой йак ідеш мій миленький, ўбуй сьі ў ходачьита,
Шчо би тебе не півнали сусїдні дьїчьита.
1089. Ой то ў мене парубочок, ой то ў мене слава,
Коло йего капелюшка дялененька пава.
1091. Ой в легонька, музиченько, в легонька, в легонька,
Та ўже мойа дьїччионька на ноги слабонька.
Танцьуй мила, танцьуй мила, йа буду сьпівати,
Аби тобі на ноженькьм легко танцьувати.
1095. Ой коби йа Боже знала, де мій милий оре,
Йшла бим сьі подивити, ци широкье поле.
1097. Ой коби йа за тим була, за кьим йа гадайу,
Принесла бим сьім раз води в тихого Дунайу.
Принесла бим сьім раз води, теї не відпочьила,
Ой коби йа за тим була, кого йа льубила.

1101. Йак сусьїду не лубити, бо сусьїда близький,
Ворота му підхиленї, а перелав нязкий.
Ой виїду йа на йобору, стану на солому,
Та йак лубка не лубити, коли видко з дому.
Ой виїду йа на йобору, стану на камінець,
Подвиїу сьї ва миленькым йа ў горішній кінець.
1107. Ой поїхав мій миленький з панами, з панами,
А йа його візирала з комори шпарами.
1109. Не буду йа ў хатї спати, бо кусайт блохї,
Ой йа піду до дьїучини, вабавїу сьї трохї.
1111. Ой Штифасьу, Штифасуньу, моїе Штифаньитко,
Купи менї на молоко червоне горньїтко.
Купиў йес ми на молоко, купи на сметану,
Тепер йа ти Штифануньу до серцьї пристану.
1115. Ой засьпївай, зашчєбєчи сивий соколоньку,
Понад моїї сивї очка понад головоньку.
Ой засьпївай, зашчєбєчи ти пташку сивенький,
Та засьпївай на той голос, шчо сьпїваў миленький.
Ой не сьпївай, не шчєбєчи сивий пташку ў корчї,
Не нацудь ми миленького темненької ночї.
1121. Коло млина йасенина коло вітрового,
Пристала-с ми моїа мила до серденька мого.
Пристала-с ми моїа мила до мого серденька,
Ой йак тота суха кора та до деревенька.
1125. Ой кувала газуленька йа ў лїсї на липї,
Вїшивана сорочечка на нашїм Пилипї.
Ой то ў мене парубочок ой то ў мене душка,
Шчо червона кьїтайочка коло капельшка.
1129. А мій милий вєзє гнїй, а йа хусти прала,
Вїн у сивїм капельшукї, йа го не пізнала.
А мій милий вовїў гнїй, мальованї льшнї,
Ой поламаў подрухотаў на дрібонькї куснї.
1133. Ой ковальу, ковалику підкуй чоботьїта,
Йак йа піду по камїню пізнаїут дьїучьїта.
Ой ковальу, ковалику підкуй коньї гостро,
Йак йа сьїду, тей поїду до дьїучини просто.
1137. Йа на виру хусти перу, на сподї сріберце,
С кьїм гадала, сьльуб не ўвєала, смутне моїе серце.

1139. Їа на виру огонь кладу, на спід падут вуглі,
Ой то їа си польубила парубка ни дурніи.
1141. Ой то їа си польубила малого дурного,
Їа гадала шчо не буде другого такого.
Ой то їа си польубила мале парубїитко,
Куда їа йду туда ўно йде моїе небожьятко.
Ой то їа си польубила на свїтї ледашчо,
Нї до Бога, нї до бїди, не здале нї нашчо.
1147. Ой піду їа горї селом там моїа миленька,
Ой випере сорочечку, та буде бїленька.
1149. Ой у мого миленького волосїчко руде,
Та їак їде горї селом, завидуїут лїуде.
1151. Ой так мене лїубку лїуби, шчо би нїхто не знаў,
Шчо би мене через тебе нїхто шельмоў не знаў.
1153. Ой кувала зазуленька та на роздорожу,
Ти за мене лїубку забуў, їа за тї не могу.
Ой гайовї воротенька не могу заперти,
Кого лїубїу не забуду до самоїї смерти.
1157. Ой болит мї головонька, теї чоло, теї чоло,
Питаїе сї мїї миленькїї від чого, від чого.
Не спала їа тоїї ночї, та ўстала раненько,
Смутна ходжу не весела, ци вїєриш серденько?
1161. Ой летїли лебедашї рахувати грошї,
Ой маїу їа у тїм селї два лїубкї хоршї.
1163. Ў Ходовїчох сонце грїє від самого ранї,
А на самї серединї моїе закоханї.
1165. Коби борзо до йосени, та до й осенонькї,
Та чей ў моїї дїїчїннонькї пїдростут волонькї.
1167. Коби було не грїмїло на Йвана, на Йвана,
Була бї-м ти парубочку горїшкїї нарвала.
Ой була бї-м ти нарвала поўну коробочку,
Та була бї-м ти сховала аж на колїдочку.
1171. А й сут дома, нема дома, ходї лїубко д' нивнї,
Та будемо розстелати лїонок по долини.
Ой їак лїонок розстелати, лїонок дзелененькїї,
Ой їак лїубка не лїубити, лїубко молоденькїї.

1175. Ой дубочку парубочку пиймо горівочку,
Напиймо сьм могоричу та на більавочку.
1177. Ой біляўко, прихильяўко прихили сьм д' минні,
Йак сьм ненька прихильюїе д' маленькі дитинні.
Йак сьм ненька прихильюїе цицунні давати,
Так сьм лубко прихильюїе личко цюльувати.
1181. Посьїю йа та горошок по широкї ниўци,
Ой купїю йа черевичкьм своїм чорнобриўци,
Не ўродїю сьм горошок, лише лонаточкьм,
Не сходїла черевичкїў, лише запїиточкьм.
Не сходїла черевичкїў по жоўтенкї глинні,
Йа не знала миленького натуру до нинні.
1187. Ой на тебе посварили, коли тьм не били,
А на минні поломали йасенові вили.
1189. Ой не ходи де йа ходжу, де йа обїгнаїю,
Бо йа тобї топорьїтом ноги поламаїю.
Та йа тобї поламаїю новим топорьїтком,
Та шчоби ти не стоїала з мойим коханьїтком.
- Пор. Кольб. Пок. II. ч. 163, 299.
1193. Очка-ж мойї чорненькїї йак клинне галузї,
Личка-ж мойї румьїнненькї, йак калина ў лузї.
Голосочку мїї тоненькїї то тьм тонкїї маїю,
Коби йа тьм не згубїла при зеленїм гаїю.
Голосочку мїї тоненькїї далеко тьм чути,
Мойе лубе закоханье, не мож тьм забути.
Голосочку мїї тоненькїї то-с мї збаламутїў,
Ой ўчора-с мї розвеселиў, нинні-с мї засмутиў,
Голосочку мїї тоненькїї том тьм потонїла,
Парубочку молоденькїї, том тьм полубїла.
1203. Та шчо з того мїї миленькїї, шчо ти мене лубїш,
Коли ти ми подарунок нїйакїї не купиш.
Купи менї подарунок на мїзелнїї палець,
Шчо погляну, ўсе спомїяну, купиў ми коханець.
1207. Ой заgone, загононьку, заgone бокатїї,
А хто-ж тебе так вїйораў, — лубко їбелєватїї.
Ой заgone, загоночку, заgone вузенькїї,
Йа хтож тебе так вїйораў, лубко солоденькїї.

1211. Ой піду йа до церкоўцы стану йа си ў кутку,
Подивіу сі раз на образ, три рази на лубку.
Ой піду йа до церкоўцы, а ў церкві образи,
Подивіу сьм раз на образ, на лубка три рази.
1215. Ой мій милий чорнобривий а йакже, а йакже,
Ой він мене вйерне лубит, а йа його также.
1217. Забуў бни ты дыўчинько, забуў бни ты, забуў,
Коби ў тебе шчо вечерьи на розмові не буў.
Забуў бни ты дыўчинько, забуў бни ты швидко,
Йак би з твого подвйеренька на моё не видко.
Ай бо твое подвйеренько на моё ўпрайе,
Моё серце біснுவате за тобоў ўмлывае.
Серце моё, серце моё, з каменьи твёрдога,
Чому ти сьм не розпукнеш з жыльу великого ?
1225. Ой у мойім городочку отава дрібонька,
Йака мены з мойим милии работа легонька.¹⁾
1227. Ой коби ти мойа мила мойі гадьки знала,
Ти би з другим не стойала, тей не розмоўляла.
1229. Не знаеш ти мойа мати, шчо коханье дьіе,
Головонька на смерть болить, а серденько млыіе.
1231. Высоком сьм ўперезала, високий стан майу,
Далеком си польубила, бо близше не знайу.
Высоком сьм ўперезала високий станочок,
Далеком си польубила, файний парубочок.
Высоком сьм ўперезала, здало би сьм нижше,
Далеком си польубила, здало би сьм близше.
1237. Ой гнываў сьм мій миленький за дурну дурницю,
Шчом по воду не ходила на його кьерницю.
1239. Ой гільава березонька, гільава, гільава,
Ой то ми сьм сподобала дыўчина білава.
1241. Ой йак йа си засьпіваў ой тай дуда дайна,
Коби мене не зрадила мойа рибка файна.
Файна рибко, файна рибко за рибку ты майу,
Куда ходжу, де шчо робйу, за тебе гадаўу.
1245. Стойт липка над водоўу липко-ж мойа липко,
Ўсі парубьки пйут гуляўут, лиш мого не видко.

¹⁾ Вар. розмова лубонька.

1247. Стоїт йавір над водою хьнтаєе собою,
Ци тужиш ти моя мила, йак йа за тобою.
Ой тужу йа мій миленький, ой тужу йа, тужу,
Почкай же мі ней йа того роченьку дослужу.
1251. Тобі туга, мені друга лубку на серденьку,
Коли ми сьн зобачимо, хіба ў недьїленьку.
1253. Порадь мені мій миленький, йак рідненька мати,
Ци мені сьн віддавати, ци тебе чекати.
1255. Ой дубочку двеленький майу на тьн гадку,
Кажу йа тьн вирубати милому на кладку.
1257. Ци йа тобі не казала лубку на дорозьї,
Щчо йа буду почувати ў крайнім оборозьї.
1259. Ой коби йа крильці мала, йа би полинула,
Йа би свому миленькому бичкьн завернула.
Завернула, завернула, коло него сьїла,
Йа би свому миленькому ўсьу праўду повіла.
1263. Ой забулам отченаш, вїеруїу не ўмїїу,
А йак милиї заговорит, усьо зроумїїу.
1265. Ньїкому сьн не дивуїу, лише сама собі,
Щчом сьн дала на підмову парубочку тобі.
1267. Ой то ми сьн подьубили коло кукурудьн,
А ти мене милиї лубиш, йа тебе не дуже.
1269. Ой у мого миленького кучері жоўтенькї,
Та йа би сьн не мїньїла за воли сивенькї.
1271. Ой повїяў буйний вїтер та зломаў лїшчїну,
Йак наважиў богацький снї, відобраў дьїчїну.
Ой повїяў буйний вїтер повїяў, повїяў,
Щчо-ж йа буду молоденький без дьїчїни дьїяў.
Ой повїяў буйний вїтер, повїяў навалїний,
На зломану головоньку кавальєру даўнїї.
Ой повїяў буйний вїтер, повїяў дольшнїї,
Та дай Боже здоровїечко лубку теперїшнїї.
1279. Ой йа дрїмльу спати хочу, очка ми сьн злипли,
Йак би ўздрїли миленького, гараз би провидли.
1281. Ой йак йа си васьпївайу, ньїчо сьн не бойу,
Бо йа ў своїм городочку трїнаїу нетоїу.

1283. Йакьє ў тебе, такьє ў мене жоўтенькьє волосьї,
Льубімо сьї, кохаймо сьї, бо нам придало сьї.
1285. Стоїт верба над водоўу, таї сьї нахьїлила,
Ци ти такьїї льубку файнїї, ци йа сьї ўднїла?
Ци ти такьїї льубку файнїї, ци менї здаїє сьї,
Та шчо мене молодойї спаньї не бере сьї.
1289. Ої пїду йа у садочок ци не ўпаде грушка,
Ої ци вїїде, ци не вїїде мойа льуба душка.
Ої пїду йа у садочок ци не ўпаде сльїўка,
Ої ци вїїде ци не вїїде мойа чорнобрюўка.
Ої пїду йа у садочок, ци не ўпаде йабко,
Ої ци вїїде, ци не вїїде мойє голубїятко.
1295. Ої йакьїї ти мїї миленькьїї та ладнїї на ўроду,
Та йак йаснїї мїсьаченькьо зїїде на погоду.
1297. Душко-ж мойа солоденька, душко мойа мїла,
Отто-с ми сьї тойї ночї солодонькьо снїла.
1299. Ої льубїўу тьї дьїўчїнонькьо ў душу тьї не ўложу,
Йа братї тьї не гадаўу, забути не можу.
1301. Коби борзо до вечера, пїду йа до дому,
Та принесу біле чїчкьо мому миленькому.
1303. Ої так мене мїї миленькьїї та нацьульваў сьї,
Йак соловїї у садочку йагїд надзьобаву сьї.
1305. Ої дай ми сьї мойа мїла водїцї напїти,
Та чейже йа перестану за тобоў тужїти.
1307. Ої ци йа сьї кого боїўу, ци йа сьї ўстїдаїўу,
Шчо йа така молоденька закоханї майўу.
1399. Оре плужок попїд лужок мїла волї гонїт,
Ої йак крїкне на волонькьї йак дзвонок задзвонїт.
1311. Попїд грушу коньом рушу терньом поколяшїу,
Йак йа пїду з того села, кому льубку лїшу.
Йак йа пїду з того села, згадаїте мї льуде,
А ўже-ж менї за тнї селом жаль велїкьїї буде.
Жаль велїкьїї на серденьку, з жальу розбольу сьї,
Йак не йовну тото дьїўчї, шчо з неў кохайу сьї.
1317. Ої йак йїдеш с кїньмї на нїч возмї мї з собоўїўу.
Та шчо би йа не тужїла льубку за тобоўїўу.

1319. Болит мене головонька моя мамунцуню,
 Бо лихуйу долю майеш моя донунцуню.
 Болит мене головонька, не дотулити сї,
 Коби дали на милого хоть подивити сї.
 Болит мене головонька нїхто ми не вїерит,
 Поскаржу сьї миленькому, їа він ми завїерит.
1325. Ой шчо-ж тобі мїй миленький а з мене за криїда,
 Кораликы їак свербиус, а личина бинда.
1327. Йосичина, березина, то їедного листа,
 Хто не мае закоханьї, того душьї чиста.
 Хто не мае закоханьї, той ў Бога щчїсливий,
 Його вычка спокїйненька, деньок не смутливий.
1331. Їа калину лонїу, лонїу, під беревою стоїу,
 Та не роби парубочку зради надомнойу.
 Ой не теши їаворонька, не теши, не теши,
 А їак підеш до їинчойї, на мене не бреши.
 Ой не теши їаворонька не витїсуї бокьї,
 А їак підеш до їинчойї, не рахуй ми рокьї.
1337. Ёї поїхаў мїй миленький тей на польованьє,
 А їа за ним молоденька понесла сьнїданьє.
 Сьнїдай, сьнїдай мїй миленький, лишї на полудне,
 Їа ти бїльше не понесу, бо сьї сьмїют лїуде.
1341. Голуб сивий, голуб сивий, голубка сивїїша,
 Милїй отец, мїла матї, миленька милїїїша.
 Милїй отец, мїла матї, шчо мї породила,
 А миленька наймилїїїша, шчо мї польубила.
- Пор. Żeg. P. p. 1. г. стр. 185 ч. 18. стр. 185 ч. 17. стр. 180 ч. 23. стр. 227.
 Кольб. Пож. II. ч. 158, 215.
1345. Ой коби їа була знала миленького гадку,
 Їа би була положила через річку кладку.
 Їа кладочку положила, поручечко дала,
 Та шчоби сьї під миленькїи лаўка не схитала.
1349. Ой тунадуй моя мїла, тунадуй, тунадуй,
 Дала-с мовнї моя мїла велику принаду;
 Та не тоту принадоньку, жиби тьї лїубити,
 Але тоту принадоньку, жиби тьї ї узьїти,
1353. Ой хиаронькї до купонькї, тей не буде дошчу,
 С кьїи їа пїду до домоньку, їак їа сьї припошчу.

1355. Ой їак будеш воли гнати, та дай мені знати,
Пусти голос по долині, аж до моїї хати.
Ой їак будеш воли гнати, махни на мнє пальцом,
А їа своєю маму здуру: ўтыкла курка в їайцьом.
1359. Коло гаїу потапаїу, берега сї держу,
Та не бїсь-сї дїўчинонько, їа тї не повержу.
1361. Ой того їа хлопцьї лїубїу, шчо файно танцьуїе,
Кругленько сїм їобертаїе їа ў личко цьульуїе.
Ой того їа хлопцьї лїубїу шчо вуса сїїут сї,
Шчо бровенька поморгуїут, а їочка сїїїут сї.
Ой того їа хлопцьї лїубїу, ў чорні камївельцьї,
Вїн чорньївїї, їа бїльава, пристаў мї до серцьї.
1367. Тї не знаїеш моїа матї котра моїа душка,
Шчо червона кїятаїочка коло капельушка:
Тї не знаїеш моїа матї, котрїї мїї мїленькїї,
Понад очка їа чорньївїї, на личку бїленькїї.
1371. Ў тебе очка сївенькїїї, ў мене мургавїстї,
Їак сїм вїїдут до купонькї обоїе парїстї.
1373. Ў тебе їочка сївї, сївї, теї у мене такї,
Їак сїм вїїдут до купонькї обоїе їеднакї.
1375. Нї сївїтї мї дурнїу ў очї бо мї сївїтїт сонце,
А тї мене вїїерне лїубїш, їа тебе не конче.
1377. Посїїу їа пшениченьку в рїдка над водоїу,
Будеш лїубку жїлїуватї, шчо не ўраз аї мноїу.
Посїїу їа пшениченьку в рїдка конїушїну,
Їак їес лїубїў через лїто, лїубїж через зїму.

Пор. Żeg. P. p. I. г. стр. 197 ч. 2. 179 ч. 15. Автр. VII. 167. Кольб. Пох
II. 192—209.

1381. Ёї мож знатї, мож пїзнатї, їак хто кого лїубїт,
Воротенька помїнаїе їоченькашї блудїт.
Ёї мож знатї, мож пїзнатї, хто кого кохаїе,
Воротенька помїнаїе, тївїженько ўдїхаїе.
1385. Тї на мене подвїї сїм, їа на тебе мруїїу,
Жебї лїуде не казалї, шчо їа тебе лїубїу.
Тї не знаїеш мїї мїленькїїї, їак мене лїубїтї,
Де найбїльше лїудїї буде, там сї не дївїтї.
1389. Ой забрала вода лаўкї теї перекладїнїе,
Ой то їа сї польубїла парубочка Грїнїнї.

1391. Ой забрала вода лаўкы тей перекладочкы,
 Їа до своі дьўчинонькы поза городочкы.
1393. Чому вікна побілыли, бо на дворі день, день,
 Ходит милий під віконцьом підкыўкаши дзень, дзень.
 Чому вікна побілыли, бо на дворі мороз,
 Вийди, вийди мойа мила, ней учуўу голос.
1397. Ой піду йа на гороньку, стану на черешню,
 Нема мого миленького, йа до дому чешу.
1499. На добрый день Коньухова, помагайбі Гирне,
 Ой скажи ми дьўчинонько, ци лубиш мнй вйирне.
 Ой ци лубйу, ци не лубйу, не буду казати,
 Не буду ти молодому жыльу заўдавати.
1403. Подвйу сы у віконце, ци високо сонце,
 Прийди, прийди мій милецький, треба ми тнй конче.
1405. Ой попід гай дзелененький там оре Гаўрило,
 Кажут мені йісти нести, а мені не мило.
 Ой попід гай дзелененький там оре Олекса,
 Кажут мені йісти нести, а йа ўже віднесла.
 Ой попід гай дзелененький там оре Никола,
 Кажут мені йісти нести, а йа ўже готова.
1411. Ой йа би сы не здрішала, хотьби засвітало,
 Йак би прийшло соловйитко, та зашчebetало.
1413. Напрьила йа два починкы, там котами везла,
 Йам ўступила до милого, бом у ноги змерзла.
1415. Пила-ж би йа горівочку, коби на ны шум буў,
 Лубила би-и парубочка, коби ми не кум буў.
1417. Горівочко, горівочко, чо на тобі шум стаў,
 Через тебе дьўчинонько штири-и бучкы дїстаў.
 Ой дїстаў йа штири бучкы, пйитого малого,
 А ўсьо тото через тебе дьўчино небого.
1421. Ой поїхаў мій миленький на коньу, на коньу,
 А йа сыду на другого, тай го перегоньу.
1423. Мало майу кораликйў, тай тото дрібонькі,
 Отто мені накупили хлопцьи солодонькі.
 Ой поїхаў мій миленький та на йармарочок,
 Привезе ми кораликы, тей обаріночок.

1427. Тече вода з під города тай тече йарданцка,
Йа такого лубка маїу, йак дитина панцка.
Тече вода з під города, на шчо тойї води,
Буде лубко хорувати, треба йохолоди.
1431. Ой стояла дыўчинонька під новоїоу стрішкоу,
Та вабила козаченька волоскым горішком.
Прійди, прийди козаченьку, моїе лубе серце,
Та дам йа ти з волоского горішка зеренце.
Не йди лубку попід стрішкым, бо стрішкым низонькі,
Та шчоби-с си не скудоўчиу кучері гладонькі.
1437. Ой тупайте чоботыта до леду, до леду,
Та солодша дыўчинонька від цукру, від меду.
1439. Ой засьвіти мила сьвічку, ней сьм видно буде,
Ней йа виджу, с кым йа сяджу, ци подібно буде.
1441. Ой засьвіти мила сьвічку, ней перейду річку,
Ой засьвіти мила йобі, ней перейду д' тобі.
1443. Йак би не ти дыўчинонько, теї не ти, теї не ти,
Не стоїау бим сивим коньом такоїї замети.
Йак би не ти дыўчинонько теї не твоїа ласка,
Не стоїау бим сивим коньом коло перелазка.
Йак би не ти дыўчинонько, теї не твоїа мати,
Не стоїау бим сивим коньом коло твоїї хати.
Йак би не ти дыўчинонько, та не твоїї танці,
Не ходиу би-м горі селом та не шчибау пальці.
1451. Не стій коню коло плота, не толоч болота,
Не стій шельмо з мойим лубком, бо дурна робота.
1453. Заграї же ми музиченько колошійкы тойї,
Бо йа виджу, шчо тут нема більавинкы мойї.
Заграї же ми музиченько, йак сам розумїеш,
Ци ти рукы покривило, ци лынше не ўмієш?
- Пор. Żeg. P. p. I. r. II. стр. 202. ч. 4. стр. 196. ч. 15. Кольб. Пож. II. ч. 66.
1457. Йак музика ладно граїе, пусти мене мене,
Бо мій лубко не танцьуйе, чекаїе на мене.
Йа музика ладно граїе, збираїе пальцьїма,
Очка-ж му сьм придивили за молодїцьїма.
Йало ти сьм музиченько, йало ти сьм грати,
Йало ти сьм музиченько сьм пар вольїу мати.

1463. Колошиїа не пошиїа, Колошиїа горит,
Йак дьїучину не лубити, коли серце болит?
1465. Ой їа їїхаў ў поле з плугом, а ти сїи ўродила,
Їа за тебе гадкїи не маў, а ти моїа мїла.
1467. Ой поїїхаў мїї миленькїїи аж до Дрогобичї,
Їа хтож мене поцїульїе, їа ў бїленькїи лицїи?
1469. Ой до мене парубочкїи хлопцїи повертайте,
Їа солодкїи їаблїночкїи, та не обривайте.
Солодкїи їаблїночкїи гїльцїи сїи зложїла,
Ти сїи лубку не ожениш, бо їа ти зробїла.
Ти сїи лубку не ожениш, хоть бїи було сорок,
Бо їа тобїи давїи дала, ў зелений вїўторок.
1475. Ой пїду їа до ворожкїи, ней вїверже картї,
Цїи буду їа у осени чоловїка матї.
1477. А їа своїу дьїучинїонькїу до мїста поведу,
Йак не схоче пїва пїти, їа її купїу меду.
1479. Вїїди, вїїди дьїучинїонько, та ней тїи намовїу,
Та ней своїи колачкїи ў кїшени не ложїу.
1481. Добра була капустицїи с шїфраном, с шїфраном,
Добре було бичкїи пастїи с Штїфаном, с Штїфаном.
Добра була капустицїи з ольїїом, з ольїїом,
Добре було бичкїи пастїи з Матїїїом, з Матїїїом.
1485. Зарїк бїи сїи часнок їїсти, тей гїрку цибульїу,
Лише їа сїи не заречу лубити Марунїу.
Зарїк бїи сїи часнок їїсти тей горїїку пїти,
Лише їа сїи не заречу дьїучинїу лубити.
1489. Ой Дунаїу Дунаїеньку тиха вода ў тобї,
Вїд коли мї лубку лубиш, лиш погадай собїи.
1491. Вїїди, вїїди мїї миленькїїи, до стайнїи стояти,
Шїчоби ми сїи не ўтїишило корови доїати.
Їа корови тей подоїу, тельїта напоїу,
Тепер їа сїи мїї миленькїїи їа с тобоў розмоўльїу.
1495. Мило ми сїи подивити на тотїи обшїири,
Куди милиїи ваганїїе воли до кошїири.
1497. Ой то їа сїи полюбїла не своїу доленьку,
Ой то їа сїи наробїла серцїу розболеньку.

1499. У городі тичка, тичка, на нї польатичка,
Ой то йа си польубила молодого дьичка.
1501. Ой кого йа вїйрне лубїу, того приведїт ми,
А кого йа не навиджу, свїта не вїйжїт ми.
Ой кого йа вїйрне лубїу, та того ми дайте,
А кого йа не навиджу, та не нагадайте.
1505. Ой пїду йа с того села, на дверах напишу,
Лубко моїа молоденька, кому йа тїм лишу?
1507. Нешчїслива тота лава, шчо йа на нї спала,
Стоїаў лубко під віконцьом, а йа не чувала.
Нешчїслива тота лава, теї тота лавиці,
Стоїаў лубко під віконцьом йак йасна зїрницї.
1511. Ой летьїли дикї гуси, теї не купали сї,
Лїпше будо мїй миленькїй, йак ми не знали сї.
1513. Ой на мене лубде брешут теї крачут ворони,
Шчо до мене лубко ходит, с чужої сторони.
1515. Ой недьїле, недьїленько, мїй ранїй обїде,
А ўже моїа дьїўчинонька по воду не пїде,
1517. Ой йакїй ти мїй миленькїй не помїйркуванїй,
Моїе личко від недьїлї не поцьульуване.
Ой та йа сї помїйркуїу, личко поцьульуїу,
Йак не ў тоту недьїленьку, бодай у другуїу.
1521. А йа ружу поморожу, насыпнї не маїу,
А коханї гїрш хороби того добре знаїу.
Йа хоробу перебуду, теї здорова буду,
А великє закоханї нїгди не забуду.
А коханї не родина, таї не родиночка,
За коханьом серце мльїе, болит головочка.
1527. Коби ми сї шчо не стало, бо йа ўже не можу,
З великого закоханї головоў наложу.
1529. Ой ти Йванцьу, ой ти Йванцьу, ой ти Іваночку,
Докїль буду не забуду твоїу сьпїваночку.
1531. Ой кувала зазуленька теї на роздорожу,
Йа за тебе мїй миленькїй забути не можу.
1533. Ой на ставу на ставочку водици лельїе,
Та шче моїа дьїўчинонька робити не ўшїе.

- Ой на ставу на ставочку водиці блишчит сї,
Та шче моїа дьїчиновька робити наўчит сї.
1537. Ой із гори на долину по маленьку зїйду,
Сподївай сї моїа мила, йа до тебе приїду.
1539. Ой би штири скрипкьм грало тей цимбали били,
Тоби моїе смутне серце не розвеселили.
1541. Ой сумуйе моїа мила, сумуйе, сумуйе,
Шчо від мене молодого голосу не чуйе.
1543. Ти не знаїеш мїй миленькїй, не знаїеш, не знаїеш,
Мене болит головонька ти сї не спитайеш.
Болит мене головонька від чола до чола,
Не видїлам миленького нї нанї, нї ўчора.
1547. Ой сумненкї поточенькї сумненкї, сумненкї,
Куда мила віганьїе воликьм сивенькї.
Ой йак вона віганьїла, на мене мруґала,
Ой пся йейї мати знаїе, шчо вона гадала.
1551. Ой на горі на високї там стояли бучкьм,
Шче-с миленька не робила ўже тьм больтьм ручкьм.
1553. Ой на горі на високї там стояли бучкьм,
Поцьлуй мїм мїй миленькїй а ў біленькї ручкьм.
Йа тьм ў ручкьм не цьлуйу, бо-с не попаденька,
А ў личка тьм поцьлуйу, бо-с моїа миленька.
1557. Ой дубова коновочка, йасенева денце,
Коли тобі рочок виїде наймитоньку серце?
А йак тобі рочок виїде, бїльше не наймай сї,
Та за мноїу молодойу на вікьм звїнчай сї.
1561. Ой не свїти мїсїаченьку нїкому, нїкому,¹⁾
Лише шому миленькому, йак їде до дому.
1563. Ой зацвила пшениченька на чотири бранкьм,
Очи плачут, ноги скачут ў вечер до коханкьм.
1565. Ой на горі два йавори, третїй похилиў сї,
Йак не возму котру лубїу, не буду жениў сї.
1567. Не стїй лубку під віконцьом ўвїйди си до хати,²⁾
Ой ўпало ми веретїнце нїкому підняти.

¹⁾ Кольб. Пок. II. ч. 198.

²⁾ Кольб. Пок. II. ч. 234.

- Ой ўпало ми веретынце йа ўпало ми двойе,
А йак прыйшло закоханье, підняло обоје.
1571. Ой не буў йа у тім селі лиш йеден разочок,
Та такьем си дыўчыи выбраў, йак той образочок.
1573. Ўчора не буў, нипы не буў, чомусь не бувае,
Ци му мати заказала, ци він йинчу мае
Ны му мати заказала, йинчої не мае,
Лише ў него пся натура за мене не дбае.
1577. Йедны двері запыраў, а другі підхвильу,
Попад вару зазираў за тобоў Васильу.
Йедны двері запыраў, а другі засуну,
Попад вару зазираў за тобоў Йвасьуньу.
1581. Ой йак не мож ізробити в дуба колотыўкы,
Ой так не мож ізробити в молодцы дыўкы.
Ой йак би сы в молодцы дыўчына зробила,
Она би сы на парубка і не подивила.
1585. Через гору високуйу йедвабний шнурочок,¹⁾
Ўчора не буў, нинька не буў, што то за смуточок?
1587. На обід вару льід, на полудне кашу,
А на вечір пярэжечкы, ци прыйдеш Михасьу?
1589. Ой скочу йа з перелазу на копану грыдкы,
Нема ў мойі сусыдонькы за грейцар порьидкы.
Йак би мене сусыдонька за невістку ўзяла,
Йа би ў свойі сусыдонькы порьидок зробила.
1593. Ой скочу йа з перелазу на копану грыдкы,
Йак йа піду з тойі хати, не буде порьидкы.
1595. Ўчора прыла кудыленьку йа нипы повісмо,
Сьидь си лубку коло мене, хоть ми буде тысно.
Сьидь си лубку коло мене, говори до мене,
Пізнайу ты по натурі, ци лубиш ти мене.
1699. Ой сьіў він си коло мене а йа коло нього,
Він до мене не говорит, ачы йа до нього.

¹⁾ Żeg. P. p. I. g. стр. 188. ч. 33.

Ріжнородні ритми.

1.

Andantino.

Гей зій-ди, зій - ди, ти зі-ронь-ко ве-чір-
Ой ра-даб зір-ка зій - ти, чор-на хва-ра за-ва-

на - йа, Гей вий - ди, вий - ди, гей вий - ди, вий - ди,
джа - йе, Ра - даж би йа д' то - бі вий - ти,

дйї - чи - но мо - йа вір - на - йа.
та ма - ту - сї не пус - ка - йе.

Ой йак зійшла зірниченька, усе поле освїтила,
Та йак вийшла дйїучинокка козаченька звеселила.
Ой ти дйїучино, ой ти дйїучино, ти тихайа погідонько,
Ой дай же менї сї чути, та йак вийдеш по водоньку.
Ой не так то по водоньку, та йак ўже підеш з водою,
Постаў мила коновоньки, та поговори во мною,

Співала П. Біліньска.

Пор. Антр. VII. 169. Žeg. P. p. I. г. стр. 46. ч. 5.

Під голос сеї пісні співвають ся три слїдуючі.

2. а.

Повад тими горопьками сходит місяць з зороньками,
Йа шче вижше підльїтаїе, сивий сокіл з вірлоньками.
Ой летит же він летит, теї крилоньками блудит,
Ой йак тьжко на серденьку, йак хто кого вїєрне лубит.

2. б.

Ой там, ой там над горами зійшоў місяць йа з зорами,
Нїхто вижше не льїтаїе, йак той голуб з голубками.

Ой літайє він літайє, та крильцями не зблудит,
 Йак то нудно, йак то тьжко, йак хто кого вірно лубит.

3.

Ти зелена лышчинонько, чом не гориш лиш сї куриш?
 Ти молода дыўчинонько, чом не лубиш, лиш шї дуриш?
 Гей коби йа суха була, горїла бим не курила,
 Ей коби йа твоїоу була, лубила бим не дурила.

Спївав Олекса Луцїв.

4.

Moderato.

Си-вий ко-ньу, си-вий ко-ньу, чо ти за-ду - маў сї,

Не-ма то - йї дыўчи-нонькы, шчо йа ў нї ко - хаў сї.

Сивий коньу, сивий коньу, найш сї оброку,
 Поженемо за дыўчиноу під земљу глибоку.
 Сивий коньу, сивий коньу тьжко на тї буде,
 Поженемо ў раз з вітрами, попасу не буде.
 Борше коньу, борше коньу, бо ўже вечерїє,
 А там сидит мойа мила, де з лыса зарїє.
 Сидит вона, сидит вона, дивит сї ў віконце,
 Та йак темно не видненько, сьвітит сї йак сонце.

Спївав Гравь Шабан.

5.

Allegro moderato.

Там у по-ли кьєрничень-ка, гей гой, го-йа йа,

те-че во-да сту-де-нень-ка, та дрітта ром-гай - да.

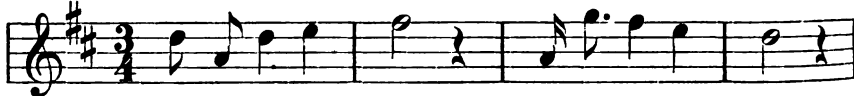

Козак коня наповайє, дьїрка воду зачерайє,
 Постаў дьїрко коновочкьн, та будемо розмоўляти.
 Не поставйю бо сьн боїу, бо лихуйу маму найу.
 Бо лихуйу маму найу, буде бити, добре знайу.
 Прийшла дьїрка до домочку, йейн мати ў головочку,
 Не бий мати ў головочку, скажу йа ти ўсьу праўдочку.
 Надлетьїли гуси в броду, та ївбили чисту воду.
 Йа годнну постойала, нїм сьн вода устояла.
 Нїм сьн вода устояла, йа с козаком розмоўляла.
 Не бий мати ў головочку, скажу йа ти ўсьу праўдочку.
 Йа хто не дурний, розумний, той сьн не дасть на підмову,
 Той сьн не дасть на підмову жоўньарови молодому.
 Бо то жоўньар дьнгар курит, він не озме, лише здурит.

Спївала Фесї Баранова.

6.

Andantino.

Ой від-ти го - ра, а від-ти дру - га,

Ме-жи ти-ми, ти-ми го-ронька-ми йас-на-йа зо - ра.

А йа си гадаў, шчо зора вїйшла,
 А то мойа дьїчинонька по воду вийшла.
 А йа за нейу йак за зоройу,
 Сивим ковьом чистим полььом чей йї догоньу.
 Йак йам здогониў, та заговориў,
 А хтож тебе мойа мила так рано збуднї?
 Ньїхто не буднї, йа сама ўстала,
 Зора йасна їзходила, йа сьн їмивала.
 Дьїчино мойа напїй ми коньа,
 Не напоїу бо сьн боїу, бом шче не твоїа.
 Йак буду твоїа, напоїу ти два,
 З кьедрової кьєрниченькьн, в нового відра.
 Йа кїнь воду пїє, копцями бїє,
 Тыкаї, тыкаї файна льубко, бо він ты забїє.

Спївав Тимко Кондеревич.

Пор. Автр. VII. 188.

7.

Allegro.

Гей у по-ли кьєр-ви-чень - ка, ко-ло не-її тра-ви-

чень - ка, Та дріт та, дріт та, ром тай да-на да-на,

та- дріт та дріт та ром- тай да-на.

Гей там Роман коня пасе, там дьїучина воду несе.

Рефрен :

Та дрітта дрітта ромтай дана дана, та дрітта ромтай дана.

А він їєї зариває, уна сїї у него випрошає.

Єї Романе, Романочку пустиж мене до домочку,

Бо лихуїу ньєнку маїу, буде бити добре знаїу.

Не буде ти ньєнка бити, кобис знала говорити :

Надлетїли гуси в броду, сколотили с пїском воду,

Їа годинку постойала, нїм сїи вода устойала.

А годинку відпочїила, пїм сїи вода очистїила.

Єї Романе, Романочку, задам їа ти загадочку :

А шчо росте без корїньї, а шчо горит без палїньї?

А шчо цвите без цвїточку? — буду твоїа Романочку.

Камїнь росте без корїньї, сонце горит без палїньї,

Љуба цвите без цвїточку; Ужєм твоїа Романочку.

Спївала П. Білїньска.

Пор. Кольб. Пок. II. 102, 103, 104. Антр. VIII. 182. Чуб. V. Люб. 188, 293, род. 468. Навроц. ст. 117.

8. а.

Moderato.

Ой ва-жу їа ва-жу на дьї-чи-ну лад-ну,

Етлофр. Збїрник т. XI.

16

Обіцьила дати, казала чекати:
 Почкай, почкай мій миленький, дала-м вішивати.
 Дала-м вішивати, би не знала мати,
 Але треба від роботи чірвоного дати.
 Вішивай, вішивай, лише не забавляй,
 Бо йа конья відрихтуїу, сам ї край повандруїу.
 Сам ї край повандруїу аж на Буковину,
 На кого йа товаришу лишу більавину?
 Йа лишу на тебе лишу своїу більавину,
 Йак сьн верну в Нитальїуьки купїу ти горїуьки.
 Ой будемо пити та тоту горїуьку,
 Йак йам лишиї так йам застаї своїу льубу дїїуьку.

С. Н. Д.

В. Б.

Moderato.

Обіцьила дати, не казала мати,
 Чекай, чекай мій миленький дала-м вішивати.
 Вішивай, вішивай молода Рузуньу,
 Бо йа заўтра сяком, паком від вас повандруїу.
 Від вас повандруїу аж на Буковину,
 На кого йа вістаїльїїу своїу більавину.
 Мїй ти товаришу пильнуї мойї дїїуьки,
 Йак сї верну в Буковини, наїєм сї горїуьки.
 Наїєм сї горїуьки цїлиї пїуькватирком,
 Йак йа-м лишїу так йа-м застаї своїу більавинку.

Спївала Анна Гранас.

9.

Andantino.

Йа усьї са-ди про-цви - та - йут, теї чер-во-на ка-ли-на,

Еї а ў са-ды си-дѣт пташкѣ, на ка - ли-нї со-ло-вїа.

Ой спит ми сї, не спит ми сї, на сон ми сї не бере,
 Пішоў би йа до дїўчини, сам не знаю де ўна йе.
 Ой йе ў мене мій товариш, шчо він мене поведе,
 Лиш він крашчїй шче від мене ў мене дїўчїн відбере.
 Йак йа ў тебе товаришу твоїе дїўчїн відберу,
 Набий собі два пістульї, стрїль йа ў душу йа ў мойу.
 Йак йа майу товаришу ў твою душу стрїльати,
 Ти молодїй товаришу, жьїль ти буде ўмирати.

Пор. Кольб. Пок. II. ч. 106.

Спївала Анна Іранас.

10.

Moderato.

Ой два нас два нас, ой два нас два нас, то-ва-ри-шеньку,

два нас, Та вїй-ди вїй-ди, та вїй'-ди, вїй-ди

тре-та дїў-чи - но до нас.

Ой йа не вїйду (bis) бо сї бойу морозу,
 Свої ноженька „ на вікїн відморозу.
 Ой не бїй же сї „ мойа мїла й морозу,
 Твої ноженька „ ў свою шьїпочку ўложу.

Пор. Антр. VIII. 31 і 186. Чуб. V. Люб. 176 і 314.

С. Н. Д

11. а.

Moderato.

Ой ле - тит во - рон та в чу - жих сто - рон

тей кра - че, тей кра - че.

А й ходит милый поїд віконце, тей плаче.
 Ой пусти-ж мене моя миленька до хати,
 Бо йа не дурень поїд віконці стояти.
 Ой бігме би-м тьи ти мій миленький пустила,
 Лише не майу на цілу нічку сьвітила.
 Пересьвітимо цілу ныченьку очина.

Співав Омекса Луців.

11. б.

Співав ся так, як ч. 11. а.

Ходит сорєка коло потока тей краче, тей краче,
 Ходит миленький поїд віконце, тей плаче.
 Ой пусти-ж мене моя миленька до хати,
 Буду-ж йа тобі йа ўсьу праўдоньку казати:
 Ой пусти-ж мене моя миленька під свій коц,
 Ой купйу-ж йа ти черевиченьки, йакі слоч.
 Ой йа не паны ў черевиченьках ходити,
 Менї би треба на кусень хлыба робити.

Співала П. Біліньска.

12.

Andantino.

Чо-му-с мо - йа ми - ла на лич - ку змар -
 То - му ми - лий то - му, шчо-м тьи не ви -

Як би-м ў лысы сидыў милойі не видиў,
 Тоби-м не маў жалю, хоть би-м там і звидыў;
 А йа ў селы походжайу,
 На милу сын подиўляйу,
     Жаль серденьку мому,
     Сидьачи самому.

Наставйу йа сыти наставйу слоўпицы,
 Чейже йа пігмайу красьныя моладыцы.
 Як пігмайу утышу сы,
 Там йа з ними розмоўлю сы.
     Жаль серденьку мому,
     Сидьачи самому.

Співаў Олекса Луцiв.

13.

Співае ся так, як ч. 10.

Чому-с не прыйшов тей не прыйіхаў, докiль йа ти писала,
 Ци-с копы не маў, дороги-с не знаў, матусы не звольала?
 Йа коника маў, дороженьку знаў, матусы ми звольала,
 Найстарша сестра, бодай не зросла, сiдельце захавала.
 Тей не йiдь, не йiдь, ти мiй братчыку, до тойi негiдныцы,
 Не ўмiе-жати, ны вiшивати, лише з пiсьныiў сьпiвати.

С. Н. Д.

14.

Andantino

день бі - лий. Ой вий-ди, вий-ди, мо-ло-да дьї-чи-по,

по-го-во-ри зо мноу-йоу.

Почкай ми шче хоть хвильку, почкай ми шче годинку,
 Ой ней йа свому батеньку лубому вечереньку владуйу. (bis)
 Добре тобі моўляшче, по свїтлоньці ходьашче,
 Ой миньї нудно на серденьку трудно під віконьцом стоїашче.
 Митьль мите й очка замітайе, до бутелькы ручка прилищайе.¹⁾
 Ой ней йа свої матицьці лубої постывоньку владуйу.
 Ой ней йа свому братови лубому постывоньку владуйу.
 Ой ней йа свої сестрици лубої постывоньку владуйу.
 Вийшла, вийшла дьїчнина; стала ми сьї причина,
 Стала ми сьї причина, збила ми сьї фльишчина,
 Ой стала ми сьї тай йешче причина, збила ми сьї фльишчина.

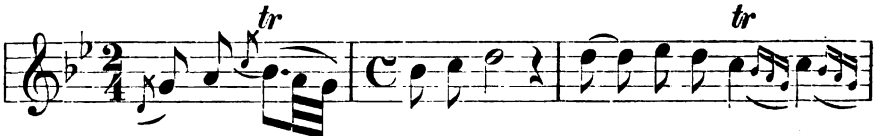
С. Н. Д.

15.

Andantino

Сте-ли сьї бар-він - ку, сте-ли сьї дзе - ле - ний,

та йак лист по воды, Ой ни тышти сьї

мо - йї во - ро - женькы мо - йї тыжки при - го - ды.

¹⁾ Сей вірш співає ся замість повторени вірша: „Ой миньї нудно...“

Бо моїа пригода, бо моїа пригода та йак ў лїты роса,
 Йа вітрец повіє, сонвінько пригрїє, тай она згїно ўса.
 Ой мїй миленькїй, голубку сивенькїй не по праўдї жїєш,
 Ворота хїляєш, хатоньку мїнаєш, тай до йїнчої ідеш.
 Коли хоч мїленька, голубко сивенька, йаби йа до тьї йшоў,
 Ой обсади сї садом виноградом, би тьї голос не зайшоў.
 Йа сад не садїла, ані підлївала, але сам садок ріс,
 Йа лубка не знала, з роду не видала, сам ми Господь принїс.

С. Н. Д.

Пор. Кольб. Пок. 462. Антр. VII. Лисенко I. Quotlibet з укр. піс.

16.

Allegretto.

Ой йї - ха - ла Ка - те - ри - на штер-ма во - ли

йа з Жу - ли - на, Ка - те - рин-цьу мо - йа,

чор - но - бриў-цьу мо - йа.

Рефрен :

Питала сї Василя, ци далеко до села.
 Катеринцьу моїа, чорнобриўцьу моїа!
 Недалеко лише мїля, Катерино чорнобрива.
 Катерина лїгла спати, Василь воли завертати.
 Василь воли завертає, Катерину обїгнає.
 Ў Катерини білы лицї, ані волїу, нї телицї.
 Ў Катерини чорні брови, ані волїу, нї корови.
 Церез твої білы пїити, хотїли ми й..... ўтьїти.
 Церез твої білы пїити, хотїли ми п..... ўтьїти.

Сївав Михайло Сидорик

17. а.

Співає ся так, як ч. 10.

Пійут куронькы (bis) на день сї вібираїе,
 Козак дыўчину „ ўсьу ныўчку намоўляїе.
 Прийшоў до дому „ йа ўзьмў він сї взувати,
 Йучула ненька мати старенька йа ўзьила нарікати:
 Ой ти синочку мойа дитинко йа чось не можу спати,
 Любиш дыўчину, любиш молоду, кажу йї тобі ўзьати.
 Дыўчину любїу (bis) дыўчину приголубїу,
 З дороги зведу (bis) теї сьміяти сї буду.
 Ой грїх синоньку, мойа дитинко ў недыленьку сьвідати,
 Йа шче дужший грїх, йа шче тьжший грїх с сироти сї сьміяти.

Співала П. Білїньска.

17. б.

Співає ся так, як ч. 10.

Пійут куронькы, пійут другїї а йа ў дыўчини сиджу,
 Від дыўчини йду (bis) дороженькы не виджу.
 Прийшоў до дому „ теї ўзьмў сї виазвати,
 Уччула ненька мати старенька, теї ўзьила нарікати:
 Ой сину ти мїй, дитино мойа йа шчось не можу спати,
 Любиш дыўчину (bis) позволў йа-ж ти ўзьати.
 Ой йа йї любїу „ теї йа йї приголубїу,
 Запрїгай брате „ сивї бичкы до плуга,
 Та чей відїйде „ мому серденьку туга.
 Запрїгай брате „ теї поїдем орати,
 Ой поїдемо „ теї густими лугами,
 Ходит дыўчина „ ўмиваїе сї слъозами.
 Не плач дыўчино „ не збаўльїй сї голови,
 Йа тебе не ўзьмў „ йа з льуцької намови.
 Біг ми тьї суднў „ мати ми не казала,
 Йа сьї не жениў „ ти сьї шче не віддала.

Співала Марта з „Лугу“¹⁾

17. в.

Співає ся так, як ч. 10.

Три початкові рядки як ч. 10.

Студена роса (bis) ноженькы відморожу.
 Ой не бїй же сьї „ мойа мила шорозу,

¹⁾ „Луг“ є се назва присїлка ходолицького положеного серед густих лугів над берегом Стрия.

Здойму шьпичку (bis) твої ноженькы ўложу.
 Або йа тобі " шьпичку не купила,
 Аби йа своїй " ноженькы уложила.
 Твоѣя шьпичка " йа дуже дорогаѣя,
 Чотири воли " з оборенькы забрала.

Співала Марта з „Дугу“.

18.

Співас ся так, як ч. 10. стор. 123.

Ой ти парубок (bis) а йа дьїучина красна,
 Ой ти сьї виспаў " йа ти коника пасла.
 Пасла-м ти коньа " до темненької ночі,
 Йупала роса студененькаѣя на мойї чорнї йочи.
 Не так на йочи (bis) та йак на косу росу,
 Ой ужеж бо йа, матыінко мойа, віночка не доношу.

Пор. Кольб. Пок. II. ч. 136.

Співала Марта з „Дугу“.

19.

Співас ся так, як ч. 10. стор. 123.

Ой де ти йїдеш (bis), миленькый, на Подыльє?
 Поверни коньом, поверни сивим тай на моѣ подьвірїє.
 Поверни коньом, поверни сивим на моѣ подьвїеренько,
 Напахайеш сьї, наньухайеш сьї ўсыльакого зьїльенька.
 Напахайеш сьї, наньухайеш сьї зьїльенька пахпнучого,
 Нацьульуйеш сьї (bis) личенька румїаного.

Співала П. Біліньска.

20.

Співас ся так, як ч. 10. стор. 123.

Ой підуж бо йа на вечерицьї, де мене не прошено,
 Там воротенька позапіранї, там мене не ўпушено.
 Вийшла дьїучина теї отворила, за білу ручку ўзьала,
 Ой витай, витай, ти мій миленькый, даўно йа-м тьї видала.

Співала П. Біліньска.

21.

Співас ся так, як ч. 10. стор. 123.

Ти, мойа миленька, ўтвори воротенька, ци майеш ти батенька?
 Йе ў мене батенько йасний мїсьїченько, ой та йасний мїсьїченько.

Етногр. Збїрник т. XI.

17

Ти, моя миленька, ўтвори воротенька, ци майеш ти матынку?
 Йе ў мене матынка сираяа землянка, ой таа сираяа землянка.
 Ти, моя миленька, ўтвори воротенька, ци майеш ти братенька?
 Йе ў мене братенько йасний мисыченько, ой та йасний мисыченько.
 Ти, моя миленька, ўтвори воротенька, ци майеш ти сестричку?
 Йе ў мене сестричка на небі вірничка, ой та на небі вірничка.
 Ти, моя миленька, ўтвори воротенька, би-м до тебе зайіхаў.
 Пор. „Правда“ 1868 коляда. Співала П. Біліньска.

22.

Співае ся так, як у III відд. поміщена пісня: „Далеко чувати о такі новині.“

Умру-ж бо йа, умру через йединуўу,
 Через йединуўу дочку ўдовинуўу.
 Не ўмирай, сиюньку, постаў си коршюньку,
 Ўсі дывочкы прійдут та на гуляночку.
 Ўсі дывочкы прійшли та на гуляночку,
 Нема йединойі дочкы ўдовинойі.

Умру-ж бо йа, умру через йединуўу,
 Через йединуўу дочку ўдовинуўу.
 Не ўмирай, сиючку, постаў си кьерничку,
 Ўсі дывонькы прійдут воду зачерати.
 Ўсі дывонькы прійшли, воду зачерали,
 Нема йединойі дочкы ўдовинойі.

Умру-ж бо йа, умру через йединуўу,
 Через йединуўу дочку ўдовинуўу.
 Не ўмирай, сиюньку, постаў си церквоньку,
 Ўсі дывочкы прійдут Богу сы молити.
 Ўсі дывочкы прійшли Богу сы молили,
 Нема йелинойі дочкы ўдовинойі.

Умру-ж бо йа, ўмру через йединуўу,
 Через йединуўу дочку ўдовинуўу.
 Ўсі дывочкы прійшли Богу сы молили,
 Іде йединаяа дочка ўдовинаяа.
 Лиш би в лави ўстати, тей би сьлюб й узвати,
 Лиш би в лави ўстати, тей би сьлюб й узвати.

Співав Олекса Бабій.

23. а.

Співае ся так, як ч. 1. стор. 118.

Ей у поли край дороги стоить камінь маймуровий,
 На тым, на тым камененьку стоить хлопец чорнобривий.

Ой стоїть же він стоїть, той думку си думає,
 З великого закоханні: той розлука буває.
 Ой за гори високої сходит місяць з вороньками,
 Йа шче вижше синій сокіл йа з своїми орлоньками.
 Ой летит же він летит, той криленьками блудит,
 Йак то тому тьжко, нудно, йак хто кого виїрне льубит.
 Дай ми, Боже, миленькуйу, тай тоту, шчо йа знайу,
 Хоць худоби не дьжду сї, ней з хорошоу нажиу сї.
 Йа шчо-ж менї по худобї, шчо подьвийриь гальаже,
 А йак йака леда біда, молодому сьвіт завйаже.
 А шчо-ж менї по худобї, шчо худобонька буде,
 А йак йака негідниця, їстидно вийти межї льуде.

Співала Каська Сидорик.

23. б.

Співав ся так, як ч. 1. стор. 118.

Край дороги широкої лежить камінь наймуровий,
 На тім на тім каміночку сидит жоўвар чорнобровий.
 Ой сидит же він сидит та думочку думає,
 Зальубиў сї ї молодї дьїучинї, поверечи гадає.
 Ой біда біда (bis) той не старайа мати,
 Не казала ми „ біднойе дьїучини брати.
 Лиш ми казала „ богацької шукати,
 Та шчоби за неў „ воли, корови гнати.
 Воли, корови „ їсьї штири половїїї,
 Йа шче до того „ два конї вороїїїї.

Ой не йди, не йди (bis) ти дрібнесенький дошчу,
 Знаєш ти добре „ шчо до дьїучини гошчу.
 Ней йа перейду „ той ныжкї не помочу,
 Ней льуд не знає „ шчо до дьїучини ходжу.

Ой де ти йїдеш, де ти поїїдеш, мїй миленький, від мене?
 Не бїй сї мила, голубко сива, йа сї верну до тебе.
 Ой ти поїїдеш (bis) крутини дорогами,
 А мене лишнш „ з тьжкьими ворогами.
 Ой де ти йїдеш, де ти поїїдеш, мїй миленький, від мене?
 Недалеченько, моїе сєрденько, верну йа сї до тебе.

Ой біда, біда (bis) не попова Ганусї,
 Йа йейї льубїу „ зачепити бойу сї.

Йа йейі лубїу (bis) она мі не лубила,
Йа йі зачепїу „ йона мі поганьбила.

Співала Фесї Баранова.

Ой підуж бо йа (bis) попід гай похильбу сї,
Та подивїу сї „ теї шчо робит Ганусї.
Йа Ганусенька „ дрібне листечко пише,
Махне хусточкоу білоу ручечкоу, теї дитину колише.
Дей же ми, Боже (bis) до недїленькї ждати,
Та пішлуж бо йа „ до Ганусенькї у свати.
Та пішлуж бо йа „ два післанці до хати,
Ой а сам стану теї під віконьцом, ой теї буду слухати,
Ой а шчо буде теї Ганусенька, та на тото кавати.

Ой не граї, не граї, (bis) миленькїй, на фуйару,¹⁾
Та не заўдавай „ кому серденьку жалю.

С. Н. Д.

24.

Andantino.

Ой у са-ду сї-но ни-зень-ко по-сї-ло,
Ой десь мо-їе за-ко-ха-нї до ве-че-рі сї-ло.

Неї оно сїдаїе, ней здорово буде,
Слї ўно мене вїйрне лубит, то вїи не забуде.
Кониченьку сивїй, будь же ми шчїсливїй,
Завези мї, занеси мї до моїї дїўчини.
Йудар копитами теї під воротами,
Йа там вийде дїўчинонька с чорними бровами.
Дїўчинонька вїйшла, білу ручку дала,
Витай, витай коваченьку, даўно-м тїи жадала.

¹⁾ Вар. Ой не граї, не граї (bis) псїй сїну, під ворота,
Не смїй сї з мене „ бїдненької сироти.
Ой не граї, не граї „ псїй сїну, на фуйару,
Знайеш ти добре „ шчо йа вольїу не маїу.

Співала Фесї Баранова.

Жадала-м ти́ учора, сьїм годин в вечора,
 Не могла-м сьї причекати, сама-м пішла спати.
 Сьвічечка горїла, меньї душьи млыла,
 Та за тобоў, козаченьку, шчом ти́ не видыла.
 Сьвічечка горїла до самого їнота,
 Чому-ж тебе, мій миленькый, не знесла охота?!

Співала Фесї Баранова.

Співает ся так, як ч. 10. стор. 123.

Коби не мороз (bis) теї не студена роса,
 Ой пішла-ж би йа „ до Тернополю боса.
 Йа ў Тернополї „ теї хлопець молоденькый,
 Ой та коби йа теї не стратила свїї вінок зелененькый.

Співала Фесї Баранова.

2. Неслава.

Коломийки.

1601. Ой лубиў йа дьїучиньку теї льїто теї зиму,
 Йакась її сьї бїда стала ўродила дитину.
 Ой лубиў йа дьїучиньку тоненьку, маленьку,
 Ўзьили ў мене за дьїучину корову сивеньку.
 Не жьиль меньї королицьї, лиш моя неслава,
 Пішла моя сивулицьї йаж до Станьїслава.
1607. Зайшло сонце за віконце, мїсьць за квартиру,
 Та де-ж ти сьї забавльїнеш, лубий гранатиру?
 Зайшло сонце за віконце за льїс за буковнїй,
 Та стратила дьїучинька вінок бирвинковий.
 Ой коби йа була знала, шчо не буду ў вінку,
 Була би-м тьї не садила дзелений барвінку.
 Була би-м тьї не садила, тай не підливала,
 Була би йа парубочкам ў ласку не стойала.
 Ой коби йа була знала, шчо меньї так буде,
 Була би-м сьї утопила, йак вода прибуде.
 Ой неславо, неславонько, то-с на мене ўпала,
 Та на мойї чорнї очка, шчоби йа плакала.
1619. Ой цигане, циганочку, то-с мї йоциганиў,
 Йакоў була-м дьїукоў файноў, та-с мї йопоганиў.
 Бодай тобоў, парубочку, дьїтько возиў дуби,
 Та йак мене через тебе ўзьили льуди ў зуби.

Ріжнородні ритми.

Moderato.

1. а.

Ой хо - ди - ла дьї - чи - нонь - ка по лу - зі,
Та но - си - ла бі - ле ді - тьи
на ру - ці.

Moderato.

1. б.

Ой хо - ди - ла дьї - чи - нонь - ка¹⁾ по лу - зі,
Та но - си - ла бі - ле ді - тьи на ру - ці.

Пішла ўна сьи до

}	батенька	}	радити,
	матїнкьи		
	сестричкьи		
	братчєка		

Та шчо-ж менї в тии дїтьятком робити?

Ой утопи-ж, мойа

}	доньу	}	утопи,
	сестро		

Сама собі загубонькьи не зроби.²⁾

¹⁾ Вар.: Ганусенька; вар.: бїдна ўдова.

²⁾ Вар.: Ой таї іди мойа

}	доньу	}	та ўтопи,
	сестро		

Таку й собі мойа

}	доньу	}	смерть зроби.
	сестро		

Ой ходила...

Пішла ўна сьм до шлого радити :
Та шчо-ж мені с тни дитьткою робити ?
Ой не топи-ж, воіа мила, не топи,
Сама собі загубовькы не роби.
Озми, мила, озми, мила, приголуб.
Та підемо до церкоўцы, ознем сьлюб.

С. Н. Д.

2.

Співає ся так, як ч. 10. стор. 123.

Ой підуж бо йа (bis) то гороў то долиноў,
Там йа см знайду „ ружечку тей калину.
Ци ружу рвати „ ци калину ламати,
Ци замуж іти „ ци дьіучиноў гульати.
Замуж пішоўши „ біднайа головонька,
Дьіўкоў гульаўши „ льуцькайа й обмовонька.
Ой Боже, Боже „ коли той вечір буде,
Бо ўже сьм за мньн „ паговорили льуде.

Співала П. Білґіньска.

Пор. Федькович. Писаня II. 111—112.

3.

Andantino.

Са - ма йа не зні - йу, шчо ро - би - ти ма - йу,

З ве - ли - ко - го жа - льу пі - ду до Ду - на - йу.

Три вічкы не слада, дрібняй лист пїсала,
До свого шлого, тей на почту дала.
А мій милій устаўши, той лист прочитаўши,
На колына кльикнаў, тей до Бога вітхнуў :
Льубнў йа-и дьіучину, тей майу причипу,
Бо майе дьіучина маленького сина.
На тобі, козаче, комба вороного,
Бо то задлыі твого сина маленького.

Йіде козак, йіде, ворота минає,
 Родина виходит, козака витає:
 Козаче, козаче, ти наша родино,
 Без тебе хоруйє молода дьїучина.
 Козак до сьвітлонькьки, дьїучина хоруйє;
 Ёзьвї її за рученьку, рученьку цьульуйє.
 Цьульувала би тыя нещчїсна година,
 Ты сї мене відрїк, й їсья моїа родина.
 Ой цит, дьїучинонько, Господь Бог с тобоюїої,
 Прийдеш до здороїльи, возму сьльуб с тобоюїої.
 Ой шчо-ж менї с того, шчо буду сьльуб брати,
 Коли їа не буду ї віночку стояти.

Пор. Антр. VII. 183, VIII. 192.

Спївав Олекса Луцїв.

4.

Andantino.

Ой шумїят лу-ги шу-мїят, тай буйненькїй ві-тер

ві-їє, Не ўкри-вай мїи дво-рїа-ни-но,

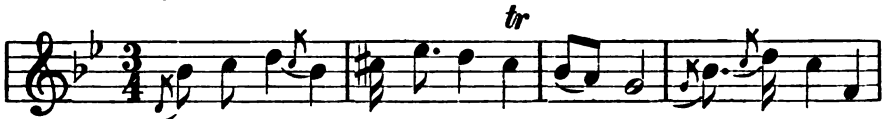
бо мїи тво-їє сло-во грї-їє.

Не ўкривай мїи, дворянино, ані своєю одежоїої,
 А ти казаў, шчо мїи озмеш, а теперка гордиш мноїоїої.
 Ой казаў менї отец, ой казала менї мати:
 Сама-с си го польубила, нема чого жалувати.
 Ой казала ми мати, ой казаў же менї отец:
 Сама-с си го польубила, ой бо-ж то буї файний хлопец.

Спївала Каська Курилова.

Пор. Ів. Франко „Жїноча неволя“ стр. 25.

Andantino.

Б. а.¹⁾

Ой дьїучи-на на гриби хо - ди - ла, ў тем-ным лїсы

ў га - йу ва - блу - ди - ла.

Ой надїїхав козак молоденький,
 Під ним заржаў коник вороненький.
 Ти козаче, козаче гїльтаїу,
 Вїведи мї з двеленого гаїу.
 Ой йак би ти дороги не знала,
 Ти би мене гїльтаїом не звала.
 Звала би-с мї: сивий соколоньку,
 Вїведи мї з гаїу до домоньку.
 Буду йа тьм з того гаїу вести,
 Лиш ми сьї дай з дорїженькьм звести.
 Ой дам йа ти коновочку меду,
 Лиш ней йа тьм з дорїженькьм звезду.
 Ой би-с ми даў шче й другу горїўкьм,
 Та не зрадиш хорошої дьїўкьм.
 Ой дьїўчина горїўкьм не пила,
 Ўже дьїўчина з дороги зблудила.
 Завїў дьїўку під білу березу,
 Зрадиў дьїўку не пїяну тверезу.
 Завїў дьїўку ў двелену лїшчину,
 Породила маленьку дитину.
 Ой по горї буйний вітер вїїе,
 Ой таи козак шпеннїченьку сьїїе.
 Сьїїе, сьїїе ўже сьїўби доходит,
 За ним дьїўка обїдець вїносит.

¹⁾ Пор. Кольб. Пок. II. 238, 239. Автр. VII. 190, 193; VIII. 32, 12. Żeg. P. р. I. г. II. стр. 118 ч. 22. В. Шухевич. „Гуцульщина“ III. стор. 159 ч. 11.

Ой, дьїучино, наднїс тебе дьїтько,
 Посьїйаў ѡ пшениченьку в рїдка.
 Ой під лїсом козак траву косит,
 Йему дьїўка дитину вїносит.
 Ой на тобї, козаче, дитину,
 Йак не овмеш, на покїс ти кьїну.
 Ой дам ѡ ти половину овець,
 Лиш не кажи, шчо ѡа йему отець.
 ѡа не хочу твоїих овець брати.
 Не хочу ѡа твоїих овець брати,
 Такьї буду на тебе казати.
 Ой дам ѡа ти половину хлїба,
 Лише кажи на старого дьїда.
 Йак ѡа буду на дьїда казати,
 Буде мене Господь Бог карати.
 Ой дам ѡа ти корову в тельятком,
 Лиш сьї годуй с тим малим дитьятком.
 Не хочу ѡа ті корови брати,
 Такьї буду на тебе казати.
 Ой там ў лїсї козак листьє пише,
 Тей ноженькоў дитину колише:
 Льульай, льульай, ти малий чорточку,
 Зїдреш в мене йостатну сорочку.
 Льульай, льульай, ти маленькїй враже,
 Та за тобоў ўсьа худоба льяже.

С. Н. Д.

Б. Б.

Ой дьї-чи-на на гри-би хо-ди-ла, ў темнїм лїсї

ў га-йу за-блу-ди-ла, ў тем-нїм лї-сї

ў га-йу за-блу-ди-ла.

6.

Andantino.

Ой во-ре, во - рень - ко, не схо - ди ра-

нень - ко.

Як зійдеш, зоренько, будьже ми пофільна.
 Будьже ми пофільна, десь мій панок милій,
 Здибаў дьїучинюньку бідну сирітоньку.
 Пан до коня каже: дьїучинюньку зраджу.
 Кінь до пана каже: як дьїучину зрадиш,
 Як дьїучину зрадиш, шчісты́ дома ўтратиш.
 Будьже ми, дьїучино, як йес була ўчора.
 Ой йа була ўчора як ружі червона,
 Йа ниньїка біла, як ў поли лельїа.

Співала Наці Шабанова.

7.

Andantino.

Йі-хаў ко - зак в У-кра-їі - ни, та по-вер-нуў

на по-двїє-рі до дьї-чи - ни.

Ти дьїучино, ти молода,
 Та не дай сы на вдрадочку, бо ты шкода.
 Бо то козак в Україні,
 Він польубит дьїучинюньку, той покыне.
 Ой у льїсы при калині,
 Колисала дьїучинюнька дві дитинї.
 Колисала, той плакала:
 Чого йа сы молоденька дочекала!

Колісонькѣ новенької,
 Тей дитини, тей дитини маленької.
 Надлетѣла завуленька:
 Не плач, не плач, дѣўчинонько молоденька.
 Не плач, не плач, не жури сѣ,
 Майеш тата, майеш маю, приверни сѣ.
 Йак сѣ буду привертати,
 Буде тато, буде мама жалувати.
 Буду шити, вішивати,
 Буду свої дрібні дѣти гудувати.

Спѣвав Грицько Кондеревич.

3. В о р о г и.

Коложійки.

1623. Коби вітри не вїяли, тей громи не били,
 Коби, лубку, не вороги, ми би сѣ лубили.
 Коби, лубку, не вороги тей не вороженькѣ,
 Ми би собі постойали коло дороженькѣ,
 Ми би собі постойали хоть малу годинку,
 А вороги учинили, шчо нїчку тей днинку.
 Ми би собі постойали, тей поговорили,
 А вороги учинили, шчо ми сѣ лубили.
1631. Варила би-м пироженькѣ, коби сир тей масло,
 Корита би-м роздобула, коби мука була.
 Варила би-м пироги на студены водѣ,
 Лубила би-м парубочка, через луде годѣ.
1635. Ой йак ідеш мій миленькій, та не обзирај сѣ,
 Такі майеш вороженькѣ, лише догадај сѣ.
 Ой у мойїм городочку йабліночка винна,
 Ой на мене луде брешут, йа тому не винна.
1639. Йакась біда набрехала та начекотѣла,
 А йа лубка не лубила, лиш лубити хтѣла.
1641. Ой казала сусѣдонька, шчо йа не поцтыва,
 Она мене лагодила за свого сина.
 Ой казала сусѣдонька, шчо йа не дывонька,
 Она мене лагодила за свого синонька.
 Тогди йа ти, сусѣдонько, за невістку буду,
 Йак у мору з під камінь рути роздобуду.

На Укра - йі - ну ви - йіж - джа - йу,
На сер - день - ку ту - гу ма - йу,

З то - боу роз - ста - йу сї на Бо - га зда - йу сї.

Йїдь, милий, у дорогу, дорога шчислива,
Куди сї повернеш, буду ти удьчлива;
Не повертай йа в дороги,
Знайеш добре, шчо вороги,
Нам на перешкодї,
Льубити сьм годї.

Стау милий у доровї коньї попасати,
Дайт йему знати: дыучьн заручати;
Най они йї заручайт,
Та уже уни йї не звінчайт,
Такой мойа буде,
Не розсудьт льуде.

Гонь коньом хутко до нового двору,
Ой вийди, дыучино, най си поговору!
Стоу, стоу, не виходит,
Бачу, она мноу гордит.
Знати возлюблена,
З йинчим заручена.

Чому ти ми, мила, тогди не казала,
Та йак йес від мене подарункьм брала?
Забери си свої дари,
Шукай собі йинчойї пари,
Йа у них не ходила,
Тебе-м не льубила.

Ой була ти у мене, йак на небї вірка,
Та вісхнеш, зівийнеш йак ружова квітка,
Не раз, не два, йак ти звїзанеш,
Йак на мене оком глїанеш,
Спїннеш мойї слова,
Сли будеш здорова.

Спївав Олекса Луцїв.

2.

Andantino.

Ой там, ой там в під го-ри, Ви-ле-ті-ли

го - лу - би.

Ой летіли гудьїли,
 Соловія гльадьїли.
 Соловію маленькїй,
 Майеш голос тоненькїй.
 Загуди-ж ти і меньї,
 Бо йа ў чужї сторони.
 Ой йа тобі загуду,
 Шчо ў тїм селї не буду,
 Бо ў тїм селї вороги,
 Доўкола мьї обльгїли.
 Ой піду йа ў йалину,
 На батькову долину:
 Устань, батьку, до мене,
 Благослови-ж ти мене.
 Ой йа, дитьї, не ўстану,
 Своє тьїло не підойму,
 Свої уста не роздойму.
 Іди, дитьї, гет від мене,
 Благослови Боже тебе.

Співала Каська Курилова.

Пор. Żeg. P. p. I. г. II. ст. 129. ч. 37. Антр. VIII. 157.

4. Розлука.

Коломийки.

1675. Ой розлука мїй миленькїй, розлука, розлука,
 Ой тото нас розлучила тота чорна сука.
1677. Підкована кобилина, підкований кїнь, кїнь,
 Хоть би-с, шельмо, дьїтька звьїзїла, то ўже лубко мїй, мїй.

Підкована кобилина, підковане лошнь,
Хоть би-с, шельмо, дьїтка зьзїла, то ўже лубинно сьї.

1681. Ой бодай йес не видыла нї сьвіта, нї сонцьї,
Шчо ти в мене відобрала молодого хлопцьї.
Ой бодай йес не видыла сьвіта біленького,
Шчо ти в мене відобрала мого миленького.
Бодай йес сї, дьїчипонько, тогди віддала сї,
Йак у морах на каменї ружї розцвила сї.

Пор. Антр. VII. 170. Антр VIII. 187.

Ой бодай йес, парубочку, тогди ожениў сьї,
Йак у морах на каменї сухий дуб розвиў сьї.
Ой кувала зазуленька, та лише раз кукла,
Котра мого лубка лубит, бодай сьї розпукла.

1691. Ой мала йа закоханье лиш піўтора року,
Йа гадала, шчо присильу хусточку до боку.

1693. Ой бодай йес, мїй миленький, та нахоруваў сьї,
Та за моїе біле личко, шчо-с нацьульваў сьї.

1695. Не можу сьї йоженити, дьїўко, через тебе,
Убрала-с си сину димку, стала-с перед мене.
Ой піду-ж йа до домочку, возму си червону,
Та жени сьї, парубочку, йа ти не бороньу.
Ой бери си, котру хочеш, котра тобі мила,
Аби-с тогди не нарікаў, шчо-м ти боронила.
Ой жени сьї, парубочку, жени сьї, жени сьї,
Та бери си, котру хочеш, лиш не дороби сьї.
Ой жени сьї, парубочку, ней ти кїньїи граїт,
Та ней-же ти у йосени псаўтиру читаїт.

1705. Ой дала би-м на йакафіст сорокїўцьї більї,
Коби шельма лубко не жиў, лише двї недыльї.
Ой дала би-м на йакафіст, дала би-м на службу,
Коби йа сьї подивила на милого нужду.

1709. Сьїїе богач пшениченьку, йачинь му сьї родит,
Такї богач помаленьку на біду приходит.

1711. Ой слаўнаїа Коломїїа, слаўнїшшї вальоти,
Виходїў йа до дьїчїни пасовї чоботи.
Ой упали воротенька, упали, упали,
Ой ўже твоїї, дьїчїпонько, вальоти пропали.

1715. Ой у лисі при пенючку трава польгає,
Моя мида чорнобрива за йнчим ушльиває.
1717. Ой піду йа з того села, ой піду йа, піду,
Через свою рідну маму, теї через сусїду.
Ой піду йа з того села, теї сьльїди забєру,
Та ней верба грушкьї родят, уже йа сьї не верну.
Та ней верба грушкьї родят, усьльїакї напої,
Та уже йа сьї не привєрну до дьїчнїнї тоїї.
1723. Ой лубнїу йа дьїчнїоньку, йак з горїха вернїї,
А тепєр її так обходжу, йак кольучє тернїї.
Zeg. P. p. I. g. II. стр. 199. ч. 38.
1725. Йедна гора крємїннава, друга під вишнїма,
Не жьїль-же ми за реїентїя,¹⁾ лїше за кнїшїма.
Йа реїентїй рано ўстане, качурї зачєше,
Раз, два рази засьпїває, теї кнїшїк прїнесе.
1729. Йа де-ж ти сьї забавїла, коханочко моїа ?
Кохай, лубку, котру хочєш, бо йа уже не твоїа.
1731. Посьїу йа брєндзєлїїу ў городї по кїљу,
Заплатїш мї, дьїчнїоньку, за кожду недьїљу.
Цї йа-ж тобї, парубочку, теї не заплатїла ?
Цьїлєваў йєс бїлє лєчкє, йа не боронїла.
А йа тебе, парубочку, лубїла, лубїла,
Йа від тебе парубочку, горїўкьї не пїла.
Ой торїк йа лубка мала, а тепєр не маїу,
Зразу мї буў жьїль велїкьїй, а тепєр не дбаїу.
Ой йаворє, йавороньку, лїстєє ти дзелєнє,
Будє тебе Бїг каратї, гультайу, за мєнє.
Будє тебе Бїг каратї, нєперєставатї,
Та за тотї темнї ночї, шчє-с мї не даў спатї.
1743. Йакьїй лїсток дзелєнєнькьїй, упадє таї гнїє,
Йакьїй лубкє молєдєнькьїй, нє по прайдбї жїє.
1745. Покочу йа цєрстєннїу по тїсовїм столбї,
Трїмаў йєс мї, пєсьїй сїну, трї рокьї на словї.
Шкодє травпї теї отавї тому облоговї,
Шкодє мєнє молєдойї тому гїльтайовї.
Пор. Zeg. P. p. I. g. II. стр. 113 ч. 14.

¹⁾ Вар.: йєрєнтїя = дяком.

Шкода трави тей отави, шчо її гільтай коєт,
 Шкода моїї перстенни, шчо її дурень носит.
 Шкода моїї перстенни, срібної обручки,
 Шчо не має дурний дурень біленької ручкы.
 Ой гільтайу, добре знайу, шчо твоя не буду,
 Лише ў мене псы натура, шчо ты не забуду.
 Ой гільтайу, виїди з гаїу, їа тебе любила,
 Де-с ми казаў, там їа стала, їак ружі зацвила.

Пор. Кольб. Пол. ч. 181.

Ой їак їа си нагадаїу за тобою, гільтайу,
 Та не їедна динка мине, шчо не їобідаїу.

1759. А їа торік лубка мала, а тепер не майу,
 Зрау ми буў жьплъ великый, а тепер не дбаїу.

1761. Любила їа мнленького три рокы, три рокы,
 А далы-м си погадала: даймо ми си покї.

1763. Ой у моїїм городочку зацвила нетоїа,
 Беря, лубку, котру хочеш, бо їа ўже не твоя.
 Ой у моїїм городочку зацвила нелытка,
 Церез лыто-м лубка мала, на зиму-м сирїтка.

1767. Ой калина біле цвила, червоно родила,
 Тепер їа си нагадала, шчо-м дурны любила.

Пор. Żeg. P. p. 1. g. II. стр. 167 ч. 36

1769. Їак їа собі нагадаїу, їак то було зрау,
 Їака була розмовонька коло перелау?

1771. Любиў мене лубко дуже, тей покынуў уже,
 Ой чула їа через льуде, шчо любити буде.

1773. Варила їа суху рибку, тей це шумувала,
 Любила їа парубочка, тей не сльубувала.
 Їа шче буду раз варити, буду шум абирати,
 Їа шче буду раз любити, буду сльубувати.

Пор. Антр. VIII. 551, 178.

1777. Ой варила мама рибку тей не шумувала,
 Добрий мама розум мала, шчо її не віддала.
 Добрий мама розум мала тай добру натуру,
 Шчо ўна мене не віддала, тепер сьї не журу.

1781. Невеличка річка була, тей сьї ў гору адула,
 Не мудрого-м лубка мала, тей того-м сьї абула.

1783. Ой насу йа смі воли ў зелені дубині,
Поверла ні дьўчипонька, шче ми жыль до инні.
1785. Не стій, дубе, при дорозі, біда тобі буде,
Зелененькє листє майеш, обрубайут льуде.
Не стій, дубе, при дорозі, посунь смі ў дуброву,
Дькикуй ти, парубочку, за твоеу розмову.
Ой йаворе, йавороньку, гілье ти дзелене,
Бодай же ты Памбіг скараў, гільтайу, за мене.
Ой коби йа була знала, тебе не любила,
Та би-м була на серденьку туги не носила.
Ой ўже мені не ходити, куди йа ходила,
Ой ўже мені не любити, кого йа любила.
Ой ўже мені не ходити по ты йаворинні,
Ой ўже мені не любити парубочка Гринні.
Воли мойі половенькі, воли мойі лисі,
Зарубана доріженька до мойі Марисі.
Зарубама доріженька, терньом затернена,
Ой ўже мойа Марисенька з йичим заручена.
Воли мойі половійі, чому не й орете?
Лыта мойі молоденькі, марне а світа йдете.
1803. Ой ага гори високоїі блискало, греміло,
Йакє було закоханье, де ўно смі подыло?
1805. Ой йак ми смі шче любилі, то гай розвиваў смі,
А йак ми смі перестали, ўсьий мір адвивуаў смі.
Кольб. Пок. II. ч. 173.
Ой йак ми смі шче любилі, сухі дуби цвили,
А йак ми смі перестали, і сирі погнили.
Кольб. Пок. II. ч. 173.
1809. Ой йак йа смі полюбила Іванка, Іванка,
Не виходит мід смчений в дзеленого збанка.
Ой йак йа смі полюбила паничі вучені,
Не виходыт на недыльу колачі кручені.
Ой йак йа смі полюбила Русина дурного,
Нестало ми до полудни хлыба разового.
Ой докі йа теі любила тоті фйирманчыкы,
Ныкди мене не минали в міста колачыкы.
Ой йак йа ўже перестала фйирмани любити,
Перестали жидывочкы колачі крутити.

Різнородні ритми.

1.

Andantino.

Ой у по - ли кьєр - ни - чень - ка об - руб - ле - на - йа,

Ей го - йа - йа, об - руб - ле - на - йа.

Та десь моїа дьїучипонька зарученаїа.
 Там у поли кьєрниченька, орли в неїі пїут,
 Ой ўже моїу дьїучиньку до сьлїбу вєдут.
 Ёден вєде за рученьку, другий за рукаў,
 Третєму сьї серце країє: лїубїў тай не ўзьяў;
 Шкода - ж моїих бїлих нїг, шчєм до тьї дєптаў;
 Шкода - ж моїих бїлих рук, шчє м тьї обїгїаў;
 Шкода - ж моїї кожушини, шчє - м тьї угортаў;
 Шкода ж моїих подарункїў, шчє - м тї подаваў;
 Шкода - ж моїих бїлих уст, шчє - м тьї цїульваў.

Спївала Мєкрина.

Пєр. Кольб. Пов. II. ч. 123, 370. Лїсенко. „Quotlibet“.

2. а.

Moderato.

Ой там пїд виш - не - йу, там пїд че - рєш - не - йу,

там мїї мн - лїї ле - жїт, Ой скар - жїт вїн сьї

та на го - ло - вонь - ку, шчє го ду - же бо - лїт.

Ой болит же мене моя головонька, сам не знайу чому,
 Ой заручиў йа-м молоду дьїучину, сам не знайу кому.
 Ой йесли тому товаришу кому, йак самому менї,
 Йесли-же тому, шчо не знайу кому, то пожаль сьн Боже йї.

Ой у поли, поли, в поли кьєрниченька, воду в нейї берут,
 Ой уже мою молоду дьїучину до сьльубоньку ведут.
 Гей йеден веде за праву рученьку, а другий за рукаў,
 Ой а менї сьн гей сьрденько крайє, шчо-м йї льубиў гей не ўзяў.

С. Н. Д.

Кольб. Люд. сер. XVIII. ч. 248, 251. Кольб. Пож. II. 192. Антр. VIII. 185
 і 31, Антр. VII. 172. Чуб. люб. 411. Лисенко „Quotlibet.

2. б.

Andantino.

Ой під вищ-не - йу там під че - реш - не - йу,
 там мій ми - лий ле - жит, . Ой скар-жит він сьї
 та на го-ло-вонь-ку, шчо го ду - же бо - лят.

3.

Andantino.

Туман, туман по до-ли - ны, Туман, туман
 по до - ли - ны.

Шьвирокый лист на калныі.
 Їа шче шьвиршиі на йаворі,
 Стоит милиі на розмові.
 Ой стоит-же він стоит,
 Тей дунку си думає:
 З великого закохані,
 Тей розлука буває.
 Ой цит, мила, не жури сьі,
 Їа шче молод не женяў сьі.
 Їак йа буду женити сьі,
 Закличу ты дивити сьі.
 Дам ти пива напити сьі,
 На горіўку дивити сьі.
 Миньі твое пиво — диво,
 Їа горіўка твоя гирка.
 Лиш ми дьўна твоя мова,
 Шчо ти не мій, йа не твоя.
 Твої сестри так казала,
 Шчо би ми сьі не пібрала.
 Твоя мати чьвиріўницьі,
 Великайа розлучницьі.
 Розлучила рибу з водоў,
 Так розлучит мене с тобоў.

Н. Д. О.

Б. Т у г а.

Коломийки.

1819. Чому тота отавицьі не газеленит сьі?
 Моє серце того року не розвеселат сьі.
1821. Нема мого миленького, нема мойі душкьі,
 Кому буду вістелати біленькі подушкьі?
1823. Коло млина йасенина, коло млина сосна,
 Нема того нарубочка, шчо м дьба него зросла.
 Ой на дубі кора груба, на сосьні тоненька,
 Нема того, шчо ми казаў „душко солоденька“.
 Нема мого лубка тутка, лиш за нього чутка,
 Ой виросла цирис село шьвильвіда тей рутка.

- Нема ного миленького, нема мої квітки,
Пішла би їа візирати, та не знайу відкн.
1831. Понід гору високуйу буйний вітер віє,
Здає ми сї, шчо не тужу, лиш серденько мльїє.
1833. Ой піду їа льсом, трїсом, самоў середнюў,
Болиг мене головонька за ўдовинни сивом.
1835. Ой не того їа сьпївайу, шчо їа гаразд найу,
На серденьку тугу найу, та си розбивайу.
Туга менї на серденьку, туга менї туга,
Не видїла-м миленького ўже недїльї друга.
Не видїла-м млекького нї учора нї нинї,
Їак шче заўтра не зобачу, то буде по нинї.
1841. А їак би їа миленького на годнїку ўдрїла,
Їаби їему своїу криўду не переповїла.
1843. Та їак менї не плакати, сани сльози лььют сї,
Від млого карти нема, від нельуба шльут сї.
1845. Їа шче мїсьць не вїйшоў, але він шче зїйде,
Їа шче льубко не прийшоў, але він шче прийде.
Їа шче мїсьць не вїйшоў, але вїйшла хмара,
А дьїчина за парубком аж відхорувала.
1849. Ой їак їа си нагадаїу свого миленького,
То дайте ми до серденька леду студеного.
1851. Ой їак їа си нагадаїу торїчне льїтенько,
Заболит мї головонька, тей моїе серденько.
Ой їак їа си нагадаїу торїчнуїу зиму,
Їак їа їїла виннї їабка, червону калину?!
Ой їак їа си нагадаїу торїчну зимоньку,
Та с кїми же їа приходила ў вечер до домоньку?!
Ой їак їа си нагадаїу їака була торїк,
Солодонька розмовонька коло наших ворїт?!
Ой їак їа си нагадаїу тоту даўнїнїну,
Та не можу скоротати до вечерї дїнїну.
Ой їак їа си нагадаїу тотї даўнї льїта,
Обїлььют мї дрїбнї сльози, аж не виджу сьвїта.
1863. Летїїу баран перес паркан білїми лапками,
Минули сїм гараздочкїм в даўнїми льїтками.
1865. Приїди, приїди, мїї миленькїї, приїди коли годї,
Так ми тьжко на серденьку, їак каменьу ў водї.

- Прийди, прийди, мій миленький, або приплинь в водоу,
Та ней мої чорні очи не гинут за тобою.
Прийди, прийди, мій миленький, прийди на крихітку,
Та притули біле личко, йак ружову квітку.
1871. Тобі тьжко, тобі тьжко, а мені не легко,
А ўже моє закохані від мене далеко.
1873. Ой ти сива зазуленько далеко лїтайеш,
Скажи мені щирю праўду, чи лубка видаєш?
Ой видай: край Дунаю стоїт над водоўйоу,
Протирає сиві очка хусткою золотоўйоу.¹⁾
Середина йдвабнай, крайі золотїї,
Протирає сиві очка, личка біленькії.
Ой, сивайа зазуленько, ой сивайа, сива,
Чи ўсі луде, чи лише йа така нещчїслива?
1881. Йа на тебе, колодїю, мала ўсу надїю,
А ти пішоу на Ўкраїну, де йа сьї подїю?
1883. Ой поїхаў мій миленький, до Турку, до Турку,
Привезе ми кораликки на йдвабнім шнурку.
1885. Ой поїхаў мій миленький аж до Оломуца,
Набере ми на спїдицьу, бо ўже тота куца.
1887. Ой набили пчоли меду, шче вулїї не поўний,
Та де-ж ти сьї забавльїєш, мій лубку розмоўний?
Ой набили пчоли меду на копи, на копи,
Та де-ж ти сьї забавльїєш, хорошиї Прокопе?
1891. Ой до млина дороженька, до млина, до млина,
А хто-ж мені жито змеле, коли лубка нема?
А хто-ж мені жито змеле, пшеницьу спитлвуйе,
Та хто-ж моє біле личко сьїм раз поцьулуйе?
1895. Ой хтось ми сї пошчикуйе, хтось мї споминає,
Ой бачу то мій миленький, шчо мї не видає.
1897. Два голуби воду пили, а два колотили,
Бодай тоти поўжирали, шчо нас розлучили.
Бодай тоти поўжирали, спасїні не мали,
Ой шчо нам сї молоденьким лубити не дали.
Розлучили, розлучили рибоньку з водоу,
Ой так мене розлучили, миленький, с тобою.

¹⁾ Вар.: Та оченка обтирає хусткою шоўковоўйоу.

1903. Ой йак йа си нагадайу за свою миленьку,
Аж не виджу куда кошу траву зелененьку.
1905. Заричьили коровицьї за брамоў, за брамоў;
Так йа-м плакаў за дыўчиноў, йак за рїдноў мамоў.
1907. Йа горішок тей розкушу, а дупину кьину,
Нема тойї дыўчинонькьї, шчо йа за неў гину.
1909. Ой йак йа съм опережу житним перевеслом,
Коби мене до милої вітром перенесло.
1911. Ой годен йа сьпіваночок, ой годен йа, годен,
Та сьпїваў би-м цїлу нычку, коби-м не голоден.
Сьпїваў би йа сьпіваночок, ой ўмїю йа, ўмїю,
Та на чужї стороненьцї не сьмїю, не сьмїю.
Ой ўмїю йа сьпіваночок, ой ўмїю йа удати,
Та на чужї стороненьцї будут сьї сьмїяти.
Йа на чужї стороненьцї, йа на чужїм країу,
Йа на чужї стороненьцї звичайу не знайу.
Бо на чужї стороненьцї і чужїї льуде,
Будут в мене сьмїяти сьї, а менї жьиль буде.
Бо то чужа стороненька, бо то чужї льуде,
Ця великье, ци маленькье, сьмїяти сьї буде.
1923. Ой музикьї, музиченькьї, на шчо ви граїете?
На шчо менї молодому жьильу заўдаїете?

Рїжнороднї ритми.

1. а.

Moderato.

Ой пі - ду - ж бо йа та ў дьїс тен - нень - кьїй,

Ой там ме - не зай - шоў нїй жьиль тьї-жєнь - кьїй.

Ой стану йа си тай під бученьком,
Та підпру сьї правоў рученькоў.
Стала надомноў завуль ковати,
Мєнї молодому жьиль заўдавати.

Ой зазуль, зазуль, зазуль сивенька,
 Виведи мене в того лісонька.
 Їа у тім лісочку вік звікувала,
 На ўкраї дороженькыи їа-и не бувала.
 Ой орле, орле, сивий соколе!
 Ци не буваў ти на синьим мори?
 Ци не буваў ти на синьим мори,
 Ци не видаў ти дьїучини мойї?
 Ой їе дьїучина на лыжку лежить,
 Правуїу рученьку на серци держит.
 Ёставайте служенькыи, та сьвітїт сьвїчкыи,
 Та ней сьи сьвітїят їак ў дєнь так ў ночи;
 Та ней сьи сьвітїят їак ў дєць так ў ночи,
 Ней сьи надивїуи нїлому ў очи,
 Ци змарнїў на лїчку ў сьвїтїи ходьбачи.
 Ой змарнїў, змарнїў, ой дуже змарнїў,
 За тобоў, мїленька, шчо-и тїи не видїў.

Спївав Олекса Луцїв.

Пор. Żeg. P. p. I. g. II. стр. 133 ч. 44 і стр. 164 ч. IV; „Русалка Даїстрова“ стр. 19; Кольб. II. ч. 193.

1. б.

Рядок 1—13 як в а.

14. Ой ци не видїў ти мойї розмови?
15. Ой буў же їа на синьим мору,
16. Ой той їа там видїў твоїу розмову.
17. Там твоїа розмова на лыжку лежить,
18. = 16. в — а.
19. Коло нейїи ходит мати старенька:
20. Устань, Марусенько, шче-с молоденька.
21. Ой ўстаньте, ўстаньте, мойї служечкыи,
22. Та засьвітїть ми їа ўсьи сьвїчечкыи.
23. Та ней вони горїют їак ў дєнь, так ў ночи,
24. Ней їа сї подивїуи нїлому ў очи.

С Н. Д.

2.

Спїває ся так, як помїщена в вїдї. III. пїсня: „Ци будеш ти, мойа мїла, та за мноїу тужити.“

Гей пїду-ж їа ў чисте поле, тай си сїду ў жито,
 Ци не вїйде мойа дольї, с кїни їа маїу жити.

Ой уже жито пристигає, йа долі не бачу,
 Шчо заробіу, загиркуйу, ўсе марненько трачу.
 Ой піду-ж йа до комори, тай стану думати :
 Ўсі жоўньари повертайут, мого не видати.
 Нема-ж мого миленького, нема мого пана,
 Ой уже-ж мойа постыль біла порохом припала.
 Куліу-ж йа си злоте пйурце порошок зїтати :
 Постыль біла, стїна нїма, нї с кїм розмоўлати.
 Там журавель сыно косит, жураўлиха краче,
 Гей там козак від, вино пїє, а дыўчина плаче.

Співала П. Білїнська.

3.

Andante.

Ой пі - ду - ж йа со - бі тай у льєс ду - бо - вий,

Там йа со - бі знай - ду го - рі - шок льє - ско - вий,

Там йа со - бі знай - ду го - рі - шок льє - ско - вий.

Тай йа го покочу з гори на долину,
 Чей він сїи покотит, за кїм то йа гину. (bis)
 Мала йа милого з чорними очима,
 Так ми Бог присудиў, шчом го залишила. "
 А тепер йа плачу ой йак ў день, так ў ночи, "
 Ўже йа не виплачу свої чорні очи. "
 Аби йа плакала та шчо день година,
 Кого йа лубила, того тутка нема. "

Співала П. Білїнська.

4.

Andantino.

Там за річ-коў за би - стро - йу, Пізнаў йа-м сїи

в дьї-чи - но - йу.

Що ми с того, що йі знайу,
 Коли ў нейі не бувайу.
 Бо йе ў нейі вороженькы,
 Заступили дороженькы.
 Сьвітит місяць йа ў полудне,
 За дьїчиноу серце нудне.
 Сьвітит місяць, грїе сонце,
 Ой будеш ти войоу конче.

Спївав Олекса Луцїв.

Б.

Moderato.

Ой ле - ты - ла за - ву - лень - ка по - над мо - ре ў гай,

Та пу - сти - ла си - ве пїурце у ти - хий Дунай.

Плини, плини, сиве пїурце, дольїу за водоу,
 А йа собї молоденька чоўном за тобоу.
 Приплинемо, сиве пїурце, на жоўтий пісок,
 Та там собї засьпїваєм усьїх сьїванок.
 Ой майу йа срібний перстынь, пушчу по горі,
 Ой майу йа три сестричкы ў чужї сторони.
 Ой майу йа три сестричкы, а четвертий брат,
 Скажу йїх си закликати ў йаблінковий сад.
 Ёсьї йаблінкы солоденькі, лиш йедна винна,
 Сестричкы сьї походили, а брата нема.
 Ой вирвіт си по йаблочку, вирвіт си по двї,
 Слї будете йїсти, пити, згадайте о янбї:
 Та десь наша бїдна сестра ў чужї сторони,
 Ёживає сьї слъвоньками, йак рибка ў водбї.

Спївала П. Бїлїнська.

Обнимали сьм, цульбували сьм,
 Йедним криленьком накривали сьм. (bis)
 Закраў сьм козак з третойі хати,
 Голубка ўбити, голубку ўзяти. „
 Голубка ўбили, голубку ўзяли,
 За тихий Дунай запровадили. „
 За тихий Дунай, за бистру річку,
 Смплут голубці йару пшееничку. „
 Не хочу йісти, не хочу шти,
 Нема голуба, нема з кьми жити. „
 Ой йе у мене двацьцять голубіў,
 Вибрай собі, котрий ти лубий. „
 Ой нейже буде двацьцять чотири,
 Нема такого, йак мій буў милий. „
 Мій буў миленький, голуб сивенький,
 Личко руйяне, стан хорошенький. „

Пор. Żeg. P. p. I. г. II. стр. 92.

Співала Касьяна Курілова.

9.

Співас ся так, як ч. 4 стор. 3⁹.

Ой лубило сьм (bis) двоїе дьитий сердечне,
 Приказаў Господь „ розійти сьм конечне.
 Рік сьм лубили „ йа два сьм не виділи,
 Ой йак сьм уздріли „ зараз сьм розболіли.
 Лежит дьіучина „ ў матери ў кокоронці,
 Йа бідний жоўнбар „ ў зелені дубровонці.
 Ой за дьіучиноў, за молоденькоў, отец, матынка плаче,
 Йа над жоўнбаром над молоденьким чорвеньким ворон краче.
 Ой за дьіучиноў за молоденькоў дзвони сьм рошчбали,
 Йа за жоўнбаром за молоденьким лыси сьм розльгали.

Співала Олена Карпичка.

Пор. Автр. VIII. 172; XIII. 239. Кольб. Пок. II. ч. 65. Żeg. P. p. I. г. II. стр. 55. ч. 16. Головаца. III. 45 Б. Чуб. Труды V. стр 373.

Ой загнываў сьм теї мій миленький без причини на мене,
 Ёсидлаў коника вороненького, поїхаў прич від мене.
 Конья сьидлає, конья сьидлає, теї миленькойі просит:
 Дай ми миленька білу рученьку, бо иїи тьжкий жылє зносит.

С. Н. Д.

Там за горами (bis) за густими лозами,
 Плаче дьіучина „ ўмиває сьм сльозами.

Чого-ж ти плачеш, чого думаєш, чи доленькми не майєш ?
 Ой ци ти плачеш та за миленькми, той шчо го не видаєш ?

С. Н. Д.

6. Перед весїлєм.

Коломийки.

1925. А йа весну пересвесну, льїто перебуду,
 Коби борзо до йосени, жениги сьм буду.
1927. Казала ми моїа нати : жени сьм, небоже,
 Та бери си сирїтоньку, Бог ти допоможе.
 Ожену сьм, моїа нати, ожену, ожену,
 Приведу ти невісточку, з хати тьм вижену.
 Бодай йєсь сьм, нїй синочку, не дьїждау жениги,
 Та нїж мене старенькуїу з хати виганьги.
1933. Ой на горї па високї йачнїнь половїє,
 Рад би йа сьм довідати, шчо дьїучина дьїє.
 Рад би йа сьм довідати, та рад би йа знати,
 Та ци можна до дьїучини коника прислати.
1937. Ой то ми сьм подобали на дьїучиннї строї,
 Коби борзо до йосени, будут вони мої.
 Ой то ми сьм подобала на дьїучиннї шпїнка,
 Коби борзо до йосени, буде моїа жїнка.
1941. А хто хоче жито жне, а хто хоче косит,
 А хто хоче жїнку брати, ней по руках носит.
1943. А у дьїучини заручини, а парубок оре,
 Нема кому дати знати парубкови у поле.
1945. А у дьїучини заручини, а у дьїучини гойкьм,
 А дьїучинну посватали з під Самбора бойкьм.
 Ци ти, дьїуко, йдурїла, ци ти зварїували,
 Шчо ти собі з під Самбора бойка сподобала ?
 Ци ти, дьїуко, йдурїла, ци з розуму вїйшла !
 Своїї хлопцї полишила, за чужого вїйшла.
 Ой шумїла льїшчинонька від вітру буйного,
 Та шче буде уна шумїти від голоєу ного.
 Ой буде сьм уличенька тота розльїгати,
 Йак мї будут чужї льуде на сторону брати.

Гадай, мати, гадай, мати, аби-с угадала,
 Би ти мене з гараздочку на біду не дала.

1957. Там на горі огонь горит, та ней сі розгорит,
 Йа не піду за старого, ней він сі розболит.
1959. Ой йаловец, моя мати, йаловец, йаловец,
 Ёсім дівочкам парубочкы, лише мені ўдовец.
 Ой у мойім городочку зацвнў бобик йарий,
 Лыпше ўдовец молоденькый, ныж парубок старий.
1963. Майете ни свѣт вйивати, вйижит ни коротко,
 Бо йа виджу, шчо ни буде гирко, не солодко.
 Майете ни свѣт вйивати, з йакоўйоу бодоўйоу,
 Завйижит ни фусткоу очи, пустыт мѣ з водоўйоу.
 Ой кувала завуленька при зеленым гаю,
 А йа ў свої натыіонькы року добувайу.
 Тече вода з під города, теі не мае кінцьи,
 Тота дѣўка нешчислива, шчо іде за ўдѣўцьи.
 Бо у ўдѣўцьи хлѣб печений, лише би го йѣсти,
 Перше би сѣи напакати, ным до него сѣсти.
 А йа сѣду на лавицьу, а він сѣде ў лыжку,
 А ўсе мені нагадуѣ тамтоту небѣжку.
 А тамтота небѣжечка не варт лави стерти,
 А він йѣи нагадуѣ до самої смерти.
1977. Ой тихайа уличенька, ой тихайа, тиха,
 Та не було у тым сѣлы дѣла мене жениха.
 На шчо ви мѣ віддаѣете, мойі рідныі мамо?
 Та ци йа вам молоденька не ўставала рано?
 На шчо ви мѣ віддаѣете, мойі рідныі тату?
 Хто-ж вам буде, мойі тату, замѣтати хату?
 На шчо ви мѣ віддаѣете, мойі рідныі сестри?
 Хто вам буде, мойі сестри, порйидочок вести?
 На шчо ви мѣ віддаѣете, мойі рідныі браты?
 Та ци йа вам молоденька надойіла ў хаты?
 Надойіла-с, надойіла-с, не хочеш робити,
 Навѣшьила-с кораликѣу, лиш би тѣм лѣубити.
 Ти си гадаў, мѣй браччыку, шчо йа ў тебе дармо,
 А йа займу сивѣ воли, тобі лишу йармо.
 Ти си гадаў, мѣй браччыку, шчо йа ў тебе нич, нич,
 А йа займу сивѣ воли, тобі лишу бич, бич.
 Ти си гадаў, мѣй браччыку, шчо мѣ сѣ не збудеш,
 Ти шче за мноу, мѣй браччыку та плакати будеш.

Ой складані сьпіваночки, складані, складані,
 Ой то йа вас наскладала та при своїй мамі.
 При своїй йем наскладала, при чужі не буду,
 По чім же йа свої літа споминати буду?
 Сьпіваночки, гульваночки¹⁾ де йа вас подьїю?
 Ї Ходовичох спраўне поле, там йа вас посьїю.
 Ой йак мені буде гаразд, йа вас позбираю,
 А йак мені біда буде, йа вас занехаю.

2003. Ой дай мене, мойа мати, за того Андрусї,
 Йа від нього шчо недьїльї горїўкы напїю сї.²⁾
2005. Ой ўтоптана дороженька, посирана маком,
 Та ци гаразд мені буде за тии йединаком?
 Ой ўтоптана дороженька горі мочьырїма,
 Йа хто йейі так утоптав? — лубко вечерїма.
2009. Йакі воли запрїягаю, такьими поїду,
 Йакого-и си польубила, за такого піду.
2011. Мило ии сїи подивити, очками повести,
 Кудя ходьит, де шчо робїит мого лубка сестри.
 Мило ии сїи подивити, очками глянупи,
 Де йа мисльу, де гадаю госпидинеў бути.
 Заплетїт иї, мамунцуньу, хоть шче раз ў дрібницї,
 Не будете заплїтати, лише до пїитницї.
 Ой ў пїитницьу йа ў дрібницьу, а ў суботу сьак так,
 Йа ў недьїльу по подвіру дрібні слези кап, кап.
 Косо-ж мойа жоўтенькаїа! — дрібні поплїточкы!
 Отто йа-и тьи виховала коло матїночкы!
 Косо-ж мойа жоўтенькаїа! — косо-ж мойа дрібна!
 То тьи буде кундосити біда непотрібна!
 Ой сирота, мамунцуньу, сирота, сирота,
 Скажу йа си вінок сплести йа в самого злота.
 Ой ци в злота, ци не злота, злотом позлочено,
 Та на мойу головоньку буде заложено.
2027. Ой вінку иїй дзелененькїй, ой вінку мїй, вінку,
 Коби йа тьи доносила ў файнїм пошыннїўку!
2029. Подиви сїи, дьїўчинонько, на себе, на мене,
 Аби-с тогди не казала, йак підеш за мене.

¹⁾ Вар.: Ой сьпіванкы, сьпіваночки...

²⁾ Вар.: Бо ў Андрусї стан хоронїй, та добра матусьї.

Аби-с тогди не казала, рукы не ломла :
 Ой коби йа була не йшла за песього сина!

Ріжнородні ритми.

1.

Andantino.

Зйїздмў йа ко-ни-ка, зйїз-дмў во - ро - но - го,
 Скажи ми-ла праўду, ци буде шчо с того, Ой ци бу - де,
 ой ци ны, Ска-жи сер-це праў - ду ти ме - ны.

Йа тобі казала, шчо-м роду бідного,
 Ти за мноў не озмеш посагу жадного,
 Ой ти ў мене посаг самайа,
 Йак на небі зорйа йаснайа.
 Тепер менї кажеш, шчо-м зоренька йасна,
 Потому ми скажеш : доленько нещасна.
 А йак ти не скажеш, то мати :
 Було си сироту не брати.
 Заведеш ти мене до свойого дому,
 Сама йа не знайу, догаджати кому :
 Ой ци матери, ци вїтцьу,
 Ци тобі самому молодцьу ?
 Йак ти будеш, мила, неньцьї догаджати,
 Буде тобі ненька сьвїданье давати ;
 Йак ти пїдеш, мила, горойу,
 Назве тебе мати бїдоїу ;
 Йак ти пїдеш, мила, долиноў,
 Назве тебе мати дитиноў.
 Заведеш ти мене до свойого дому,
 Шче красну, молоду, тай на ўсьо здорову ;

Не дай Боже недуги,
 Будеш сьм дивити на другі.
 Скарай-же мїи, Боже, на души й на тылі,
 Йак йа погадаю о йинчі котрійі.
 Скарай мене, Боже, на души,
 Йак йа погадаю о йинчі.
 На горі церкоўцьи, там будем сьлюб брати,
 Там гребя, миленька, ўсьу праўду сказати.
 Йак нам звїйжут руку з рукою,
 Тенер ходи, мила, зі мноюу.

Співала П. Білїньська.

Пор. Антр. VIII. 190. Żeg. P. p. I. r. II. стр. 108, ч. 5. Чуб. V. 154 і 252.
 Ів. Франко, Жіноча неволя стр. 18.

2. а.

Moderato.

Ой по-під гай йа-во-ро-вий, дзе-ле-нь-кый,

Ой там бра-ла дьї-чи - нонь-ка льон дрібенькый.

Ой йак брала, та так брала, так стелила,
 До тихого Дунайенька говорила:
 Ой Дунаю, Дунайеньку, тиха вода,
 Кому-ж йа сьм тай дьстану та молода?
 Йак панови та попови, то дай Боже,
 Йак йакому гільтайови, жаль сьм Боже.
 Не дай мене, мойа мати, за пїяка,
 Бо він проїе худобицьу, хоть би йака.
 Ой дай мене, мойа мати, за такого,
 Шчо він мене вїєрне лубит, а йа його.
 А йа ў своїй мамунцунї на відходї,
 Посадила йаворонька на городї.
 Рости, рости, йавороньку, розростай сьм,
 Мати мойа старенькаїа, здогадаї сьм:
 Нема дочкї, нема дочкї, лиш сьльїдочок,
 Шчо садїла, пїдливала йаворочок.

Співала П. Білїньська.

Пор. Ів. Франко. Жіноча неволя стр. 21.

2. 6.

Вар.: по 15-ім віршу наступає:

Їа ти мене, мій миленький, не кьдай сьм.
 А йа тебе, моя мила, не покыну,
 Возму тебе за рученьку йак дитину,
 Притуљу ты до серденька, йак малину.

Співала Каська Сидорка.

3.

Співав ся так, як поміщена у відділі III. пісня: „Ой Васиљу, Васиљу, лубайа дитино“.

А де-ж ти сьм, Васиљу, збираєш, збираєш,
 Шчо ти нові чоботьята на ноги ўбуваєш?
 Не знаєш ти, Марисуњу, шчо то за работа,
 Шчо йа не маў цылий тиждень на новьї чобота.
 А де-ж ти сьм, Васиљу, збираєш, збираєш,
 Шчо ти нову опанчину на себе ўгортаєш?
 Не знаєш ти, Марисуњу: темна нычка буде,
 Тей то мене молодого кортит межи луде.
 Не тышит мї, Васиљу, твоя бесыдочка,
 Тей йе ў тебе у кьшени с скльинкоў горівочка.
 Не знаєш ти, Марисуњу, на шчо горівочкьм:
 А йа йду на йармарок, то для чылідочкьм.
 Иди, іди, Васиљу, йа йду за тобоўйоў,
 А ти купиш сивї воли, йа гоньу с тобоўйоў.
 Нема, нема, Васиљу, ўже до вечеренька,
 Та згривла сьм Марисуњи, лиш капку тепленька.
 Прийшоў, прийшоў Васиљу, тай лыг собі спати,
 Кличе, кличе Марисуњи: ходи обідати.
 Ходи, ходи, Васиљу, ходи обідати,
 Бо треба сьї, Васиљу, до церкви збирати.
 Ходи, ходи, Марисину, будем спочивати,
 Та ней іде до церкоўцы старенькайа мати.
 Лыгли спати, лыгли спати, лыгли спочивати,
 Аж приходит із церкоўцы старенькайа мати.
 Ўставай, уставай, Марисуњу, повинна сьм стала:
 Нашому сьї Василеви заповідь казала.
 А молода Марисунї йак того учула,
 Стопила сьм з постылонькьм, йа ў Дунай дуйнула.
 А йуадрили віўчаренькьм до піў половини,
 Здгонили Марисуњу до піў Дунайини.

Тай бо дали віучаренькы гей у село знати,
 Щоби ішла по Марисьу Марисина мати.
 Тай і пішла по Марисьу Марисина мати,
 Сьї сь Василь конец стола гроші рахувати.
 Вольї же йа, Марисуньу, с тобоу сьлюб узвати,
 Ньїж ти майу на хованье гроші рахувати.
 Затрубили віучаренькы бараньчии рогом,
 Поховали Марисиньу ў церкві під порогон.

Співала Олена Карпичик.

4.

Andante.

Си-вий го-лу - боч - ку, си-диш на ду - боч - ку,

Кли-че, кли-че на - ти си - на, з корши до до - моч - ку.

Ой ти, мій синочку, ходи до домочку,
 Бо займають, заганяють жиди худобочку. (bis)
 Ой йа бачу, бачу, що худобу трачу,
 А йак прийду до домочку, реўненко заплачу. „
 Ой жени сьи, синьцьу, ой жени сьи, льубцьу,
 Та не бери удовоньку, лише дьїучиновьку. „
 Бо ў дьїучини серце, йак лїтноїе сонце,
 Та хоть оно хмурнесеньке, ўсе оно тепленьке. „
 А ў ўдовонькы серце, йак зимове сонце,
 Та хоть оно йаснесеньке, ўсе оно зимненьке. „
 Було мене, мати, у сьїм лїт женити,
 Закї йа сьи не наўчиў по ночох ходити. „

Спївав Олекса Луцїв.

Žeg. P. p. 1. r. II. стр. 84. ч. 8. Ів. Франко. Жїноча неволя стр. 22.

5.

Andante.

Мо - йа ма - пун - цу - ньу, сва - таў не - не

пер - ший, А той пер - ший та буў не-со - гир - ший

та бу - ло йти ма - ти.

Мо́я ма́унцуньбу, сватаў мене другий,
 А той другий малий, недолугий, та не дай мене, мати.
 Мо́я ма́унцуньбу, сватаў мене третий,
 А той третий, буде кости терти. " " "
 Мо́я ма́унцуньбу, сватаў мі четвертий,
 А той четвертий, та́й дуже обдертий. " " "
 Мо́я ма́унцуньбу, сватаў мене пйитий,
 А той пйитий, буде ў коршмі пйти. " " "
 Мо́я ма́унцуньбу, сватаў мене шестий,
 А той шестий, він не мае чести. " " "
 Мо́я ма́унцуньбу, сватаў мене семий,
 А той семий, смутний не веселий. " " "
 Мо́я ма́унцуньбу, сватаў мене осьмий,
 А той осьмий, малий, недорослий. " " "
 Мо́я ма́унцуньбу, сватаў мі девйатий,
 А той девйатий, мае до́вгі пйати. " " "
 Мо́я ма́унцуньбу, сватаў мі десьятый,
 А той десьятый, хоро́ший, вусатий, за того й піду, мати.

Співала Олена Карпичка.

Г. В е с і л е.

Молодий парубок просить одного або двох поважнійших господарів, щобі з ним вибрали ся до дому вышуканої дівчини („іде ў женихъ, свѣльбни“); скажавши коротко, чо́го прийшли, старають ся перед усім довідатись, чи дівчина („відданицы“) і єї родичі годять ся на проповане подружжя. При тих перших відвідинах у нареченої молодий і свати мусять конче сідати.

В Ходовичах є звичай „іти ў женихъ“ пізно в ночи. В котрій хаті є дівка на відданю, а побачить хто там пізно в ночи сьвітло, то

знак, що „булі женихї тойї ночі“; є се пригода, що дуже зацікавлює сільську молодїж і дає їй причину до різних поговорів і версий користних або некористних для „відданиць“.

Коли родичі не противні подружю, відповідають женихам, що повідомлять їх в своїм часї („дадуть знати“); відповідь будь що будь вельми практична, бо дозволяє родичам відкладати остаточну децизию і тимчасом засягнути певнійших відомостей про „жениха“. Коли те повідомленє наступить, парубок вибирає ся в друге до дому дівчини, де єго разом зі сватами щиро приймають і угощують.

Коли парубок хоче забрати по слюбі дівчину до свого дому, то зараз на другий день приходять єї родичі до него на оглядини („обвѣрники“) і там умовляють ся о посаг („віно“), котрий мають дати доньці.

Відтак ідуть до „протоколу“ до сьвященника, котрий на підставі метрик і устного випитуваня старає ся дійти, чи не заходить між молодими яке спорідненє, назначує речинець на іспит з молитов, і приймає гроші на заповіди.

Слюб відбуває ся звичайно в недїлю, весїле зачинає ся в суботу.

В суботу ходить молода з дружкою в звичайнім недільнім убраню по сусїдніх хатах і спронує старші жінки, а також дівчата, щоби плести вінок. Вечером, посходять ся, засїдають за стіл і укладають приготований барвінок в киточки („чубкї“), співаючи притїм:

1.

Andantino.

Бла-го-сло-ви ба - тень-ку, бла - го - сло - ви ба-тень-ку,

ві-но-чок йу-ви-ва-ти.

Ой а батенько новит (bis) ней Господь благословит,
 Ой тей Божайа Мати „ віночок йувивати,
 З христьичого бирвіночку „ лубову дитьточку.

Тодї бере батько одну китицю і мачаючи її в сьвяченїй водї, скроплює нею барвінок і розпочатий вінок. Відтак співають више наведену пісню матерї і взагалї всім в присутної рїднї по черзї, звїнюючи в нїй тїлько слово „батеньку“ на „матїнку“, „брачку“, „се-

стричко" і т. д.; кожда із згаданих осіб підходить до стола і скроплює барвінок свяченою водою, а ті, що плетут вінок, співають:

2.

Співає ся так, як ч. 1.

Хтож-то ми йугадає (bis) хто вінкы йувиває?
 Їа с Кракова вітова, „ зі Львова бурмайстрова,
 Їа з міста мішчаночка „ йа з села сельяночка.

3.

Alegro moderato.

Сла - ла зі - ронь - ка до мі - сьї - чень - ка

ще ўчо - ра із ве - чо - ра. Сла - ла зі - ронь - ка

до мі - сьї - ченька ще ўчора із ве - чо - ра.

Гей йак ти зійдеш ранче від мене, зачекайже на мене.
 Слала молода до молодого ще ўчора із вечора,
 Йак ти сьї збудиш борше від мене, поверни-ж ти до мене.
 Гей рад же би йа, гей радже би йа до тебе повернути,
 Бо йа би ты рад, бо йа би ты рад за жіночку узьяти.

Пор. Ловинський. „Ruskoje wesile“, Перем. 1835. 24. Грінченко. Етнограф. Матеріали III. стор. 429, ч. 768.

4.¹⁾

Ой шуміла лышчинонька від вітру буйного,
 Та ще буде ўна шуміти від голосу ного.

5.

Ой буде сьї уличенька тота розльгати,
 Йак мі будут чужі льуде на сторону брати.

¹⁾ Пісні весільні, що мають ритм коломийковий, співають ся під голос звичайних коломийок.

6.

Ньікому сьї не дивуїу, лиш своему батеньку,
Шчо він мене замуж даїе таку молоденьку.

7.

Гадай мати, гадай мати, аби-с угадала,
Би ти мене з гараздочку на бїду не дала.

8.

Ої кувала зазуленька при зеленїм гаїу,
А їа ў свої матїнонькї року добувайу.

9.

Заплетїт мї, мамунцуньу, хоть шче раз ў дрібниці,
Не будете заплїтати, лише до пїитниці.
Ої ў пїитницьу їа ў дрібницьу, а ў суботу сьак так,
Їа ў недїльу по подвіру дрібнї сьльози кап, кап.

10.

Косо-ж моїа жоўтенькаїа, дрібнї поплїточкьї,
Отто їа-м-тї виховала коло матїнонькї!
Косо-ж моїа жоўтенькаїа, косо-ж моїа дрібна,
То тї буде кундосити бїда непотрібна!

Коли молода є сирота, сївають :

11.

Рубай, сїну, їасенїну, буде добре клинї,
Бери, сїну, сїрїтоньку, буде господинї.
Ої їз тойї їасенїни буде добре клинї,
Тей так з тойї сїрїтонькьї буде господинї.

12.

Ої сирота, мамунцуньу, сирота, сирота,
Скажу їа см вїнок плести їз самого злота.
Ої ци з злота, ци не з злота, злотом позлочено,
Та на моїу головоньку буде заложено.

Кїнчаючи плетене першого вїнка свахи сївають :

13.

Moderato.

Ле-тї-ла за-вуть-ка по-над сад, Про-си-ла

мо - ло - ду на по - сад.

Що-ж тобі, заулько, до того,
До мого посаду льбого?
Не й мене матінка до того,
До мого посаду льбого.

Ловинський 27.

14.

Moderato.

Ой роз-то-че-ві тон-кі бі-ле-ні по сьі-ньох,

Ой роз - то - че - ві тон - кі бі - ле - ні по сьі-ньох.

Ой по них ішла тей молоденька на посаг,
Звідувала сьі, спитувала сьі батенька:
Ой ци чьіс мені, тей мій батеньку, на посаг?
Ой а із людзьким приступлиньком, дитьятко.
Ой а із божим дозволиньком, дитьятко.

Ловинський 32.

Коли вже вінок уплетений, приносить молода коновку води, кладе на ню подушку і сідає („сїдає на посад“), а прикликаний брат починає розплітати єї косу. Є се сцена надзвичайно жалісна, бо з розплетення коси молода перестає належати до дівчат, а вступає в круг жінок і втрачає свою волю дівочу („дівованьє“); не дивно проте, що молода підчас розплітання заливає ся ревними сльозами, не дивно теж, що передтим богато гудів у стрічці на косі навязала („ў заплітці“), щоби як найдовше протягнути своє розплітанє.

Тимчасом свахи співають:

15.

Співає ся так, як ч. 13.

Ой брат сестрицьу розплітаў, (bis)
Золоті заплічкьі собі ұваў, „
Молодші сестрици ұдаруваў. „

Ловин. стр. 10, 13.

І справді, коли в дома молодша сестра, їй віддає брат „запліткы“ молоді. Не розплітає він одначе цілої коси, тільки розв'язує „заплітку“ і розпускає одну плетінку („ладьинку“) і уступає місце иншим братам і сестрам, з котрих кожде розплітає по одній плетінці.

Врешті мати розчісує донці косу вже розплетену, а свахи притім співають :

16.

Співає ся так, як ч. 13.

Гребінцьи, матыінко, гребінцьи, (bis)
Чесати косоньку до віньцьи. „

17.

Andante.

До Ду - на - йу сте - жень - ка,
До Ду - на - йу сте - жень - ка,
Ту - да йшла мо - ло - день - ка.

Над Дунаєм стояла, (bis)
Русу косу чесала.
Ї тихий Дунай метала.
Плини, косо, з водою, „
Йа зараз за тобою.
Та ней батенько знає, „
За кого мене дає.
Ци за дьіда старого, „
Ци хлопцьи молодого.

Пор. Русалка Дністрова стр. 50. Буда 1837. А. Gołębiowski, „Lud Polski“
Warsz. 1830. стр. 96. Теорія Навроцького. У виданю „Бібліотека Ониськевича“ стр. 43

Мати переважує тут молодій понад чолом вузку червону стяжку („польотичку“) і цілує її в чоло і обидва лица, почім батько і мати сідають на „осльи“ (невеличкий столець) тримаючи в руках по одному

хлібі з заложеними на них вінками, молода стає перед ними, а староста промовляє:

„Стало то́то дитя́тко перед ва́ми, йак перед Богом; просит оно́ вас, жебисте його́ благослови́ти і в шчісливу годину в село́ ви́провадили.“

Тоді кланяє ся молода до землі, цілує родичів в руки і ноги, кланяє ся в друге, а за третім разом закладають їй на голову вінок, що до сього часу лежав на хлібі і тепер вона кланяє ся вже всім чужим.

Свахи співають:

18.

Співає ся так, як ч. 13.

Грайте, музикки, рісно,
Кланяйце сьї, дитя, ниско;
Віночком ноженькы ўтирайце,
Словами землянку зливає.

Навр. 33. Ловин. 21, 28, 29.

Коли молода сирота, співають:

19.

Ўдарили лебедьї на воду, (bis)
Збудили матынку йа з гробу. „

Навр. стр. 40.

20.

Співає ся так, як ч. 3.

Знати галоньку по польїтїньку, шчо нивенько лїтаїє,
Знати молоду, шчо сирїтонька, шчо матынкы не маїє.
Стїў не ўстелений, двір не ўметений, родина не спрошена.
Ой післала ўна сїў соколенька ў країну по родину;
Сїў завуленьку ў сїру землянку по рїдну матыноньку.
Сїў сокіл летит, красно шчебече: йїде родина, йїде!
Завулька летит, жалїбно куйє: нема матынкы, нема!
Твоїа матынка (bis) теї перед Богом стоїт,
На ўхрест рученькы держит, теї у Бога сї просит:
Гей спусти-ж мене, мїй милиї Боже, дрібним дощчом на земляу;
Дрібним дощчом на земляу, йасним соньцьом до хати,
Та ней йа сї придивїу теї своїєму дитяти:
Ци красно оно ўбране, на посаг посаджене?
Ци йє на нїм віночок, ци йє у нїм чисночок?¹⁾

¹⁾ Часник у вінку має молодий або молода, коли котре з них не має батька або матери.

Ой красно оно ўбране, на посаг посаджене,
 Ой йе на ным віночок, тей йе у ным чичночок;
 Убране йак пав'ятко, сидит си сирот'ятко,
 Убрали йего л'уде, добра доленька буде.

Кольб. Пож. I. 150. Рус. Дя. 48 (3), 49 (5). Навр. 44. Лов. 29, 32.

Коли молода виходить на село з друзками, випроваджують її свахи піснею:

21.

Співає ся так, як ч. 3.

Мати донечку (bis) йа ў село віправиййе:
 Иди, донечко „ ў нічліву годничку,
 Преси, донечко „ нейменчу дитничку.

Пристроєна в зелений вінок, з під котрого розсипає ся по розчесанім волосю багато різноцвітних стрічок, одягнена в убрание сьвяточне, відповідне до пори року, іде тепер молода з одною або двома друзками до кожного дому і кланяючись до землі, поважнійших цілує в ноги, і запрошує на весіле сини словами: „просили тато і мама і йа прошу, жебисте були ласкаві прийті на весільє.“

Свахи вертають тимчасом до хати молодої, плетуть другий вінок до шлюбу і заносять його на хлібі до комори, де родичі молодої чають їх горілкою. Плетуть ще довгу гірлянду в барвінку, котру завішують на стіні поїд образами, на знак, що в хаті відбуває ся весіле; лишають ся теж зі старостою на вечері, відтак забавившись і наговорившись до волі, розходять ся до дому.

Короваю в Ходовичах не печуть, хіба, що молода походить з сусіднього села. В такім разі ще того самого вечера присилає молодий від себе двох господарів до молодої з запрошенем на „коровай“; а вона посилає до нього від себе чотирох або п'ятох послів з подібним запрошенем. Ті послі, звані „коровайникь“, приносять заразом молодому шлюбну сорочку¹⁾, а його родині колачі і когута. Все те діє ся в ночі.

В неділю приїжджає молодий з друзбою, старостою і свахами до дому молодої і привозить для неї в дарунку „равт'ух“, або гарну велику хустку, а в ній завинені дві булки; ті „перші дари“²⁾ від молодого віддають молодій свахи, співаючи:

¹⁾ Молодим зашивають в сорочку мишачі очі, проти уроків.

²⁾ „Другі дари“ складають ся з двох хлібів, а ті вручають молодій свати.

22.

Співає ся так, як ч. 13.

Ой там на горі, на шубі, (bis)
 Там сї купало два орли.
 Ой йак сї скупали, стрісли сї,
 Ой йакже стрісли сї, говорят:
 Ой ци не буў ти у Тирнаўці,
 Ў Тирнаўці на ймарцї?
 Ци не купиў ти підбичку,
 Підбити молодї спідничку?
 Ой а спідничка буде рісенька,
 Йа молода буде пишненька.

23.

Співає ся так, як ч. 1.

Сыйалисмо, йорали (bis) по горі, по долині;
 Сыйалисмо пшеницьу „ по горі, по долині.
 По горі, по долині „ молодого родинї.

24.

Співає ся так, як ч. 1.

Молодого родинюлька (bis) ўбила нам дороженьку,
 Від стола до порога „ молодого родинюлька.

Тепер сїдають усі за стіл; незадовго одначе встають для дальшого акту.

Молода перевязує молодого ручником через плечі і дає йому до руки хустку, а другим кінцем привязує її собі до пояса; а старості, як теж і дружбі, привязує ручник до пояса; відтак свахи обходять кругом стола співаючи:

25.

Moderato.

Ой бий на-ти су-ка-чьи з ха-ти, Бо су-кач

мо-ло-дїй не да-є спа-ти. Ой за-бий до-ню

пе - ре - пе - лонь - ку су - ка - че - ви на ве - че - ронь - ку.

Коли весільні гості чи то дівчата збирають ся до сльобу, співають :

26.

Ой похід гай дзелененький викопана фоса,
 Ой прибігла дьїучионька до парубка боса.
 Ой прибігла під віконьці ноженьками туп, туп:
 Вийди, вийди, мій маленький, бо йа уже тут, тут.
 Винеси ми чиревичкы, ней йа сы убуїу,
 Та йа с тобою, мій миленький, до сльобу вандруїу.

27.

Ой на ставу, на ставочку дві качкы ў рьндочку,
 Йака слава мамунцуни, шчо донька ў віночку.

Отець і мати сїдають на лавцї („ослін“) і тринаючи хлїб у руцї благословлять молоду пару, котра станувши перед ними, три рази кланяє ся їм до землі.

„Ней вас Господь благословїт і йа вас благословлю“ — промовляє урочисто батько й мати і цілюють дїтїй в чоло. Відтак всі устають, а староста перекрестивши двері, отвирає їх і молоді виходять до сльобу.

Перед хатою одначе задержують ся, бо староста частує усіх горїлкою з медом, а мати виносить у жменях пшеницю або жито і сипле молодим до чобїт, „абї присльубили збіжжє“.

Свахи-ж притїм співають :

28.

Спїває ся так, як ч. 13.

Водицы, матїнко, водицы, (bis).
 Бо нас кропнїти годит сы, „

а потїм :

Andante.

Пра - воў - йоў ру - чень - коў - йоў, До - броў - йоў до - лень - коў - йоў.

На те візване свах, мати скроплює цілий гурт весільний свяченою водою.

По дорозі до церкви свахи співають („ладкайт“):

29.

Співає ся так, як ч. 3.

Ой випраўляла мати синопька свого до сльубоньку, (bis)
 Ой через хату, ой через хату білоўйоў рученькоўйоў, „
 Ой через сыни, ой через сыни поўноўйоў поўнененькоўйоў, „
 Через подвір'яє, через подвір'яє доброўйоў доленькоўйоў. „

30.

Співає ся так, як ч. 3.

Йак молоденька, йак Касуенька до сльубоньку ступала,
 Самі йейі сьі, самі йейі сьі дверенька розтвирали,
 Самі йейі сьі, самі йейі сьі сьвічечкьи зажигали,
 Самі йейі сьі, самі йейі сьі тай книги ровкладали.

Коли молода сирота, то співають:

31.

Сьві-ти мі-сьі - цьу ў ву - ли - цьу,

Сьві - ти мі - сьі - цьу ў ву - ли - цьу,

А ти, вірнице, ў ворота, (bis)
 Бо йде до сльубу сирота. „

Навр. 44, 45.

32.

Співає ся так, як друга частина ч. 28.

Місьіцьу нароженьку,
 Сьвіти нам дороженьку,
 Шчо би ми не зблудили,
 Доріжкьи не згубили.

Їдучи до сльобу співають :

38.

Співає ся так, як ч. 13.

Ой лугом, берегом вода йде (bis)
 Ой несе на собі пливаньу,   "
 Ой а на пливани книґиньу.   "
 Ой водо, водо, дьільім сьі,   "
 Ой дьільім сьі, водо, по праўды, "
 Шчоби нам не було по криўды.   "
 Ой на тобі, водо, пливаньу,   "
 Мені молодому книґиньу.   "

34.

Співає ся так, як ч. 4.

Ой шуміла льшчиньонька, йак сьі розвивала,
 Ой плакала дьіўчиньонька, йак сьі віддавала.
 Ой не шуми, льшчиньонько, тей не розвивай сьі,
 Не плач, не плач, дьіўчиньонько, тей не віддавай сьі.

Кольб. Пож. II. ч. 78.

35.

Закувала зазуленька на хаты, на ровьі,
 Заплакала дьіўчиньонька ў церкві на порозьі.
 Закувала зазуленька у лысі на дубі,
 Заплакала дьіўчиньонька при сьльубі, при сьльубі.
 Заричьила коровонька за двором, за двором,
 Заплакала дьіўчиньонька за столом, за столом.
 Не куй, не куй, зазуленько, ўже-с сьі накувала,
 Не плач, не плач, дьіўчиньонько, ўже-с сьі наплакала.

Пор. Кольб. Lud. сер. XVIII, ч. 133, 178. Матеріали до укр.-руськ. етнольоґії т. III. П. Литвинова. „Весільні обряди“ стор 109, 110 ч. 81.

Коли молода хоче мати перевагу („мати верх“) над будучим мужем, то при сльобі повинна приклякнути на полу його одежі, або, коли кладуть пальці на євангелію, то повинна свій палець покласти трохи висше над мужовим, а буде з певністю завсїгди ним верховодити („цьїлий вік ним ору́дувати“). В тій цілі старає ся молода присїсти опанчу мужови, коли сїдають за стіл.

Повернувши від сльобу засїдають усї до обїду; молоді одначе не беруть до уст нічого. По обїді переносять ся до столи і там при му-

зніці танцюють і гуляють аж до вечера; відтак молода збирає свої дружки і мильші дівчата і засідає з ними за стіл.

Дівчата співають:

36.

Співає ся так, як ч. 14.

Ой а шчо-ж то нам по нових сьбінох палайе? (bis)
 На молоденькі з барвінку віночок сїйайе.   ”
 На нью сї батенько звирайе.   ”
 Ей не звирай сї, ти мій батеньку, на мене,   ”
 Не сходила йа такого вінка йа ў тебе.   ”
 Ой привіз менї теї молоденький зі Львова,   ”
 Та каваў менї: сходи, миденька, адорова.   ”

37.

Співає ся так, як ч. 14.

Різаний гостинець до Львова,
 Саджений виноград доўкола.
 Йа хто-ж його садїў? — молода,
 Хто-ж його підливаў? — молода,
 А хто-ж його стерїг? — молода,
 Тай стережучи заснула.
 Надїхаў молодий, — не чула.
 Теї пустиў коника ў васильок,
 Сам си льг спатонькы ў бирвінок,
 Ламаў би-м виноград, не ўшїу,
 Будїў би-м молоду, — не сьмїу.

Пор. Кольб. Пок. I. 192, 250, 262. В. Шухевич. „Гуцульщина“ III. ст. 49—50.

38.

Співає ся так, як ч. 1.

На горах сьбіги ўпали (bis) на водах леди стали.
 Журила сї ластовочка,   ” де зиму змувати.
 Де зиму змувати,   ” льїтенько лытувати.
 Не жури сї, ластовонько   ” та йе ў мене двї сьвітлонькы.
 Зимоньку змувати,   ” льїтенько лытувати.
 Журила сї Касуненька,   ” журила сї молоденька,
 Де зиму змувати   ” льїтенько лытувати.
 Йа ўчуў тото Олексенько   ” йа ўчуў тото молоденький.
 Не жури сї, Касуненько,   ” бо йе ў мене двї сьвітлонькы,
 Зимоньку змувати,   ” льїтенько лытувати.

Тимчасом і решта гостей сходить ся до хати; коли молода сирота, співають:

39.

Співає ся так, як ч. 1.

Знати сирітку, знати, (bis) не пригортайе мати,
Лиш припадають льуде, „ добра доленька буде.

Дамі співають переважно дівчата:

40.

Співає ся так, як ч. 1.

Ой у лузбі калина (bis) білим цвѣтом зацвила,
Пішли дівочкы рвати, „ не могли досыгати.
Йак молоденька пішла, „ тай с коріньом принесла,
Тай поставила на стіу, „ а сама сыла за стыу.
Ци буду-ж бо йа така, „ йак калинька тота?
Будеш, доненько, будеш, „ та йак при жицьи будеш.
Ой йак підеш від мене, „ спаде краса йа с тебе.
Йа з личка румйного, „ йа з стану хорошого.

Навр. ч. 19. Гоґеб. стр. 102.

41.

Ой складані съпіваночкы, складані, складані,
Ой то йа вас наскладала та при своїй мамі.
При своїй йа-ж наскладала, при чужі не буду,
По чім же йа свої лыта споминати буду?
Съпіваночкы, гульаночкы, де йа вас подыу?
Ў Ходовночх спраўне поле, там йа вас посьйу.
Ой йак мены буде гаразд, йа вас позбирайу,
А йак мены біда буде, йа вас занехаю.

42.

На шчо ви ми віддайте, мойі рідныі мамо?
Та ци йа вам молоденька не ўставала рано?
На шчо ви ми віддайте, мойі рідныі тату?
Хто-ж вам буде, мойі тату, замітати хату?
На шчо ви ми віддасте, мойі рідныі сестри?
Хто-ж вам буде, мойі сестри, порьидочок вести?

На шчо ви мі віддаєте, мої рідні брати?
 Та ци йа вам, молоденька, надойіла ў хаты?
 Надойіла-с, надойіла-с, не хочеш робити,
 Навішла-с кораликіў, лиш би ты лубити.

43.

Ти си гадаў, мій браччыку, шчо йа ў тебе дарю,
 А йа займу сиви воли, тобі лишу йарю.
 Ти си гадаў, мій браччыку, шчо йа ў тебе нич, нич,
 А йа займу сиви воли, тобі лишу бич, бич.
 Ти си гадаў, мій браччыку, шчо мі сы не збудеш,
 Ти шче за мноў, мій браччыку, та плакати будеш.

По тих співах наступае „перепій“: староста бере чарку, ставить її на таріль і перепивае до молодої при співі свах:

44.

Співае ся так, як ч. 1.

Ой мій лубий старосто, (bis) перепій-же до мене,
 Поўнойу поўненькойу, „ добройу доленькойу.

Ту саму пісню співаюць батькови, матери, братян, сестрам і т. п. тільки з відповідною зміною першого вірша. В часі, коли молода перепивае до згаданих осіб (ровуміє ся, дотикаючи лиш устами чарки), кожда з них кладе для неї на таріль гроші.

По такому „перепю“ співаюць далі:

45.

Співае ся так, йак ч. 1.

Цыпа парубкам цыпа, (bis) ней ідут молотити,
 Ней ідут молотити, „ грошкіў заробити,
 Грошкіў заробити, „ до молодойі перепити.

Парубки співаюць на весілю, тільки для більшой охоти при музиці і танцю, і то звичайно короткі коломийки, як пр.:

46.

Ой піду йа на весылье, хоть би йак далеко,
 Там музика файно граїе, таньцьувати легко.

А підохочені свахи, щоб подразнити старосту співаюць:

47.

Співає ся так, як ч. 1.

Наш молодий староста (bis) та ходит собі з проста,
Три роки не голїў сї, „ а три днї не ўнїваў сї;
А свахїм жвавї були, „ та ў полонку дїўнули,
Та старосту обнїли, „ череслом підгомили.

48.

Співає ся так, як ч. 13.

Пойїхав староста на лова,
Твердо сї Богу помолю:
Допоможи, Боже, куну ўбити,
Аби свашеньцї шубу ўшити.
Би була шубонька тепленька,
Би була свашенька пишненька.

Молодий, котрий зараз по обїдї вїдїйшов з частиною весїльних гостей до свого дому, забавляє ся там зї своїми друзбамї і товаришамї („по-братїмама“) до пізної ночї, подїбно як молода у себе. Аж коло півночі вибирає ся молодий із своїми „бойїарами“ по жїнку до її дому, де його прихїд сповїщують пїснями:

49.

Ой шчо-ж то ми задудьїло під новими сїньми?
Прїїїхали по дьїўчину воронїми кїньми.

50.

Співає ся так, як ч. 13.

Брїзнули кључики по столу,
Заржали коники по двору,
Їа ўже-ж то, матїнко, по мене.
Дайеш мї далеко вїд себе.
На далекоїе Пїдгїрїе,
На широкоїе подвїрїе.
Їа того подвїрї не сходжу,
Чужому батеньку не ўгоджу.
Вїн мене раненько не збудит,
Лїш вїйде на село, спогудит:
Їа ў мене невістка сонлива,
Їа ўна до роботи лїнива.

Варіант.

Розпалила сьї калина,
 Напротиу соньїнка стойала.
 Жьиль же ми, соньїнко, на тебе,
 Пригрїло-с прикренько на мене.
 Жьиль же ми, батеньку, на тебе,
 Дайеш мї молоду від себе.
 На далекойе Підгірїи,
 На широкойе подвїирїи.
 Йа тото подвїирїи не сходжу,
 Йа чужї свекрусьї ни ўгоджу.
 Ўна мене раненько не збудит,
 Вийде на вулицьу, спогудит:
 Йа ў мене невістка сонлива,
 Йа ўна до роботи льїнива.

В часї тих співів старає ся молода як найскорше сховати ся; молодий, котрий саме тепер вступає до хати, знаходить її звичайно досить швидко; одначе брат молодой не дозволяє йому до неї доторкнути ся, засідає з нею за стіл і з відтам боронить ся проти заходів мужа, щоби її з відтам дістати. Тимчасом молода бере до рук оден з хлїбів, що прислав їй молодий на „другі дари“ і вкусивши його з трьох сторів, кидає відкусеними шматками на молодого, котрому не вільно утїкати обернувшись лицем до дверий, бо се було-б злою ворожбою для него, лиш мусить поступати ся в зад.

Врешті молодий платить братови кілька „шісток“, а сей дозволяє забрати сестру.

Коли молодий вдовець або старший чоловік, то не шукає сам схованої молодой, лиш посилає дружбу. В такім разі заховує ся молода десь в стодолї, або шопї.

Тепер вступає дуже жалїсна сцена розлуки доньки з родиною, а співанї притїм піснї надають вже і так поважній ситуації незвичайно сумний настрїй.

На віз, котрим приїхав молодий, лаштують виправу молодой: постелю, скриню з одежиною і білизною та всякі иньші предмети виправнї.

Всі присутні плачуть, а найбільше сама молода, котра цілує ся і прощає ся з усіма по кілька разів, стараючись як пайдовше протягнути хвильку розставаня.

Тим часом цвetoмимі свахи і дївчата співають без упуни:

51.

Moderato.

Гей сьдай, сьдай ко - ха - ны мо - йе, Ныц ти не по-мо-же

пла-ка - ны тво - йе. Пла-ка - ны ти не по-мо-же,

Шти-ри ко-ны а два во-зи До за - кла-да - ны.

Ой даўно ж бо йа с тобоў сьдала,
Шче-м свому батеньку не дькувала:
Дькуйу ти, мій батеньку,
Ховаў-йес мі молоденьку,
Тепер не будеш.

Ой сьдай, сьдай і т. д.
Ой даўно-ж би йа с тобоў сьдала,
Шче-м свойі матынцы не дькувала:
Дькуйу ти, мойа матко,
Кохала-с мі барзо гладко,
Тепер не будеш.

Ой сьдай, сьдай і т. д.
Ой даўно-ж би йа с тобоў сьдала,
Шче-м свойі сестрицы не дькувала:
Дькуйу ти, мойа сьстро,
Кохала-с мі барзо остро,
Тепер не будеш.

Ой сьдай, сьдай і т. д.
Ой даўно-ж би йа с тобоў сьдала,
Шче-ж свому братеньку не дькувала:
Дькуйу ти, мій братеньку,
Кохаў-йес мі молоденьку,
Тепер не будеш.

Ой сьадай, сьадай і т. д.
 Ой даўно-ж би йа с тобоў сьідала,
 Шче-м своїм лавочкам не дькувала :
 Дькуйу вам, столи й лави,
 Білы рукы вас пошывали,
 Та ўже не будут.

Ой сьадай, сьадай і т. д.
 Ой даўно-ж би йа с тобоў сьідала,
 Шче-м свою зыльу не дькувала :
 Дькуйу ти, моё зылі,
 Підлівала м шчо недылі,
 Тепер не буду.

Пор. Żeg. Р. р. I. г. стр. 141, 142. П. Литвинова. Весільні обр. в Чернігівщині. Матер. до укр.-р. етнол. III. стр. 141 ч. 142.

52.

Співае ся так, як ч. 13.

Зложіт сьі дыўчыта на чыпец, (bis)
 Бо ўна вам даруе свій вінец. "

53.

Покочу йа віночок, з йаройі руті сердечок,
 Покочу йа го по тисовому столі,
 Свої матыінцы на славу :
 Возмь матыінко віночок, з йаройі руті сердечок,
 Ой нйт, донечко, не озму, про жыль великкй не виджу.

Далі повторяе ся та сама строфка з відповіднымі відмінамі в трох останніх віршах, зверненнямі до батька („вітцьу“), сестри („сестрі“), брата („брату“), молодого („милому“), і кінчыть ся віршом :

Узьмьу мильненькй віночок з йаройі руті сердечок.

54.

Ви пороги, ви пороги, бувайце здорови,
 Ўже сьі по вас находили мойі білыя ноги,
 Ўже сьі по вас находили, води наносили,
 Ўже сьі свої матыіновыцы досыть наробили.

55.

Будеш тогды, мамунцуньу, мене споминати,
 Та йак будеш по водоньку пальчыки шчыбати.

Будеш мене споминати, будеш говорити :
 Нема-ж мої дитиночки, нікому робити.
 Нема-ж мої дитиночки, нема мої доньці,
 Нема кому замітати по мої світлоньці.

56.

Співає ся так, як ч. 13.

Сулуйе батенько, сулуйе (bis)
 Шчо його дитятко йа прич йде. „
 Хто йому чобітки йобітре? „
 Хто його кошувку випере? „
 Хто йому постыўку постелит? „
 Хто йому вечеру зготовит?

57.

Ой ци йа тобі тей не казала, моїа луба матыінко: (bis)
 Не копай грьядкы, не сади руткы, нікому підливати. „
 Ой йе у мене моїа сестриці, шчо буде підливати. „
 Півно пізенько, півно пізенько дрібниши сльозонькани. „

58.

Співає ся так, як ч. 3.

Ой новуў же йес, з бука листочку, шчо не будеш падати, (bis)
 Ой новуў же йес, ти мій батеньку, шчо мі не даш від хати. „
 Ой тепер дайеш, та сам не знайеш, шчо за доленька буде. „
 Ёсього ти даю, шчо дома найу, долы ти не ўгадаю. „
 Ой даю йа ти штири волонькы з широкої обори, „
 Ой даю йа ти нову скриноньку йа з нової комори, „
 Ёсього ти даю, шчо дома найу, долы ти не ўгадаю. „
 Навр. 34. Лоз. 75.

Вариант.

Дайу йа тобі воли, корови з широкої обори, (bis)
 Дайу йа тобі нову скриноньку йа з нової комори. „
 Дайу йа тобі білу постыўку йа з нової світлонькы, „
 Ёсього ти даю, шчо ў дома найу, долы ти не ўгадаю. „

59.

Співає ся так, як ч. 3.

Холит павонька по сыножати, крилонька розпустила, (bis)
 Холит молода по подьвйиреньку, косоньку розчесала. „

Ой не жьиль же ни того пйиренька, шчо йа-и го розпустила, (bis)
 Ой не жьиль же ни тойї косонькы, шчо йа-и йї розчесала, „
 Лише менї жьиль своїї матынкы, шчо йа-и йї не слухала. „
 Лов. 44.

Коли вже сяде молода на віє, співають:

60.

Добраньч, батеьку, добраньч, (bis)
 Та не добраньч лиш на рік, „
 Але добраньч на ўсей вік. „

Коли віє рушає з місця, гостї весільні співають далї, лиш переважно тілько в ритмі коломийки:

61.

Дала менї мойа мати примітку на шийу,
 Та йа своїу мамунцуьну стареньку лишьийу.

62.

Ой ўтоптана дороженька, посипана маком,
 Та ци гаразд менї буде за тим йєднаком?

63.

Ой не жьильуй, парубочку, шчо йес стратив сотку.
 Вибраў йес си дьїучионьку йак дульу солодку.
 Ой не жьильуй, дьїучионько, за нами, за нами,
 Вібрала-с си парубочка с чорними бровами.
 Ой не жьильуй, дьїучионько, шчо ти не дьїучина,
 Вібрала-с си парубочка с чорними очима.

Прийхавши до мужового дому не входить молода до хати, лиш стає перед дверми, а свахи співають:

64.

Співає ся так, як ч. 1.

Отвори, мати, хату, (bis)
 Везем ти пелехату.
 До кожори кльучницьу, „
 До хати халусницьу.

Ловин. 123, 124.

Мати молодого виходить вкрита виверненим кожухом з горілкою в руці, цілує ся з невісткою, і дає їй колач, причім також складає їй свої желаня :

„Би-с була здорова йак вода,
 Би-с була хороша йак весна,
 Би-с була до роду прийшна,
 Би-с була до ґрунту щіслива.
 Не йедну-м піч хлыба спекла,
 Ньм йа сьї невісткьки діждала.
 Не йедну-м ныченьку не спала,
 Лиш тобі-м муженька плекала.“

Молодий не позволяє одначе жінці увійти до хати, поки вона не випряже волів або коний з воза, котрими приїхала; відтак повинна перекинути через дім „приніз“¹⁾ від ярма, або уздечку („обрутьникьки“) з коний.

По такім привітаню уводить її дружба до хати з заслоненими очима і садовить за стіл; молодих угощують щиро, причім вони обоє їдять одною ложкою, з одної миски і ділять ся одним пирогом.

Передти же на жарт кладуть перед молодою бурак, кости і т. п. річи не до їдження, за що вона цілком не повинна сердити ся, бо в сей спосіб покаже, що уміє бути розважною і спокійною.

Увівши молоду до мужа в хату, заслонюють їй очи на те, щоб переходячи коло печи не глянула на ню перше як на вікно, бо мусів би хтось у хаті умерти. Трафляє ся іноді, що неприхильна і лиха невістка входячи перший раз до хати, дивить ся умисно в піч і промовляє :

Ци велика ў пїєцу йама?
 Ци ўлыз би сьї тато й мама?

Коли звінуть їй з очий заслону, дивить ся вперед у вікно, щоб їй весело було в новій хаті.

Коли молода сидить за столом, садять їй на коліна малу дитину, котру вона повинна поцілувати, щоб ховали ся їй діти.

Свахи беруть також участь в бесіді, а наговорившись доволі, співають :

65.

Невістко моя, жьиданко!
 Не рік йа-м тьї жьидала,
 Ньм йа-м тебе дістала.
 Не йедну-м піч хлыба спекла,

¹⁾ Кільки від ярма (занови)

Сивими волоньками,
 З чорними бровоньками.
 Зароди, Боже, жито,
 Колосно, колоснисто.
 Стойачне, стойачнисто.
 Йаби невістка жьила,
 Би богато нажьила.
 Ой шчо по піў-копонькьи,
 То ўсе піў колодонькьи.
 Ой шчо йедна копонька,
 Ой то ўсе колодонька.

В понеділок рано висилає дочка віз і післанців до своєї родини з просьбою, щоби приїхала „на пропій“. Сама бере ся замітати хату; причім муж, дружба і взагалі останні гості весільні в перед понаносять тільки ловак, колод, дерева і т. п., що те замітанє хати протягає ся дуже довго. В кінци, не могучи дати собі ради з тількоша перешкодани, платить молода кілька крейцарів кому небудь з домашних, та аж тому удає ся скінчити замітанє.

Коли післанці від дочки до матери приїдуть, свахи співають:

68.

Співає ся так, як ч. 3.

Ой а шчо-ж то ми (bis) за новина сї стала,
 Та шчо доненька „ по матьінку прислала.
 Ой прислала ўна „ чотири коньи, пїятий віз,
 Ой а шче-й того „ перевізничка шчо привіз.

Лоз. 141.

До дружини, що їде на „перешій“ мусить конечно належати мати молодї, коли жис. „Пропійці“ везуть для молодї решту виправи: скриню з „приданим“ і т. п., а приїхавши перед ворота співають:

69.

Би молоденька знала,
 Тай шчо матьінка йїде,
 Гатила би гатку аж до самої хаткьи,
 Стелила би мости з калинової трости.

Лоз. 142.

Перед дверми хати співають:

70.

Ой силе сьі, силе,
 Йарайа пшениченька,
 Ой тисне сьі, тисне,
 Молодойі родинька.

71.

Співає ся так, як ч. 1.

Не дайте нам стояти, (bis)
 Пускайте-ж нас до хати.
 Бо на нас метьіль мете, „
 І дробен дощик іде.

72.

Ой наш лубий свату, (bis)
 Гей вигай же!) нам хату.
 Ой вигай же нам сьіни, „
 Аби пропійци сьіли.

Скоро прибуде „пропій“, дружина молодого відходить, але не-
 бавом вертає знов.

73.

Співає ся так, як ч. 1.

Їже бойаре під сьіньми, (bis)
 Їа ми тепер засьіли.
 Їстаньте, бойаре, їстаньте, „
 Честь Богу, хвалу дайте.
 Їже бойаре в зарінка, „
 На них віночкьи в бервінку.
 Їже бойаре на польу, „
 На них віночкьи в коколю.
 Їже бойаре на мостьі, „
 Під ними коньі безфостьі.
 Їже бойаре під плоти, „
 Під ними коньі йак коти.

Усївши за столом, „пропійци“ співають:

¹⁾ Випрятай.

74.

Співає ся так, як ч. 13.

Гей вийди молода з комори,
 Покажи личенько родови.
 Ой вийду-ж бо йа альбо нйт,
 Ёже ё мому личеньку цвѣт поблѣд.
 Ой пила-ж бо йа мід, вино,
 Ёже сѣ моѣ личенько змѣнило.
 Ой пила-ж бо йа двойаке,
 Ёже моѣ личенько не таке.

На те візване отвирають ся двері від комори, а в них показує ся молода закутана в плахту з грубого полотна („верета“) і привитавшись з родиною, вертає з нею разом до комори, де зараз відбувають ся бі „очіпани“.

Молодий сїдає на стільци, держачи на колїнах ярмо, на котре сїдає молода. Тодї свахи звїмають з неї вінок а молодий вкладає їй чіпець на голову. Вона кидає той чіпець раз і другий, а за третим разом, коли молодий вложить до чіпця гроші, дозволяє в кінци очіпяти ся. Потім свахи обкутують їй голову „рапътухом“ і утинають косу, співаючи :

75.

Співає са так, як ч. 4.

Ой заплачеш, дьїучинопько, ё перший понедѣвок,
 Йак ти здоймаут з головонькѣ хрещчатий барвінок.
 Ой заплачеш, дьїучинопько, йа ё другий віўторок,
 Йак ти скаже твій миленький : роби робіт сорок.
 Ой заплачеш, дьїучинопько, йа ё третю середу,
 Йак ти ударит твій миленький йа ё писк з переду.¹⁾
 Ой заплачеш, дьїучинопько, йа ё четвертий четвер,
 Йак ти скаже твій миленький : роби шельмо тепер.
 Ой заплачеш, дьїучинопько, йа ё пїяту пїятницю,
 Йак ти скаже твій миленький : ўзьвѣ йа-м негідницю.
 Ой заплачеш, дьїучинопько, йа ё шесту суботу,
 Йак ти скаже твій миленький : роби ўсю роботу.²⁾
 Ой заплачеш, дьїучинопько, йа ё сему недѣлю :
 А де-ж йа сѣ, молоденька, теперка подьїу ?³⁾

Франко. Жін. нев.

1) Вар. : Йак ти скаже твій миленький гоппти череду.

2) Вар. : кінчити роботу.

3) Вар. : Йак ти скаже твій миленький : дай сорочку білу.

В часі вечері співають :

76.

Співає ся так, як ч. 1.

Стану йа на билину, (bis)
Крикну йа на родину:
Моя луба родино, „
Перепийже до мене,
Поўною поўненькоїу, „
Добройу доленькоїу.

Коли молодий вдовець, то дівчата співають :

77.

Не гадала-м на нежи коні попасати,
Не гадала-м за ўдіўцьом дьіти гудувати.
Не диви сьі, дьіўчинонько, на нові будиньки,
Нераз будеш утыкати до вітцьи біз диньки.¹⁾
Не диви сьі, дьіўчинонько, на новуўу хату,
Нераз будеш утыкати: не дайте мі тату!

„Пропійци“ прощаючи молоду, співають :

78.

Співає ся так, як ч. 13.

Добраніч молада, добраніч,
Ой та добраніч не на ніч,
Але добраніч на ўсьий вік.

79.

Співає ся так, як коломийки.

Ой дьівочьки, паньиночьки через гору ішли,
Та дзелений бервіночок на голові несли.

80.

Мене мама віддавала, та співала тойі:
„Ўже не буде, мій зьитеньку, донечьки такойі.“
А зьитенько повідає: мамунцьу, йакойі?
Веселойі, робітнойі, выгди не смутнойі.

¹⁾ Спідниці.

81.

Кухарка сї замастила, а староста ўпиў сї,
 А господар тому винен, шчо не подивиў сї.
 Кухарочка препишнаїа, кухарочка біла,
 Капустицьу пісну дала, солонину взыїла.

Кольб. Пок. II. ч. 257.

82.

Ой купуваў дружба дружцї йабка, теї горішкї,
 Прогаїнуваў кониченька, а сам прийшоў пішкї.
 Ой музика файно граїе, пальцьїма дрібоче,
 Бачу ти сї музиченько горівочкї хоче.

83.

Спїває ся так, як ч. 1.

Де сї нашї свати бавїут? (bis)
 По польу шїши йїмаїут.
 То ў полу, то ў кешеньу, „
 То свахам на вечеру.

84.

Спїває ся так, як ч. 1.

Ой ў нас дружбонькь а проста, (bis)
 Йа на нїм йе короста.
 Ой пїєть лыт не ўмиваў сї, „
 А шестий не чесаў сї.
 Йа семий не хрестиў сї, „
 До дружкї притулиў сї.

Порївн. Матер. до укр. р. етнологїї III. Литвинова. Весїльнї обряди у Чер-
 нїгївщинї. „Пережорї“ стр. 133, 135.

85.

Йа наш дружба невеличкїй, пішоў попід хати,
 Та дала му дружка фустку горшкї відсувати.
 Йа ў нас дружба не величкїй, коневи по гриву,
 Йа він собі обїгмаїє дружку чорнобриву.

86.

Ой до дружкї, пане брате, до дружкї, до дружкї,
 Та на маснї пирїжечкї на білї подушкї.

87.

Очка ми сі замурдали, цілу ніч не спали,
Личка ми сі поссыдали, хлопці цульували.

Так забавляють ся через цілу ніч; рано розходять ся до домів, а молода приймає гостей, що приходять з дарунками („принісами“). Мужчини приносять по кварті горівки, а жінки по гарцови збіжа; за те гостять їх новоженці.

На тім кінчить ся весіле в хаті молодого.

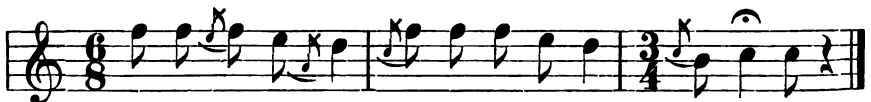
А в хаті молоді по вї від'їзді сходять ся до вї матери жінки з „принісами“, лишають ся там на обіді, а по їдженю встають із за стола і співають матери „на жвиль“.

88.

Moderato.

На за-гу-ме-ньу, там ко-ло-пень-ка сто-йа-ла,

На ко-ло-пень-ці сїу за-зу-лень-ка ку-ва-ла.

Ой годь-ж тобі сїу зазуденько кувати,
Викувала-с ми лубойе дитя з хати.

Allegro moderato.

А - ні сьві-чеч - кьї, ні о - га - роч-ка,

а - ні чим за-сьві-ти-ти, Ні Ка - су - нь-кьї,

ні мо-ло-до-її, нікьїм сї по-слу-жи-ти.

Andante.

Вий - ду до ко - ро - нь - кьм, Не - на но - во - їі скри - нонь - кьм;

Зьє - тьу мій, ой зьє - тьу мій, От - то - с ме - не зво - йу - ваў.

Вийду йа до сьвітлонькьм,
Нема білої постыўкьм;
Зьєтуть мій, ой зьєтуть мій,
Отто - с мене звоўуваў!
Вийду йа на подвіренько,
Нема мойі Касуненькьм;
Зьєтуть мій, ой зьєтуть мій,
Отто - с мене звоўуваў!

Moderato.

Буў ў ме - не зьє - тень - ко, йак не буў,

Буў ў ме - не зьє - тень - ко, йак не буў.

Лишень ми подвірі зграсуваў,
Лишень ми подвірі зграсуваў,
Лишень ми чельадку збракуваў,
Лишень ми чельадку збракуваў.

Moderato.

Най - кра - ше ди - тьєт - ко со - бі ўзьаў,

Най - кра - ше ди - тьєт - ко со - бі ўзьаў.

Д. Подружє і рідня.

1. По весілю.

Шумки.

1.

Allegro moderato.

Йак йа-м бу - ла у ба - тень - ка, хо - ди - ла йа
чу - ба - тень - ка, Йак йа-м пі - шла до све - кру - хья,
об - йі - ли ми чу - бок му - хья.

Співала Касья Курилова.

Пор В. Шухевич. Гуцульщина. III. 62.

2.

Allegro.

Са-ма со-бі ди-ву-йу сь, шчо в горба-тм ко-ха-йу сь.
Він гор-ба-тий, а йа кри-ва, він лыг спа-ти, йа го ўкри-ла.

С. Н. Д.

3.

Гей стаў зажуриў сь,
Шчо в малоу йожениў сь.
Не жури сь, мій кудріу,
Йа виросту на недьільу.
Не жури сь дурний гою,
Йа виросту під тобою.
Почекай мі шче три лыта,
Шчо йа буду за кобіта.
Почекай мі шче три зми,
Шчо йа буду за газдиньі.

Пор. Автр. VII. 241.

С. Н. Д.

4.

Ей їа скачу, біда скаче,
 Жінка дома їісти плаче.
 Та ней плаче, та ней знаїе,
 Она дома бульби майе.

С. Н. Д.

5.

Гей, гей весїлье, тато маму продаїе.
 Тато маму продаїе, бо му хлїба не стаїе.
 Їак сїм хлїба дочекаїе, тогди маму відшукаїе.
 Чоловіче біснуватїй, на шчо жїнку продавати?
 Панбїг видит добре з неба, на податок грошїй треба.
 Шчо сїм лишит від податку, то си купїю стару бабку.
 Спївав Грїнь Шабан.

6.

Їак їа-м була молодїцї, цїульували хлопцї ў лицї,
 А тепер їа стара баба, не цїульїуют, бо не граба.
 Пор. Антр. VIII. 221. Чуб. V. жартїблївї 92. С. Н. Д.

7.

Ої ти дїду бабїн, бабїц,
 Бодаї тебе перун забїў,
 Їа перуна не боїу сї,
 Пїд перїну сховаїу сї.

Спївав Грїнь Шабан.

8.

Насадїла стара баба
 На трох їайцїох гусака,
 Сама пїшла на вулицю
 Вїтинати гопака.
 Насадїла стара баба
 На трох їайцїох гусака,
 Сїди, сїди, гусаченьку,
 Вїведи сї гусьїта.

Спївав Грїнь Шабан

9.

Ої гой, матї, свербїят пїати,
 Нема кому почесати,
 Чесаў Польяк, чесаў Русїн,
 На останку Штїфлї мусїт.

С. Н. Д.

10.

Ой кум кумі рад,
Завію куму ў виноград,
А йїж, кумо, йїгідкьи,
Та котрійі солодкі.

Співав Федь Кярлів.

11.

Moderato.

Ей буў, тей не - ма, А ўзяў гро - ха
Тей по - йї-хаў до мли - на,
пи-тльу - ва - ти, та - мой бу - де но - чу - ва - ти.

На горішнім пнтльваў,
Та сы пнтель розірваў, а мелличка тото ўздрила, ўзьила йнглу
[тей прыбігла.

Ўзьила пнтель зашивати,
Тей до пана позивати, не бойу сы дурны пана; чому ў тебе така
[справа?

Чому сипле мука тріс?

Пан меллика ў писок тріс, меллик пішоў на полицьку, а пан кри-
[чит: „Не дай Грицьку“.

Співав Федь Кярлів.

12.

Часом, часом під натуроў.¹⁾
А йа свойу куму здуру,
І найім сы і напїу сы,
І шче з нейі осьвію сы.

Співала П. Білінська.

13.

Прийди, прийди, мій кумочку,
Йа пирогіў на мисочку,

¹⁾ Під охотоў

Тай смитани кумцю дам,
Помачый си, кумцю сам.

Співала П. Бігінська.

Коломийки.

2033. Ой заросла дороженька двеленим бервінком,
Ой куда йа теї ходила молоденькоў дьїўкоў.
Ой заросла дороженька двеленоў лышчиноў,
Ой куда йа теї ходила молодоў дьїўчиноў.
2037. Ой кувала зазуленька, ўже йї не кувати,
Де мї мама не родила мушу привикати.
Мене мама не родила ў чужї сторононьці,
Та йа мушу догаджьти чужї матьїноньці.
Пор. Żeg. Р. р. I. г. II. стр. 182.
2041. Лыта мойї молоденькї, жыль менї за вами,
Шчо йа собі не ўгульала коло своїї мамї.
Мати-ж мойа старенькайа ў тонкї сорочинї,
Не дала с мнї погульати молодї дьїўчинї.
А йа при вас не гульала, при чужї не буду,
По чїм йа вас, мамунцуню споминати буду?
Кольб. Пок. II. ч. 213.
2047. Ой поїхаў мїй миленькый коницеў, коницеў,
Лишиў мене дьїўчинонькоў, застаў молодицеў.
Прийшоў милїй із вінонькьї, питає сї мене,
Хто ти завїў головоньку, миленька без мене?
Чекала-м ты двї недьїлы, чекала-м ты рочок,
Завиў менї головоньку файний парубочок.
2053. Мене мама породила, ў папір завивала,
За богачьї обїцьїла, за бідного дала.
2055. Ой не лытай коростельу попід тоту стельу,
Не натрісай миленькому на білу постельу.
Ой бо тота постьївонька воском покапана,
А на тобї сороченька сьїм недьїль не прана.
Пор. Żeg. Р. р. I. г. II. стр. 195.
2059. Майу сыно на покосї, майу сыно гребети,
Майу жїнку молоденьку, жыль мнї ў поле вестї.
Майу сыно на покосї, майу сыно ў поли,
Йа не пїду громадити, бо мї ў ноги коле.

2063. Файна душко, файна душко, поцьулуй мі ў ушко,
А йа тебе ў біле личко, файна молодичко.
2065. Ой йак немож ізробити з дуба колотыўкы,
Ой так немож ізробити з молодицы дыўкы.
А йак би сы з молодицы дыўчина зробила,
Она би сы на парубка і не подивила.
2069. Ой дыдуню, дыдуню, а йа твоя бабка,
Та за твояй головонькы буде мойа гладка.
2071. Ой у мене чоловічы, йак у саду чічы,
Буду йа го зашкати ў вербове сусычы.
2073. Ой то ў мене чоловік, йак греччына паска,
Тогди йа му йісти дам, коли мойа ласка.
2075. Ци йа тобі не казала, мій лубий Василю,
Купи мені кораликы на біленьку шню.
Та йа буду ў кораликах ходити, ходити,
Тебе буду, Василюню, лубити, лубити.
2079. Ой хмарит сы, тей бурит сы, буде дощик лььати,
Казала-м ти, мій миленький, кожушка не брати.
Ой ней би сы похмарило, коби не дощило,
Коби мому миленькому кожух не змочило.
Ой хмарит сы, тей бурит сы, буде дощик нині,
Та ізмочит кожушину на ты Михалині.
2085. Ой Парася віддала сы, тай заморгала сы,
Штири річкы перебрала, тей не ўживала сы.
Штири річкы перебрала, а на пійты стала,
Та тогди си нагадала, шчо сы не ўживала.
2089. Била мене мойа мама, біла мене дуже,
Дала мене тей за того, шчо лижечкы струже.
А він лижок настругаў, йа ў село віднесла,
Тей йа-м сама попойіла, шче-м йому принесли.
2093. Казала ми мойа мати: красний бойко, красний,
А йа мила ў штирох водах, та шче бойко масний.
Ой мила йа ў штирох водах, та шче буду ў меду,
Та йак буде бойко масний, у море поведу.
2097. Ой йакый ти буў поганий, йа ты прикрасила,
Своим личком йак соньчком (йаблучком), чорними очима.
Ой йакый ти буў поганий, а йа була ппшна,
Де сы мойі очка дьіли, шчо м за тебе вийшла?

2101. Коли-с знаў, на шчо-с браў мене недорослу,
Мене мати годувала, йак льоху поросну.
Коли-с знаў, на шчо-с браў мене невеличку,
Мене мати згодувала, йак перепеличку.
Коли-с знаў, на шчо-с браў мене подольанку,
Йа не йіла, тай не буду твоею росольанку.
Коли-с знаў, на шчо-с браў мішчаночку з міста,
Йа не йіла, тай не буду віўсяинога тыста.
2109. Ой на горі жито, жито, на долині гречка,
Ней но бере Русин Полькы, буде суперечка.
Та будут сьм перечити, та будут сьм бити,
Та будут у йеднім пйецу два боршчі варити.
Йеден буде іс смитаноў, другий с солониноў,
Та будут сьм проклинати із лихоў годиноў.
- Пор. Чуб. IV. 538.
2115. Ой пішоў йа на йармарок на самого Спаса,
Не маў-йем си шчо купити, купиў-йем си баса.
Ой прийшоў йа до домочку, та вер жежи дыти,
Йак зачыли мойі дыти на басы гудыти!
Йеден заграў на скрипочку, а другий на баса,
Грайте дыти! — памийтайте, том купиў на Спаса.
2121. Де ти буў, де ти буў, та йак роздавали,
Йа ўсьм дали по дыўчыны, тобі бабу дали.
А йа буў на печи йа ў самім куточку,
Лыпшу мены бабу дали, йак тобі дывочку.
А йа вийду на вулиць: віўку бабу, віўку,
Йа сьм хочу заміньити йа с тобоў за дыўку.
2127. Не даўно-м сьм ожениў, буде рік ў місниці,
Не забраў би дыточок на три колесниці.
Не даўно-м сьм ожениў, буде рік ў петріўку,
Забраў дыти у торбинку, пішоў на вандріўку.
Не даўно-м сьм ожениў, жінка ми миленька,
Пішла кошин затикати, ўбила йі веренька.
Не даўно-м сьм ожениў, миленька ми жона,
Пішла сыно громадити, ўзыла йі ворона.
Не даўно-м сьм йожениў, пішло ми рукоў,
Пішла жінка за росолом, а йа за мукоў.
2137. Ой жени сьі, не жури сьі, будеш панувати,
Буде жінка свины пасты, а ти завертати.

2139. Ой даў би йа, мойа мати, воли половійі,
Коби ми сьі обернули лыта молодыйі.
Коби ми сьі обернули хоть на штири рочкы,
Аби мене за пiдбокы ўзьили парубочкы.

2143. Лыпше було бичкы пасти, на фуйару грати,
С тойі гори високойі ў село зазирати.
Лыпше було бичкы пасти, тей не журити сьі.
С тойі гори високойі ў село дивити сьі.

2147. Ой ішоў кум дорогойу, адбаў сьі с кумойу,
Кумо-ж мойа молоденька, разоў сьі зо мноўу!

Рiжнороднi ритми.

1.

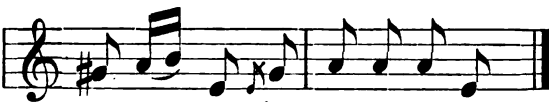
Allegro moderato.

Чор - на греч-ка, бі-лы кру-пи, Не ўпа - дай сьі

дыў-ко ў ру-кы, Бо йак ти сьі ў ру-кы ўпа - деш,

то по - то - му сьі не скайеш.

Ти на гого не ўважай, коли лубиш прислаі,
Коли хочеш мене брати, прислаі свати до хати.
Добрий вечір сусьідонько, добрий вечір розмовонько,
Добрий вечір ваш матусьу, йа прійіхаў по Ганусьу.
Йа відкы ти, песьі сину, не озмеш ў мене дитину,
Бо ти хлопец тей котьуга, волочиш сьі, волоцьуга.
А йа хлопец та богатнй, маўу йа грунт чиншоватнй,

Гей, гей, ма - йу йа грунт чин-шо - ва-тнй.

Озми доньу кочергойу, та бий біду кочергойу,

Гей, гей, " " " "

Ей мати Біг с тобою, за шчо бити кочергойу,

Гей, гей, " " " "

Жибн-и йіла боршч біз сала, коби йа му сьї дьїстала.

Ой біз хльїба, тей біз сала, коби йа му сьї дьїстала.

Йак дьїучина сьлюб узьала, тей реўненько заплакала,

Гей, гей, моцний Боже, йакый ти бідний небоже!...

Йа до тебе присидаў, ти видьїла, шчо йа маў:

Сьїрачина по колыїна, на весьїлье позичена.

По висьїльу відїбраў, шче ми гирший жьїль задаў,

Гей, гей, " " " " " "

Озми жїнко штири шїткьї, принеси ми тей горїўкьї.

Гей, гей, " " " " " "

Йак не буду маў шчо пити, присьїгаў йа-м, буду бити,

Гей, гей, " " " " " "

С. Н. Д.

2.

Andantino.

На вишеньцї сто-йа - ла, На че-ре-шеньку ўпа - ла,

Три ро-кьї хо-ди - ла, Па-руб - ка льу-би - ла,

Ой ко-би йа бу-ла зна - ла,

Шчо з мильненькым гаразд,
Шокьїнула би йа своїу матїночку,
Йшла за милого зараз.
Ой коби йа була знала,
Шчо за мяленькым лиху,
Була би-м сидьїла, косоньку чесала,
При матїнонцї тихо.

Спївала Каська Курїлова.

3.

Було не рубати дзеленого дуба,
 Було ні не брати коли-и ти нельуба.
 Було не рубати під дуба йалицьу,
 Було ні не брати файну молодлицьу.
 Було не рубати під дуба корінья,
 Було ні не брати коли-и ти не ріўнїи.
 Було не рубати дзелену лышчину,
 Було ні не брати молоду дыўчину.
 Було не конати під порогом йаши,
 Було ні не брати від рідноїи маши.
 Геї нати, нати, каллиновий цьвіт,
 Завїивала-с ми молоденькі сьвіт.

Пор. Бдички: Собр. малор. п'єсень I. 23.

С. Н. Д.

4.

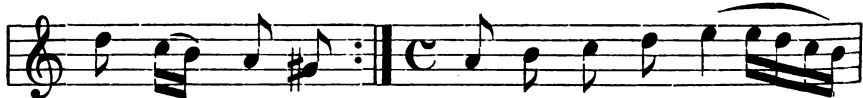
Moderato.

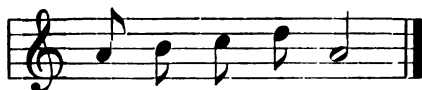
І - ду, со - ко - чу, спа - тонь-кьи хо - чу,

спа - тонь - кьи хо - чу. Ой скло - нью йа
На све - кро - ву

го - ло - вонь-ку, Чей йа со - бі їсну,
цо - стьї - вонь-ку,

Чей йа со - бі їсну.

Йа свекор іде, йак вітер несе:
 Спиш невістко? — „сїйу“, спиш невістко? — „спїу“.
 Вія мене рано не збудит,
 Вийде на вулицьу спогудит:
 У мене невістка сонлива,
 Йа до роботи лынива.

Іду, сокочу, спатонькы хочу, спатонькы хочу.

Ой склоньу йа головоньку,
 На свекрушину постывоньку,
 Чей йа собі ўсну, чей йа собі ўсну.
 Свекруха іде йак вітер несе:
 Спиш невістко? — „спіу“, спиш невістко? — „спіу“.
 Ёна мене рано не збудит,
 Вийде на вулицьу спогудит:
 Ё мене невістка сонлива,
 Йа до роботи льинива.

Іду, сокочу, спатонькы хочу, спатонькы хочу.

Ой склоньу йа головоньку,
 Ма милого постывоньку,
 Чей йа собі ўсну, чей йа собі ўсну.
 Миленькый іде, с тиха говорит:
 С тиха, с тиха, чельдонько,
 Ней миленька спит.

С. Н. Д.

Б.

Ой не йди, не йди, (bis) ти дрібнесенькый дощчу,
 Бо йа нишбика, „ до ридионькы гошчу.
 Ой гости, гости, „ тей йа буду гостити,
 Йа тобі буду „ дороженьку мостити.

С. Н. Д.

В.

Andantino.

Ой із су - бо - ти та на пе - ды - лень - ку
 та ста - ла сы тем - на ныч, Ой по - ли - ну - ла
 св - ва го - лу - бонь - ка від сиў го - лу - ба ўпріч.

Ой із неділи та на понеділок стало рано свитати,
 Ей полинуў же синий голубонько сиў голубкьм шукати.
 Ей полинуў же синий голубонько, теї стаў собі спочивати,
 Ей вилітайе сива голубонька тай на Дунай воду брати.
 Ей помагайбіг сива голубонько ой або ти жінко моїа,
 Ей бувай адороў, синий голубоньку, ти ўже не мій йа не твоїа.
 Ей полинуў же синий голубонько, сиў-си ў лысы на вільсы,
 Ей не вїер, не вїер сині голубоньці, та йак чоловік жінці.
 Ей полетьїу же синий голубонько, сиў си ў лысы на бау.
 Ой не вїер, не вїер сині голубоньці, ой та йак бо тому псу.
 Співала Каська Курилова.

Пор. Гріченко. „Етногр Матер.“ III. стор. 361 ч. 661.

7.

Andantino.

Йа ў по - не - ды - лок ра - но пі - шоў І - вась о -
 ра - ти, Теї на - ка - зу - ваў Ма - ри - су - нь - ку
 о - бі - дець ві - но - ша - ти.

Ой оре Івась, оре, ўже сонце під полудне,
 Ой нема-ж мойї Марисуенькьї, йа ўже-ж бо йейї не буде. (bis)
 Прийшоў Івась до хати, ўзьїу сїи дїтїий питати,
 Ой дїтїи ж мойї теї дрібнесенькї, ой де-ж йе вашї матї? „
 Ой пішла нашї матї ой у гай за тельати, „
 Ой казала ўна нам, обїцьїла ўна нам, шчо будете сиротїати. „
 Ўзьїу-же Івась дитинку, підхїлїу сїи кватїрку, „
 Еї вернї сїї, вернї, Марисуенько, та ўважїий на дитинку. „
 Хїба би-м дурна була, теї розуму не мала, „
 Та шчо би йа сїї до песього сїна та назад повертала. „
 Вернула сїї Марисї а й у чотири лыта, „
 Еї прийми-ж мене ти мїй Івасеньку, теї до свого обїда. „

Нагадай си Марисьу ой та на сирід лыта,
Ой буў же йа тей до полудны біз раного обіда.

С. Н. Д.

8.

Співае ся так, як ч. 1. стр. 118.

Ой шуміят дуги, шуміят, ой тей лыс дзелененькый,
Не лубила мила, мила миленького,
Хоть йакый буў молоденькый.

Ей піди, хлопче, ўнеси тей чэрвонойе пиво,
Ей чей-же промовит, серцьом заговорит,
Тей мойе лубе диво.

Ой ўже-ж тобі небоже сахар-пиво не поможе,
Йак йеш не лубила, не буду лубити,
Тей до тебе гаворити.

Ей піди, хлопче, ўнеси тей чэрвонуўу фустку,
Та чей-же промовит, серцьом заговорит,
Тей мойе лубе гусы.

Ой ўже-ж тобі, небоже, бродзка фустка не поможе,
Йак йеш не лубила, не буду лубити,
Тей до тебе гаворити.

Ей піди хлопче ўнеси тей пасовііі буті,
Ой чейже промовит, серцьом заговорит,
Ци ўна майе зо мноў буті.

Ой ўже-ж тобі небоже сафьян-буті не поможут.
Йак йаш не лубила, не буду лубити,
Тей до тебе гаворити.

Ей піди, хлопче, ўнеси тей чэрвоны коралы,
Та чей-же промовит, серцьом заговорит,
Тей мойа луба паны.

Ой ўже-ж тобі, небоже, і коралы не поможут,
Йак йаш не лубила, не буду лубити,
Тей до тебе гаворити.

Ей піди, хлопче, ўнеси та дротьяну нагайку,
Ой чей-же промовит, серцьом заговорит,
Та ў недылепску в ранку.

Ой йак узьнї миленький тей нагайкоу вививати,
 Узьила миленька свого миленького,
 Тей миленьким називати.

Ой ти мій милий мужу та не бий мене дуже,
 Ой бо моє тыло, та йак папйер біле,
 Та болят мнї дуже, дуже!

Співала П. Біліньска.

9.

Газда-ж бо йа, газда, то-м сї догавдовау,
 Штири воли ў стайни, а йа шче не йорау.
 Штири воли ў стайни, коник на йоброці,
 Бідна-ж мойа головонька йа ў журбі, ў клопотї.
 Додом, лубко, додом, слаўна господине,
 Луде сыйут, луде йорут, наші праці гине.
 Луде сыйут, луде йорут, наші праці стойит,
 Бо мойї сьа жінкы чельидка не бойит.

Співав Федь Кирилів.

10.

Співав ся так, як ч. 10. стр. 123.

По польу ходжу, сьіно громаджу, нема нї стебелинкы,
 Ой біда-ж менї йа ў ты сторонї, шчо не майу родинкы.
 Анї родинкы, анї матынкы, анї рідного вітцьи,
 Ой ходжу, блуджу по тым селишчу, йак тота блудна віўцьи.

Співала П. Біліньска.

Б. Н е л ю б.

Коломийки.

2149. Дала мене мойа мати, дала мене дала,
 Та йак тоту колопеньку ў болото ўдоптала.
 Та йакже ты колопеньці у болотї гнити,
 Та так менї мамунцуньу за нелубом жити.
 А ў нелуба гирка губа, гирша полиночку,
 Буде бити, не ўважыти чужу дитиночку.

Пор. Ів. Франко. Жїноча неволя стр. 10. Зег. Р. р. I. г. II. стр. 192. ч. 59.

2155 Дала-с мене, мойа мати, за бистреньку річку,
 Вольїла-с ми засьвітїти конец голоу свїчку.

- А свічка би прогоріла, та би сі задула,
Таби-с мамо поплакала, тай би-с ні забула.
2159. Ой гайу мій дзелененький, ой гайу мій, гайу,
Йакусь біду польубити, а тепер сі кайу.
Йакусь біду польубити, йакусь біду ўзбити,
А тепер сі на псью біду не мож подивити.
2163. Ой йак йа си нагадайу, йак ми сі льубили,
Лише ми сі білим личком сльози покотили.
Покотили, покотили, теї на земљу ўпали,
Нагадай си мій миленький, йак ми сі кохали.
- Пор. Żeg. P. p. 1. r. II. стр. 140. ч. 52.
2167. Ой дай мене, мойа мати, за кого йа важу,
Ой хоть мені буде біда, йа тобі не скажу.
Дала мене мойа мати за кого йа хтыла,
Несходила нагайочка в біленького тыла.
Та коби то нагайочка, а то канчучище,
Та коби то шчо гідного, а то наймитишче.
- Пор. Ів. Франко. Жіноча неволя стр. 26.
2173. Ой паличка тростівочка із самої трости,
Не буде ні льубко бити, бо не має злости.
2175. Ой горонько кременнаїа на двоїе лупай сі,
Не буду ты мила бити, лиш не обзивай сі.
Не буду ты мила бити, лиш не обзивай сі,
Йа на тебе ручкоў махну, а ти здогадай сі.
2179. Ой побиву йа жінку раз, тыло почорніло,
Ой плакаў йа цылий рік, шчо би не больіло.
2181. А йа гайу не рубайу, хоть сокьиру майу,
А йа дома не ночуїу, хоть йа жінку майу.
А йа гайу не рубайу через лышчиноньку,
А йа дома не ночуїу через дыўчиноньку.
2185. А де-ж ти сі, мій миленький, забавиў, забавиў,
Шчо ти мене вечероньки позбавиў, позбавиў?
Забавиў си мойа мила у тойї, у тойї,
Лыпша була вечеренька від твоїї, від твоїї.
Ой коби йа була знала, котра йї варила,
Була би йї вечеренька гьрка нешчіслива.
2191. Ой коби йа була знала, шчо піду за біду,
Була би-м сі утопила у волівім сьльїду.

2193. Вийди, вийди, моя мила, бо йа з міста йїду,
Тобі везу два колачі, свої жінці біду.
Тобі везу два колачі, шчоби-с попойїла,
Свої жінці везу біду, би сї розболыла.
2197. Пасу віўцы по дубріўцы, ў долины не буў-їем,
Чужі жінці чепец везу, а свої забуў-їем.
Чужі жінці чепец везу голову накрити,
Свої жінці везу бучок кости обломити.
2201. Ой не тупай, мій миленькый, не тупай, не тупай,
Йак йа-м тобі надойїла, йинчойі си шукай.
Ой не тупай, мій миленькый, обома ногами,
Йак йа-м тобі надойїла, шукай си з волами.

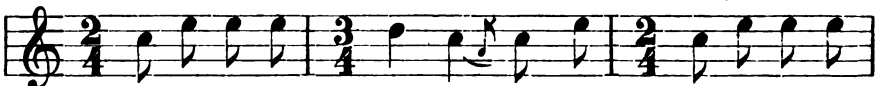
Ріжнородні ритми.

1.

Moderato.

Ой на го-рі, го-рі там цер-коў-цзя сто - йа - ла,

Ой там, ой там дыў-чи-нонь - ка си-лу-ва-ний

сьлю-бок бра - ла.

Ой сьлюбе ж ти мій сьлюбе, та силуваний сьлюбе!
Повідж менї шциру приїду, та ци гаразд менї буде,
Ой знайу-ж йа, знайу: гаразду ми не буде,
Йа нельуба не лубила, нельуб мене бити буде.
Йа ў нельуба гирка губа, та шче гарша поляночку,
Буде бити зневажьбити мене бідну сиріточку.

Співав Олекса Луцїв.

Пор. Ів. Франко, Жївоча неволя стр 8

2.

Moderato.

При-йі - ха - ли сва - ти до на - шо - йі ха - ти,

Тай хо - ты - ли ме - не мо - ло - день - ку

За не - лью - бонь - ка да - ти.

Ой йак мйи давали, тай наказували,
Аби-с мойа доньу, доньу ріднесенька
Сьім лыт гостьом не бувала.

А йа не ўтерпіла, та ў рік прилетыла,
Переверла йа сьі сивоў зазуленькоў,
Та ў вишневий садок сьіла.

Йак ўзьйла кувати, жьшльу заўдавати,
Аж сьі ўзьйли луги, луги калинові,
Від голосу роаьльгати.

Гей йак вййшла мати, стала на порозьі,
Рогадала ўна си ў своїй ріднй доньцьі,
Обильльили йейі сьльози.

Сли ти мойа донька, прошу тьн до хати,
Йесли же ти сива, сива зазуленька,
То йди ў темний лыс кувати.

Дькуйу ти мати, не піду до хати,
Ой бо йе ў мене муж дуже не добрий,
Та буде мене карати.

Доньу-ж мойа, доньу, доньу милесенька,
Де-ж тьвойі воли, керови?

Мати ж мойа, мати, мати ріднесенька,
Ў орендаркьн на оборі.

Донь-ж моя, донь, донь милесенька,
Та де-ж твої йє коралі?
Мати ж моя, мати, мати ріднесенька,
Ў орендаркы на заставі.

Донь-ж моя, донь, донь ріднесенька,
Та де-ж йє твої спідниці?
Мати-ж моя, мати, мати милесенька,
Ў орендаркы на полиці.

Донь-ж моя, донь, донь ріднесенька,
Та де-ж твоє біле тыло?
Мати-ж моя мати, мати милесенька,
За нельубом ізмарыло.

Співала П. Білгінська.

Пер. Зег. Р. р. I. г. II. стр. 145, ч. 9. Кольб. Люд. XVIII. ч. 163, 164.
Бдличка: Собр. малор. нар. півс. II. 55.

Варіанти.

Ой не піду мати, не піду до хати,
Бо лихого мужі майу,
Буде ні шукати.
Донь-ж моя донь, де твої жоўгі коси?
Моя матионько, сива зазуленько,
Нельуб ў кышени носить.
Донь-ж моя донь, де твої білі лиці?
Моя матионько, сива зазуленько,
Йа ў нельуба ў доловні.
Донь-ж моя, донь, де твої грубі коралі?
Моя матионько, сива зазуленько,
Ў шинкарочкы йа ў скриньці.
Донь-ж моя, донь, де твої воли, корови?
Моя матионько, сива зазуленько,
Йа ў шинькаркы на йборі.

З. а.

Andantino.

Йа у чис-тьм по-ли сто-йат два йа-во-ри.

Ой йа - во - ре, йа - во - ронь - ку.

Під тим йавороньком біла постівонька, Ой йаворе, йавороньку.
 На тї постівоньці нильубонько лежит, " "
 Йа праву рученьку на серденьку держит. " "
 Ёна сї ё него просит ё недыльу до церкви, " "
 Він її не пускає, за рученьку істискає: " "
 Бо там суть дьачицьки дуже молоденькі, та даш їм сї на підмову.
 Бо ти молоденька шче-с не розумненька, " "

Йа у чистїм поли стоять два йавори, Ой йаворе, йавороньку.
 Під тим йавороньком біла постівонька, " "
 На тї постівоньці нильубонько лежит, " "
 Йа праву рученьку на серденьку держит. " "
 Ёна сї ё него просит ё недыльу до коршми, " "
 Він її не пускає, за рученьку істискає: " "
 Бо там шинкаренцьки, самї молоденькі, та даш їм сї на підмову.
 Бо ти молоденька, шче-с не розумненька, " "

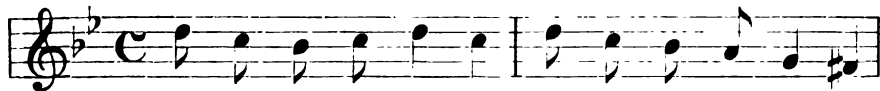
Йа у чистїм поли стоять два йавори, Ой йаворе, йавореньку.
 Під тим йавороньком біла постівонька. " "
 На тї постівоньці нильубонько лежит, " "
 Йа праву рученьку на серденьку держит. " "
 Ёна сї ё него просит ё Дунай по водоньку. " "
 Він її не пускає, за рученьку істискає: " "
 Бо там рибаченьцьки самї молоденькі, та даш їм сї на підмову.
 Бо ти молоденька, шче не розумненька. " "

Она не слухала, коновонцьки ұзала, пішла ё Дунай по водоньку.
 Ой йедну зачерла, а з другоў пронерла, Ой йаворе, йавороньку.
 Та ней мойї коси тихий Дунай зносит, ней їїх нельуб не кундосит.
 Та ней мойї лицї та зъзідьит плотцї, ней їїх нельуб нецўльує.
 Та ней мойї ноги зазнають дороги, ней їїх нельуб не толочит.

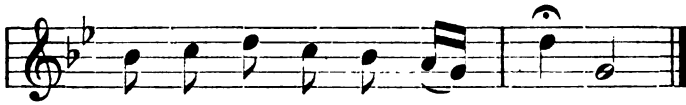
С. Н. Д.

3. 6.

Andantino.

Там на чи- стїм по - ли сто - ят два йа - во - ри,

Ой йа - во - ре, йа - во - ронь - ку.

Під тим йавороньком біленька посьтіўка, Ой йаворе, йавороньку.
 А на тї постїўцї лежит нельубишче, " "
 Тримає дїўчнву за праву руччнву. " "
 Ѐна сї ў него просит ў недїльу до церкви: " "
 Бігме тї не пушчу ў недїльу до церкви, " "
 Ой бо там дьаченькї дуже молоденькї, та даш їм сї на підмову.

Там на чистїм і т. д.

Ѐна сї ў него просит ў недїльу до коршнї:
 Бігме тї не пушчу ў недїльу до коршнї,
 Бо там музиченькї дуже молоденькї, та даш їм сї на підмову.

Там на чистїм і т. д.

Ѐна сї ў него просит ў Дунай по водоньку:
 Бігме тї не пушчу ў Дунай по водоньку.
 Она не слухала, коновонькї ўзяла, пішла ў Дунай по водоньку.
 Ой йедну зачерла, йа в другуоу пронерла, ой йаворе, йавороньку.
 Та ней мойї косї тихий Дунай носит, ней їїх нельуб не кундосит.
 Та ней мойї очї жоўтий пісок точит, ней їїх нельуб не лоточит.
 Та ней мойї рукї звязїсть риба на штукї, ней їїх нельуб не
 [стискає.
 Та ней мойє тїло звязїсть риба на дрібно, ней го нельуб не ўбиває.

Спївав Михайло Сидорнї.

4.

Спїває ся так, як ч. 5. стр. 156

Ой ходила сива пава по долини,
 Роспустила сиве пїєрі по Ѐкраїїні.
 А хто-ж того сиве пїєрі позбирає,
 Гей миленька миленького визирає
 Ой прийїхаў мїй миленький о піўночи,
 Стукнуў, цукнуў йа ў сьвітлоньцї у віконце:
 Цї спиш мила, цї спиш мила, та цї чуйеш?
 С кїм ти мила темну нїченьку ночуйеш?
 Ой сїїу милий, ой сїїу милий, таї і чуйу,
 С тим нельубом темну нїченьку ночуйу.

Ой відсунь сї мойа мила від нельуба,
 Забїу льуба, їа, нельуба, шчо голуба.
 Плине, плине штука риби та водоїу,
 Гудуй, гулуй дрібні дьїти та зо мноїу.
 Плине, плине штука риби та шаравом,
 Гульай, гульай за коваком, їак за паном.

Спївав Олекса Луцїв.

Б.

Спївав ся так, як ч. 9. стр. 123.

Зайшло совїнько за віконенько їак того срібне коло,
 Вийди миленька, вийди серденько, промоїу до мене слово.
 Рада би-м вийти (bis) до тебе говорити,
 Та лежить нельуб по правї рудї, боїу го сї збудити.
 Ти мойа льуба, ти мойа льуба, відсунь сї від нельуба,
 Бо їа го забїу, бо їа го забїу, їак сивого голуба.
 Ой ані руш го, ані кїни го, ти го не будеш бити,
 Бо ти льубочку на годиночку, а менї би з ним жити.

Спївала П. Білїнька.

В.

Спївав ся так, як ч. 10. стр. 123.

Ой шумїят верби ў поповї дебри, тай лозовоїе прутьї,
 Льубїу тїа дьїча, льубїу серденько, про льудїї не возму тїн.
 Не так про льудїї (bis) отец мати не велит,
 Мене за тобоїу „ само серденько болит.
 Ней тїа не болит „ по чужї дитиноньцї.
 Дайже-ж ми покї „ молодї дьїчинноньцї.
 Бо їа дьїчина, бо їа молода садочок не садїла,
 Ой сама-ж ми сї (bis) садовїнка зродїла.
 Зродїла-ж ми сї „ вишина ї черешїна,
 За того-м пішла „ за кого-м не мїслила.
 Ой за кого-ж їа тей не мїслила, за кого-м не гадала.
 Пожаль сї Боже (bis) ў твердї-м сїа рук-м ўпала.

Спївала П. Білїнька.

Г.

Ой гоїа, гоїа, гоїа, (bis) пропала мойа долїа,
 Прокльїла ненька „ шче їа-м була маленька.
 Пішла на Дунай „ пеленкї полокала,
 Бодай їес донїу „ шчїстї, долї не мада.

Ой на шчо-ж мені, моя матінко, тей гиршої неволі,
Ой йа молода та йак йагода не майу нічисті, долі.

Співала Анна Підгородецька.

8.

Співає ся так, як ч. 10. стр. 123.

Ой гоїа, гоїа (bis) брат конья наповайе,
Молодший браччик „ старшого найучайе :
Робімо брате „ йак нам казала мати,
Не даймо сестрі красні, молоді ў чужині загинати.
Бо наші сестра красна, молода тай хорошего роду,
Так ўна утопула (bis) йак тота рибка ў воду.
Рибка ўтонула „ на беріг приплинула,
Ой наша сестра красна молода на вікы загинула.
Продаймо браты (bis) тей воли, тей корову,
Вікуймо ми „ сестричку чорноброву.
Продаймо браты „ тей воли тей телицьу,
Ой вікуймо „ тей сестру молодицьу.

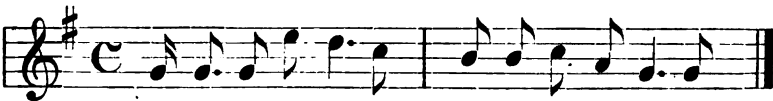
Співала Марта а „Дугу“.

9.

Moderato.

Ой го-ронь-ко кре-мін-на-йа, чо сї не лу - па-йеш ?

Чо-му ме-не ми-лий вїер-не не ко-ха-йеш ?

Сам ідеш до коршии пити тай гульати,
А мені си кажеш йа постїўку слати.
Йа постїўку стельу тоненьку, біленьку,
Ти на мене ладиш нагайку дрібненьку.
Сам ідеш до коршии пити тай гульати,
А мені си кажеш постїўку стелати.
Йа постїўку стельу тончу від паперу,
Ти на мене ладиш нагайку з ременьу.
Пусти-ж мене милий до броду по воду,
Ней йа сї подивїу та до свого роду.

Будеш сї скаржити, та будеш плакати,
 Обїльбуть тї сьльози, тамой будеш спати.
 Пусти-ж мене, милий, ў вишневий садочок,
 Не буду ти рвати жадних йагодочок;
 Лиш вирву квіточку йа з виноградочку,
 Пушчу по Дунаїу, де родину маїу.
 Плине квітка плине, стала спочивати.
 Вийшла стара мати ў Дунай воду брати.
 Вийшла стара мати ў Дунай воду брати,
 Ўвїла свої донькї квітку пізнавати:
 Ця-ж ти моя доньу, сьїм лїт хорувала,
 Що твоя квіточка так дуже зівївала?
 Йа не хорувала, ані двї години,
 Лише-м сї дьїстала лихоїї дружинї,
 Приїдь, приїдь, мати, до мене ў гостину,
 Та ми заколишеш маленьку дитину.
 Не приїду доньу до тебе ў гостину,
 Не буду бавити маленьку дитину.
 Не буду бавити, не буду плекати,
 Маїеш лиху долю, мож по личку знати.

Спївала Каська Курилова.

Пор. Ів. Франко, „Жїноча неволя“ стр. 19. „Русалка Дїїстрова“ стр. 13. Антр.
 VII. стр. 180. Антр. VIII. стр. 205 ч. 214. Чубинський V. р. 348. м. 427.

10.

Andante.

От-там, от-там ў Тер-но - по-ли, Там мїй ми-лий

рі-льу о-ре, Там мїй ми-лий рі-льу о-ре.

Понесу йа йему йїсти,
 Чей він менї скаже сьїсти.
 Понесу йа води пити,
 Чей він буде говорити.
 Ой найї сї тей напиї сї,
 Тей на рільу положиї сї.

Чом не ўстанеш, чом не йореш,
 Чом до мене не говориш?
 Не говору тей не буду,
 Шкода мила твого труду.
 Ой лежу йа тей думаў,
 Шчо погану жінку маў.
 Загладиў ти дыцько очи,
 Тей ти не браў мене ў ночі;
 Йака була йасна днина,
 Була твая ўся родина.
 Ёй буў отець, була мати,
 Було мене зганчувати.
 Ой коби йа була знала,
 Не йшла за муж, лиш гульала.
 А теперка біду сваў,
 Півно льжжу, рано ўстайу.
 Ой маў йа хату нести,
 Тей до плуга йісти нести.
 Тей до плуга, тей до рала,
 Йа би собі погульала.
 І корови подоїати,
 І дитину гудувати.

С Н. Д.

11.

Andantino.

Хо-дит ми-лай по-над річ-ку тей га-да-йе гад - ку,

Тей ка - ваў си по-ло-жи - ти це-рез річ - ку клад-ку.

Ти йди, мила, на перед, а йа за тобою,
 Ци туй бути, ци ўтонуті, ци жити с тобою?
 Подиви сьі дьіўчынонько на себе, на мене,
 Аби-с тогди не плакала, йак підеш за мене.
 Подивиў сьі мій милацький на биструўу воду,
 Відважу сьі раз за тебе хорошого з роду.

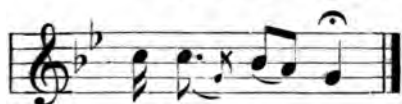
Ёй вирву-ж йа з ружі квітку, тей пушчу на воду,
 Плини, плини з ружі квітко аж до мого роду.
 Плила, плила з ружі квітка, тей зупинила сьї,
 Вийшла мати воду брати, тай зажурила сьї.
 Ци-ж ти моя мила доньу три рокы лежала,
 Та шчо твоя з ружі квітка на водьї зівйала?
 Не лежала-м моя мати, аньї піў години,
 Дїстала-м сьї ў лихі руки, не лубїу дружини.

Співала П. Білінська.

Пор. Зег. Р. р. І. г. II. стр. 18 ч. 14; стр. 20 ч. 15; стр. 21 ч. 17. Ів. Франко.
 Жїноча неволя. стр. 19.

12.

Andante.

за-муж да-ла.

Біленьку ми постыль дала.
 Постыль моя білесенька,
 Головонько біднесенька!
 Ў чім ти миленькый кунаў сьї,
 Шчо ти менї сподобаў сьї?
 Ци ў бирвінку, ци ў шїфраньї,
 Моє лубе закоханї?...
 Ци ў бирвінку, ци ў шільвії,
 Шчо за тобоў серце мльїє?
 Ой піду йа на ставочок,
 Там плаваїє шїсть качочок.
 Йедна другу доганьаїє,
 Кожда свойу пару маїє.
 Ци-ж йа Бога не просила,
 Шчо йа така нешчїслива?
 Ци-ж йа Бога не благала,
 Шчо йа пари не дьїстала?
 Ой піду йа ў чисте поле,
 Там мій милий кївми йоре.

Понесла би йа му йісти,
Коби хотыіу зо мноу сысти.
Понесла би йа му пити,
Коби хотыіу говорити.

Антр. VII. 198; VIII. 198.

Співала Анна Іранас.

13.

Moderato.

Ой Бо-же ж мій Бо - же, йак же-ж мі муж бйе,

Жад - на мі ро - ди - на не по - жа - лу - йе.

При - йідь, при - йідь мій ба - тень - ку,
По - жа - луй мі мо - ло - день - ку,

По - жа - луй ме - не.

Варіант.

Прійідь, прійідь мій ба-тень-ку, По-жа-луй ме - не.
По-жа - луй мі мо-ло-день-ку,

Йа батенько йіде ў нові ворота,
А на ный шьпичка с самого злота;
Тоу шьпичкою вимелайе,
Господарства віглядайе.
Бий-же зытчу доньку добре,
Ней сы на ны шкыра подре,
Бо то шелька зла.

Ой Боже мій, Боже, йакже-ж мі муж бїе,
 Жадна мі родина не пожалує.
 Приїдь, приїдь мамуненько,
 Пожалуй мі молоденьку,
 Пожалуй мене.

Йа мамуньці йїдут ў нові ворота,
 Йа на нї рубочок с самого злата;
 Тим рубочком вімелайє,
 Господарства вігльидайє,
 Бий-же зыт்யу доньку добре,
 Ней сї на нї шкіра подре,
 Бо то шельма зла.

Ой Боже-ж мій, Боже, йакже-ж мі муж бїе!
 Жадна мі родина не пожалує.
 Приїдь, приїдь сеструненько,
 Пожалуй мі молоденьку,
 Пожалуй мене.

Йа сестричка йїде ў нові ворота,
 А на нї фусточка с самого злата.
 Тоў фусточкоў вімелайє,
 Господарства вігльидайє:
 Бий-же, шваґре, сестру добре,
 Ней сї на нї шкыра подре,
 Бо то шельма зла.

Ой Боже-ж мій, Боже, йакже-ж мі муж бїе!
 Жадна мі родина не пожалує.
 Приїдь, приїдь братуненьку,
 Пожалуй мі молоденьку,
 Пожалуй мене.

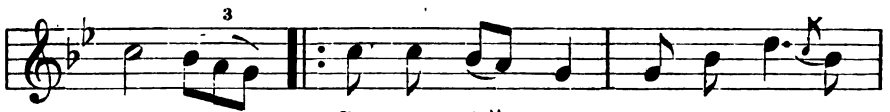
Ой то браччик йїде ў нові ворота,
 Йа при ным шабелька с самого злата.
 Тей шабелькоў вімелайє,
 Господарства вігльидайє,
 Не бий шваґре, не бий сьостри,
 Бо йа майу палаш гострий,
 Голову зітну.

С. Н. Д.

Andantino.

Прийшоў Василь до ўдо - вонь - кыя та на ве - че-

ронь - ку, Спо - до - баў си Ва - си - лень - ко

ў ўдо-ви по - стыі - вонь - ку.

Та не лыгай Василеньку на мойу постыўку,
 Іди перше до домоньку, забий свойу жінку.
 Прышоў Василь до домоньку, та ўзьміў жінку бити,
 Відна жінка йак ластыўка ўзяла сі прасіти:
 Та не ўважай Василуньку, шчо йа молоденька,
 Лише ўважай Василуньку, дитина маленька.
 Прышоў Василь до ўдовонькы, та ўзьміў сі питати:
 Ци будеш ти, удовонько, мойим дытьом мати?
 Не буду йа Василуньку твойим дытьом мати,
 Забіў жінку йак ластыўку, забьеш мене ўдову.
 Прышоў Василь до коршмонькы: дай жиде горіўкы,
 Церев тоту шельму ўдову збавіў йем си жінкы.
 Іде Василь городоньком, капустицы вйе сі;
 А хто-ж йейі тай посадиў? небіжка Марысі.
 Прышоў Василь до домоньку, та ўзьміў сі питати:
 Дыти-ж мойі дрібненькіі, де йе ваша мати?
 Ой пішла наші мати тей у гай по тельбата,
 Ой лиш нам казала, лиш нам повідала,
 Шчо ви ўже сиротята.
 Ой пішла наші мати тей у гай по корови,
 Ой лиш нам казала, лиш нам повідала:
 Тей бувайце здорови.

Співала Олена Карпичка.

Пор. Гривченко. „Этногр. Матеріалы“ III. стр. 353 ч. 659.

15.

Moderato.

Прийшоу Йакьм до ўдовонькьн, по-ма-гай-біг сер-це,

Во-на йе-му від-по-ві-ла, за-бий жін-ку пер-ше.

Йа забила чоловіка, а ти забий жінку,
 Обоє-смо молоденькі, підем на вандріўку.
 Прийшоу Йакьм до домоньку та взьїў жінку бити,
 Йакьмишка молоденька ўзьила сьн просити.
 Та не ўважай Йакьмочку, шчо йа молоденька,
 Але ўважай Йакьмочку, — дитина маленька.
 Пішоу Йакьм до ўдовонькьн, та ўзьїў сьн питати:
 Та де би то стара ўдово йейї поховати?
 Заткай хату, запри вікна, скажи: загоріла,
 Вівези йї ў темні льси, скажи, шчо ўдуріла.
 Прийшоу Йакьм до ўдовонькьн, та ўзьїў сьн питати:
 Ци будеш ти стара ўдово, мойн дьїтьом мати?
 Коли-с забїў Йакьмочку, жінку молоденьку,
 Забїєш мене Йакьмочку, ўдову стареньку.
 Прийшоу Йакьм до домоньку, ўдарїў сьн полами:
 Дьїти-ж мойї дрібнесенькі, пропаў же йа в вами!
 Пішоу Йакьм за городи: жито побреньїло,
 Та ўже мене за Марисеў серце забольїло.
 Пішоу Йакьм за городи: капустицьї вїє сьн,
 Тай то йейї посадила небїжка Марисьї.
 Пішоу Йакьм до коршмонькьн: дай жиде горїўкьн!
 Цирис тоту шельму ўдову збавїў йа-м си жінкьн.

Спївав Тимко Кондеревнч.

Пор. Автр. VIII. 171. Кольб. Пок. II. 313. Чубинський V. розд. 236. Ів. Франко.
 Жїноча неволя. стр. 28.

16.

Andantino.

Ой у - иру-ж бо йа, у - иру, та бу - ду сї ди-

ви - ти, Ця бу - де мій ми-лий, го - лу- бонь-ко си-вий

Та за мно-їу ту - жи - ти.

А мій милий зажуриў сї, тай пішоу підголюў сї:

Допоможи Боже
Тыло в хатї ўзяти,
Та чей би їа ожениў сї.

Ой не жьиль-же ми тойї, шчо ў біленькїм рубочку,

Але ми жьиль тойї,
Дьїучинонькї мойї,
Шчо ў зеленїм віночку.

Ой не жьиль-же ми тойї, шчо на лавици лежат,

Але ми жьиль тойї
Дьїучинонькї мойї,
Шчо за порогом дрижат.

Ой піду їа тай до попа, тай буду сї сварити:

Возми поце тыло,
Бо то твоїе дыло,
Бо ми хату засмердыло.

Спївав Олекса Луцїв.

17.

Andantino.

Умру-ж бо їа ми - лий, та у - мру-ж бо їа у-мру,

Та зроби-ж ми ми - лий та кьє-дро-во - їе трум-но.

Не мож буде, мила, та кьєдрини дьїстати,

Такой будеш мила у їаловїм лежати. (bis)

Поховай ні милий йа ў вишневім садочку.
 Посади ми милий конец голоў йагодочку. (bis)
 Йа сам будеш милий по садочку ходити,
 Будеш розлучницю за рученьку водити, „
 Будеш розлучницю за рученьку водити, „
 Мене молоденьку будеш з гробу будити. „
 Ой устань-же мила, та устань подиви сьі,
 Ёже твоя худыбка по сьвіточку розійшла сьі. „
 Ой ней она іде, та чей она вйде сьі,
 А ёже-ж она свойі газдыні не прижде сьі, „
 Ой устань-же мила та ўстань подиви сьі,
 Ёже твоя дьіточкы по службоньці розійшли сьі. „
 Ой ней они ідут, та чей они вйдут сьі,
 Йа ёже-ж они свойі матынкы не приждут сьі. „
 Ой устань-же мила, та устань млесенька,
 Плаче за тобою та дитина малесенька. „
 Ой ней она плаче, чей она перестане,
 Йа хто ёже раз умре, той ёже з гробу не ўстане. „
 Ой устань-же мила, та устань чорнобрива,
 Ёже твоя йагідка та ў головах зацвила. „
 Ой ней она цвите, та ней ўна процвитае,
 Йа хто уже раз умре, та ней ў гробі спочивае. „

Співали: П. Білінська і Фесі Баранова.

Пор. Антр. VII. 198. Чубинський. V. розд. 238, 359.

3. Старий удовець.

Коломийки.

2205. Ой коби йа була знала, шчо піду за ўдыўцьи,
 Була би йа не носила на руках перстыньцьи.
 Була би йа не носила, тай не купувала,
 Була би йа парубочкам ў ласку не стойала.
 2209. Дала мене мойа мати за дьіда старого,¹⁾
 Та кавала шінувати йак би молодого.
 А йа така молоденька шінувати мушу,²⁾
 Аї Господи милосерний! випри з дьіда душу.

¹⁾ Антр. VII. 197. Кольб. Пок. II. 317, 318

²⁾ Żeg. P. p. I. г. II. стр. 173. ч. 24.

- Та йа знайу молоденька, шчо старому треба,
Два камені під голову, а третій під ребра!
2215. А ти старій, череватій, шчоби тобі дати?
Дзеленого чеснику, аби не міг ўстати.
2217. Не гадала-м при межи конья попасати,
Не гадала-м удьїуцєви дьїти годувати.
Ой пїйшла йа за ўдьїуцїя, такі не погано,
Черєво мї не больїло, дьїти кличут: мамо.
2221. Йа гадала, шчо то сьїно, а тото солома,
Чому тото чудовишче не сїдьїло дома?
Чудовишче, шєравишче, йакьє ти публьїчне,
Та коби ти, чудовишче хоть не доўговїчне!
2225. Бодай тебе льїска ўбила мене панцка брама,¹⁾
Шчоби йа сьї не лишьїла чужим дьїтьом мама.
Водай тебе льїска ўбила, а мене полицї,
Шчоби йа сьї не лишьїла по тобі ўдовицїя.
Чорна гора, чорна гора бодай почорнїла,
Прєси Бога моїа мїла, коби-с поўдовїла.

4. Муж пїаниця.

Коломїїки.

2231. Коби-с не пїў, мене не бїў, йа би тьї льубила,
Йа би тобі шчо недьїлї головоньку змїла.
Головоньку змїла, змїла, кучерї счєсала,
Коло себе посадила, тєї поцьульувала.
2235. Ця ти мене моїа мати на мїстї купїла,
Шчо ти мене моїа мати на вїкїя ўтопила?
ўтопила-с мї моїа мати ў каламутнї водьї,
І ти плачєш і йа плачу, тепєр плачєм обї.
2239. Ой мамуньу, мамунцуньу, дє-с подьїла дольу?
Иа продала у мїстєчку за дрїбну фасольу.
2241. Повїй вїтре буйнесенькїй то з гори то здолу,²⁾
Порєзбївай, порєзвївай моїу тьїжку дольу.

¹⁾ Zeg. P. p. I. g. II. стр. 190 ч. 46. Кольб. Пок. II. ч. 287.

²⁾ Zeg. P. p. I. g. II. стр. 183 ч. 4. Кольб. Пок. II. ч. 221.

Ой йа буду тей війати, буду розбивати,
 Лише того не розібйу, шчо майє Бог дати.
 Ой дубова кужівочка пахне дубиною,
 Йака-ж мены мій миленькый нужда за тобою.

Різнородні ритми.

1. а.

Allegro.

Ой на пйи-цу у ку-точ-ку по-ро-ди-ла ма-ти доч-ку,

та дрі дром, та дрі дром, по-ро-ди-ла ма-ти доч-ку.

Породила тай удала, за пйаницьу йї віддала, та дрі дром, та дрі дром.
 Пйє пйаницьа йеден день, пйє пйаницьа другий день, " "
 А йак третий день минайє, мати дочку висилайє, " "
 Іди доньу блукайучи, пйаниченька шукайучи. " "
 Забула-и сьї запитати, де пйаницьї відшукати. " "
 Ой ци ў поли при дорозы, ци ў шинкаркы на порозы. " "
 Добрий вечір шинкаронько, добрий вечір молода. " "
 Ой ци пйє-ж ту пйениченько від вечера аж до дня? " "
 Ой схопйў сьї пйаниченько, та ўдариў мї по лицю, " "
 Аж потекла чорна кроўцьи по шитому рукаўцьу. " "
 Не жьль же ми того шитьи, аныі того рукаўцьи, " "
 Лише ми жьль мого личка, хорошого румйивцьи. " "

Співала П. Білінська.

1. б.

- Рядок 1. Породила мене мати, породила удала,
 2. Породила тей удала, за пйаницьу мї віддала.
 3—5. як в а.
 6. Шинкароцько молоденька, ци не пйє ту пйаниченько.
 7. Ой стойт він у куточку, пропиў гачі тей сорочку.
 8. Приступйў сьї пйаниченько, та ўдариў мї по лици,
 9. Та потекла чорна кроўцьи по вишитым рукаўци.
 10. як в а. рядок 12.
 11. Лише ми жьль сего сьвіта, шчо йдут моїі марне лыта.

Співав Тимко Матвійа.

2.

Мене мама лише йедну мала,
 Гей! мене мама за пїаницю дала.
 Пїє пїаниці ў коршмі тей гульайе,
 Гей! моїе серце йак ножом сї країе.
 А йа тому рада тей не рада,
 Гей! шчо пїаницю веде ўсьа громада.
 Йа молода добрий розум мала,
 Гей! він на поріг, йа вікном ўтыкала.
 Десь сї мила розуму набрала,
 Гей! йа на поріг, ти вікном ўтыкала?
 Мене мама лише йедну мала:
 Жебись доню добрий розум мала,
 Він на поріг, ти вікном ўтыкала.

Співала А. Підгородеца.

3.

Moderato.

Над во-до-йу сто - йа - ла, сто - йа - ла,
 Тей бі - лы но-жень-кы ўни - ва - ла,
 ўни - ва - ла.

Ой мойі ноженькы білыїї, білыїї,
 Кому-ж ви будете мильїї, мильїї? (bis)
 Гей йак молодцеві, дай Боже, дай Боже,
 Ой йак удіўцеві, жаль Боже, жаль Боже, .
 Плакала дыўчина на матынку, на вітцьи, .
 Шчо ўни мене дали за ўдыўцьи, за ўдыўцьи. „
 Ой бо йудовець ў коршмі пїє, ў коршмі пїє, „
 Прийде до дожоньку, мене бїє, мене бїє. „

Ой цит моя донь, не кричи, не кричи,
 Він прийде в коршмонькь, ти ўтечи, ти ўтечи.¹⁾
 Немож моя мати, утечи, утечи,
 Він мене алапайе за плече, за плече,
 Тей мойі костонькь потоўче, потоўче.²⁾

Співала П. Білінська.

4.

Біда-ж мати недобрійі льуде,
 За біду-с мі мати дала, біда-ж мені буде.
 Ньї с кьим мати жити, ньї с кьим говорити,
 Ньї с кьим-же ми моя мати, межї льуде вийти.
 Мати-ж моя мати. порадице в хати,
 Порадь мене моя мати, йак нелуба звати?
 Не дай йему донь по рогах стойати,
 Йовим йего моя донь йа в сьїний до хати.
 Посади го донь за тисоїей столик,
 Назви йего моя донь: сивенькьий соколик.
 Вольїла би-м мати біў камінь лупати,
 Ньїжень того нилубонька соколоньком звати.
 Бо камінь лупайу, стану тей спочину,
 За біду-с мі мати дала, на вікьн загину.
 Скажу йа ти донь крісло змальувати,
 Чей ти будеш с своїм мужом мішканьїчко мати.
 Мальуй мати, мальуй в ўсьїльакого древа,
 Не такого мені було чоловіка треба.
 Мальуй мати, мальуй йа в усього сьвіта,
 Не лубила-м із почітку, ни буду до віка.

Пор. Кольб. Пов. II. ч. 327.

Співала Анна Підгородецька.

5.

Співася так, як ч. 10. стр. 123.

Ой біда-ж мені моя матьїнко, ой біда-ж мені, біда,
 Ой чому-ж бо йа матьїнко моя, тай на личеньку блїда.
 Ньїчкьн не дьїспїу, ньїчкьн не дьїспїу, вечеру не зььїм смачно,
 А ўсе-ж то мнїні моя матьїнко, на мойїм личку значно.

Співала П. Білінська.

¹⁾ Вар.: Ти моя донечко привикай, він іде із коршми ти ўтыкай.

²⁾ Вар.: А йак мі алапайе за плече, він мойі костонькь потоўче.

6.

Співає ся так, як ч 10. стр. 123.

Вой ти дьїучино (bis) ти червона калино,
 Чому сї твоє „ біле дичко змішило?
 Ци від вітроньку „ ци від йасного соньці?
 Ци від нельуба „ шчо випїє ў коршмоньці?
 Нї від вітроньку „ нї від йасного соньці,
 Лиш від нельуба „ шчо випїє ў коршмоньці.

С. Н. Д.

5. Жінка п'яниця, ледащо.

Коломийки.

2247. А ў недїльу пїана була, ў понедїлок спала,
 А ў віўторок снопїў сорок пшениці нажала.
 Ў середу сушила, ў четвер молотила,
 А ў пїятницю продавала, ў суботу пропїла.
 За шчо ти мї мужу бїеш, за йакї учинкї,
 Ци-ж йа тобі не напїрила за рік два починкї?
 Не сама йа тото прїила, прїили помїчницї,
 То за муку, то за пшоно, то за паланиці.
 Не сама йа тото прїила, кума помагала,
 То за сир, то за масло, то за кусник сала.¹⁾
2257. Ой хмарит сї теї бурит сї, дрібно дощчик, дрібно.
 Не бий мене мїй шленькїй, йак йа прїїду пізно.
2259. Ой биў мене чоловік за маленьку річку,
 Шчо йа з чужим чоловіком ночувала нїчку.
2261. Ци йа тобі не казала: не бери ти мене,²⁾
 Бо поломиш калиноньку, не найучиш мене.
 Бо поломиш калиноньку тоненьку, маленьку,
 Ўже ти мене не найучиш таку молоденьку.
2465. Ей до мене нарубочкї, ей до мене хлопці,
 Ей йе ў мене принадонька на печи ў коробці.
 Ей до мене нарубочкї ходьїте, ходьїте,
 Ви сї мого чоловіка нїчого не бїйте.

¹⁾ Пор. Антр. VII. 212, 198; Антр. VIII. 223. Кольб. Пок. II. ч. 333, 334.
 Грінченко. „Етногр. матеріали“ III стор. 325, 619.

²⁾ Пор. Антр. VIII. 222.

А мого сьї чоловіка нема чо бойати,
 Бо він прийде з коршми п'яний, тей лягає спати.¹⁾

2271. Прийди, прийди, принеси горівочки кварту,
 А йа свого горбатого виправйу на варту.
2273. Прийди, прийди парубочку, нічого не бій сьї,
 Бо ўже мого чоловіка вьзбили воўкы ў лысы.
2275. Чоловіче, чоловіче тай чоловіченку,
 Дам ти жита, шчо-ж не бита за тоту ныченку.
2277. Перед тобоў кватирочка, передомноў кварта,
 Погадай си песый сину, ци ти мене варта.

Ріжнородні ритми.

1.

Andantino.

Ой буў ў ме - не чо - ло - вік жа - лий, не до - ріс,

І сам не пиву го - рі - лонь - кы ме - ны не при - ныс.

А йа молода набрала пшона,
 Йак іду, так іду до коршми сама.
 Прийшла до коршми, стала си ў шинку:
 Дай ми, жиде, горівонькы, ней йа сьї напйу.
 Жид горйку льє, та на стьйу кладе:
 А диви сьї господине, господар іде.
 Та ней він іде, йа сьї не бойу,
 А йа тоту горілоньку з льудьми розпйу.
 Пййут куронькы, господины пйє,
 А ўже другі кури пййут, до дому іде.
 Прийшла до дому, стала на розьї,
 Вйшоў дьвйер молоденькый, стаў на порозьї.
 Ти дьвйєру мйй, борони-ж мене,
 Йак мі буде твйй брат бити, не дай-же мене.

¹⁾ Вар.: Він приходит із коршмонькы, ўже мае свитати.

Ой вийшла-ж она в сніний до хати,
 Та дай-же ми мій миленький повечерїати.
 Миленька-ж моя, неслава твоя,
 Аби-с була ізварила, тай менї дала.
 Миленька-ж моя, а де-ж ти була?
 На гайочках, на медочках, на меду, вина.
 Ти миленький мій, не бий-же мене,
 Не багато їа пропила, лиш на когута.
 Миленька-ж моя, неслава твоя.
 Було пити на курочку, тей на когута.
 Ти миленький мій, і когутик наш,
 І курочка, коровиці,
 То ўсьо наші худобиці,
 Ти миленький мій.

Спївав Тимко Кондеревич.

2.

Спїває ся так, як ч. 1. стр. 88.

Ой пїана їа пїаненька,
 Миленькому миленька,
 А він менї нї слова,
 Пий миленька здорова.

3.

Спїває ся так, як ч. 2. стр. 203.

Ой пїана-ж бо їа, пїана, тей до дому не зайду,
 Еї зачула їа, еї зачула їа, соловіїнька ў саду.
 Їак соловії шчебече, так завуленька куйе,
 Еї Памбіг знаїе, Памбіг відаїе, де мій милий ночуїе.
 Ой сли він ў доровї, допоможи му Боже,
 А сли ў новім дому їа з чужоў жоноўїоў, їа скарай-же го
 [Боже.]

Спївала Анна Підгородецька.

4.

Andante.

По - під гай сте - жень - ка, їа їду мо - ло -

день - ка, Та у-тви-рай му-жу ха-ту,

бо йа йду пйа - нень - ка.

Муж хату ўтвiрае, мене сї питае:
 Де ти, мила, пробуваеш, шчо ў дiм не гадаеш?
 Церез тоти гульки, церез тоти танцьы,
 Пйшла м ўчора iз вечора, нивiм прыйшла ў ранцьы.
 Жеби ти буў добрий, та ўзвiў батiг доўгий,
 Та ўзвiў бити, молотити: не йди ў коршму пйти.
 Спiвав Олекса Луцiв.

Б.

Allegro.

Ку - ка - ла за - зуль - ка йа з ка - ли - поч - кы,

йi - ха - ли йу - ла - ни йа з кра - йi - поч - кы,

йi - ха - ли йу - ла - ни йа з кра - йi - поч - кы.

То ў бiльiм то ў чорнiм, ўсе ў коротенькiм,
 А ўсе на коньох на вороненькiх.
 Ў недiльу рано стало свитати,
 Ўзвiли вулани кватирувати.
 Господар с хати, жоўньыр до хати,
 Та стаў гiспосьу ревiдувати.
 Чом ў тебе, гiспосьу, очка чорненькi?
 То вiд медочки, вiд горiленькi.
 Чом ў тебе, гiспосьу, уста солодкi?
 То вiд медочки, мiй жоўньарочку.
 Муж стоiт пiд вiкном, тей си карбуе,
 На своiу гiспосьу бучок рixтуе.

Жоўнар із хати, газда до хати,
 Стаў свойу госпосьу ревідувати.
 Ой мужу, мужу, не вір нікому,
 Ёак ти не віриш серденьку мому.
 Циж то не можна пожертувати,
 Чужого личка поцьцэлювати?
 Ёй купи, мужу, срібныіі кльучі,
 Та замкни мене у комороньці.
 Ой ёак ёа схочу хлопцыў лубити,
 Будут сьі твойі замкы лонити.
 Обівйу ёа сьі в слонини скыркоў,
 Вісуну ёа сьі мишчоў дьыркоў.
 Ёак сьі наважу, двері виважу,
 Ёа тобі, мужу, ўсьу праўду скажу:
 Гей купи, мужу, срібний дзвончок,
 Присли меньі за поўасочок —
 Куду сьі рушу, дзвонити мушу:
 Вем, бім, бім, дзвень, дзвень, давень за твойу душу.

Співав Тымко Кондэрэвч.

6.

Співае ся так, як ч. 8. а. стор. 157.

Плинут гусонькы в пїд калінонькы,
 Ёйдут уланы в Українонькы.
 То ў білым, то ў чорным, ўсе ў коротенькім,
 Пїд ними конікы ўсе вороненькі.
 Газда до хати, улан до хати,
 Узьйў газдыню выпітувати:
 Чом ў тебе, газдыне, очка чорненькі,
 Оченька чорненькі, личко біленькье?
 Очка чорненькі, то від дымочку,
 Личко біленькье, то від сьныгочку,
 Ёй газда сьі дывит скалубнойу,
 Шчо улан робит в господынейу;
 Ой дывит, дывит, та ўсе карбуїе,
 На ёейі плечі кїлье готуїе.
 Готуїе кїлье, ўсе дубовїїі,
 На ёейі плечі на здоровїїі.
 Ёак господынь вдогадала сьі,
 Вильїгла на пїиц, розхорувала сьі:

Гей устань мила, приньіс йем пива;
 Дайже ми покi, лиш трохьим жива.
 Гей устань мила, приньіс йем меду;
 Дайже ми покi, голоу не зведу.
 Гей устань мила, приньіс йем горіуьки;
 Дайже ми покi, шукай си жiнкьки.
 Гей устань мила, приньіс йем кiлье,
 На твої плечі, на здоровїї,
 Ей мужеченьку, невйерниченьку,
 Не вйериш меньї, мому личеньку.
 Ей купи собі ключ, колодочку,
 Та замкни мене у коморочку.
 Ей йак йа схочу хлопцїу лубити,
 Будут сї твої замкьки лонити.
 Ей йак йа схочу, вікном вискочу,
 Йак сї наважу, двері виважу.
 Йак сї намашчу сальчиноу скьиркоу,
 Вискочу, вилечу мишьичоу дьиркоу.
 Купи голосний собі дзвіночок,
 Та присли ми на фартушочок —
 Ей шчо сї рушу, дзвонити мушу,
 Бамбальон, дзєндзелєнь за твоїу душу.

Співала Пучашина Паранї.

7.

Співаеть ся так, як ч. 8. а. стр. 157.

Зелена йаблiнка, винне галузьї,
 Загнївала сї жiнка на мужї.
 Загнївала сї, розболїла сї,
 Тей у лужечко положила сї.
 Ой устань мила, приньіс-йам пива.
 Дайже ми покi, лиш трохьим жива.
 Ой устань мила, приньіс-йам меду.
 Дайже ми покi, голоу не зведу.
 Ой устань мила, приньіс-йам дубини,
 На твої плечі, би сї ўлупили.
 Ой ти мїй милїй невйерниченьку,
 Не вйериш меньї, мому личеньку.
 Ой устань мила, купиу-йам горіуьки,
 Дайже ми покi, шукай си жiнкьки.

Ой устань, мила, купи́-йнам хустку,
Купи́й нам хустку йа в торочками.
Гульбай миленькый в молодичками.

Співала Касья Курилова.

8.

Allegro moderato.

Ой по-йи-хаў Ка-чу-ри-на у по-ле о-ра-ти,

Йе-го жін-ка Ка-те-ри-на до кор-шми гу-льа-ти,

Йе-го жін-ка Ка-те-ри-на до кор-шми гу-льа-ти.

Ой прийіаў Качурина та з польи з оранья,
Йего жінка Катерина із коршми з гульанья. (bis)
Ци богато-с Качурино загоныў вйораў?
Сым загоныў до полудны, та шче-м тьв сьі бойаў. „
Ци богато-с, мойа мила, тальаріў пропила?
Сым тальаріў до полудны, та шче-м сьі не ўпила. „
Давай мила, давай мила, шчо йес наварила;
Ой ти сьйіаў тай ораў, а йа ў коршми пила. „
Ой капуста під лавицеў ўже три дни зварена. „
Йа скрутиў сьі Качурина капусти шукати,
А ўна йому уповіла гайдука скакати. „
Ой узьнў же Качурина гайдука скакати,
А ўна йего за чуприну, вівела го з хати. „
Сама ходит коло пйица фартушок прийіаўши,
А він ходит коло нейі шьпючку ізньаўши. „
Не гнйвай сьі мойа мила, шчо-с мі ўчора била,
Принесу ти гарнец меду, а два гарци пива. „
Не буду йа пива пйти, бо то пиво, диво,
Напйу йа сьі горівочкьи с кьим ми буде мило. „
Не буду йа пива пйти, чужі перелиўкьи,
Напйу йа сьі горілочкьи, з нової кватиркьи. „

Бо від пива болит шийа, від меду голова,
Напїю йа сї горїлочкї, тай буду здорова. (bis)

Спївала Касья Курилова.

Пор. Żeg. Р. р. I. г. II. стр. 153. Кольб. сер. XVIII ч. 300, сер. XIX ч. 470.

9.

Moderato.

Час до до-му час, час до до-му йти, Тай не можем сї

на-шї при-йа-те-льї, Тай не можем сї на-шї при-йа-те-льї

з ва-ми ро-зїй-ти.

Йа до дому йду, йак качка плину,
А за мною молодойу,
Ідут хлопцї чередойу, пїмбалонькї тнут.
Ой ти-ж мужу мїй, ци рад ти менї,
Що йа твоя милесенька,
Йду до дому пїанесенька, ци рад ти менї?
Чи рад, ци не рад, їди ў виноград;
Положи сї та виспи сї,
Заўтра станеш, подиви сї, тогди буде лад.
Кожарї гудут, спати не даїут.
Накрїй сї з головоїу,
Йачмїноїу соломоїу, та ней вони тнут.

Спївала Анна Гравас.

10.

Andantino.

Ой го-йа, го-йа, з ро-дом йам сї зїй-шла,

Го - йа, го - йа, з ро - дом йах сьї зій - шла.

Ой го́йа, го́йа чоловік ми добрий і т. д.
 Ані мене зіб'є, ані мене зляє;
 Ёсе він мене за шиленьку має.
 Напий сьї, напий, мо́йа чорноброва,
 Закіль мо́йа голова здорова.
 Ой йак мо́йа голова хітне сьї,
 Тогди твоє гульані мине сьї.
 Йак сьї буде голова хьильати,
 Буде сьї наше гульане минати.

Співала Анна Іранас

Пор. Антр. VIII. стр. 222, ч. 279. Чубинський, м. 246. ров. 123.

6. Свекруха.

Коломийки.

2279. Мене мати віддавала, та наказувала:
 Аби-с доньу сьпіваночок не позабувала.
 А йа прийшла до свекрухьї, стала на порозьї,
 Пішли мо́йї сьпіваночкьї по гладкі дорозьї.
2283. Йак йа була у мамуньї, бреньїу голосочок,
 Йак йа пішла до свекрухьї, пішоу на лїсочок.
2285. Ой коби йа була знала, йака мо́йа свекра,
 Йа би йейї провадила від тепер до пекла.
 Йа би йейї провадила сивини волами,
 Йа би йейї поставила до гори ногами.
2289. Бодай мо́йа свекрухонька шче провікувала,
 Шчо дльа мене молодойї, сина згодувала.
 Бодай мо́йї свекрухоньцьї на души легонько,
 Та йак менї в йейї сином жити солодонько.

Ріжнородні ритми.

1.

Співас ся так, як ч. 10. стор. 123.

Ци ти, невістко (bis) йа учора приведена,
 Шчо мо́йа хата „ третий донь не метена?

Ой увійшла йа тей ізі двору, тей стала хату нести,
 Вона ми каже (bis) у поле йісти нести.
 Йа сї питаю „ де, мамунцьу, плужок оре?
 Вона ми каже „ пейже тї колька ўколе.
 Йа молоденька, йа розуменька, йа знала шчо ўповісти:
 Пей того ўколе (bis) хто буде обід йісти.
 Не лише того „ тей шчо за плугом ходит,
 Але і того „ шчо воликьи гонит.

С. Н. Д.

Кілька пісень про свекруху поміщуємо у відділі: Баллади і иньші пісні.

7. У д о в а.

Коломийки.

2293. Шкода травн, тей отавн, шчо пополовіла,
 Шкода мене молодойі, шчо йа поўдовіла.
2295. Ой коби йа мужа мала, йа би го научила,
 Запрьигла би-м у борону, та би-м влочила.
 Випрьигла би-м із борони, запрьигла у йарно:
 Гейже, гейже, мій миленький, не йїдж хлыба дармо.
2299. Чому гора не палає, чо сї гора курит,
 Чому ўдова не сьпїває, чо сї ўдова журит.
 Йак би гора суха була, она би палала,
 Йак би ўдова мужа мала, она би сьпївала.
2303. Коби менї не чепец, не червона хустка,
 Йа би собї погульала, йак на водї гуска.
 Гуска собї погульає межи гусаками,
 А йа собї погульаю межи парубками.
 Коби менї не чепец, не червона крайка,
 Йа би собї погульала, та йак тота чайка.
 Чайка собї погульає та межи чайками,
 Йа би собї погульала межи парубками.
2311. Ой пігнала удовонька воли продавати,
 Та не знала удовонька, гроші рахувати.
 Прийди, прийди, парубочку, гроші порахуєш,
 А йак зайде темна нычка, тей переночуєш.
 Темна нычка, темна нычка, темна не виднайа,
 Переночуй парубочка голубко сивайа.

2317. Ой піду йа на толоку, варіжу кокольцьу,
Та постельу полушчину: льгай си, Никольцьу.
А йа йему постеляла, лиш льгати спати,
А він пішоу на вулицьу йиччойі шукати.
Ой піду йа на толоку, варіжу тьутьунцьу,
Та постельу подушчину: льгай си, Штифунцьу.
2323. Затопила, закурила, ней сьї вода грїє,
Сама пішла до комора: голова дурїє.
Затопила, закурила, не хоче горїти,
Поломала-м мотовило: піддувайте дьїти.

Ріжнородні ритми.

1.

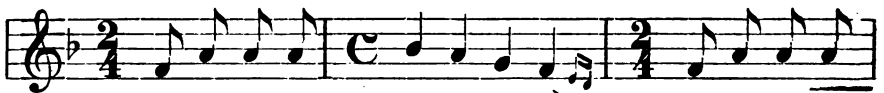
Співає ся так, як ч. 11. стр. 218.

Ой удово, удовонько, неслава на тебе,
Щчо ночуйє шчо вечерьї наймитонько ў тебе.
Відпрау же го йа ўловонько йа ў добріїї ласцьї,
Йа шчоби ти не носила дитьїтко ў запасьцьї.
Пішла ўдова до ковори, йа ўвьїла гадати,
Тей увьїла сусьїднїїї слова споминати.
Пішла ўдова перед пана, йа ўвьїла плакати;
Післау же пан гайдученькьї наймита шукати:
Ой їдьїт же гайдученькьї, наймита шукайте,
Йак наймита їнайдете, на штукьї рубайте.
Пішла ўдова тей до мїста, на риночку стала,
Тей кождому гайдукowi по тальару дала:
Ой їдьїт же гайдученькьї, мїд, горїўку пїйте,
Йак знайдете наймиточка, не дуже го бїйте.
Ой за малу годнїоньку, шче за менчу хвїльку,
Качьїє сьї наймитова головка по ринку.
Ой йалова коновонька, а дубове динце,
Промоў, промоў, наймитоньку, ой хоть одно слїўце.

Спївала Анна Підгородецька.

2.

Andante.

Ой по-під гай се-ле-ненькїй, бра-ла ўдо-ва

льон дрібненький, бра-ла удо-ва льон дрібненький.

Брала, брала, тей стелила,
 С сирюї землеї говорила:
 Земле-ж моя сироваїа,
 Їзьїла мого господарїа.
 Озми мене молодуйу,
 Ней на свїтї не бїдуйу.
 Ої коби їа мужї мала,
 Їа би їего шїнувала,
 Медом, вином наповала,
 Горїшками годувала.
 Їа ўчуї тото їа ўдови сини,
 Їа вер косу на пакоосу,
 Їа вер клевець під їаворець,
 Їа вер бабку їаж під лаўку,
 Їа сам пішоў до домоњку.
 Їа сам пішоў до домоњку,
 Склонїў на стїї головоњку.
 Питаїе сї їего мати:
 Ої ти, сїну, чо думаїеш?
 Ої ти, сїну, чо думаїеш,
 На мене сї позїраїеш?
 Цї позволиш, стара мати,
 Молодуйу ўдову ўзьати.
 Ни позволїу, мїї сїноњку,
 Ыїїе ўдова чари дати:
 Счарувала тей тамтого,
 Счаруйе тї молодого.
 Ыдова буде їїсти, пити,
 Їа ти будеш ў земли гїнти.

С. Н. Д.

Пор. Грінченко. Етногр. матер. III. стор. 420, ч. 749.

3.

Moderato.

Ої Бо-же-ж мїї, Бо - же, не-шчас - на - їа до - ле,

Южкогр. Збірник т. XI.

31

По-йо-ра-ла бід-на удо-ва мислюнька-ни по - ле.

Ой йак пойорала, тей заволочила,
 Та дрібними сльозовьками рілбу привочила.
 Йак заволочила, тай Бога просила:
 Коби ми сі рісненькаїа пшеничка ўродила.
 Пшеничка ўродила, ўна ўзьила плакати:
 Бідна-ж мойа головонько! нема с кьим збирати.
 Ой богачі ходьит, за ўдову реўнуйут,
 Ў тойї ўдови молодойї синове почувут.
 Дурно ви богачі, мене реўнували:
 Ваші сини ў мене ўдови тай не почували.

Співала Каська Куралова.

4.

Moderato.

За-жу-ри-ла сьї, за-жу-ри-ла сьї бід-на-їа у-до-

вонь-ка, шчо не ско-ше-на, нї згро-мад-же-на

дае-ле-на о - та- вонь-ка.

Наймила ўна си, наймила ўна си косарикїу чотири,
 Шчоби скосили, тай згромадили ўсі гори, тай долини. (bis)
 Косарі косят, косарі косят, а вітрец повїваїе,
 Шоўкова трава дялененькаїа на косу нальгагаїе. „
 Шоўкова трава дялененькаїа на косу нальгагаїе, „
 Молода ўдова, молода ўдова йа з жылїу й умлїваїе.¹⁾ „
 Кличе синопька, кличе синзнька: йди синв громадити,
 А синок каже, а синок каже: йа йду до коршии пити. „

¹⁾ Вар.: Молодий жоўньар, молодой жоўньар на ворон коньу граїе.

Ой йди, синовьку, ой йди, синовьку, та йди кониць класти,
А синок каже, а синок каже: то йа льгайу спати. (bis)

С. Н. Д.

5.

Співає ся так, як ч. 10. стр. 123.

Ой біда, біда	(bis)	йа ўдовоньцьї небозьї,
Шчо йейї хата	"	віконцьом при дорозьї.
Йа сусьїди йдут	"	ўсе на ўдову реўнуйут:
Ў бїдноїй ўдови	"	жоўньаренькїи начуйут.
Ой не реўнуйте	"	ви богачї на мене,
Не начували	"	вашї синове ў мене.
Вашї синове	"	по польу польували,
А ви казали	"	шчо ў мене начували.

Спївала П. Білґнська.

6.

Andantino.

tr

По-сьї-йу йа пше-пн-чень - ку, по-сьї-йу йа

tr

два ла-ни, Ой йак ме-ньї Бог за - ро - дит,

йа по-ста-вїу два сто - ги.

Moderato.

По-сьї-йу йа пше-пн-чень - ку, по-сьї-йу йа

два ла - ни, Ой йак ме - ньї Бог за - ро - дит,

йа по - ста-вйу два сто- ги.

Злетыла сї ўса пташина, злетыли сї горобці,
Зъзыли, спили пшениченьку, лиш лишили стебельці. (bis)
Бодай тота ўса пташина виздихала до ноги,
Шчо ўна зъзыла пшениченьку бідненької йа ўдови.

Співала Анна Іранас.

7.

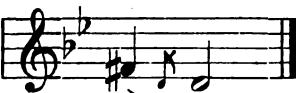
Andantino.

Ой служйў же йа ў ўдови, тай слу-жйў йа ў не-бо- ги,

Тай двацьцять лыт і чо - ти - ри, Тай двацьцять лыт і чо-

ти - ри.

Ой біз грошй, біз присьйўку, лиш за хорошуйу дыўку,
Лиш за хорошуйу дыўку. (bis)
Ой йак прйшло дыўку брати, тей не хоче ўдова дати,
Тей не хоче ўдова дати, йаж сї будем правувати.
Ой вівела удова, ой вівела небога,
Штири конь вороньйї, на них сьодла золотьйї.
Йа за тото ныц не дбайу, тей шьпичку не знимайу,
Тей шьпичку не знимайу, тей сї ўдові не кланьайу.
Росудыт-же нас, луде, росудыт нас панове,
Би сї стало хоть за мойе. (bis)

Ой служйў же йа... і т. д.

Ой вівела удова, ой вівела небога,

Штири воли половйї, на них йарма золотьйї і т. д.

Ой служиў же йа... і т. д.

Ой вінесла-ж ўдова, ой вінесла небога

Самі гроші червоньїї, (bis)

А йа срібла нїц не майу, теї шьпичку не знимаю. і т. д.

Ой служиў же йа і т. д.

Ой вівела-ж ўдова, ой вівела небога

Свою дочку, йак панночку, йа у рутянім віночку.

Йа на тото бара пристаю, теї шьпичку ізнаймаю,

Теї шьпичку ізнаймаю, теї сї ўдові поклоняю.

Не судыт же нас, льуде, не судыт нас, панове,

Ўже сї стало, теї за моїе. (bis)

С. Н. Д.

Пор. Грінченко. „Етногр. Матер.“ III. стор. 206 ч. 426.

8. Сирота і мачоха.

Andantino.

Ле-гы-ли го - лу - би на мо-ре ли - ну - чи,

Пла - ка - ли си - ріт - ки на службоньку йду-чи.

Службо-ж наші, службо гирка, нешчіслива,

Бодай сї сирота на сьвіт не родила.

Ой умер-же отец, теї умерла мати,

Ой пішли сиріткы службонькы шукати.

Ой пішли-ж бо они горами, долами,

Здибаў йїх Снн Божий с трома ангелами:

Де йдете, сиріткы? — Матынкы шукати,

Ой уже три рокы, йак йї не видати.

Ой не йди, сирітко, бо далеко зайдеш,

Ти свої матынкы ўже нїгде не знайдеш.

Ой вломи, сирітко, три пруты лозові,

Та удар, сирітко, три рази по гробі.

Ой а хто-ж там та на мойім гробі?

То йа мамунцуньу, озміт мене д'собі.

Ту нема шчо, сину, ні їсти, ні пити,
 Приказаў Син Божий ў сирі землі гнити.
 Не хочу, мамусьбу, ні їсти, ні пити,
 Лише йа сьі хочу на вас подивити.
 Буду ноги мити, тоту йушку пити,
 Коріньечко гризти, божим духом жити.
 Іди си, сирітко, іди си до дому,
 Ней тобі мачуха йа знійе голову.
 Йак голоўку шійе, тьжко проклинайе,
 А йак запльітайе, з тылом віривайе,
 За кождим волоском кроўцьу выпускайе.
 Йак сорочку крайе, тьжко проклинайе:
 Аби-с не сходила, бо с не заробила.
 А йак хлыба крайе, йак кленовий листок,
 Та шче сьі пятайе: ци звьзіш ти го ўшнесток?¹⁾
 Ой звьзіслаў-же Господь два ангели з неба,
 Та ўзьили сирітку до йасного неба.
 Ой струтиў же злий дух два дйаволи (шатани) з пекла,
 Та ўзьили мачуху гаками до пекла.²⁾
 Плавай ту, мачухо, майеш ту широко,
 Поглядай на небо, йак небо високо.
 Ўзьила сьі мачуха йа ў гору двити,
 Ўзьили тьжкі враги ў очи смолу льлити.
 Ой дай ми сьі Боже, на той сьвіт дыстати,
 Та буду йа знати, сиріт шінувати.

С. Н. Д. і Тимко Кондеревич.

9. Стара мати.

Коломийки.

2327. Мати-ж мойа старенькайа, сивенькый голубе,
 Годувалась дрібні дьіти, а тебе хто буде?
 Годувалась дрібні дьіти, бо нас було много,
 А хто-ж тебе погодуйе голуба сивого?
2331. Йак йаш була молоденька, лубила мі попи,
 А теер йа стара баба, та не хотьят хлопц.

¹⁾ Вар.: Шче го сьі пятайе: ци проможеш го?

²⁾ Вар.: По тім рядку уміщають часом:

Посадили ўна йі за тасові столи,
 Та нальляли ўни йі горьничой смоли.

Різнородні ритми.

Moderato.

Е. С м е р т ь.

Похорон.¹⁾

Умираючий, коли є притомний, каже собі звичайно закликати найдорожші особи, і сердечно з ними прощає ся. Того звичаю придержує ся особливо парубок, коханок або дівчина, уважаючи за свій святий обовязок попросити ся („спрощьти си“), бо в протвннм разі умерлий не мав би спокою в гробі, а полишений любчик щастя на землі.

Умерлого саджають на низькім стільци серед хати, і мнють а відтак убирають відповідно до пола, стану і віку. Горнець з водою, що служила до митя тіла, і тріски полишені при робленю домовини викидають десь в кут („в закутьє“) подвіря. Кожного умерлого убирають у одєжу святочну, якої уживав він за житя, лише з тою ріжницею, що ніг не узувають в чоботи, тільки шнють йому з полотна рід шкарпиток, що сягають до колін, т. зв. „каліви“.

Умерлій дитині, парубкови або дівчині дають на голову позолочений вінок з барвінку; окрім того, дівчині дають до рук хустку, парубкови привязують її до пояса, а на палець вкладають їм перстень з воску. Господаревн вкладають на голову велику шапку, господині-ж або ввагалі замужній завязують голову „раньтухом“.

Так нарядженого небіщика кладуть на лаві під вікном, накривають його полотном вишиваним кольоровою бавовною („запнлочеў“), котрим жінка заклопєє в полозі свою постєлю; потім складають йому руки „на вкрест“ на грудях, на котрих також кладуть хрест принесений з церкви.

Під вікном, побіч лавки, на котрій лежить небіщик, ставлять столець, на шім перевертають до гори дном горшок, а на горшку ставлять

¹⁾ Погріб, похорон.

ляшпу, що горить навіть і в день. Заможніші наймають дяка, що через цілу ніч читає псалтиру при тілі помершого.

На вістку про мерця сходять ся люди до тої хати, але входячи, не вимовляють, як звичайно, привітного „слава Ісусу Христу“; коли-ж через забуте вимовить хто ті слова, то ніхто йому не відповідає. Входячи мовчки клякають побіч лави і молять ся через кілька хвиль, почім беруть хрест з грудий небіщика, цілують і відходять, або лишають ся на ніч сидіти при тілі в родиню.

Коли в селі умре хтось, то кожний господар у своїй хаті кладе під порогом сокиру, звернену вістрем на поле, а зубцем часнику намашує хрестики на всіх чотирох стінах. У тім часі, коли є небіщик в селі, не вільно є пити, ані мити ся тою водою, котра в хаті стояла через цілу ніч.

До домовини кладуть небіщикови під голову ту сорочку, в котрій він умер і подушку напхану стружками, та віле свячене „на Маковея“ (1 серпня). Кладучи умерлого в домовину дають йому воскову свічку до правої руки, а до лівої мідяний гріш, щоби мав чим викупити ся на тамтїм сьвітї. Виносячи тіло в дому, вдаряють домовиною тричі о обидва пороги, себ-то між хатою й сїньми і сїньми й подвірєм. По тих ударах умерлий перестає чути, що кругом него діяло ся. В слід за винесеною домовиною снаплють маком, щоби небіщик тільки тоді міг приступити до дому, коли вибирає всі верна маку.

Жінка умерлого, або коли єї нема, котрась із найблизших своячок на голос оплакує мерця через цілу дорогу від хати аж до гробу, добираючи як найжалібніших слів, щоби висловити свої жалї і значїне, яке для неї мав умерлий. Всї майже плачки ходовицькї заводять менше-більше на отсю пугу:

1.

Moderato.

Мо- йа ти ди - тин - ко со - лод- ка мо - йа !

Куда-ж ти йдеш від ме-не ку- да? Ри - боч-ко,

ле - бі - доч-ко, вер - ни-ж ти сьї вер-ни !

З огляду на віруванє, що зараз першої ночі по похоронї приходять небіщик до дому, ніхто з домашних не спить. В товаристві гостей переводять вони цілу ніч при горівці, смутних слюшних і піснях, з котрих дві записані отсе подаємо :

2.

Andante.

Ка-жут лю - де шчо йа у-мру, а йа хо-чу жи-ти,

Кілько жи-ти на сьім сьвітї, тре-ба у - ми - ра - ти.

Зістайє сї срібло, влото, дорогїї шати,
Трудно-ж менї йїх с собою на тамтої сьвіт брати.
А хоць би-м йїх міг забрати, там того не треба,
Штири дошки, сьажень землї, спасенїя в неба.
Йак ударьат во всі дзвони о смертні години,
Поклоньу сьа ўсему сьвіту, ўсі свої родинї.
Йак упустьат грїшне тїло у глибокі доли,
Засинають піском очи, не глянуть нїколи.
Ў гробї будут ребра, бокы, в голової руки,
Душа піде безсмертельна на вічнійї мукї.
Памїятай-же, чоловіче, так велику страту,
Йак хто Богу услугуйє, так бере заплату.

3.

Moderato.

Йа дьи-ко-ви дам, дам си-во-го ко-ньа,

Шчо-би чи-таў псаў-тиронь-ку в ве-че-ра до днѣа.

Ой хора-ж бо йа, ой хора-ж бо йа, ой тей буду ўмирати,
Ідїт менї, приведїт менї пона тей дьнка,

Щоби списаў худобицьу, тей за мого віка.
 Ёа дькови дам, дам сивого конья,
 Щоби читаў псаўтироньку з вечера до дня.
 Ёа ксьендзови дам, дам ёа штири воли,
 Щоби мене поховали на старім цвинтары.
 А ёа братым дам, дам сиву корову,
 Щоби мене провадили с сьвітлом до гробу.
 А сестричкам дам, дам грубі коралы,
 Щоби за мноў поплакалі файно на лаві.
 А ёа ўнучкам дам, дам білы фусточки,
 Щоби за мноў шчебетали, ёак ластівочки.
 Паламареви дам, дам нову кожушину,
 Щоби мены відзвоньваў кождуўу годину.
 Ёа грабарім дам, дам стару кожушину,
 Щоби мены вісипали велику могилу.
 Ёа сусыдам дам, дам корец пшеницы,
 Щоби мене споминали та при пйятицы.

Пор. Кольб. Пок. I. 105 і Пок. II. 346, 347.

Побіч висше наведених співаюць при умерлім також і иньші пісні жалібнога змісту, напр. „про світку“.

Ё се загалне віруванє у тутешнього народа, що небішк і з поза гробу не опускає своєі родины; приходіть він нішком у ночі, навіть при запертих дверях до хаті, ровкрыває діти і колише їх, а іноді вярбляє пакости в хаті: поровкдає начинє або потовче і т. п.

Коли в вечер перед Різдом появить ся в хаті муха, ё се з певностию душа помершого, котра приходіть на вечеру, при чім звичайно гасить сьвітло. Дятого то на святій вечір і на щедрий вечір лмшають для мерців через ніч „кутю“ на столі з встромяною в ню ложкою.

Силу шкодити і взагалі робити пакости має умерлий тільки через оден рік числячи від похорону; тому ж в тім часі боять ся його найбільше і найчастійше оповідають про появу небішника на подвірю, під вікнами, або навіть і в хаті.

Коли хто побачить умерлого, повинен сказати: „всьакоёе диханіё хвалити Господа“ (sic!), на що звичайно небішк відіовідає: „і ёа хвалю“. Відтак треба запитати ся, чого душа його потрібує? На те відіовідає мерлець, що їста хоче, коли родина його занехує від часу до часу вносити хліб до церкви на богослуженє за його душу; также інакше відіовідає, коли йому хто що винен. Коли ж ніяк не відзиває ся, то треба ту мару вдарити в лице від себе.

III.

Ріжжороджі темк.

1. Пісні козацькі і жовнярські.

Коломийки.

2333. Ой у містї на риночку два дома новенькі,
А там цїсар відбирає хлопці молоденькі.
Та на шчо їх відбирає, на шчо їх малує,
Та ми хлопці молоденькі, чим нас погодує?
Буду їа вас годувати греччиноў половоў,
Буду їа вас віправїти цїсарскоў дорогоў.
Бо греччина половицьи на зуби гостренька,
А цїсарска дороженька на ноги тьжженька.

Пор. Драгом.: Нові укр. піс. стр. 102. Кольб. Пок. II. ч. 391.

2341. Просила їа Пана Бога, Присьвітої Дїви,
Шчоби моїе закоханї не стало до шїри.
Просила їа Пана Бога, не допросила сї,
Такї моїе закоханї до шїри здало сї.

2345. Напвїмо сї, кумцьу лубцьу, бо ўже не будемо,
Прийшла карта від цїсарї, на віну підемо.
Ой підемо, пане брате, підемо, підемо,
Та Бог знаїе, Бог видаїе, коли сїи вернемо.
Прийшла карта від цїсарї теї від цїсарницї,
Шчоби дїўчїят не лубити, лише молодницї.

Пор. Żeg. P. p. I. r. II. стр. 203, ч. 12.

2351. Ой їак прийшло від цїсарї дрібонькє писанї,
Шчоби ішло на жоўньара моїе закоханї.

Не спала йа тойї ночі, та просила Бога,
Щчоби йому миленькому щчїслива дорога.

Пор. Żeg. P. p. l. r. II. стр. 190. ч. 48.

2355. Ой попід гай дзеленелькый іду за волами,
Ви, дбїўчыта молоденькі, жьиль нєні за вами.
2357. І ти здоров і йа здороў, молодий козаче,
Та за нами молодими ўсьа крайїна плаче.
2359. Напиши ми, мїй миленькый, хоть йєдну карточку.
Та ней йа сї довідаю, ци ти йє ў сьвіточку.
Напиши ми, мїй миленькый, хоть йєдну карточку,
Ци ти майєш, ци не майєш йїнчу коханочку?
Ой ти, мила не письмєнна, не ўмїєш читати,
Лиш сї будєш моїа мила сльозами ўмивати.
2365. Ой купїу йа штїри сьвїчкьї тєй пушчу до Бога,
Щчоби йому миленькому щчїслива дорога.
Ой дбїўчыта молоденькі, не дайте тужити,
Йак сї верну від цьсарї, буду з вами жити.
Ой ішоў йа з рєтїменту, тєй видбїў миленьку,
Та сидьїла при вїконци, прьїла кудьїленку.
2371. Ой ти стойиш, мїй миленькый, у Львовї на вартї,
Бн-с написаў, сивї очка, на бїленькі картгї.
Йак написаў так написаў, тєй вїтром передаў:
Сподьїй мїи сї, моїа мила, даўно-м тебе видаў.
Йак написаў так написаў, сльозами покапаў:
Подиви сї, моїа мила, йа за тобоў плакаў.
2377. Ой пїду йа на зїцирку, визїцируїу сї,°
А йак пїду на квартиру, сльозами залььбу сї.
Ой пїду йа на зїцирку, йа зїцирку знаїу,
А йак пїду на квартиру, миленьку згадаїу.
2381. Плачте тату, плачте мамо, самїсте си винни,
А й ви мене до цьсарї дати не повинни.
2383. Ой ти жоўньар тєй йа жоўньар, оба-смо жоўньари,
Та даймо си вїшивати дзелєні комїари.
Ой даймо си вїшивати самїи дїїамєнтом,
Та абн нас пїзнавали мєжи рєтїментом
2337. А йа жоўньар молоденькый мєжи жоўньарамн,
Йа на вїну не поїїду, бо ми не казали.

Пор. Кольб Пок. II. ч 377.

2389. Мати-ж мойа старенькайа, мати-ж мойа, мати,
 Було мене не родити, теї не годувати.
 Мати-ж мойа старенькайа, а йа твій синочок,
 То-с мї, мати, породила під карабіночок.
 Йа карабін через плечі, шабелька при боці,
 Вольїла-с мї, мойа мати, утопити ў потоці.
 Вольїла-с мї, мойа мати, утопити ў потоці,
 Ныж ми мала бренькотыіта шабелька при боці.
 Вольїла-с мї, мойа мати, ў потоці ўтопити,
 Ныж мї мали офіцери за вуха крутити.
 А йа сьиду на коника, шьибелька при боку,
 Офіцери повідайт: то хлопец, ныўроку.
2401. Ой йак мене відобрали хлопці молодого,
 Та дали ми пуцувати конья вороного.
 А йа конья віпуцуваў, шабелька на клинку,
 Пан капітан повідайт: шкода тебе сынку.
 Було мене, капітане, та не шкодувати,
 Було мене, капітане, в дому не волати.
2407. Ой йак мене відібрали йа ў Львові на танку,
 Дали менї білий кабат, йа ў руки коханку.
 Ой йак мене відобрали та на войачину,
 Дали менї білий кабат, двелену шьипчину.
 Ой йак мене відобрали до конья, до конья,
 Заплакала ў сиві очка більавина мойа.
 Ой йак мене відобрали, сыну барву дали,
 Тогди мойу більавину водоў відливали.
 Ой йак мене відобрали на того войака,
 Йа си гадаў, шчо не буду ныколи домака.
2417. Не купуйте кожуха, не буду ўгортати,
 Бо йа піду до цысарі конья пуцувати.
 Не купуйте кожуха, не буду ходити,
 Бо йа піду до цысарі, та буду служити.
2421. Віправйила мати сына понад косовицу,
 Зачесала кучерикьки понад потилицу.
 Пор. Антр. VII. 170. Антр. VIII. 17.
 Віправйила мати сына на віну раненько,
 Сама сыла під віконце, теї плаче ревненько.
 Пор. Żeg. P. p. I. г. II. стр. 50. ч. 9.
 Іди, сыну, на віоньку, теї не обаўляй сї,
 За дві, за три недыленькьки налад повертай сї.

- Не верну сі, моя мати, не верну, не верну :
Кінь воропий, йа молодий, тамой сі ожену.
2429. Ой майу йа такє зыльє, дала ми ворожка,
Би за лубком не тужити, йак піде до воська.
Ой майу йа такє зылі, дала ми Майова,
Би за лубком не тужити, йак піде до Львова.
2433. Мій миленькый солоденькый, жыль ми за тобойоу,
Що не буду змувати зимоньку с тобойоу.
Аны зиму змувати, лыто лытувати,
Мій миленькый, солоденькый, не жыль ти згадати.
2437. Забрєныли кльучі ў почи, теї не чули важку,
Ой заплачеш, парубочку, йак лишиш коханку.
2439. Ой заплачеш, моя мила, заплачеш, заплачеш,
Йак ти мене на воропїм конику зобачиш.
- Пор. Кольб. Пок. II. ч. 377.
2441. Ой коби йа, Боже, знала, шчо ти мій суджений,
Була би-м ти почекала, хоть йєс острижений.
2443. Ой де йїтєш, мій миленькый, де йїдєш, де йїдєш ?
Рїчєнькы сі сногонили, та не перейдєш.
Там сі рїчка сногонила, там сі рїчка адула,
Не мудрого-м лубка мала, теї того-м сі абула.
2447. Коли-ж ти сі сподывати, душко (лубко), в України,
Та йак буде опадати листок із кални (буковини).
2449. Йїхаў милий на Ёкраїну, йа моркоў полола,
Та даў менї срібний перстынь : будь мила здорова.
Йїхаў милий на Ёкраїну, йа збирала трїскы,
Вїн на мене пальцьом кыўпуў : не розмоўлай ны с кыи !
Йїхаў милий на Ёкраїну, менї наказуваў :
Шчоби, мила, твое личко ныхто не цульуваў.
Ой йїдь милий, та йїдь милий, йакось тото буде,
Хоть мїи дєсьїть поцьулуйє, та шчє тобї буде.
2457. Ужє сонцє на заходї, буде заходити,
Ёжє мїй милий на відходї, хочє мїи лишити.
Ой дубинко дзелєнєнка та поколиши сі,
А ти, лубку молодєнькый, мене не лишї сі.
2461. Ой бувайтє здоровєнькї, молодї дїўчєнта,
Та хто буде в ваи пасти сивєнькї бичьїта ?

2463. Ой ўтоптана дороженька зо Стрийа до Відны,
 Їа хто-ж їейі так утоптаў? мойі браты рідны.
2465. Ой ўже мены надойіли чоботыята шты,
 Прийдут мены з маґазинну цвьыкама підбиты.
2467. Танцъували офіцери по поѳас біленькі,
 Тенер будут танцъувати хлопцы молоденькі.
2469. Ой йак би ми пане брате не хлопцы, не хлопцы,
 Ой то би нам не брєныіли шабелькы при боцы.
2471. Ой піду йа на толоку, толока двойака:
 Йакась ми сы біда стала, шчо лубйў войака.
2473. Ой кувала зазуленька ў городы на льоны,
 Буду лубка пізнавати при тім баталььоны.
2475. Напйў йа сы горівочкы, того сакраменту,
 Йак йа схочу, вімруґайў хлопцы з реґіменту.
2477. Ой жоўняру молоденькый, жоўняру, жоўняру,
 Ой кобись буў не приходйў, менче було-б жалю.
2479. Ўпала роса коло проса, коло зеленого,
 Йака ладна жоўнярина з мого миленького!
2481. Ой цысаре, цысареньку, цысаре, корольу,
 Пусти-ж мене до домоньку ней сы не невольу.
 Ой цысаре, цысареньку, цысаре Францьцішку,
 Пусти-ж мене молодого хоть на йедну нычку.
- Пор. Кольб. Пок. II. ч. 390.
2485. Ой бувайте здоровенькі, ходовицькі лыси,
 Ми сы до вас повернемо не за довгі чыси.
 Ой зацвило сине зылы, таї не відцвитаїе,
 Ўзьмили лубка за жоўняры, теї сы не вертаїе.
 Ой зацвило сине зылы синенько, синенько,
 Ныхто ми сы не сподобаў, йак той жоўнярєнько.
 Ой зацвило сине зылы синенько, синенько,
 Він відслужит свої лыта ў цысары борзєнько.
 Ой де йідеш, мій миленькый, де йідеш, де йідеш?
 Річенькы сы спогонили, теї не перейдеш.
 Ой де йідеш, мій миленькый? відти сы не вернеш,
 Йак надлетит перша кулы, ти сы перевернеш.
 А йа хлопець молоденькый, до цысарі здаў сы,
 Та не йедну дыўчиноньку та наобіґмаў сы.

Ой волоска капустиці, волоска, волоска,
 Ой мала йа закоханы, тей ўвмили до воська.
 Нема кори нейтончої йак над йаворонька,
 Нема луби солодшой йак над жоўньаронька.
 Ой у мойім городочку зацвў барвіночок,
 Напиши ми, мій миленькый, три карти на рочок.
 На шчо тобі, мойа мила, тей карту писати,
 Та коли ти не письменна, не будеш читати.
 Ой мала йа закоханы, ой мала йа, мала,
 2508. Памбіг ми даў, цысар уваў, йа не жыльувала.

Ріжнородні ритми.

1.

А ў не - ды - лью по - ра - нень - ко

йа ў ўсы даво-ни за-даво - ни - ли,

Молодого парубочка на рекрута ізловили.
 Йак вони го ізловили, назад рукы ізвїязали,
 Посадили на возочок, йїде рекрут йак паночок.
 Фїерман конь наганьайе, на рекрута поглядаїе,
 Би дороги не змилити, би рекрута не згубити.
 Привезли го до циркулу, йобтьили му ўсу голову,
 Йак качурї обтинали, йего слъози обливали.
 Привели го до комнати: оттут рекрут присьгати,
 Оттут рекрут присьгати, би до дому не ўтыкати.
 Привели го на квартиру, на біленькуў перину:
 Лыгаї, рекрут, вісиплай сы, на вицирку вибираї сы.
 Ой стаў рекрут дуже рано: аны тата, аны мамі;
 Бідна-ж мойа головонька, та чужайа сторононька!

Спївав Федьо Гнатів.)

Пор. Żeg. P. p. I. г. II. стр. 60. ч. 23.

¹⁾ Спївав закїчївав пісню поясненнями: „То шче мойї тато спївали; бо то йїх брата звїязали, та завезли до міста он до Стрийа до циркулу. Він йакось сы відтьїль вижопїў, тей скочїў ў ріку. Так плаїў, плаїў долїїў водоў, де мїўко то бриў, прибіг до свого села, тей сы виховаў.“

Marciale.

2.

Гей у по-ли, гей у по-ли гу-стий те - рен ро-сте,

Гей, гей! гу-стий те-рен ро-сте.

Без той терен, без той терен бита стежка йде, гей, гей, бита стежка йде.
 А тоу стежкоу, а тоу стежкоу самі майори йдут, „
 А за тими майорами новобраньціу ведут. „
 За браньціма (bis) вітці й матынкы йдут, „
 Тонкі й білі „ сорочечкы несут. „
 Гей ти, сину „ ти дитино моя, „
 А де-ж твоя „ луба й мила дружина? „
 Видиш, тату „ там у поли могила, „
 Тото моя „ луба й мила дружина. „
 Ой ти, сину „ ти дитино моя, „
 А де-ж твоя „ срібна перстенина? „
 Ой йа своју перстенину тамборови тей дау, „
 Аби мене (bis) раненько ізбуджау, „
 Французови „ на велику тугу, „
 А нашому цысареви на велику славу. „
 Тай за то-м перстенину тамборови тей дау, „
 Аби рано (bis) голосно вибубняу, „
 Вітцьу й матці (bis) та на жаль заўдавау. „

Співала Таці Андрійова.

Пор. Żeg. P. p. I. г. II. стр. 47 ч. 4. Кольб. Пок. II. ч. 400, 401.

Marciale.

3.

Гей у по-ли вер-би - на, вер-би - на, вер-би - на,

Під верби-воу тер-ни-на, тер-ни-на, тер-ни - на.

Житопр. Збірник т. XI.

33

Вітер нейу колише,
 Мати сина ей кличе:
 Ой ти сину, Іване,
 Серце моє кохана,
 Ным йа ты згодувала,
 Не йедну-м ніч не спала.
 Тепер тебе хтять ўзвати,
 На жоўп'яра віддати.
 Йа сьі того не бою,
 Шче-м молодий, достою.
 Ой майу йа три трубі,
 А йусьі три золоты.
 Йак на йедну заграю,
 Дыўчиновьку ўже майу,
 Йак на другу заграю,
 Ў дороженьку вийїжджайу.
 Дороженька готова,
 Будь ми, мила, здорова.

Співав Олекса Луцїв.

Пор. Зег. Р. р. 1. г. II. стр. 46.

4. а.

Співав ся так, як ч. 3.

Ой у поли тернина,
 Під терриноу вербина.
 Вітер нейу хильайе,
 Мати сина волайе:
 Ой ти сину, Йув'яне,
 Серце моє ласкаве.
 Йак йа-м с тобою ходила,
 Цылу-м нычку свїтила.
 Ой йак йа-м ты йуж мала,
 Цылу-м нычку не спала.
 Ой йак йа м ты хрестила,
 Три сотонькы-м стратила.
 Ой майу йа три трубки,
 Ой усьі три золоты.
 Йак на йедну заграю,
 Йуж конька сьодлайу;
 Йак на другу заграю,
 Йа дыўчипу ўже майу;

Йак на третю заграйу,
Уже восько ўсьо майу.

С. Н. Д.

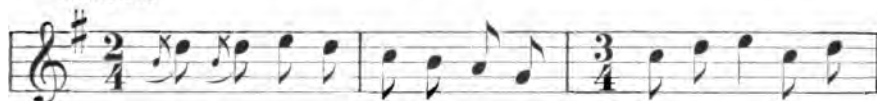
4. б.

Ой поли і т. д.
Йак на першу заграйу,
Ўже коника сьідлайу.
Йак на другу заграйу,
Ўже дыўчину кохайу.
Йак на третю заграйу,
Улан коньа сьідлайу,
Та поїду до Львова,
Бувай, мила, здорова.
А зі Львова до Відня,
Бувай, мила, ўже бідна.

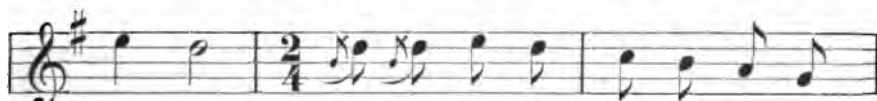
Співав Тимко Кондеревич.

Б. а.

Moderato.

Ой ци бу-деш мо-йа ми-ла та за мно-йу ту-

жи - ти, Йак йа сьи - ду тей по - йі - ду

до цы- са - рі слу - жи - ти.

Ой не буду, мій миленький, ой не буду, не буду,
Ти за гору, йа за другу, тай за тебе забуду.
Ой поїхаў жоўняренько під новійі острішки,
Здоганьайут жоўняренька два післанчикьки пішки.
Здогонили жоўняренька йа на кьендровім мосты,
Вертай, вертай, жоўняреньку, бо майеш доша госты.
Вертай, вертай, жоўняреньку, бо ўмирає матусы.
Ней ўмирає, ней конайе, та йа ўже не верну сьі.

Вертай, вертай, жоўняреньку, бо ўмирае дыўчына,
 Скажiт-же ми, пiслачкiкi, шчо то йе за прычына?
 Ей йак узьиў жоўняренько коника натискати,
 Аби свойу дыўчыноньку шче живоўу застати.
 Йак прыйхаў жоўняренько тай пiд новуўу браму,
 А дыўчына молоденька тай на ўсьуўу лаву.
 Йак увiйшоў жоўняренько тай iз двору до хати,
 Та йак упаў на ноженькi, тай зачыў цульвувати:
 Ноги-ж мойi бiленькiйi, тосте сi iзложили,
 Йак йам йiхаў на вiноньку, шче-сте за мноў виходили.
 Рукы-ж мойi бiленькiйi, то-сте сi поскладали,
 Йак йам йiхаў на вiноньку, шче-сте мiй обiгмали.
 Очка-ж мойi чорненькiйi, то-сте сi зажмурили,
 Йак йам йiхаў на вiноньку, шче-сте сi за мноў дивили.
 Брови-ж мойi чорненькiйi, моравоў-сте припали,
 Йак йам йiхаў на вiноньку, шче-сте за мноў мругали.
 Йак узьили малъарочкi йа трумну малъувати,
 Молодого жоўняренька ўзьили водоў видливати.
 Йак молоду дыўчыноньку, тай у трумну ўложили,
 Молодому жоўнярови на ўхрест рукы зложили.
 Йак винесли дыўчыноньку на широкье подвiрье,
 Задзвонили жоўнярови на сумненькье весiлье.

Спiвала П. Бiлiнська.

Пор. Антр. VII. 184. Антр. VIII. 156. Кольб. Пок. II. 39, 40.

Б. б.

Спiвае ся так, як ч. б. а.

Ой дыўчыно, дыўчынонько, ци будеш за мноў тужити,
 Йак йа пiду до цысарьи на вiну служити?
 Ой не буду, мiй миленькiй, не буду, не буду,
 Ти за гору, йа за другу, та за тебе забуду.
 Йак поiхаў жоўняренько до цысарьи служити,
 За ним, за ним пiслачкiкi, не мож догонити.
 Здогонили жоўняренька на кьендровiм мостьi,
 Вертай, вертай, жоўняреньку, майеш дома гостi.
 Вертай, вертай, жоўняреньку, ўмирае матусьi,
 Ней ўмирае, ней конайе, а ўже не верну сi.
 Вертай, вертай, жоўняреньку, бо ўмирае дыўчына.
 Мойi лъубi пiслачкiкi, шчо то за прычына?
 Та йак зачыў жоўняренько коньом навертати,
 Аби свойу дыўчыноньку, шче живу застати.

Йак прийіхаў жоўньареньо під новуу браму,
 А дыўчину молоденьку кладут ўже на лаву.
 Йак прийіхаў жоўньаренько під новіі сьіни.
 Ўже дыўчинні задзвонили на сумне весілье.
 А йак вйшоў жоўньаренько до нової хати,
 Припаў, припаў на ноженькы, зачыў цбульвати.
 Ноги-ж мойі біленькіі, то-сте ми сьі вложили,
 Йак йеш йіхав на віоньку, шче-сте за мноў виходили.
 Рукы-ж мойі біленькіі, отто-сте сьі поскладали,
 Йак йа-м йіхаў на віоньку, шчесте мене обігмали.
 Мойі очка чорненькіі, ў голову-сте запали,
 Йак йеш йіхаў на віоньку, шче-сте за мноў плакали.

Співав Олєкса Луців.

Б. а.

Співав си так, як ч. 10. стр. 123.

Ой заковала сива зазулі та ў лісі на терночку,
 Ой випраўльала мати синонька свойого на віоньку.
 Ой випраўльала, ой випраўльала за пові воротенька.
 Ой йідь, синоньку, та на віоньку, шчєслива дороженька.
 Ой йідь, синоньку, та на віоньку, не дуже забавляй сьі,
 За рочок, за два, тей за чотири до домоньку вертай сьі.
 Або сьі верну, або не верну, або тамой загину,
 Ой озми, мати, завінчануу за рідненьку дитину.
 Ой а шчо-ж би то, мій ти синоньку, за година настала,
 Та шчоби мені чужа дитина до серденька пристала.
 Ой сьіе ўдова йару пшелицу тай зелененький румен,
 Ой усє браньці йідут в віонькы, лише мій синок умер.
 Сьійала ўдова йару пшелицу тай озноме жито,
 Ой усє браньці ідут в віонькы, лиш мого сина ўбито.
 Ой усє браньці ідут в віонькы, та дадут мені знати:
 Ой вийди, мати, під круту гору синонька пізнавати.
 Ой вйшоў отец, ой вйшла мати, ой вйшла всьа родина,
 Підняли браньці, до протьіу соньці: то не наша дитина.
 Ой не плач, не плач, старайа мати, не ўдавай сьі до ворожки,
 Поховали ми твоего сина ў йаворовіі дошки.
 Ой не плач, не плач, старайа мати, та не заходи ў тугу,
 Іробили ми твоему сину йаворовое трумно.
 Ой не плач, не плач, старайа мати, та не ўдавай сьі ў чари,
 Поховали ми твоего сина у Львові на цвинтарі.

Ой не плач, не плач, старенька мати, та не удавай сі ї лькы,
Поховали ми твого сина та у Львові на вікы.

Ой йак ховали та вигравали на трубкы, на органи,
Йак поховали то заплакали їсьи молоді жоўняри.

Так будем, братья, так будем, братья, ми усї спочивати,
Не буде чути, не буде знати ані отец, ні мати.

Співала Каська Курялова.

Пор. Żeg. Р. р. I. г. II. ст. 40 ч. 36. Кольб. Пок. II. ч. 380, 405, 406.

6. 6.

Співая ся так, як ч. 10. стр. 123.

Ой йе у поли йа два йавори тей оба двелененькі,
Ей умер, умер тей на Ёкраїні наш братчик молоденький.

Ой дай, цысару, тей на Ёкраїну вітцьу, матынцьи знати,
Йа шчоби ішли, йа шчоби ішли синопька поховати.

Ой йїде отец, ой йїде мати йа синопька ховати,

Йа перед ними дрібненькі слёзи, свїточка не видати.

Ой не плач, не плач, і т. д. як висше.

Співала Олена Карпичка.

7.

Andantino.

Ой у мі-стї тай у Льво - ві ста-ла сі но - ви - на,

По-ро-ли-ла бід-на ўдо - ва хо-ро-шо - го си-на.

Йак она го породила темненької ночи,

Та дала му біле тїло, а чорнійї очи.

Вольїла с ми, мойа мати, чорне тїло дати,

Нїж би мене молодого на жоўняра ўзати.

Розвивай сі, зелен дубе, заўтра мороз буде,

Вибирай сі, ўдовин сину, заўтра похід піде.

Йа морозу не бойу сі, ў весни цвіт увїу сі,

Йа походу не бойу сі, ў свїй чїс виберу сі.

Розвивай сі, зелен дубе, та ў чотири листи,

Гей льубїў йа двї дьїчнини, не маў в них користи.

Йедну-м лубиў на Волињи, другу на Ёкраїни,
Розбїрвали моє серце на двї половинї.

Спївала П. Біліньска.

Пор. Żeg. P. р. I. г. II. стр. 55 і 49.

8.

Andante.

Ой пїє жоў-ньар, пїє, у до - ро - гу йде,
За ним, за ним ста - ра ма - ти
сльо-зонь- ка - ми льє.

Ой ти, сину мій, дитино моя,
Не пий, не пий горівочки ў недільу з рана,
Бо то горіўка дуже зрадлива,
Зрадила ми сина жоўньаренька, з коньї ссадила.

С. Н. Д.

Пор. Антр. VІІІ. 47. Кольб. Пок. II. ч. 385.

9.

Andantino.

Ой у лу-ві ка-ли-на, По-ро-ди-ла
Ёсвий луг при-кра-си-ла,
бїд-на ўдо-ва на жоў-цьа-ра си-на.

Йак она го породила, так го охрестила,
Йак она го охрестила, так го згодувала,
Йак она го згодувала, до войска го дала:
Будеш, сину, у дорозї, не забувай ў Бозї.

Докы жоўнар не пйў, ў Бовы не забуваў,
 Та доты му Бог небесний до помочи даваў.
 Ёак ўзьнў жоўнар пты, ў Бовы забувати,
 Не даў йему Бог небесний до помочи ўстати.
 Відний жоўнар ходит, шынку ў руках носит,
 Та у свойй матынонькы прощениѧ просит.

Співала Касья Курілова.

Пор. Кольб. Пок. II. ч. 405, 406.

10.

Andantino.

Понад чор-не мо - ре лы-та-ли во - ро - ни,

За-пла-ка-ли но-во-бран-цы йа ў тьажкі не - во - ли.

Ой йак заплакали, тьажко затужили,
 Отто-ж ми сы ў свого пана вйерне дослужили.
 Ви, старі войакы, возміт нас йу рукы,
 Не бйіте нас, не карайте, наўчіт нас навукы.
 Ой бо наші рукы того не робили,
 Ми сыйнали, тей орали, за плугом ходили.

Співав Олекса Луців.

Пор. Драгоманов. Нові українські пісні стр. 95.

11.

Moderato.

Сто-йит йа-вйр над во-до-йу, ў во-ду по-хы - лйў сы,

Си-дит жоўнар йа ў штоктаўзы, ду-же за-жу - рйў сы.

Не хыльай сы, йавороньку, бо-с шче зелененькый,
 Не смути сы, жоўнгароньку, бо-с шче молоденькый.

Йак мені сї не хильвати, корінь вода миїе,
 Йак мені сї не смутити, само серце мльїе:
 Судьит пани, судьит пани, судьит кацітани,
 Осудили жоўньарови зельїзні кайдани.
 Судьит пани, судьит нани, судьит панцкі дьїти,
 Не подоба жоўньарови ў кайданах сидьїти.
 Прийшоў жоўньыр молоденькый під новенькі сьїни,
 Ой там свиснуў, ревне сплакаў, кайдани злетьїли.
 Тепер твоя, жоўньареньку, нещасна година,
 Зафасуваў шість грейцарїў, і пїитеро хлїба.
 Два грейцарї на тьутьун, грейцар на горїўку,
 Чвартый грейцар дам на прачку, а пїитий на дьїўку.
 Тепер твоя, жоўньареньку, нещасна година,
 Лишнїў ми сї шестий грейцар, купнїў собї мила.

Пор. Авт. VIII. 35.

Ой маїу їа родиньку не далеко мене,
 Ой чуїу їа через льуде, цураїе сї мене.
 Вой ней їни сї та цураїут, а їа не журу сї,
 Дай ми, Боже, вислужити, до дому верну сї.

Спївав Федьо Гнатїв.

Пор. Антр. VII. 180. Драгом. Полїт. п. I. р. 1: 80, 81, 82, 83, 84, 85, р. 2: 119, 120. Кольб. Пок. II. ч. 408.

12.

Moderato.

Ў тузї, ў тузї, шче до того пїана,
 Ўсїм улацам перемїна стала.
 Лиш їедвому нема перемїна,
 Бо поїїхаў, залїз до дьїучини:
 Ой, дьїучино, ти моїе серденько.
 Збуди мене так дуже раненько,
 Рано, рано, би кури не пїли,
 Би лебедї па стаў не летьїли.

Би цїсарскї тамбори не били,
 Аби менї гопор не ўломили.
 А дыўчина, серденько, заснула,
 Жоўняренька збудити забула.
 Ой спит жоўняр, ой спит молоденький,
 Пробудиў сьї, йа ўже день біленький.
 Подивиў сьї йа ў йасне віконце:
 Досьгайє під полудне сонце.
 Ти дыўчино, зрадлива йа моѳа,
 Зрадила-с ми вороного коньа;
 Зрадила-с ми коньа вороного,
 Шче до того мене молодого.

Спївав Тимко Кондеревич.

Пор. Драгом. Полїт. п. I. ч. 2. 180, 181, 182. Автр. VIII 19. Грінченко.
 „Етногр. Матеріали“ III стр. 628 ч. 1460.

13. а.

Marciale.

Ду-бе, ду-бе ве-ле-ний! А хто-ж те-бе

бу-де ру-бать, Йак йа бу-ду на-ше-ру-вать, Ду-бе,

ду-бе ве-ле-ний!

Хлопче! хлопче молодий!
 Буде мене йинчий рубать,
 Йак ти будеш нашеровать.
 Хлопче! хлопче молодий!

Траво! траво зелена!
 А хто-ж тебе буде косить,
 Йак йа буду шаблю носити?
 Траво! траво зелена!

Хлопче! хлопче молодий!
 Буде мене йинчий косить,

А ти будеш шаблю носитъ,
Хлопче! хлопче молодий!

Бандо! бандо голосна!
Та кому-ж ти будеш грати,
Йак ѡа буду хорувати?
Бандо! бандо голосна!

Хлопче! хлопче молодий!
Ой буду ѡа йинчим грати,
А ти будеш хорувати,
Хлопче! хлопче молодий!

Винце! винце червоне!
А хто-ж тебе буде пити,
Йак ѡа буду ў землі гнити?
Винце! винце червоне!

Хлопче! хлопче молодий!
Буде мене йинчий пити,
А ти будеш ў землі гнити,
Хлопче! хлопче молодий!

Співала Касья Курилова.

18. б.

Marciale.

Курко! курко! курко печена!
Хто-ж ты́ буде поїдати,
Йак ѡа буду войувати?
Курко! курко! курко печена!

Жінко! жінко! жінко молода!
Хто-ж ти буде обігмати, і т. д.

Дьіти! дьіти! дьіти дрібненькі!
Хто-ж вас буде годувати і т. д.

Пиво! пиво! пиво двельоне!
Хто-ж ти буде віпивати і т. д.

Травко! травко! травко дзьельона!
Йа хто-ж буде травкі косьць і т. д.

Жито! жито! жито двельоне!
Йа хто-ж буде жито жати і т. д.

С Н. Д.

14.

Співає ся як ч. 12. стор. 219.

Шчо за гадас галасайе,
Мати сина вікликайе:
Іди сину, до домоньку,
Вишравйу ти на віноньку.
Дам ти біду кошуденьку,
Тей біленьку, тей тоненьку.
Там ти будеш войувати,
Чужу кроўцьу проливати.
Чужа кроўцьа не водицьи,
Проливати не годит сї.
Чужа кроўцьи не йе вода,
Проливати не вігода.

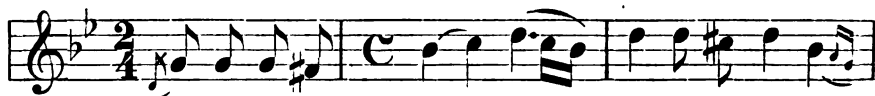
Співав Олекса Бабій.

15.

Andante.

Ой із су - бо - ти тей на не - ды - лень - ку,

йа з су-бо-ти з раи - ку, Ой ві-пра-вйи-ла

ма - ти сво - го си - на тей на то - ту

но - во - бран-ку.

Ой іди, сину, іди, дитиночко, тей на тоту новобранку,
 Ой коли-ж ти сї майу сподівати, ци з вечері, ци з поранку?
 Ой сподїй мї сї, моя матиночко, сподїй мї сї тей за гостї,
 Ой йак виросте трава зелененька йа ў сьвітлонци на помостї.
 Ой росте, росте трава зелененька, росте, росте тей ўсихайе,
 Ой плаче, плаче старенькаїа мати, шчо синонька не видаїе.
 Ей ви, ворончкы, тей ви, ви, кавочки, ви високо лытайте,
 Ой повіджете ми шчиренькуїу праїду, де синонька видаїете?
 Ой ми видїли йа твого спочка: ў чистїм поли спочивайе,
 Ой залїтаїе ворон чорнесенкїий, йему очи видьобайе.
 Ой йак то ўчула старенькаїа мати, та ўдарила сї по нолах ру-
 [ченьками,
 Ой дыти-ж моїї, дыти рїднесенкїї, ци не жити-ж менї з вами?

С. Н. Д.

15. а.

Maestoso.

Ой дощ і- де, тра-ва шу-нит, На ты тра- ві

жоўньар ле- жит, На ты тра- ві жоўньар ле- жит.

На купину головоїу,
 Накриїу очи хустиноїу.
 Над ним коник зажуриїу сї,
 По кольїна ў земљу ўбвї сї:
 Не стїй, коньу, надомноїу,
 Бо ти видиш бїду моїу.
 Іди, коньу, дорогоїу,
 До матїнкы з новипоїу.

Та йак прийдеш під ворота,
 Та там вийде отец, мати.
 Отец вийде, утїшит сї,
 Мати вийде, васмутит сї:
 Коню-ж ти мїй вороненький,
 Де мїй синок молоденький?
 Ой цит, мати, не жури сї,
 Ёже твїй синок ожениў сї:
 Ёзбиў си за жїнку мураву,
 Під головоньку купину,
 А очи накрив хустиноў.
 Возми, мати, піску жменьу,
 Посїй його по каменю:
 Та коли той пісок вїйде,
 Тогди твїй син з вїйни прийде.

Спївав Олекса Лудїв.

Пор. Żeg. P. p. I. г. II. стр. 145. Укр. нар. піснї М. Максимович. ч. I.
 Істор. піс. Антон. і Драгом. I. ч. 58. Кольб. Нов. II. ч. 412. 415.

15. б.

Спїває ся так, як ч. 15. а.

Ой лїс гудит, трава шумит,
 А ў тї травї жоўцьяр лежит.
 На кунну головоўу,
 Накрив очка кїтайкоўу.
 Кїтайкоўу йедвабноўу,
 Цїсарскоўу заслугоўу.
 Над ним коник зажуриў сї,
 По колїна ў землю ўбїў сї.
 Не стїй, коню, надо мноўу,
 Бо йа виджу шчирїсть твоўу.
 Бїгай, коню, дорогоўу,
 До матїнкї з новиноўу.
 Йак прибїгнеш під ворота,
 Та станеш си йак сирота.
 Вийде д' гобї стара мати,
 Воротенька утвирати:
 Ой, коню мїй вороненький,
 Де мїй синок молоденький?
 Ой ци ти го ў травї згубиў,
 Ой ци ти го ў водї утопиў?

За мноу, нене, Туркы гнали,
 Твого сінка в мене знъали.
 Озми, нене, піску жменьу,
 Та посый го по каменю.
 Гей йак же той пісок зйде,
 Тогди твій син д' тобі прийде.
 Нема піску, десь не сходит,
 Нема сінка, не приходит.

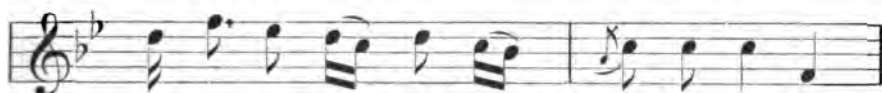
Сівав Тамко Кондеревич.

16.

Andante.

Ой за-пви-ла че-рем-ши-на з ріс-на, Хо-дит ко-зак

до дыї-чи-ни с піз-на, Хо-дит ко-зак

до дыї-чи-ни с піз-на.

Тв, козаче, не ходи до мене,
 Бо неслава на тебе й на мене.
 А йа козак, слави не б'йу сї,
 Кого лубйу, стану, розмовйу сї.
 Йак йа буду у льогру стойати,
 Хто-ж ми буде кошуленьку прати?
 Ой підеш ти гороу долиноу йоу,
 Та знайдеш ти ирачку над водоу йоу,
 Тота тобі кошуљу випере
 Йак йа буду у льогру хорувати,
 Хто ж ми буде рани дозирати?
 У чистім польу дробен дошчик сїче,
 Та той тобі рани випольче.
 Йак йа буду на віньї ўмирати,
 Ой хто буде надомноу плакати?

Ой не жалуй, молодий козаче,
 Чорний ворон над тобою закраче.
 Ой йа знайу, шчо така причина,
 Не заплаче ны отец, ны мати,
 Не заплаче й козацька дьїучина,
 Лиш закраче чорнайа пташина.

Спївав Тимко Кондеревич.

Пор. Кольб. Пок. II. 395, 396, 397.

17.

Moderato.

Там у по-ли сьнїжок трьасе. Там у по-ли
 сьнїжок трьасе, Ой там жоўнбар ко-ньа па - се.

Пасе, пасе ў руках водит,
 Шабелькойу вогень робит.
 Йа фусточкоу піддувайе,
 Свої рани загрївайе:
 Рани-ж мойї коханьїї,
 Шабелькойу рубаньїї!
 Пішоу жоўнбар на долину,
 Та лїг спати на годину.
 Нешчислива годинонька,
 Десь сї ўвїла дьїучинонька.
 Ой вирвала пшениченьку,
 Та ўдарила по личеньку.
 Годьї, жоўнбар, годьї спати,
 Бо йдуть Туркьї рабувати.

Спївав Олекса Луцїв.

Пор. Антр. VIII. 10. Žeg. P. p. I. g. I. стр. 173. Драгом. Полїт. п. I. p. 2.
 стр. 135 і 140. Истор. піснї Антон. і Драгом. I. 38.

18.

Marciale.

Гей у по-ли че-рем-ши-на, цьвіт із не - йї у-паў,

Гей, гей! цвіт із не-її у-паў,

Машеруйут жоўнбаренькы, бо їм машер припаў.
 Машеруйут, машеруйут, шчэслива їм дорога,
 Обернуў сы, махнуў фусткоў: будь ми, мила, здорова!
 Чому-с мене, мойа мамо, рано не збудила,
 Та йак тота компаныйа з міста выходила?
 Тому йа тьи, мойа доньу, рано не збудила,
 Бо-с лубила жоўнбаренька, та була би-с тужила.
 Ти гадаеш, мойа мати, шчо йа й так не тужу,
 А йа ходжу по сьвітлоньці, мало сы не збуджу.
 Подиви сы, мойа доньу, йа ў горішну кватіру:
 Спускайут сы жоўнбаренькы з гори на долину.
 Закладайте сиві коні йа ў зелену кольасу,
 Здоганьайте жоўнбаренька, бо ўширайу без часу.

Співав Олекса Луц'я.

Пор. Зег. Р. р. I. г. II. стр. 51 ч. 11 і стр. 126 ч. 34.

Вар.: По четвертім рядку з гори наступае:

Коли-ж тьи сы, мій миленький, майу сподівати?
 Тогди мі сы, мойа мила, майеш сподівати,
 Йак сы буде місто Берно Відньою навивати.

19.

Andante.

Зе-ле-на йаб-лын-ка йаб-лоч-ка зро-ди-ла,

Мила-ж мо-йа ми-ла, чо-с сы за-жу-ри-ла?

Тепер йа сы журу йак вечір так рано,
 Бо ўже мому серцьу веселости мало.
 Веселість, веселість, де ти сы подыла?
 На горі високі тамто йа осыла.

На горі високі буйний вітер свище,
 Милій до милої дрібні листи пише.
 Він до неї пише дрібними словами,
 Їна му відписує рісними сльозами.
 Написала їна му на клиновім фості,
 Почекай мі, милій, у Стрийу на мості.
 Не їдна рибонька поїд міст перейшла,
 Але їа не видіу, аби письмо несла.
 Було не дивитись на задну, середну,
 Було сї дивити на саму передну.
 Ци видиш ти, мила, той камінь під водоу?
 Ой їак він поплине, ожену сї с тобою.
 Ци видіу ти, милій, аби камінь пливау?
 Коли-с мі не любіу, чо-с у мене бувау?
 Бувау їа у тебе за інтересами,
 Тепер ти дякуу за твоє кохань.

Співала П. Білґнська.

Рядки від 11 до 14 пор. Žeg. P. p. l. g. стр. 206.

20.

Співас ся так, як ч. 16 стр. 271.

Там у лісі клин дерево нисько,
 Ходит козак до дьїучини блисько.
 Ой не ходи, коваче, до мене,
 Бо неслава на тебе, на мене.
 А їа тойї слави не боїу сї,
 Кого любїу, стану, розмоўљу сї.
 Їа гадала, шчо то місяць сходит,
 А то жоўньор по таяборі ходит,
 Свого коньї за поводи водит,
 Свого пана під милій Біг просят:
 Ой пусти мїї, мїї пане, дому,
 Затужила дьїучина за мноїу.
 Не так она, їак ти за неї тужиш,
 Не пушчу тья, хоть року дослужиш.
 Скажу їа ти коньїа відібрати,
 Скажу їа тьї ї гармати ковати.
 Не куй мене, мїї пане, ї гармати,
 Закуй мене ї шинкаркьї до хати.

Бо у шинкаркы мід, вино, горіўка,
 Шче до того хорошаїа дыўка,
 Шче до дыўкы біленька постыўка.

Співав Василь Гаврилів.

Перші 6 рядків пор. Žeg. P. р. I. г. II. стр. 30 ч. 27.

21.

Andantino.

Сьві - ти мі-сьи-чень-ку,
 Тей на ўсьу-йу ны-чень-ку,

Сьві - ти ныч-ку

ў ван-дрі - воч-ку до ми-ло - її на ўсьу ныч-ку.

Їа приходжу до сьніий,
 Всї вечерїги сьїли,
 Їа моїа миленька, лубка солоденька,
 До вечерї не сьїдаїе.

Їа приходжу до хати,
 Ўсьї польгали спати,
 Їа моїа миленька, лубка солоденька,
 Тей спатонькы не лїгаїе.

Ої сьїла си конец стола,
 Тей дрібне листье пише,
 Дрібне листье пише, дитину колише,
 З буйним вітром розмоўляїе:

Ої повїй, вітре, ў ночи,
 Ої повїй йо піўночи,
 Повїй, вітре, ў ночи, повїй йо піўночи,
 Тей на моїї чорнї йочи.

По садочку ходїла,
 Цьвіт, калїну лоїла,

Цьвіт, калину рвала, до серденька клала,
За жоўнаром жалувала.

Ой ти, дыўчино, гоїа,
Тей оріхове зерно,
Льубити ты льубіу, ўзяти ты не йозму,
Памбіг знайе, ці сы верну.

Співала Касья Курилова.

Пор. Žeg. P. p. I. r. II. стр. 30 ч. 27.

22.

Andante.

І - шло дыў- чы, і - шло дыў- чы
по - під го- ро - дец, Гей, гей,
по - під го- ро - дец,

Та нарвала (bis) руги на вінец,
Та виплела „ рутьаний вінец,
Тей пустила „ ў тихий Дунайец.
Йедним боком Дунайом вінчкы плинут,
Другим боком Дунайом повобранці йдут.
Котрий бранец молодец поплинь по вінец.
Ой йе ў ўдови ўдови син бранец молодец,
Та поплиў (bis) ў Дунай по вінец.
Та бо він шче не доплиў, та ўже утонуў,
Та на свого кониченька рученькоў махнуў:
Йди, коньу, дорогоїу, ў нові ворота,
Ой там вийде йа до тебе матусьї стара.
Та не кажи, мій конику, шчо йа сы ўтопиў,
Але кажи, мій конику, шчо-м сы йожениў:

Ой майу йа дружбове ў воды кленове,
 Ой майу йа старости ў воды стругове.
 Ой майу йа свашечкы ў воды плотичкы,
 Ой майу йа сватове ў воды шчугове.
 Ой майу йа молоду, тихуйу воду.

С. Н. Д.

Пор. Żeg. Р. р. I. г. стр. 96. Антр. VIII. 171. Голов. I, 97—100; II. 592, 705.
 Нгушн. 102, 176. Чуб. III. 115. ч. 6.

23.

Andantino.

Ой на го - рі жи - то, на до - ли - ны жи - то.

В чистым польу край до-ро-ги жоў-ня - ра за - би - то.

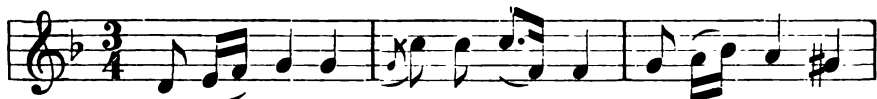
Забито, забито, затыгнено ў жито.
 Тай червоною кытайочкоў оченька накрыто.
 Ой вийшла дыўчина, ой вийшла йедина,
 Відокрила кытайочку, тай сы подивила.
 Ой вийшла дыўчина, ой вийшла другая,
 Підойшла кытайочку, реўне заплакала.
 Ой устань, жоўньаре, устань молоденькый,
 Ходит, блудит коло тебе твій кінь вороненькый.
 Та ней же він блудит, ней же він блукайе,
 Він до свойі дыўчинонькы дороги питайе.

Співала Анна Підгородецька.

Пор. Антр. VII. 174. Драгом. Полт. п. I. р. 1. стр. 87, 88 і 136.

24.

Andante.

Ой Ва - си-љу, Ва-си-лу - ньу, луба - йа ди-
 Йі-деш по-льом си-вни ко - ньом, ди-ви - ти сы

ти - но.
 ми - ло.

А кінь біжить, трава шумит, кінь дорогу чує,
 Ой Біг знає, Біг видає, де Василь ночує.
 Ой ночує Васирина ў степі при долині,
 Склониў, склониў головоньку ў зелені соснині.
 Коло нього мида ходит блисько очерати,
 Просит, просит Васирина: ходи вечерїати.
 Йак не прийдеши вечерїати, прийди йобідати,
 Йак не прийдеши йобідати, прийди відвідати.
 Йак не прийдеши, Васирино, неславонька буде,
 Йак загинеш, Васирино, не погланут льуде.
 Нема, нема Васирина, лебой-бо загинуў,
 Ой бачу-ж, шій Васирина в рибонькоў поплинуў.
 Нема, нема Васирина, лиш шьипочка плине,
 Ой уже-ж бо Васирина на вікьки загине.
 Ой дам їа вам, рибаченькь, по піў золотого,
 Ой вихібте Васирина, хоть ўже не живого.
 Гей вдоїму їа перстениу, в мівельного пальци,
 Буду знати, памїятати Васильи коханьци.

Співала Анна Підгородецька із своїм мужем.

25.

Moderato.

По сын бо-цы Ду - на - йу, Не - да - ле - ко
 від кра-йу, Мо - лод ко - вак по - та - па - йе.

Ой просит він ратунку :

Ратуй мене { батеньку
 матыінко
 братеньку
 сестренько }

Молод козак потопає.

Прийш { ов } { отец
 ла } { мати
 браччик } до Днїстра,
 сестра }

Нема чоўна, ні весла,
 Будеш { сину } потопати.
 { брате }
 По сьім боцьї Дунайу,
 Недалеко від крайу,
 Молод козак потопайє.
 Ой просит він ратунку:
 Ратуй мене, миленька,
 Молод козак потопайє.
 Прийшла мила до Дубїстра,
 Нема чоўна, ні весла:
 Не бій-сь, милий, не загинеш.

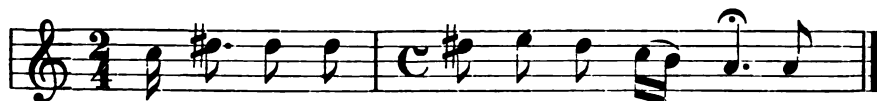
Співав Олекса Луцїв.

26.

Andantino.

Гей хо- дит, блу- дит ко - зак по ду - би - ны,

Хо- дит, блу- дит ко - зак по ду - би - ны.

Тай приблукаў сьї д' молодї дьїучинї:
 Ой ти, дьїучино, переночуй мене.
 Ой бігме-ж би-м тьї переночувала,
 Лише коби-м сьї зради не бойала.
 Гей ти, дьїучино, не бій сьї нічого,
 Та йа шче молод не зрадиў нікого.
 Ой ти, дьїучино, збуди мїи раненько,
 Ой так раненько, шчоби не видненько.
 Ой спит же козак, ой спит молоденький,
 Гей пробудиў сьї — йа ўже день біленький.
 Ой ти, дьїучино, ти сама зрадлива,
 Чому ти мене рано не збудила?
 Ой зрадила ти мене молодого,
 Та шче до того коньї вороного.

Співав Олекса Луцїв.

27.

Співає ся так, як ч. 50. стр. 137.

Блудит козак, блудит по дубині,
 Приблукаў сьі д' молоді дьіучинні:
 Ти, дьіучино, переночуй мене.
 Їа би тебе переночувала,
 Коби їа сьі зради не бойала.
 Ти, дьіучино, не бій сьі ньічого,
 Їа не зрадиў на сьвітї ньікого,
 Тей не зраджу тебе молоденьку.
 Ой, дьіучино, збуди мї раненьку,
 Так раненьку, би шче не видненьку.
 Ой спит козак, ой спит молоденький,
 Пробудиў сьі, та ўже день біленький:
 Ти, дьіучино, зрадила ти мене,
 Зрадила ти мене молодого,
 Шче до того конь вороного.

С. Н. Д.

28.

Andantino.

Ой пли-нут гу-сонь-кы би-стренькоў во - доў-йоў,

Гей вий- ди дьі-чи - но, роз-моў сьі во мноўйоў.

Ой не раз їа, не два с тобоў розмоўляла,
 А ньїди їа тобі праўди не сказала;
 Аж тогди їа тобі ўсьу праўдоньку скажу,
 Їак мою рученьку та із твойоў звїажут.
 Мисли-ж мойї, мисли, а де-ж ви ту зайшли?
 Ей то під козаком кониченько бистрий.
 Кониченько бистрий, тай золота зброїа;
 Шчо-ж ти си гадаїеш, дьіучиньно мойа?
 Ой їа си гадаїу на мори ўтонути,
 Лише не гадаїу за тобою бути.

Бо на мори силну, стану — відпочину,
А за тебе піду — на вікби загину.

Співала П. Білівська.

29.

Andante.

Ой ти дьї-чи-но, ти гор-да-їа, пиш-на,

Чом ти до ме-не в ве-че-рїи не вий-шла?

Ой їак їа мала д' тобі виходити,
Влизько вороженькїи, будут нас судити.
Ой ти дьїчино, ти дьїчино утко,
Ўступай-же, ўступай їу той човен хутко.
Ой їак дьїчино ў той човен ўступила,
Зараз дьїчину вода примулила.
Ой подай, хлопче, доўгуїу тичину,
Неї їа виратуїу молоду дьїчину.
Ой ратуї, ратуї, козаченьку, ратуї,
Будеш ти мати від батька заплату.
Ой не хочу їа від батька заплати,
Лиш тебе хочу за миленьку ўзьати.
Ой вольїла би-м ў той Дунай ўтонутї,
Нїж би-м ти мала за миленьку бутї.
Ў Дунаїу ўтону, д' берегу приплину,
За жовняра піду, на вікби загину.

Пор. їв. Франко. Жїноча неволя стр. 8—9.

С. Н. Д.

30.

Allegro moderato.

Ой у лы-сї два ду-би, Ой у лы-сї

Етногр. Збірник т. XI.

36

сер-день-ко два ду - би.

Варіант.

Allegro moderato.

Ой у ль-сьі два ду - би, Ой у ль-сьі

сер - день - ко два ду - би.

На них сидьт голуби.
 Они собі гукають,
 Два молодцьі слухають.
 А ви, хлопцьі, колодцьі,
 Перекажіть дьівонцьі,
 Ней она сьі не журит,
 Красу в личка не губит.
 Бо йа хлопец молодий,
 Шче до того войсковий.
 Йак йа піду на віну,
 Йейі лишу на біду.
 Йак дьіучинна зачула,
 Та за Дунай майнула.¹⁾
 Та копала корінь,
 З під білого каміньа.
 Та копала цьілий день,
 Не ўкопала лиш йеден.
 Полокала на ріцьі,
 А варила ў молодцьі.²⁾
 Йешче корінь не скьіпшїў,
 А ўже милий прилетьїў.

¹⁾ Вар.: Д' берегови дуйнула.

²⁾ Варила го ў молодцьі, тей вабила молодцьі.

Чо-ж ти, милий, прилетіў,
 Коли-с мене не хотіў?
 Ой шчо тебе принесло,
 Та ци човен, ци весло?
 Привніс мене сивий кінь,
 Тепер ми сьї поберім.¹⁾

С. Н. Д.

31. а.

Andantino.

По са - доч-ку по-хо-джа-йу, І сам со - бі

роз-ва-жа-йу, І сам со - бі роз - ва - жа - йу.

Шчо ў Ўкраїні мїлу майу.
 Ци до неї лист писати,
 Ци самому повертати?
 Їак йа буду лист писати,
 Будут мене луди знати.
 Не так луди, йак сусьїди.
 Тей наробїут всьїм бесьїди.
 Ой ви хлопцї, ви молодцї,
 Запрїгайте кониченька,
 Ой під мене молодого,
 Берїть коньї вороного.
 І кульбаку срібла, злота,
 Нема нинї нїц болота.
 Ти, мїсяцьу, сьвіти йасно,
 Ти, конїку, ступай красно.
 Ти, мїсяцьу, сьвіти боком,
 Ти, конїку, ступай кроком.
 Бо йа йїду до милої,
 На біленькї постьївонькї,
 А везу йї подарункї:
 Ой йаблочка червоенькї,

¹⁾ Вар. На подьверї під твїй дїм, або: Йа не твоя ти не мїй.

І хусточкы шальонові,
 Дыстанут сы мойі милі.
 Приїжджайу під ворота:
 Вийди, мила, красша злота.
 Ой не вийшла моя мила,
 І брамонькы не ўтворила.
 І брамонькы не ўтворила,
 Уже в йнчым говорила.
 Хтыў йа конькы обертати,
 Але буду шче чекати.
 Ой не дурно йа зачекаў,
 Вийшла д' мины стара мати:
 Мати-ж моя старенькайа,
 Де-ж йе моя миленькайа?
 Тужит, тужит, слаба лежить,
 Йа шчо тебе ўже не видит.
 Йа приїхаў прислухаў сы,
 Йа в неў нельуб намоўляў сы:
 Хтыли мене ізгладити,
 Житье мое ў мене ўзьяти.
 Ой йа ковак, йа шчисливий,
 Житье мені дуже миле.
 Йа коником обертайу,
 Тай до дому приїжджайу:
 Слава Богу, сестри, браты,
 Шчо йа уже дома, ў хаты.
 Коштуйут мий подарункы,
 Шчом буў купиў для милойі.
 Ой буў би йа тей кохаў сы,
 Би йа не буў прислухаў сы.
 Дубельтыўка ўже набита,
 А дыўчина йак повита.
 Боже милый, ізмилиў сы,
 Йак тьженько закохаў сы.
 Пана Бога ўсе просити,
 Даў ми на сьвітї прожити.
 Треба других заказати,
 Йак зрадливу закохати.¹⁾

Співав Василь Гаврилів.

¹⁾ В пісні тій видно сліди книжного походження.

31. б.

Вар. : Перших сім рядків як висше.

Рядок 8. Сьїдай, хлопче, коньє вороного,
 А сам сьїдай на другого,
 Та поїдем до милої,
 До милої далекої.
 Ти, місяцьу, боком, боком,
 Ти, конику, скоком, скоком.
 Ти, місяцьу, присьвічай-же,
 Ти, конику, поснішай-же.
 Приїхали під ворота,
 Вийшла мила крашна злота.
 Ёвьяла коньє за увдечку,
 А милого за ручечку.
 Дала коньє до стайенкьє,
 А милого до сьвітлонькьє.
 Дала коньє віўса, сына,
 А милому меду, вина.
 Сама сыла задумала,
 Чорні очка заплакала.
 Чом ти сыла тай думайеш,
 Чом за мене не гадаеш?
 Ци тобі жьиль віўса, сына,
 Ци тобі жьиль меду, вина?
 Ци сutoїї вечеронькьє,
 Ци білоїї постьївонькьє?
 Не жьиль же ми ёського того,
 Лише ми жьиль віку ного.

Співала П. Білїнська.

31. в.

Вар. : Перших 13 рядків як вар. а.

Рядок 14. Поїдемо на Ёкраїну,
 Вїбирати бїльавину.

Рядок 16—19. як вар. а.

„ 20—24. як вар. б. (рядок 16—19).

„ 25. Ёвьяла коньє за вудила,
 По подьїєру поводи́ла.
 Увьяла коньє до стайенкьє,
 А милого до сьвітлонькьє.

Їзшла коньи до жолуба,
Миленького конец стола.

Рядок 31—32 як вар. 6. (рядок 22—23.)

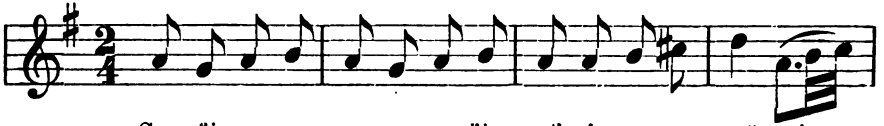
„ 33. Тей сутуїу вечероньку,
Тей білуїу постївоньку.

Рядок 35—44 як вар. 6. (рядок 24—33.)

„ 45. Не жьиль-же ми ўсього сьвіта,
Шчо ми ідут марне лыта.

32.

Moderato.

С то-її го-ри ви-со ко-її тройзьиль похьи-лнї сї,

З У-кра-її-ни до дыї-чи-ни ко-зак по кло-нї сї.

Поклонї сї козаченько с коньа вороного,
Не забувай, дыїчинько, мене молодого.
Не забувай, не забувай, йа ты не забуду,
Докїль тебе, дотыль мене, лубити ты буду.
Докїль мене, дотыль тебе, будем сї лубити,
Лш сї не дай, дыїчинько, другому зрадити.
Та не дай сї зрадитонькьи, та не дай сї звести,
Та не дай си гїльтайови косоньку розшести.

Спївала Фесї Баранова.

33. а.

Спїває ся так, як ч. 1. а. стор. 288.

У гай, мати, у гай, мати, у гай зелененькїй,
Вибраї сї від родини жоўнар молоденькїй.
Гей на коньи вихонї сї, на зад похьилнї сї;
Прашчайте ми рїднї браты, може-ж с кьим сварї сї.
Скропи, Боже, дороженьку від Стрийа до Львова,
Випала ми в під коника золота підкова.
Не жьиль же ми підковонькьи тойї золотоїї,
Але ми жьиль дыїчинькьи тойї молодойї.

Не жьль же ми підковонькь, шчо сї загубила,
Але ми жьль дьїучионькь, шчо сї зажурила.

Спївала П. Білїнська.

33. б.

Спїває ся так, як ч. 18.

Скропи, Боже, дороженьку до самого Львова,
Випала ми з під коняка золота підкова.
Не жьль же ми підковонькь, шчо така золота,
Але ми жьль дьїучионькь, шчо така молода.
Прийїхаў йа кониченьком під новї ворота,
Гоннуў, тупнуў копитами йа ў новї ворота.
Ой не вийшла мойа мила, вийшла стара мати,
Прошу, прошу козаченькь до нової хати.
Ўвїла коньї за вудила, до стайнї завела,
Йа ковака за рученьку до сьвітлонькь ввела.
Конькови вїўса, сїна, двеленого ўброку,
А милому меду, вина і сутуїу вечеру.
Тей сутуїу вечероньку, тей білуїу постївоньку:
Не жьль же ми ўсього того, лише ми жьль віка мого,
Віка мого молодого, тей вївочка двеленого.

С. Н. Д.

Пор. Антр. VIII. стр. 161. Зег. Р. р. I. г. II. стр. 49 і 124, 20 і ч. 16.

34.

Allegro.

Там на го - рі ка - ли - на, Там на го - рі

сер- день-ко ка- ли- на, Уг- га, ка- ли- на.

Там стояла дьїучина,
Цьвіт, калину ломала,
На козака моргала:
Ти, козаче молодий,
Озми мене с собоюїоў,
Йа ти буду жоноуїоў:

Постыль тобі постельу,
Сама ти сї положи,
Рукы, ноги розложу.
Там доріжка чорнява,
Туда ідуть молодці,
Перекажуть дівоньці,
Ней вона сї не журит,
Красу в личка не губит.

С. Н. Д.

Пор. Żeg. P. p. I. г. II. стр. 119 ч. 23. Кольб. Пок. II. ч. 128.

2. Балляди і иньші пісні.

1. а.

Andantino.

Гей у мі-сты тай у Льво-ві ста-ла сї но-

ви - на, Счы-ру - ва - ла Ма - ру - сень-ка

удо-ви - но - го си - на.

Йак она го чырувала, кликала до хати,
Ходи, ходи, серце Йвасю, шось ти майу дати.
Ой дала ўна шкльинку меду, а другуйу вица,
Випий, випий, серце Йвасю, бо йа ўже випила.
Гей йак Івась тото випиў, сїў си конец стола,
Мати йего питає сї: де-с буў, Йвасю, учора?
Ой буў же йа, мойа мати, ў Марисиньї хатї,
Дала менї чари пѣти, треба умирати.
Ой ший, мати, біле платье, тай білу сорочку,
Лише, мати, не позивай Марисину дочку.

Співала П. Білїнска.

1. б.

Співає ся так, як ч. 1. а.

Ой у містї на риночку стала сї новина:
 Счарувала Марисенька ўдовиного сина.
 Йак ну мала чари дати, кликала до хати:
 Ходи, ходи, серце Йвасю, щось ти наїу дати.
 Їа ўвійшоу він до хатоньки, нальила ну вина:
 На пий, на пий, серце Йвасю, бо їа йуже пила.
 Ой йак Івась молоденький той вина напїу сї,
 Лише прийшоу до домоньку, за серденько ўзїу сї.
 Ой прийшоу він до домоньку сїу си конец стола,
 Питає сї мати його: де-с буу, Йвасю, ўчора?
 Її буу же їа, моїа мати, їа ў ўдовины хатї,
 Дала менї чари пити, треба умирати.
 Її дай же ми, моїа мати, льиненьку сорочку,
 Шче підьїт ми, приведьїт ми їа ўдовину дочку.
 Аї приходит Марисенька, на порозї стала:
 Її чому-ж ти, Марисуню, смутна не весела?
 Ой йак же їа тепер наїу веселоїу бути,
 Її кого їа вїирне лубїу, не можу забути.
 Ой дайже ми, моїа мати, ўже на смерть сорочку,
 Лиш тї прошу: не позивай їа ўдовину дочку.
 Ой казали Марисенцї сорок бучкїї дати,
 А молодїй Івасенько казаў дарувати.
 Ой ўже-ж менї йеднаково ў сирї землї гнїти,
 Їа молодї Марисенцї шче хлопцї лубити.

Спївала Анна Іранас.

1. в.

Moderato.

А їу Льво-ві ў край-нім до-мі но-ви-на сї
 ста-ла, Сча-ру-ва-ла Ма-ри-сень-ка
 ўдо-ви-но-го Йва-на.

Йак вона го счарувала, тра би йуирати,
 Приступіт сьї, мамо, д' минні, шчось буду казати :
 Приступіт сьї, мамо, д' минні, шчось буду казати :
 Підьїт миньї по парубкьн, буду сьї спрашчати.
 Ой йак прийшли парубочкьн, шьпкьн познимали :
 Через шчо ти марне гинеш, ти ўдовин Іване?
 Підойміт мї, парубочкьн, на білу подушку,
 Та підьїт мн, приведьїт мн Марисеньку душку.
 А йак прийшла Марисенька, тей ў порогах стала :
 Марисенько, душко-ж мойа, то-с мї счарувала.
 Чим же йа тьї счарувала? ньї зьільом-корїньом,
 Лип у коршнї на підсьїньу два-м ти йабка дала.
 Ой йак йа ти тей давала, та самам ўкусила,
 Ей йак би то шчо до чого, тей йа би-м не жила.
 Ей йак йа ти тей давала того червоного,
 Та-м кавала, би-с не дьїждаў льубити ньїкого.

С. Н. Д.

Пор. Кольб. Пок. II. ч. 50 а., 50 б., 51. Грінченко. Етногр. матер. III. 277
 ч. 536. В. Шухевич. „Гуцульщина“ III. стор. 211 ч. 24.

2. а.

Moderato.

Да-ле-ко чу-ва-ти о-та-кі но-ви-ні,

За-би-ли Пе-тру-сья ў Жу-лин-цкі до-ли-ні.

За шчо його ўбито? за вельможу паньу;
 Паньї пана мала, Петрусья кохала.
 Паньї пана мала, Петрусья кохала,
 Тей за Петрусеньком три післанцьї слала.
 Петрусью, Петрусью, шчо-ж ти си гадаєш,
 Шчо ти вельможойї паньї не слухаєш?
 Ей вельможна паньї, слухати тьї трудно,
 Бо ми на серденьку ой так дуже нудно.
 Нема пана дома, поїхаў на лови,
 Поїхаў на лови ў зеленї дуброви.

Довідаў сьі вѣрний слуга панскыи того,
 Тай осьідлаў собі коньа вороного.
 А йак він осьідлаў коньа вороного,
 Так сьіў тай поїхаў до пана свойого.
 Здоганыйе пана у Львові на мосты,
 У Львові на мосты при зеленіи тросты.
 У Львові на мосты при зеленіи тросты:
 Вертай сьі, пануньку, найеш дома госты.
 Ой слуго-ж мій вѣрний, не вѣру ти того,
 Бо то мойа паны роду не такого.
 Бо то мойа паны роду шляхоцького.
 Гей пане мій пане, коли ти не вѣриш,
 Обертай но коны, зараз сьі подивиш.
 Не жылуваў же пан свойих коней моци,
 Та навернуў кіньии тевеньскойі ночи.
 Не жылуваў же пан коней вороненькых,
 Коней вороненькых, ны очий чорненькых.
 Приїздит до дому, стаў си під брамоу,
 А іде вельможна в дубком до покою.
 Петрусьу, Петрусьу, шчо-ж ти си гадаеш,
 Чому-ж ти із себе сукныў не скыдаеш?
 Зачьну Петрусенько сукьенкы скыдати,
 Сипьлут сьі жоўньари йак порох до хати.
 Ёдариди сьі паны по полах руками:
 Пропаў йес, Петрусьу, йак лисенько ў йамі.
 Ой крикнуў же той пан на тоти жоўньари:
 Беріть Петрусенька високо на мари.
 Гей занесьіть йего ў далеку границу,
 Та там йего верже ў глибоку кьєрницю.
 Ой пішла вельможа до мамкы сукманкы,
 До мамкы сукманкы — тоненького рубка;
 Піду вивирати Петрусьа голубка.
 Ой жеби ти, мати, Петрусенька мала,
 То йа би ты, мати, сріблом обсинала.
 Де твойі, Петрусьу, шьипкы сафійанкы,
 Шчо-и ти куповала через ўсьі йармаркы?
 Шьипкы сафійанкы вода ўже забрала,
 Дорогийі шпінкы піском присинала.

Співав Олекса Луцьв.

Пор. Лавренко. стор. 62—64. Антр. VII. 171. Żeg. P. p. 1. r. 100 i 101. Кольб.
 Пок. II. ч. 56, 57. Кольб. Lud. ser. XVIII. ч. 303. сер. XVI. ч. 484 сер. I. стор. 86.
 В. Шухевич. „Гудульщина“ III. 187. ч. 3.

2. 6.

Співас ся так, як ч. 2. а.

Далеко чувати такуїу новину,
 Утоплено Петрусьи йа ў місты Джулины.
 Тей за йаку кару? за вельможну паню;
 Пані пана мала, Петрусьи кохала.
 Петрусьу, Петрусьу, шчо-ж ти си гадаїеш,
 Йа чому-ж ти в себе сувні не скидаїеш?
 Йа вельможна пані, скидувати грудно,
 Бо чось шны дуже на серденьку нудно.
 Петрусьу, Петрусьу, не бїй сы нїчого,
 Йа вельможна пані, — ўспокоїу каждого.
 Нїхто тото не чуў, лише малий хлопец,
 Нїхто тото не чуў, лише малий хлопец.
 Запрїгайте хлопцы коньи вороного,
 Будеш здоганьати пана молодого.
 Здогонили пана йа ў місты на мосты:
 Вертай, вертай пане, майе пані госты.
 Йа мїй вїерний слуго, не моў же ми того,
 Бо-ж то моїа пані роду не такого.
 Ой дивит сы Петрусь ў горїшну квартиру,
 Ой ўже йе пан дома, дома на подвїеру.
 Ой дивит сы Петрусь йа в гори із хати,
 Сипльут сы жоўньири йак пісок до хати.
 Йузьяли Петрусьи йа за білы бокы,
 Кьинули Петрусьи йа ў Дунай глубокый.
 Плавай же, Петрусьу, від краю до краю,
 То майеш Петрусьу за вельможну паню.
 Сьїти, рибаченькы, сьїти закьидайте,
 Тей ви молодого Петрусьи шукайте.
 Йак го ізловите, дасьте менї знати,
 Та нейже йа знаїу йак го поховати.
 Пожичьила вона йа ў машкы сукманкы,
 Йа ў машкы сукманкы, ў кухаркы рубочка,
 Та пішла шукати Петрусьї лубочка.
 Де твойї, Петрусьу, срібнїїї перстенї?
 Через биту греблю бистра річка біла,
 Перстынцы срібнїїї вода примулила.
 Де-ж твоя, Петрусьу, шьпка сапїанка?

Цереа биту греблю бистра річка гнала,
Шьипку сапійанку з голови здоймала.

Співала Олена Карпичка.

3.

Andantino.

Ти-хо, ти-хо Ду-най во-ду не-се, ти-хо, ти-хо

Ду-най во - ду не - се.

О шче тихше дьїўка косу чеше,
Чеше, чеше, тей на Дунай несе.
Пливи, пливи, косонько, з водоўйоу,
Ти поплинеш а йа за тобоўйоу.
Ў тім Дунаїу йавір дзелененькый,
Під йавором коник вороненькый.
На конику золоте сьїделце,
На сьїделци козак молоденькый.
Сидит собі, на скрипочку граїе,
Струна струны праўду повідаїе:
Нема краю тихому Дунаїу,
Нема стрипу ўдовиному сину,
Звіў з розуму молоду дьїўчину.
Йак ізвіўши, тей на конья сьїўши,
З ворон коньом йа ў Дунай пустивши.

Співала Фесі Баранова.

4.

Спївае ся так, як пісня „Ходит милий понад річку“.

А йу місты ў крайнім домі стала сьї новина:
Йа вуйтова Марисенька породила сина.
Йак она го породила, ў пеленкы повїла,
Та занесла ў тихый Дунай, з Дунаїом пустїла.
Плини, плини, біле дитьм, йа ўраз з берегами,
Бо там панцкі рїбаченькы, би ты не звьїмали.
Ой йак вийшли рїбаченькы рїбоньку ловити,
Йа шче рїбки не зловили, йа ўже дитьм йїмили.

Несьім, несьім, пане брате, пану на пораду,
 Та іскличем, пане брате, дівочьку громаду.
 Ёсьї дівочкы, паньиночкы, до справонькы йдут, йдут,
 Та ёсе собі на головах по віночку несут;
 Їа молода Марисенька теї із заду йшла, йшла,
 Теї на своїї головоньці віночка не несла.
 Їейї мати старенькаїа с тиха говорила:
 Чому ти си, моїа доньу, віночка не ўзьїла?
 Тому їа си, моїа мати, віночка не брала,
 Голова мї заболыїла, їа фусткоў зьвїзвала.
 Ёсьї дівочкы їак паньичкы від справонькы йдут, йдут,
 Теї молоду Марисеньку на погубу ведут.
 Ої узьїли Марисеньку за біленькі бокы,
 Теї кынули Марисеньку їа ў Дунай глубокьїй;
 Їа молода Марисенька сьїм раз віпливала,
 Теї сї своїї матьїнонці ниско поклоньвала.
 Ої шче майеш, моїа мати, теї доньочок пїать, пїать,
 Не пускай їїх по вечїрках, та ней дома спїят, спїят.
 Ої шче майеш, моїа мамо, на відданьу двї, двї,
 Не дай же їїм так на воли, їак їес дала мнїбї.

Спївала Нацї Шабанова.

Пор. Грінченко. „Етногр. матерїалы“ III. стор. 272 ч. 533.

5.

Спїває ся так, як ч. 8. а. стор. 157.

Комарї дошчу побойали сї,
 Попїд лїстєчко поховали сї.
 Не так комарї, їак комарицьї;
 Не ходи, Грицьу, на вечерницьї.
 Котра дыўчина чорнобриваїа,
 То чарїўниця справедливаїа.
 Приїшла недыїлы, зыїлы копала,
 Їа ў понедылок та полокала,
 Приїшоў віўторок, зыїлы варила,
 А у середу Грицьї стройїла.
 Їа приїшоў четвер, ўже Грицьо їушер,
 Приїшла пїитницьї, ховаїут Грицьї.
 Приїшла субота, мати дочку бїла:
 На шчо ти, суко, Грицьїа стройїла?

Ой мало, мамо, жаль ваги не маїе,
 Ней сї Гриценько ў двох не кохайе.
 Та ней не буде нї йї, нї менї,
 Ней сї Гриць найїсть сиройї землї.

Спївав Гринь Данилового Олексї.

Пор. Максимович. „Малоросс. пїсня“ 107 ч. 66. „Зборникъ пїсень“. Львовъ
 1863. 87. Чубинск. Труды V. ч. 421, 429, 809, 820.

6.

Andante.

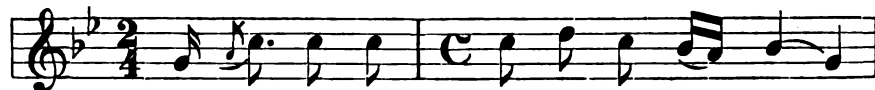
Ой йї-ха-ли ко-за-кьї в о-бо-ву, Ста-ли со-бі

близько пе-ре-во-зу, Ста-ли со-бі близ-ко пе-ре-во-зу.

Вариант.

Moderato.

Ой йї-ха-ли ко-за-кьї в о-бо-ву,

Ста-ли со-бі близ-ко пе-ре-во-зу.

Ўзьїли собї гадочку гадати:
 Де ми будем нычку ночувати?
 Йеден каже: бистренькаїя річка,
 Другий каже: темненькаїя нычка.
 Йеден каже: не перебридемо,
 Другий каже: туй заночуйемо.
 Третий каже: хотьби й утонутї,
 Би ў Марисї на вечери бутї.

Вийшла до них Марисїна матї:
 Прошу, прошу, козакьї, до хати.

Ой йе ў мене від, вино, горіўка,
 Ой йе ў мене біленька постыўка,
 Шче до того хорошаїа дыўка.
 На постыўці сым недыль лежала,
 Та ўна собі тройзыльи жадала.
 Хто Мариси тройзыльи дістане,
 Той в Марисеў до сьльубоньку стане.

Обізвав сьа козак молоденький:
 Ой маїу йа три конї на стайни:
 Йеден чорний — йак ворон чоренький,
 Другий сивий — йак сокіл сивенький,
 Третий білий — йак лебідь біленький.
 Йа ти чорни до моря доїду,
 А ти сиви море перейду,
 А ти біли тройзыльи дыстану,
 Йа в Марисеў до сьльубоньку стану.

Ой ўзьвў козак тройзыльи копати,
 Ўзьшла над ним зазульи ковати:
 Ой не копай, козаче, трейзыльи,
 Бо Мариси ўже в йинчи весыльи.

Повер козак тройзыльи копати,
 А йузьвў сї в весыльом витати.
 Правоў ручкоў весыльи витайе,
 Львоў ручкоў шаблю вітьгаїе.
 Йак ў городї макїўка бринула,
 Так Мариси голова хитнула:

Ой на тобі, Марисе, тройзыльи,
 Не починай а в йинчи весыльи.

С. Н. Д.

Варыант.

- Рядок 5. Йеден каже: бистра річка, бистра,
 Другий каже: темнаїа ныченька,
 Третий каже: тут би ночувати.
- Рядок 16. Йа Марисї ў недузвї лежала,
 Тройакого зыльи забагала.
- Рядок 33. Йїде козак в тройзыльом до дому,
 А Марисї в косьцьбола до дому.

Рядок 36. Йак у поли лелійка леліяла,
 (Йак у Петріюку макіюка леліяла.)
 Так Мариси голоюка влетіяла,

Пор. Лавренко. „Пісня про кохання“ Київъ 1864. 146—148. Грінченко. Етногр.
 матер. стор. 234—241 ч. 480, Вар. А. Б. В. Г. Д. Е. Ж. З. И. В. Шухевич.
 „Гуцульщина“ III. стор. 204—208 ч. 16, 17, 18, 19, 20.

7.

Andante.

Гей у лі-сі ог-ні го - рят, Гей у лі-сі
 ог-ні го-рят, При тих ог - нях стільці сто - їат.

На тих стільцях нани сидят,
 Тай Йасєви право судят:
 Іди, Йасу, на віноньку,
 Лиши своєю Мариньку.
 Буде мати доглядати,
 Медом, вином наповати.
 А мати так доглядала,
 Що до тяжьни поховала.
 Іде Йасьо із віноньки,
 Ключе своєї Мариньки.
 Вийшла д' нему рідна мати:
 Нема, сину, Маринь дома,
 Пішла ў воду хусти прати.
 Ой вийшла найстарша сестра,
 Злу Йасєви вість принесла:
 Нема, Йасю, Маринь дома,
 Пішла ў воду хусти прати,
 Ньколи сї не вертати,
 До тебе сї обзвати.
 Прийїну коньї тей до ворїт,
 А сам пішоу на йейї грїб:
 Мариньчко, не сердечко,
 Промоў д' иньї хоть словечко.

Та ци инні жєнѣтѣ сѣ,
 Ци по тобі журити сѣ?
 Коли камінь корінь пустят,
 Коли верба грушкѣн зародит,
 Тогди ти сѣ тої оженш.
 А він сьгнугу до кьшенѣн,
 Вийнѣну ножик, та до шийі:
 Ту неї тыло с тылом лежит,
 Ту неї душы в душеу тужит.

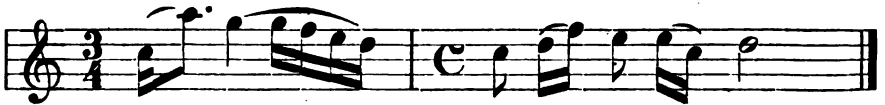
Співала Мариська Бойчиха.

8.

Moderato.

Ой по-йї-хау Андрусень-ко на вір - льо-ва - нє,

Гей, гей, на вір - льо-ва - нє,

Лишїу своїу Марисеньку йак мальованье. Гей, гей, йак мальованье.
 Лишїу своїу Марисеньку на матусеньку, „
 Казау йейі годувати пшенишним хлїбом, „
 Казау йейі наповати медом тої вином. „
 Казау йейі вїстелати ийекї перини. „
 Матусенька Андрусенька не послухала; „
 Годувала Марисеньку вїусьним хлїбом, „
 Наповала Марисеньку горьчюу волоу, „
 Вїстелала Марисеньцї тверде камїні. „
 Йа з вечера Марисенька та зайойкала, „
 Ой а ў noci Марисенька дитьє родила, „
 На розсвїту Марисенька Богу дух дала. „
 Ой прїйїхау Андрусенько та з вїрльованья; „
 Ой прїйїхау Андрусенько та під ворота: „
 Вийди, вийди, Марисуню, крашча від злота. „
 Ой не вийшла Марисунї, вийшла йейї мїсть: „
 Ой ўже твоїї, Андрусуню, Марисенькѣн нїт. „
 Ой не йїхау Андрусуню на матусїн дьвїер, „
 Та прїйїхау Андрусуню на Марисїн грїб; „

Припийі коньи, припийі коньи йа ў головонькьи, Гей, гей...
 А сам упаў Андрусенько тай у ноженькьи: „
 Йа ўповідж ми, Марисенько, хоть йедно сліўце, „
 Ци меньі сьі женитонькьи, ци жити ўдіўцеи? „

Співала Касья Курилова.

—Пор. Гоґеб. L. стр. 136. Żeg. P. p. l. r. II. стр. 14. Русалка Двістр. стр. 7.
 Кольб. Пов. II. ч. 41.

• 9.

Moderato.

Ой мо-ло-да ўдо-ва си-на йо-же-ни-ла,

Мо-ло-ду не-віст-ку бар-зо не ўва-жьи-ла,

Мо-ло-ду не-віст-ку бар-зо не ўва-жьи-ла.

Виправила сына ў далеку дорогу,
 Молоду невістку у поле до льону. (bis)
 Молоду невістку йу поле до льону:
 Йак ми не вибереш, не йди-ж ми до дому. „
 Беру льоник, беру, ўсе сьі позирайу: „
 Відьки стара ненька дитьи надношайе. „
 Прийіхаў синочок, стаў си під ворота: „
 Вийди, мила, вийди, шче крашча від злота. „
 Не вийшла миленька, вийшла його ненька:
 Ненько-ж мойа, ненько, де мойа миленька? „
 Ненько-ж мойа, ненько, де мойа миленька,
 Шчо сьі розплакала дитина маленька? „
 Ой йіхаў ти, сину, в такойі дороги,
 Ци-с видьіу топольу, та на свойім польу? „
 Ой йіхаў йа, мамо, із тойі дороги,
 Не видьіу топольі, аж на свойім поли. „

Ой озми-но сину, гоструїу сокьриу,
 Та піди рубати двелену топольу. (bis)
 Ой узьну синочок гострий топорочок,
 Та пішоў рубати двелену топольу. " "
 Затьнїу він йоден раз, она сї сьхвилла,
 Затьнїу він другий раз, она сї скривила, " "
 Затьнїу він третий раз, она проковила :
 Не рубай мї, милїй, бо йа твоїа мила. " "
 Чому-ж ти, миленька, ту ў поли остала,
 Бо мї твоїа ненька так тьжко закльала. " "
 Бодай твоїа ненька спасїньї не мала,
 Шчо мї молодуйу тополеў назвала.

С. Н. Д.

Пор. Кольб. Пок. II. ч. 45 і 46. Антр. VII. 167. Антр. VIII. 167. Чуб. V. ряд-
 398. Wójcicki. Kolberg II. 119. Голов. I. 712. М. К. Васильевъ. Песенные мотивы о
 превращенїяхъ Этногр Обзор. VI. 234. Киевская Старина 1890 ноябрь. 208. Дашке-
 вич: Отзывъ о соч. Петр. Записки Импер. Ак Н. 169, 170.

Вариант.

- Рядок
1. Ой хотїла мати сина оженити,
  2. Лише не хотїла невістку лубити.
  - 3—4 = 3—4 в 9.
  5. Іди ти, невістко, у поле до льону,
  6. = 6. в 9.
  7. Ой пішла невістка у поли льон брати,
  8. Льону не дїбрала, ў поли ночувала.
  9. Льону не дїбрала ў поли ночувала,
  10. На широкїм поли тополеў зістала.
  11. Приїхаў синок з далекоїї дороги,
  12. Поклонїу сї вітцьу й матїноньцьї ў ноги.
  13. Мати-ж моїа, мати, ўсьу-м крайїну зїїхаў,
  - 14—15 = 18—19 в 9.
  16. Вирубай топольу йа з нашого польї.
  17. Ўзьнїу собї синочок гостру сокьиреньку,
  18. Та пішоў рубати тоту тополеньку.
  19. Затьнїу він йїїї раз, ўна сї похвилла,
  20. Затьнїу йї другий раз, ўна сї поклонїла.
  - 21—22 = 25—26 в 9.
  23. Хоть і порубаїеш, то не поскладаїеш,
  24. Хоть і поскладаїеш, то не поховаїеш.

25. Йа тому не винен, мати моя мила,

26. Бо то усьо мати тото наробила.

Співав Тимко Матвіїв.

10.

Andantino

Ци ра-да ти ма-ти, шчо нас дво-їе ў ха-ті,

Ци ра-да ти ма-ти, шчо нас дво-їе ў ха - ті?

Тобі-м, синку, рада, бо-с моя дитина,
 Невістці-м не рада, чужа чуженина.
 Пішла до пиўниці, ўзьвѣла три скльинниці:
 У йедну зачерла меду солодкого,
 У другу зачерла вина дзеленого.
 А ў третю зачерла йїду гадьичого.
 Сама сѣ нашла вина дзеленого,
 А синовѣ дала меду солодкого,
 А невістці дала йїду гадьичого.
 Миленька не пила, з мѣли подѣлила:
 А мѣлий напѣ сѣ, з лавѣ повалѣ сѣ.
 Ой Боже мій, Боже, шчо-ж йа іробила?
 Свого миленького на вікѣ-м стройила!
 Ой цѣт, мѣла, ой цѣт, не ти мѣ стройила,
 Стройила мѣ ненька, ўсьа моя родина.

Співала П. Біліньска.

Пор. Кольб. Пок. II. 48 і 49. Антр. VIII. 1^с8. Голов. I. 81, 186; II. 578, 585, 711. Чуб. V. розд. 309.

Вариант.

- Рядок 1—3 = 1—3 в 10.
 4. Невістці-м не рада, чужа чужениці.
 5. Чужа чужениці пішла до пиўниці.
 6. = 4. в 10.
 7. Йедноў зачерла меду солодкого,
 8. Другоў зачерла вина дзеленого,

9. Третою зачерла гадьичого йїду.
 10. Сама сї напилла меду солодкого,
 11. Йа синовї дала вина дзеленого,
 12. Йа нивїстцї дала гадьичого йїду.
 13. Миленька не шла, миленькому скрїлѣ,
 14. Йак миленькьїй випнїў, за серце сї ўхопнїў.
 15. = 13. в 10.
 16. Ой шчо ж бо йа свого милого стройїлла?
 17-18 = 15 16 в 10.

С. Н. Д.

11.

Спїває ся так, як ч. 2. а. стор 290.

Ой майеш ти, сїну, жїнку молодїу,
 Ой дай ти йї, сїну, потугу тьжкїу.
 Ой дайже ми, Боже, вечерї дьждати,
 Буду своїу жїнку тайї научати.
 Ой а їз вечерї комора дуднїла,
 Ой йа у шїўночї нагайка шумїла.
 Ой йа на ровсьвїтїу миленька заснула.
 Ей уходить бо син йа рано до хатї,
 Та увїлла го сї йа матї питати:
 Шчо там, шчо там сїну, ў коморї чувати?
 Кьенсько, мамо, кьенсько ў коморї чувати,
 Заснула миленька, не хоче ўставати.
 Ой даў би йа кому кованїу скрїнїу,
 Ой жиби хто збудїў моїу господинїу.
 Шкода, сїну, шкода кованїї скрїнї,
 Ўже нїхто не збудїт твоїї господинї.
 Ой даў би йа кому йа сїву корову,
 Та коби хто збудїў моїу чорноброву.
 Шкода, сїну, шкода сївоїї корови,
 Ўже нїхто не збудїт твоїї чорноброви.
 Ой не жїль ми, мамо, шчо ўна молоденька,
 Лише ми жїль, мамо, дїтина маленька.
 Ой сьдай же, сїну, на сїву кобилу.
 Ой та йїдїже, сїну, на ўкраї, на ўкраїну.
 Не будут тьц, сїну, тьжкїи лїуде знати,
 Будут тебе, сїну, кавальером звати.

Спївала Олена Кєрпїчик.

Пор. Ів. Франко. Жїноча нев. стор. 28. Кольб. Пов. II. ч. 329.

12.

Ой два нас, два нас (bis) до дыўчини ходило,
 Ой оба-смо си „ дыўчиноньку лубили.
 Попович каже: „ мойа дыўчина буде,
 Ёдовин син каже: „ хіба мене не буде.
 Выберіи собі „ широкый пляц на поли,
 Котрий котрого „ стрілонькоў переборе.
 Попович стріліў „ долину перестріліў,
 Ёдовин син стріліў „ ў само серденько ўцьбіліў.

С. Н. Д.

Пор. Żeg. Р. р. I. г. II. стр. 6. Рус. Дн. 9. Кольб. Пок. II. ч. 119, 120.

